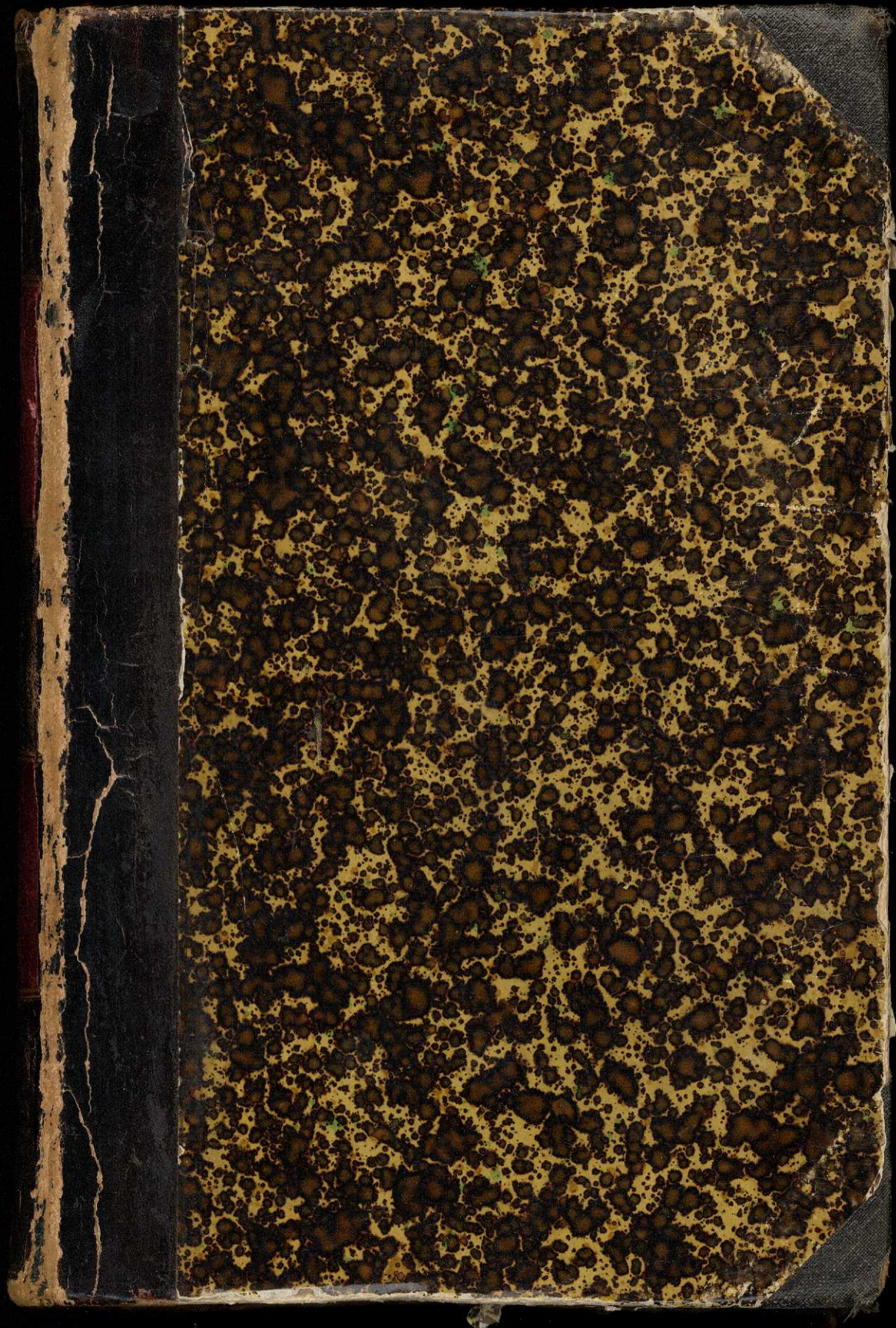

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Allmänna Sektionen

Hist.
Sv.
Saml.

Sv. Hist.
Handlingar

HANDLINGAR

RÖRANDE

SVERIGES HISTORIA.

MED UNDERSTÖD AF STATSMEDEL I TRYCK UTGIFNA
AF KONGL. RIKS-ARCHIVET.

Första serien.

STOCKHOLM, 1864.
P. A. NORSTEDT & SÖNER,
Kongl. Boktryckare.

KONUNG

GUSTAF DEN FÖRSTES

REGISTRATUR.

II.

1525.

STOCKHOLM, 1864.
P. A. NORSTEDT & SÖNER,
Kongl. Boktryckare.

FÖRORD.

Då härmed *andra delen* i första serien af Handlingar rörande Sveriges Historia, eller den serie, som omfattar Konung Gustaf I:s registratur, i tryck öfverlemnas till forskarens tjänst, hänvisas så väl i fråga om de vid utgifvandet begagnade källor, som i andra hänseenden till hvad derom i förordet till första delen blifvit meddeladt. Förhållandet nu är enahanda med det, för hvilket redogörelse der förekommer. Afskrifter, korrektur och register till denna del hafva, likasom till den första, blifvit ombesörjda af Andre Amanuensen i Riks-Archivet, Magister V. G. Granlund, som med nit och omsorg utfört sitt uppdrag. Stockholm i Augusti 1864.

J. J. NORDSTRÖM,
Riksarchivarie.

Rättelser och tillägg.

Första Delen.

Sid. 79 rad. 2 uppfir. står: tile (?) gidzler läs: tile gidzler

I registret:

Sid. 2 rad. 4—6 uppfir. står: Anna (antingen Ribbing) läs: Anna Arvids-
dotter Trolle, g. m. riksr. o. ridd. Nils Bosson Grip t.
Winäs, † 1532.

» 6 » 12 » tillägg efter Claus: (i Sept. 1524 förestånd. f. S. Annæ
hospital i Köpenh., fick i Nov. s. å. af erkebisk. Aage
Jepsen i Lund privil. o. instruction att "schicke och op-
bygge" S. Annæ hosp. i Åhus, o. erhöill kon. Fredr. Is
"confirmatz" den 19 Aug. 1525 å detta "fundatz" (enl.
Reg. ov. alle Lande N:o 3, fol. 304 i Geh. Arch. i Köpen-
hamn). C. D. var eft. 1529 förestånd. f. det nämnde år
inrätt. hosp. i Malmö.)

» 7 » 7 nedifr. utgå orden: (i Eskilstorps sock., Oxie här. i Skåne)

» 9 efter rad. 23 uppfir. tillägges: Gidzler, Tile (en af Chr. II:s mest utmärkte
skeppshöfvidsmän. Hans i Sverige kvarhållna hustru skulle
utvexlas mot den i Danm. fångna fru Birgitta Roos, Erik
N:son Gyllenstiernas enka), 79.

» 10 rad. 8 uppfir. utgå orden: i Skåne

» 16 » 3 nedifr. står: (trol. M. Månsdotter läs: (M. Månsdotter

» » » 2 » » Knut Lindormsson Läma läs: riksr. Knut Lindormsson
Winge, t. Sjögerås.

» 17 » 1 uppfir. » 1537 läs: den 31 Dec. 1536.

» » » 23 » » ridd. o. höfvidsm. » höfvidsm.

» » » 8 nedifr. » Hammersta » Hammarskog

» 18 » 2 » » norsk » fyensk

» 21 » 16 o. 17 uppfir. utgå orden: och svenskt riksr., 1520

» 22 » 25 uppfir. efter Sanct Annæ hospital tillägges: (i Åhus, flyttades
1614 till Christianstad och 1830 till Malmö)

» 23 » 5 » » i andra giftet läs: i första giftet

» 24 » 12 » » (trol. densamme s. föreg.) läs: (broder t. Dirik S.)

» 29 » 3 nedifr. efter Ywar Monsson tillägges: (Lillieörn t. Strömstad,
sednare riksr.)

» » » 1 » » Årestadh (flera o. s. v.) läs: Årestadh (i Bränkyrka s.,
Svartlösa här., Söderml.)

Andra Delen

Sid. 1 rad. 3 uppfir. står: En annan läs: en annan afskrift

» 33 » 11 $\frac{1}{2}$ nedifr. » Olsson » Svensson

» 59 » 3 » » skrifvelse, » skrifvelse, —

» » » 5 » » stad, » stad —

» 64 » 11 nedifr. » Norge » Kalmar

- Sid. 77 rad. 14 nedifr. står: höfvidsmännen på Stegeborg läs: fogdarne i Östergötland o. Småland
- » 102 » 12 uppfir. efter Westergötland, tillägges: Dal. o. Wermland,
- » 111 » 3 » står: Hand. läs: Handl.
- » » » 11 nedifr., sid. 114 r. 13, s. 116 r. 19, s. 126 r. 12 o. s. 127 r. 10 nedifr. borttagas ()
- » 132 » 4 uppfir. står: trycki läs: tryckt
- » 136 » 5 » före Jakob Westgöte tillägges: Jörien Helsing,
- » 141 » 4 » efter Sigfrid Olsson tillägges: Gottfried Swre,
- » 161 » 14 » står: stämplingarne läs: stämplingarna
- » » » 15 » » förhandlingarne » förhandlingarna
- » 167 » 9 nedifr. » 208 v. » 208.
- » 177 » 8 uppfir. » Nils Olsson » Nils Olsson på Stegeborg, N. Olsson Winge
- » 181 » 17 » » Mehlen » Melen
- » 189 » 2 » efter: Thure Jönsson tillägges: hustru Anna Thuresdotter,
- » 196 » 11 nedifr. står: (Christersson Oxenstierna?) läs: (Småsven)
- » 200 » 11 uppfir. efter Germund Svensson, tillägges: Thure Trolle,
- » 213 » 9 nedifr. efter Fristad, tillägges: till Germund Svensson om fodringen, m. m.
- » 215 » 15 » står: Riks-Rugistr. läs: Riks-Registr.
- » 220 » 12 uppfir. efter Bogesund tillägges: Måns Bryntesson,
- » 229 » 3 » står: Mellösa läs: Mällösa
- » 231 » 16 nedifr. » Nils Westgöte » Jöns Westgöte
- » 232 » 15 » » Strengnäs » Stockholm
- » 257 » 16 uppfir. står: Olaus » Claues
- » 259 » 4 » » stämplingarne » stämplingarna

I registret:

- Sid. 1 rad. 4 nedifr. utgå orden: o. ridd.
- » 3 » 23 uppfir. tillägges efter Pedher,: (P. Bryntesson Lilliehöök, kallade sig Bonde efter en släkt på mödernet; blef sednare häradshöfd.)
- » 12 » 14 » utgå orden: f. d. kungsgård
- » 18 » 9 nedifr. står: Hammersta läs: Hammarskog.

1525.

Upsala den 1 Januarii.

Konungens bekräftelse af Upsala stads privilegier.

Efter en afskriftsbok i Riks-Archivet, innehållande Upsala stads priv. En annan finnes bland "Städernes privilegier", 1: 120.

Wij Gustaff medh Gudz Nade, Sweriges och Gothis Vtwald Konunger, Giöre alle witterligitt, att wij af syndeligher gunst och nadhe, hafwe tagitt och undfongitt, och nu med thätta wort öpne breff, tagom, annammom och undfongom wora elskelige Vndersathe Byghefogten, Borgmestare, Radt och Menigheten i wor Stadt Vpsala, medh hustruer, Barn, hion, Tiänare, legofolk, gårdar, godtz, rörligitt och orörligitt, huadt thedt hälst är eller nempnes kan, them med rätta tillhör, utij wor hägn fridh beskierm och försvar, besynnerligen att hägna, fredha, beskierma, fordachtinga och forswara till retta, Tesslikest hafwom wij och vndt, tilllåtedt samtyckt och stadfast och nu med thätta wort öpne brief Vnne, tilllathe, samtyckiom och stadfastom alla förne Vpsala Borgares frijheter och Privilegier, som them af högbornom Förstom Fullmechtigom framlidnom Sweriges Konungom, Rijksens förestandarom och menige Rijksens Raadt, gunstelige undte och gifne äre, i alles theres puncter och artikler, wedh fulla macht att blifwa, effter alles theres jnehollelse som tillbörligitt är i alle motto. Förbiudandes alle ehoo the hälst ähre eller vara kunne, som för wore skuldh wele och skole göra och lathe, förne Vpsala Borgare paa Personer, godtz eller Privilegier som förbemält står, att hindra, hindra lathe, möda, qwällia, platsse, oförrätte, eller i nagon motto förfongh att göra wedt wora Konungzliga

hämbedt, plicht och wredhe. Gifwit i förna wor Stadh Vpsala Nyaarsdagh Anno Millesimo quingentesimo vicesimo quinto, nostro sub Sigillo.

Enköping den 6 Januarii.

Konungens stadfästelsebref å Enköpings stads privilegier.

Ur konung Carl IX:s bekräftelsebref, dat. Nyköping den 20 April 1610. Originalen i Enköpings stads-archiv. En afskrift finnes bland "Städens Acta" i kongl. Riks-Archivet.

Wij Gustaf medh Gudz nåde, Sweriges Göthes och Wendes Konungh Göre witterligit, att wij af synnerligh gunst och nåde, hafwe tagit annammat och vndfångit, och nu medh dette wårt öpne breff tage anamme, och vndfänge wåre tro Män och vndersåte Byfogdte, Borgmestare, Rådmän och menigheeten i wår Stadh Enköpingh, medh theres hustruer, Barn, hion, legefolck, gårdar, godz rörligit och orörligit, hwadh thet helst är eller nämpnes kan, them medh rätte tilhörer, vthi wårt konungæ hägn, beskerm, fridh och förswar, Besynnerlige att hegna, beskerma, frida och fördagtinga till rätta, och förswara för orätta. Hafwa wij och af samma wåra gunsth och nåde tillåtit, fulbordat och stadfest, alle theres Frijheeter och Privilegier, som them af wårom Förfädrom framledne Konungom och androm Rijkzens Föreståndarom, millelige vndte och gifne äre att the måge och skole blifwa widh sina fulla macht i alla sina Puncter och Artiklar: Besynnerlige thesse två Artiklar: Att förne Enköpingz Stadz Inbyggere må och skole att fiskia i Enköpingz Wijken, hwar them ther helst lyster: Theslikest kiese och vthwelie sikh theris eigin Byfogdte. Och förbiudom her med att inge bönder skole köpslaga vthe på Isen i theres Marknat, vthen i köpstaden, så frampt the eij willia forwercka hwadh the hafwa medh fara, vthan the hafva lof der till. Förbiudandes alle ehoo the helst äre, eller wara kunne, som för wåre skuldh willia och

skole göra och latha, förne Eneköpingz Borgare her emot att hindra, eller hindra lathe, mödha, platza, qwälia, eller i någon måtto förfång att göra, på Personer, godz eller förne Privilegia och Artiklar widh vår Konunge hempd, plicht och wrede . Gifwit vthi förne vår Stadh Eneköping, Helige Treekonge dagh . Åhr effter Gudz byrdh M . D . XXV .

Tegel, i Gustaf Is Hist. 1: 102, 103, och efter honom Stiernman, Riksd. Besluth, 1: 35, omtala ett till den 13 Januarii (tjugonedag Jul) sammankalladt herremöte af rikets råd och andre gode män, vid hvilket förhandlades om de upp-
roriskes vistelse i Dalarne, om tiondens vid alla sockenkyrkor öfver hela riket användande till krigsfolkets underhåll, med undantag af det som behöfdes till vax, vin och oblater; om borgaläger i alla kloster för konungens hästar m. m. Denna riksdags beslut förekommer ej i Riks-Registr.

Stockholm den 20 Januarii.

Konungen tackar rikets innebyggare för deras välvillighet med skatt, hjälp och undsättningar, med afseende på hvilka han besvarar beskriares och onda budbärares beskyllningar, uttalar sin förtröstan till undersåtarnes trohet, och uppmuntrar dem att icke gifva sig öfver för den dyra tiden, samt råder dem att gifva skäligt pris på sina varor.

Riks-Registr. B, 1523—1528, fol. 253 v.

Til menige landit

Vij Götzstaff etc Helsze edher alle oss elskelige tro wndhersaatther andeliga och wærdzliga menige almoge som byggia och boo wthij .N. kærliga medh gudt och waare synnerlige gwnst och nade etc Kære wenner wij tacke edher alla för alles eders weluilioghet som j oss och edert rettha fædernes riike altiidt bewist haffua Sidhan wij wtaff gudz forsyn raadandis wordom baade meedh schatningh hielper och wndsetningar the j som erlige tro dandemen wthan ge[n]seyielsze oss wtgiordt haffua, ther then omildhe konung Cristiern gudt tess loffuadt medh forstyrdt och wdtdriffwin ær Huilken ey anneth j synnet

hade æn ath fordarffwa oss alla j grwndhen Saa hopas oss athij wel alla haffua merkia kwnneth ath wij slighe hielper inthit haffua lagt paa kisthebotnen wthan hollet ther meedh gooth kriigxfolk goodh örlugxskiiip bysszor och werior Saadan ath wij wel troo ath nepliga noghon Suerigis herre j fortidhen slige hafft haffuer Och ther meedh skeer oss openbarliga stoor oreeth om j blandt edher wardher beskryiadt wtaff enom eller androm Ath wij saadana twngar paa lagt haffue wtaff otrenghdom maa-lom oss och icke then menigeman tiil nytto Hopen-dis athij dandemen alla wel ther wthinan wette waar wr-seeeth Och sielffue hielpa tiil, ath slige beskryiare och onda bwdtbærare motthe fornidrade warda Och holle wij oss harda in tiil thet hulscap och manscap som j och then menegeman offwer alth riikit haffua oss loffuath och tilsacth Ee hwadt tidhende eller stemplingh forda konung Cristierns partij tiil ewentyrs her heemliga inne j riikit haffua Aff huilko her nogoth obestondt eller twædreeth företagas motthe, ther han thess betther tiilfelle aff haffde æn nw komma siig her ind j riikit ighen oss alla tiil for-darff, ther han dogh aldriich nesth gudz hielp schal fram-gong tiil haffua then stwndt wij sielffue inriikis endrec-twge ære Oc hade wij nw och iemwel offtha tiilförenna j edhra samqwemdher gerna kommith edher personliga tiil orda : hognat oc trösth meen wij haffue thet hafft for-dragh paa thet ath wij then menige man icke wille for-twnga meed gestningh j thenne horda tiidh som nw paa ferde ær Therföre bidie wij athij aname thenne waar wr-seeeth tiil godo och warer wiidt æn godh trösth oc icke giffuer edher wtöffwer för then dyra 'tijdt skuld som nw en tiidt longh haffuer warith besynnerliga paa salthit huilkit skeedt ær för then schuld ath thet haffuer oc dyrt warith j tysland ther aff at hollenderne som salthit plega föra haffua icke saa wanckath for offridhen skuldh som the tiilförenna giordt haffua ther dogh nest gudz hielp wel

booth paa wardher innan en koorth tiidt thier wij al winningh om leggia wylie med scriffuilsze och budt tiil the landzendar och j alla motto rama alles eders Suerigis inbyggiares besta thet ytherste som gudt giffuer Och radhe wij edher alle athij giffue skæligit kööp paa the waror her falla j landit, paa thet ath kopmennena maaga och giffua redeligit kööp paa then deel her införes wtur annor landt Ath köpenscapen maa ther meedh komma j gambla lagit ighen som fordom dagx warit haffuer, thet samma war beloffuath wthij Enecöpingx mareknaden nesth forlidhen baade aff köpmennena och then menigeman Och bleeff för then schuld ther strax redelighen kööp paa salt hwimbla och al annen deel som man behöffde Heer meedh gudt befallendis Scriffwit paa woorth slooth Stocholm Daghén nesth epher S: Henricj dagh Aar etc mdxxv wnder woort secret.

Stockholm den 21 Januarii.

Privilegier för Sigtuna stad.

Efter en af riksrådet Lars Eriksson Sparre efter originalet vidimerad afskrift bland "Städers Acta" i kongl. Riks-Archivet. En annan, yngre, finnes bland städernas privilegiihandl. dersammastädes.

Wij Gustaff Medh Gudz Nåde Sweriges Gotis vtwald konungh, Giöre allom witterlighit att wij aff synnerlig Gunst och nåde taghit, anammat, och unfångit haffwe och nu medh dette wårt öpne breff, taghom, anammom, unfångom wåre elskelighe wndersäter Borgmästare, Råd, och menigheeten wthi wår kiöpstadh Sigtuna, medh theres hustrur och barn, hion, Tienare, legefolck, och alt annat rörlighit och orörlighit, ehwad thet hålst ähr, eller nämpnas kan, inthet undantagandes, som them tillhörer, undher theres stadh ligger och aff ålder tillhört och wnderleghat haffwer, i wårt konungzlighe hengn, fridh, skydd, beskerm, och försvar, besynnerlighén [att] hengna,

fridha, skydda, beskerma, och förswara för orette, och för-
 daghtingha till rätta. Jtem haffwer för:ne wåre kåre wnder-
 sater oss berädt [berättat?] och wnderwist, att Preste-
 drengier, bönder, bonda drengier och andra lössninga
 karla, bruka och giöra olageligh kiöpslagan emot för:ne
 byes Privilegier både innan byes, och jämwäl vthan för
 j olageligha haffneer och på Landzbygden för:ne wåre
 khiäre Borgare till skadha och förfångh, hwilcket wij in-
 galunda tillstädia wele. Förbiudandes alle eho the hälst
 ähra, eller wara kunna, något köp giöra eler köpslaghan
 bruka antingh innan then stadh eller någon sted ther
 uthan före på landzbygden eller i olagligha hampner köp
 häreffter i någon handa måtto förs:a wåre kiäre wnder-
 sater emoth thee Privilegier till skada och förfångh, effter
 thenne dagh, wedh wårt Konungzlige hembd neffst plicht
 och wredhe, Giffwit på wårt Slot Stokholm Sanctæ Agnetæ
 virginis . dagh Anno millesimo qvingentesimo vicesimo
 quinto nostro sub Sigillo.

Stockholm den 22 Januarii.

*Lambrecht Matsson bekräftas i förläningen af Kungsbarkarö
 med underlydande.*

Riks-Registr. B, 1523—1528, fol. 250.

Lambrietz matzsons forlæninghe breff

Vij etc Giöre witterligit Ath szom wij for nogon
 coorth tiidt sidhan wntthom och forlænthom waar elske-
 lige troeman lambrieth matzson then gaardh kwngxberkara
 meedh al then deel ther til liggher wthij hanss lifftiidt
 Saa fornyie wij nw samma forlæningh j saa motthe At
 han for then welulioge troo tieniste szom han oss och
 riikit bewisat haffuer och iemwel her epther bewisza maa
 och scal for:da kungxberkara och tilaaghor beholla j szin
 lifftiidt szom breffwit ther paa giffwit inneholler nær

honum forstackeeth bliffwer schal hanss dotther eller hanss maagh szom henne faar beholla samma gaardh och tiilaa-gor j widherlegningh för nogon kaaper han oss meedh wndtsat haffuer szom war lxxvij skipund saa lenghe ath samma kaapper meedh wpyrdhen lösth och bettalath ær Thaa saa skeedt ær, kan for:da hanss maagher oss och riikit tienisth actwgh och tiil willia wara schal han thaa niwtha for:da lambrict goth aath och beholla for:da kwngx-berkara om wij formerkie at han hans höffua ær Thess tiil wiszo ath saa waar willie och gwnsth ær lathom wij henggia woorth insigle nedhen for thetta breff Giffwit paa woorth sloth Stocholm Sancte wincentij dag Aar etc mdxxv.

Stockholm den 22 Januarii.

Konungen beder Berendt v. Melen ej sätta tro till de stämp-lare, som föregifva att konungen blifvit honom ogunstig, utan i stället lita på de till honom skickade sändebudens, Knut Anderssons och Nils Erikssons undervisningar; försäkrar honom om sin bevågenhet, och erinrar om det stora förtroende han förut åtnjutit.

Riks-Registr. B, 1523—1528, fol. 250 v. Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1527.

Tiil her berendt wan melen

Vaa[r] Synnerlige gönsth etc Vetther her berendt Ath wij haffue nw wndtfongit edher breff och scriffwilsze wthij huilke wij forstondit haffue ath edher ær förekom-mith ath wij schulle wara eder nogoth ogönstigh Huilkit dogh aldriigh j sanninghen finnes schal Och kwmmom wel formerkieæ ath saadane stemplare som slige tidende för edher föört haffua gerna saaghe nogen twædreth och obestondt sculle wp komma j riikit Oc haffwom för then schuldt skickeedt tiil edher thenne oss elskelige hulle troemæn knwth andhersson och nielss ericson ath wndher-

uisza edher alle waare meningh Edher bidiendis athij wille setthie troo och lithe tiil them huadt deel the edher paa waara wegna föregiffwendis warda thet wile wij fasth och obröztliga holla, ther settiæ fwlkomlige troo och lithe tiil och sætther inghen troo tiil nogher onda stemplare ther oss nogot lygnactight tall wille paa föra thy ath j wethe wel ath wij thetta regimente och welle aldrig hadom tagit paa oss huar wij icke hadom fölgt edher raadt epher, oc haffwom sidhan then förste tidt wij komme tiil thetta welle woor störsthe troo och lithe sath tiil edher Huilkit j wæl sielff haffue forstondit, kwnne wij for then schuld icke fülleliga wndra hwj j saa snarth settie troo tiil saadane lygnactigt tall ther mykit obestondt kwnne wtaff födas Dog hopes oss ath inghen schal oss meedh schæl nogoth anneth wtoffuer beuisa en wij iw altiidt haffua withat edert betsta e huar oss mögeligit warith haffuer och icke heller en nw anners ære synnighe huar wij formerkie ath j settie troo och lithe tiil oss saa sannerlige oss gudt hielpe Ex Arce nostra Stocholmensi dominica proxima ante Conuersionis S: paulj Anno dominj mdxxv nostro sub Secreto.

Stockholm den 22 Januarii.

Rikens råd försäkra Berendt v. Melen att de ej hafva förnummit att konungen blifvit honom ogunstig, och bedja honom med första komma upp till Stockholm, samt gå i god för att intet annat än godt skall honom der vederfaras.

Riks-Registr. B, 1523—1528, fol. 251. Förut tryckt i Chr. II:s A. 4: 1528.

Tiil her berendt wan melen

Sincerissimis nostris in domino dilectione et salute premissis Kære her berendt brodher och besynnerlige gode ween wij haffwom forstondit ath edher förekommit ær hureledis waar kere nadigiste herre schulle wara edher

mykit ogönstigh Saa athij for then schuldt icke schulle wettha edher wara szæker tiil edert liiff, om j gaffwe edher wp tiil hanss nade Saa giffwom wij edher tilkenne ath wij för gudt och waarth samweth aldriigh fornwmmit haffua nogen saadane ogönsth tiil edher wtaff hanss nade Och kwnnom wæl merkie ath saadane falscha bwdtbærare gerna saaghe noghen twædrechth och obestondt wpkomma j riikit Thet oss dog inthit twifflar athij iw gerna aaffstyrenn meedh liiff och mackth, szom badhe j och wij alle aff æra, och redelighet epther waar raadzeddh plictwghe ærom Huarföre bidie wij edher kærliga och raade athij tiil sliche bwdtbærare inghen troo settie wthan meedh thet aldra förssta giffuer edher hiit wp tiil waar kære nadigiste herre Vij forsee oss wisseliga och forwethe oss meedt hanss nade Ath edher schal widherfaras wtaff hanss nade gooth och icke anneth szom hopes edher och icke annedt widherfaridt ær her j riikit aff hanss nade oss eller nogon annen ther wij edher alle god föresey a meedh thetta woorth breeff och altiidt wela wettha edhert betzsta som wij waar kære meedhbrodher plictwge ære ther maa j edher fwlleliga paa forlatha Edher her meedh gudt befalendis Scriffuith wthij Stocholm Sanctj Vincentij dagh Aar etc mdxxxv wndher alles waares se crether och insigle

Jönss meedh gudz nade Archielectus tiil wpsala
 Pedher meedh samma nade biscop wthij westherars
 Monss medh samma nade Electus tiil Strengnes
 Laurens Siggeson Suerigis marsk
 nielss olaffson paa Skoptheby
 Hindriich ærlandtson
 pedher ærlandtson
 michil nielsson
 Axel andhersson
 knwth andhersson
 pedher hansson

Stockholm den 22 Januarii.

Rådet förmanar dannemännen i Dalarne att taga sig till vara för Peder Diekns (Sunnanväders) och andras stämplingar emot konungen och riket, beklagar det dyra priset på salt, humla, m. m.)*

Riks-Registr. B, fol. 251 v. Förut tryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 23: 67 och i Kröningsvärd's Dipl. Dalek. 2: sid. 39, nro 330.

Tiil menighe Dalene

Wij Jönss meedh gudz nade Archielectus tiil Wpsala pedher meedh samma nade biscop wthij Westherars Monss meedh samma nade Electus tiil Strengnes Laurens Siggeson Suerigis marsk nielss olson paa Schofftheby Hindriich Erlandtson pedher erlandtson michil nielsson Axel andhersson knwth andhersson pedher hansson Helssze edher alle dandemen Som byggia och boo j dalena kerligha meedh gudt Kære wanner oss ær förekommit hurredis wppe hooss edher schulle mangehanda stemplingh och ondt rycthe föras ther twedreth och obestondt sactha motthe ephtherfölya om j dandemen ther nogon troo tiil-sættia wille Dog hopas oss athij wel besynne kwnne Ath twædreth och obestondt haffuer lenge nooch warith j riikit aff hwilkit ey anneth ephtherfolgt haffuer æn riikit-zins och alles waares drapelighe scade och fordarff, ther wij nw aff gudz waar nadigiste herres och then menighe-mandt tiilhielp wtholpne och tiil roligheet komne ære Och bliffua nw alle thet wij ey anners wette gerna wiidh friidt och rolighet om gudt sine nade tilgiffuer Therföre bidie wij edher alla athij taga edher wara for slika stemp-lare och onda bwdtbærare settiendis inghen tro eller lith tiil them wthan al ena nesth gudt j himmeriiche tiil waar

*) Öfriga bref och handlingar rörande upproret i Dalarne, såsom bref ifrån enskilde eller menigheterna derstädes till hvarandra och till konungen, hvilka ej i det följande äro här upptagna, finnas tryckta i Handl. rör. Skand. Hist. 23: 1—84 och Kröningsvärd's Dipl. Dalek. 2: sid. 37—73.

kære nadigiste herre konung Götzstaff Suerigis riikis raadt och edlinghe, hanss nade och wij alle wel wilie nesth gudz hielp saa haffua oss emoth edher och menige Suerigis inbyggjare som oss swarligit schal wara för gudt och alle werdhen Ehuadt som helst onda stemplare wtaff sine eyien ondsko edher annorlwnda föregiffuandis warda saa som wij och nw spoort haffua At her pedher dæchin j westherars schulle wara wppe hooss edher med nogher slike stemplingar som förördt ær Thet dog han ey för annor sache giör som wij troo, æn at han icke faar wara biscop j westherars och j saa stoor wellughet meed waar kære nadigiste herre som han war i her Stheens tiidt hwes siel gudt nade ther wij dog inthit fornwmmo wtaff samma her pedhers regimenth ephtherfolgde anneth, æn thet fordarff som tiil thenne dagh for öghen warit haffuer huar saa skedde thet gudt forbiwde ath j blandt edher eller andre nogher wore thet wij dog icke lettheliga troo som nogoth obestondt företagha wille, foruare wij edher ath the thet giöre schola aldrih wtaff oss j raadit eller androm Suerigis edlingom wthan raadtz nogoth medholdt haffua, wthan ath wij ephther waar ytherste machth thet widhergiöre willie, ther wij forhope j eller nogon godman oss före straffa kwnne ythermera haffue wij och forstondit athij högielige beclaga edher om dyr tiidt paa salt humbla och annath saadanth kenne gudt waar nadige herre och wij alle claga oss iw saa högt ther wthinnan som j, och waare thet wthij hans nadis eller waara machth ath wij thet botha kwnde wij giorde thet gerna wtaff alle hiertha Ffor:de stycker salt hwmbla och anneth ær dyrth j tydzlandt för örligit schuldt som j the landzendar ær, och ther meedh ær thet och dyrth nær thet kommer hær, Dog saa mykit j waar machth ær wilie wij inthit forswmath meed breeff och bwdt oc hues wij förmoge At al tingh maage komma wthij en gode motthe ighen om gudt sine nade tilgiffua wil Then wij edher alle befalle och

wetthe altiïdt gerna alles eders betsta j huar wij kwnne
 Scriffuit wthij Stocholm S: vincentij dagh Aar etc Mdxv
 wndher alles waares insigler oc secrether.

Stockholm den 24 Januarii.

*Konungen skrifver till Severin Norby om det ifrågasatta
 mötet dem emellan, och tackar för hans villighet att frigifva
 Casper Enhändt och att låta sina timmermän bota en konun-
 gens jakt, som lidit skeppsbrott.*

Riks-Registr. B, 1523—1528, fol. 250. Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1526.

Tiil her Söffuerin norby

Waar Synnerlige gwnsth etc Kære her Söffuerin Som
 j scriffue oss tiil ath j ære wiïdt samma synne och me-
 ningh nw szom tilförenna athij wile mötha meedh oss
 innan then tiïdt och paa nogen then stadt som benempdt
 war etc Saa giffue wij edher tilkenne Ath wij och saa
 tiil synnes ære j thet ærende paa waare sidho som tiil-
 forenna Och formode wij ath j mellan edher och oss wel
 wardher budt och breeff gongendis framdeless Hwadt
 wiïss steedt och tiïdt thet beqwemesth skee maa Och
 tacke wij edher for edert kærligha tilbwdt Athij willen
 lathit oss Casper enheendt lööss om han hade tilstedis
 warith och teslikis for thet tilbwdt meedh edra timber-
 men tiil waara iacth om henne hade stonit tiil ath botha
 Och aname wij nooch for fwllisth then wrsecth j giöre
 for the karla som iacthen j befallingh hade wel mer-
 kiendis aff edher scriffwilsze ath the tess wthan schuldt
 warit hade ath samma iacth bleff her meedh edher gudt
 befalendis Scriffwit paa woorth sloth Stocholm Die trans-
 lacionis S: Ericj Anno a natiuitate dominj mdxxv nostro
 sub Secreto.

Stockholm den 25 Januarii.

Öppet. bref till dannemännen på Kopparberget, i Tuna och Nedre Dalarne, rörande Peder Sunnanväders m. fl. stämplingar, med anledning hvaraf konungen äskar få veta, om han kunde förlita sig på den trohet, som menigheterna honom tillsagt.

Rikts-Registr. B, fol. 252 v. Förnt tryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 23: 71, och i Kröningsvärd's Dipl. Dalek. 2: 41, no 331.

Tiil menige dalena

Vij Götzstaff etc Helssze edher alla oss elskelige dandemen som byggia och boo paa kaaperbergit thwna och alle nedhendalena Kærliga meedh gud och waare synnerlige gwnsth och nade Kære wenner Wij haffue fornwmith ath j blandt Suerigis Almoga föras wtaff onda stempelare monga handa selsyne rycthe och tidende ther obestondt och twædreecth inbyrdis snarlige aff komma maa Och sægis att her pedher Canceler schal for then schuld wara draghin wp j dalene ath skynda och stempla oss nogoth obestondt wppa Endog oss hopes nest gudz hielp at han schal ther inghen framgongh meedt haffua Och ath the dandemen ther wppe taga siigh inthit wtaff slike hans stemplingh Wel besinnandis ath obestondt och twedreecth haffuer lenge nooch warit her j riikit oc haffuer ey aneth epherfolgt æn wppenbara schada och fordarff, saa oss alla swidher epher Och ær inthit twækendis ath om gudt fforbiwde saadan inbyrdis twædreecth begyntes paa nyth, ath waar heedzschelige fiende konung Cristiern och andre flere wel schulle taga ther wara wppaa och biwda tiil ath komma ther meedt her indh wthij riikit oss alla tiil saa stoorth och tiil ewentyrs störrre fordarff æn nogon tiidt tilförenna warit haffuer Fforsee wij oss fulleliga tiil edher alla ath om nogher waare then epher saadan stemplingh sliect obestondt företaga wille athij dandemen

icke heller lathe edher ther tiil bedragha paa edra sido
 Och sende wij för then schuld nw tiil edher thenne gode-
 men Cristoffer olson och gerlac meedh waar fogde pedher
 andersson begarendis forwettha oss meedh edher om wij
 skola forlata oss paa then hulscap och manscap som j
 och then menigeman öffuer alth riikit oss loffuadt sworith
 och tiilsact haffua Hwar saa skeer som oss inthit paa
 twifflar acthe wij nest gudz hielp fulleliga holla edher
 thet lyffthe och eedh som wij edher och then menige-
 man ighen loffuath och sworit haffwa, och j alle motthe
 rama alles eders besta epher waar ytherste machth och
 forstondt thet gudt kenne then wij edher alle befalle
 Scriffuit paa woorth sloth Stocholm die Conuersionis S:
 paulj Anno a natiuitate dominj mdxxv nostro sub Secreto.

Stockholm den 29 Januarii.

Stadfästelsebref å konung Magnus Erikssons privilegier för Kopparberget.

Kröningsvärd's aftryck, i Diplom. Dalek. 2 sid. 42, n:o 332, efter orig. på pergament bland
 Stora Kopparbergets privilegier, förvarade af grufverätten i Fahlun.

Wij Godzstaff medt gudz naadhe Suerigis och Götis
 wthwaldh Konungh etc. Görom allom wetherligith ath
 wora kera wndhersaathæ Bergxmennena paa koper ber-
 gith j Dalana haffua nw waridh her före oss medh jth
 Konungh Magnussa breff szom här wederhengt är bij-
 dendis om priuilegier naader och frühether szom han
 them undth och giffuit haffuer Och sidhän andra waara
 förfädra Konunga j Suerige them framdelis stadhfesth
 haffwa epher szom theres breff ther wijdher hengde äre
 wthwijsa Swa haffwom vi nw aff waare sunnerlige gönsth
 och naade forscreffne waare kere wndhersaathe Bergx-
 mennene thill goda och bestondh stadhfesth och fulbordat.
 Och nu med thetta worth öpne breff stadhfestha och ful-
 bordha samma breff wedh sina fulla macht ath bliffwa i

alle motthe szom thet inneholler ok wthwijser Och ther thill haffwom wj och aff samme waare gönsth och naade annamadh och wndfongith, och nw med thetta wort öppne breff annama och wndhfonga menige bergxmännena med theres hustrwer barnn hijoon tienistefolk och allth theres godz rörligit och orörligit ee hwad thet helst [är] eller nämpnes kan wthi wora konungxliga hägn warnn friidh och beskärm Besunnerliga ath hegna och fördegtinga thill rettha och förswar[a] för oretta Thy forbiwdom wj alla wore fogther och embizmän och alla andra ee hoo the helst äre eller wara kwnna szom för waara skuldh wilia skula göra och lotha förscreffne bergzmän theres hustrwer barnn eller legafolk her emooth paa personer godz eller huad them helst tilhöre kan ath hindra pladza möda quelia eller oförretta latha i noghen motthe wiid wore konungxliga hempd plicht och wrede Thess thill ythermere wissa lathom wi hengia wort secret her nedhan för thetta breff Ther giffuit och seriffuit är paa wort sloth Stocholm Then Swndaghen nesth epther Conuersionis sancti pauli Aar epther gudz byrd mdxxv.

Sigillet ä originalet, i rödt wax på gult, vid en pergamentsremsa, är oskadadt.

Stockholm (i Januarii).

Instructioner för Måns Bryntesson.

Riks-Registr. B, fol. 268, 269. — Förut delwis tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1539.

Thenne epter:ne articler haffuer wor kæryste nodugiste herre befalt her rauald iönsson at vnderuise hans nodz fogte mons bryntesson tyl it swar oc vnderwisning pa the articler som for:de mons skickade tijl hans nodz högmectughet tijl then herredag j stocholm annodominj mdxxv om xx:de dag jwll Fforst begærer for:de monss at wijta hans nodz wilia om han scal anama nogit mere folk tijl sig etc hulkit

ærende wor käriste nodugiste herre sæther vthi for:de monss bryntessons sköne at han epther then læglighethen han kan fornema bode vtaff the danska och konung cristierns partij syg forstærker som han besynna kan hans nodh och rigit nyttugast och bestondugista wara kan

Item ær hans nodz hogmecthughetz wylie at for:de mons vtan all forsymelse altyd haffuer sin speyar in j danmarc at forhøre huat ther pa færde ær pa konung cristierns och hans partiis wægna och huadt the danska haffue j synnet och hwar for:de mons theris vpsoth och mening kan formerkia at han thet altyd vtan all forhaling med breff och bud giffuer war käriste nodugiste herre tylkenna icke sparandis at holla ther tyl ii eller iii clippare ther med han vtan all forsumelse sadana breff och bud almogan obetungat kan fremia och förfördra

Som for:de mons scriffuer wor käriste nodugiste herre tyl at the skoneske med forste opit wathen forwenta syg konung cristiern igen i landit hopas wor käriste nodugiste herre at ther om icke sa stoor farlighet pa færde ær som mongen menar ffor thý at wor käriste nodugiste herre haffuer forstat vti then scriffuise hans nod fyk fra lubech at han for en kort forliden tyd med ganska ring machth hade warit tho fare j seland actandis med sama rese draga tyl keýsaren in vthi hýspanien

Doch huru ther om och all andra ærende belegat ær tyeckær wor käriste nodugiste [herre] radeligit wara at for:de mons i alle motter bespör och bespanar om allehanda læglighether förre en han affærdigher hans nodz skip tyl holland Sa at thet kunde tryggelige skee och vtan all fara

Item med the hollender weth syg wor käriste nodugiste herre ekki fulleliga forsækrat thý thet bleff tagijt vti en fryd emellan hans nodz högmectughet och thöm vti thet herremöte vtj malmöö och wor no: herre befalte the lubske at handla frandelis med thöm om then bera-

madt frýd och haffuer hans nodz högmectughet sidan ther vtaff ingen wýss tidingh fornwmit hwar hans nod sig tryggelige kan týt forlata ær och for then skuld radeligit at for:de mons her vtinnan sýg wet forwarat och lather her om och all andra farlighether ytermera bespana huar han sýg yterligare kan epter rætta

Skicker wor k: no: herre týt for:de mons epter hans begær it breff týt borgmestare och rad j amsterdam och it týt iohan in den hart och hans broder gisbert inden hart med it pasbortz breff týt siöss hulkit for:de mons ma antwarda wor k: n: h: skippare, lars ydson borgare j lösa thý hans nod kan icke fulleliga sethia nogen tro eller lite týt then danska skipper som förde skipet ned týt ælfsborgh

Item actar wor k: no: H: inge andra warer latha hempta fra holland æn salt och klæde ther rigit och hans nodz hogmectughet nw störste mact pa ligger

Item ær wor k: n: h: tiil frýdz att for:de mons antwarder her twre the skærpentynner han eger pa ælfsborgh men then falckenet och tællie hakar ma han beholla týt^l slotzens vphelle och forswar

Item actar wor k: n: h: at skicke nogen týt at höra mons bryntessons rekenskap epter hans eygen begær nær orstiden haffuer sýg forlöpit

Item om thet hærede monss bryntesson begærede for sýt omak kan wor k: n: h: sa hastugt ingen foruandling göra mest for thet buller skuld som nw ær pa færde j bland nogen hop stemplare wýt hans nodz hogmectughet doch ligwel altýd rama hans beste sa at han scal hans node gönstelica tacka

Hade wor kærste nodugiste herre gerne skickat nogen koper oc andra warer ned týt ælfsborgh hade thet oföran hans nod thet icke formeent kan hans node for then skuld ingen deel sende týt iohan inden hart och

hans broder pa thenne tid oc seer hans nod ganska gerne at monss brüntesson sender them hwadt deell han kan aff stad koma ther ned i landýt

Item ær wor k: nodugiste herres wilie at for:de monss legger sig all win om at med breff och bud wenie hollendern[e] hiit i landýt och nær the ther kome at han wender all sin flýt tyl at scaffe thöm huadt warer thöm behoff giörs pa thet at the tess williogare och benegder[e] ma bliffua tyl at segla hijt i landýt och fore her in huat then menege man j rigit behoff giörs

Item wil oc wor k: no: herre at monss brüntesson syg bespör med forstonduga köpmen hwat warer westfart best kunne tiæna och at han giffuer hans nod thet ofortöffuat framdels tylkenna

Item the norska kan hans nod ingen openbar vnsetning göra doch epter the danska bewisa hans nodz hogmectughet sa löse loffuen kunde wor käriste no: h: wæl lyda at for:de mons thöm nogen hemelig vndsetning gjorde so at thet hans nod intit bekomne

Haffuer wor käriste No: herre scriffuit niels swenson tyl at han ingen deel scal pa slo med myndre en han sig berader med monss forhopandis at the bode epter lægligheter wile rame hans nodz besta och bestond vthi then landeenden som nw störste mact pa ligger

Item ær wor käriste nodugiste herres wilie och begær at for:de mons med flere andra gode men ther ned i Landýt sig æn nw winlegger at flu hans nod en wælwiliog oc gönstug almoga i then Landz ænda oc nydertrycker alt onyttugt tall som nogra onyttuga stemplare tyl æwentyrs fore j bland then menege man *) pa hans nod ther mykit ondt kan vtaff födas then menege man tyl föge gagn och bestond.

*) Orden: Fore j bland then menege man öfverkorsade i registr.

Stockholm den 1 Februarii.

Creditiv till konung Fredrik af Danmark för Johan Turesson och Joesth Quaditz, hvilka konung Gustaf sänder först till Danmark och sedan till de lybske för att underhandla rörande Severin Norby, som ännu sitter på Gotland.

Rikts-Registr. B, fol. 253. Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1529.

Illustrissimo principj et Domino Domino Ffrederico
Dej gracia Dacie etc regj Electo in regem Norue-
gie Slesuicensium Holsatie Stormarie et ditmersie
ducj Jn oldenborgh et delmenhorst comitj Ffratry
et amico suo Singularissimo etc

Sincerissimis nostris recommendacione et Salute pre-
missis Högborne försthe och herre besynnerlige gode weenn
Epther annorlwnda kommidt ær, æn wthij malmöö dag-
tinghan beslwtath loffuadt och bebreffuadt worth Och
behöffues för then schuld tenckias tiil andra wæga och
alle ærendhe som ther handlat woro besynnerliga meedt
her Söffuerin norby then æn nw j samma stoltzheet sit-
ther paa gutlandt som han tilförenna sath Therföre sen-
dom wij nw försth tiil edher och sidhan tiil the lybske
thenne waare troemen Johan twreson och Joesth quaditz
med nogræ werff then saach anrörendis bidiendis kärliga
athij wille settie fwlla troo tiil hwes the edher paa waara
wegna föregiffuandis warda thet wij altiid meed edher
kärliga forskulla Heer medh edher gudt tiil lycksalii-
gith regimenth och ewogh salighet befalendis Ex arce
nostra Stocholmensi in profesto purificacionis beate marie
virginis Anno a natiuitate dominj mdxxv nostro sub
Secreto

Gotzstaus eadem gracia Swecorum gothorumque
Electus rex etc.

Stockholm den 1 Februarii.

Tyge Krabbe anmodas att främja Johan Turessons och Joesth Quaditz's uppdrag till konung Fredrik.

Riks-Registr. B., fol. 253 v.

Tiil her tyghe krabbe

Waar synnerlige gönst etc Kære her tyge gode weenn, wij sende nw thenne waare godemen Johan tw-reson och ioesth qwaditz tiil högbornom förstha konungh Ffrederiich och sidhan tiil the lybske meed nogher werff och befallningar bidie wij kärliga athij them ther wthin-nan forde och fremya wilie tiil thet betsta thet wij altiidt gerna forskullæ Heer meedh gudt befalendis Ex arce nostra Stocholmensi in profesto purificacionis marie virginis Anno a natiuitate dominj mdxxv nostro sub Secreto.

Stockholm den 2 Februarii.

Konungen förebrår mäster Knut att han rymt undan ifrån Westerås, uppmanar honom att hålla sig intill konungen, såsom förut, att betänka sitt och menige mans bästa, samt rätta sig efter de undervisningar han erhåller af Christopher Olsson.

Riks-Registr. B., fol. 252. Förut tryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 23: 70 och i Krönings-svärd's Dipl. Dalek. 2: 43, n:o 333.

Magistro Kanuto

Vaar Synnerlige gönsth tilförende seendt meedh gudt och waare nade etc Fforwndrar oss mesther knwth Athij gaffue edher wtaff byn för oss sijstens wij waare j westherars Hade wij hafft nogon ogwnsth tiil edher wij hade wel fwnneth edher baade sidhan och förra Ther-före maaghe j wel leggja saadhan onyttwgh fara wtaff oc holle edher harda in tiil oss, som j giordhe j försthen och icke fraa oss betenckiandis ath then stwndt j saa giordhen hade j nesth gudz hielp störra trösth æn j nw

haffue Endogh j icke komme tiil Wpsala domkyrkio som empnath war, thet war meer edher schuld en waar, som i wel sielffue wethe Haffue wij befaledt thenne breffuiszere Cristoffer olson wndheruisa edher nogon stycke hwes wij aff edher begærendis ære, bidie wij athij betenckie edert och then menigemandtz betstha j then motthe och görer ther epther som han edher wndheruisandis wardher Huar j saa giöre Haffue wij æn nw saa wel raadt tiil ath wettha edhert besta som j fortidhen Heer om bewisszer edher som j wtaff oss och mongen man æro prijs och wnnesth forwerffwa wilie Ex Arce nostra Stocholmensi Die purificationis virginis marie Anno a natiuitate dominj mdxxv nostro sub Secreto.

Upsala den 12 Februarii.

Konungen tackar menigheten i Fjerdhundra för dess bevisade trohet, samt beder den unna honom penningarne för kyrkotionden till krigsfolkets förnöjande, emedan han ej vill betunga menige man med flera utlagor.

Riks-Registr. B, 1523—1528, fol. 242.

Tiil Ffiædringhelandt

Vij Göstaff etc Helssze edher etc kære wenner wij tacke edher kærligha för then troscap och weluilioghet j oss och edhert rettthe fædernes riiche altiidt troliga som hwlle tro dandemen altiidt bewiist haffwen retthandis edher epther wore scriffwilsze och warith waara Ffogtar och embitzmen höruga och lyduga som tro och rethraaduga dandemen j huadt motthe the eder paa waare wegna tiilsagt haffue Huilkit wij j alle motthe som oss mögeligit ær gerna med eder wile forschylla saa lenge wij leffua Szaa kære wenner giffua wij och eder tilkenne Ath wij nw för monge riikitzins merkelige och wordendis ærende schuldt haffua warith tiil samtal med woorth elskelige

riikitzs raadt her wthij waar stadt wpsala betractheedt och öffwerwægit hwadt nödt och briisth nw med oss paa ferde ær för then oseyelige kosthnath och wtlegningh wij j thetta forlidtna kriiigh och örlugh longliga hafft haffwom Teslikis för thet tall folk som wij haffua liggiendis om kringh menige landit Huilkit wij icke wthan redeliga szacher tiil thenne nærwardendis tiidt her wthij landit behollit haffue riichit och thess inbygggiare tiil beskerm och bestondt som wij formode ath wardugiste warduge fadher her electus j wpsala oc hanss elskelige Capitulum edher med theres scriffuilsze och mynduge sendtnigebudt ytthermera kwnna giffua tiilkenne ther j mooghen settie fwlle tro och lithe tiil Saa epther för thenne och monga andra merkelige sacher schuldt med oss saadane drapelig bristh paa ferde ær och wij edher then menigeman j riichit paa thenne tiidt icke actha ytthermera bekosta eller betwnga med beskathingar eller aalaghan Bidie wij edher alle athij szom hulle tro dandemen wille laatha finna edher weluilioga tiil ath wna oss the peningher som then kyrketiende bliffwe soldhe före ther faller wthij then landzenda, ther med wij fornda woorth krigxfolk epther skælighet kwnne fornöya och iemwel monga andra merkelige bristher som nw paa færde ære förfilla her wthinnan bewisszer edher som woor tro staar tiil edher och som tro dandemen böör ath giöra szin rettha herre och konungh Jntidt twifflandis ath wij iw gerna altiidt rame edert och then menige mandtz besta gangn och bestondt saa lenge waar halss warar thet gudt kenne then wij edher befalle Scriffwit wthij waar stadt wpsala dominica septuagesime Anno etc mdxxv nostro sub Signeto.

Stockholm den 15 Februarii.

Konungen tillkännagifver ånyo för B. v. Melen Knut Anderssons och Nils Erikssons sändning och uppdrag till honom, och uppmanar honom att uppresas till Stockholm.

Riks-Registr. B, 1523—1528, fol. 254 v.

Tiil her berendt wan melen

Vaar Synnerlige gwnsth etc maaj wetha her berendt ath sidhan wij hade afferdigeth tiil edher waar tro tienere Wlff Scriffuere meedt woorth breff och nogher myndeligh werff och ærende ther j schulle settie tro och lithe tiil bliffue wij berodde ath senda tiil edher nogher andre godemen wtaff riikitzins raadt som edher waar alwarlige meningh ythermere schulle meedh breeff oc myndelige befallningar ath giffue tilkenne paa thet athj icke schulle befrwcthe ath wij edher meedh noger letfærdige ordh wilde forföra j noghen liiffs waada och haffue for then schuld skickath tiil edher oss elskelige hulle troemen erligh och welbyrdugh man och raadt knwth andhersson och niels ericson meedh woorth leygdebreeff och nogra myndeliga befallningar ther j motthe fulleliga settie tro och lithe tiil etc Saa epther wij wtaff for:de waar tro tienere wlff scriffuere haffua forstondit athij haffue wtan all forhalingh actat giffue edher in j Stægeborgx skær ther ath for:nde woorth wisse budt och breff huar epther j edher ytthermera schule rettha Och wij icke enckande witthe om for:de waare fulmynduge seningebudt knwth andhersson och niels ericson epther saadan mening edher wthij Calmarna belonge Ty giffue wij edher nw medh thetta woorth breff ytthermera tilkenne Athij fulleliga maage settie troo och lithe tiil alle the ordh som for:ne waar tro tienere wlff scriffuere edher paa waara wegna tilsagt haffuer them wij nesth gudz hielp obekrencthe och obrwtzliga wile holla wiidt machth paa then mynste pwncth

och articel tilgörendis ther haffuer inghen twiffwel wth-
innan wile wij och athij medh thet förste giffue edher
hiit tiil waar stadt Stocholm tiil möthe och samtal meedh
oss kwnne wij thaa ytthermera giffua edher waar meningh
til forstaa om alle handa leglighetther som her nw ære
paa ferde Edher her medh gudt befalendis Scriffuit paa
woorth sloth Stocholm S: Sigfridj dag Aar etc mdxxv
wndher woort secreth.

Stockholm den 15 Februarii.

*Konungen beklagar sig för Måns Bryntesson, att många
finnas, som genom stämplingar och förräderi belöna hans
och rikets mot dem bevisade goda gerningar, besynnerligen
fru Christina (Gyllenstierna) och hennes parti, och beder
honom derföre hemligen utforska, hvilka som äro trogna eller
ej; vidare, att han må söka från Holland anskaffa kläde
och salt, samt skynda Holländarne hit i landet, m. m.*

Riks-Registr. B, 1523—1528, fol. 255. Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1530.

Tiil monss brynttheson paa Elffsborgx slooth

Vaar Synnerlige gwnsth etc Weeth mons Ath wij
openbarlig haffue forstondit Ath her ære monge onda
stemplare j blandh then menigeman som gerne saage
woorth argesth oc medh liiff och macth siigh windleggie
om waar scada och fordarff the som wij aldrig hadom
ther tiil betrodth besynnerliga Ffrw Cristhin oc hennes
partij och tilhengiare som oss meedh saadane onda stemp-
ling och forraderj wile belöne the gode gerningar som
wij them och menige Suerigis inbyggjare bewist haffwom
Saa epther wij för saadana hemelig forraderj haffua for-
nwmith wara paa färde witthe wij icke fwlleliga hurw
man schal settie troo och lithe tiil allom, ær för then
schuldth mykit nyttwgh at haffua ögeth paa brædit och
wile ath tw hemelig leggher tiigh windh om medh thina

speyare baade wthan och innan landz ath tw kwnne forliema tiil hwem wij oss tryggeliga kwnna forlata giffwandis oss thet wthan all forhaling och forswinnilsze med thin scriffuilsze tilkenne ther wij oss fwlkomliga kwnna epther rettha Dog wile wij ath tw tiigh wthij thetta ærende icke latther bemerkie wthan halt thet lonlige wiidh tiig sielff tiil thess tw kan fornemma huadt ther j then landzende ær paa ferde och om for:ne forbwndt j samma landzenda emoth oss nogherstadz kan wara fornægelth etc Jtem maa tw och wettha ath wij haffua forlænth Thure ericson meedh the ij hærede som han tilförende wtaff oss haffde j forlæningh Saage wij for then schuldt ath tw thet kwnne bestyre medt her Electus at han wilde wara tiil friidz ther meedh ath the hærede han haffuer hafft j forlæniingh motthe komma wndher Elffsborgx ighen Fforhopendis at han siigh wel for wthan for:de forlæningh wel kan behielpa tiil en tiidt tiilgiörende etc Oc hade wij acthet skicke tiidt then meste kaaper som wij kwnna aastath komma hade thetta onda före som nw för öghen ær oss thet icke fortagit Saa kwnne wij paa thenne tiidt thet ingelwnda aastadt komma wthan ath tw leggher tiigh sielff windh om ath skicke tiil hollandt al then deel tw kan aastath komma wthan slotzens forswagilsze ther före tw oss kan flye salth och klåde som nw aldra störste mach paa ligger leggiendis tiigh al windh om ath skynde the meste hollendher hiit j landit som tw ther tiil kan beweka paa thet ath wij thenne almoge kwnne tiil friidtz stilla om thetta dyra salth köp som nw ær paa ferde mesth om kringh alt riikit Jtem wile wij och ath tw latther bestyre tiigh her j stocholm rösszetwgh tiil tiig och thina karla saa ath tw ær iw ferdwgh meedh xx eller xxx hestar e hwar som thet behoff giordes, nær tw haffuer them lathit giöra tilreda wile wij thaa wara fortæncthe ther wthinnan ath the alle dagha wel bliffua bettalet Huar tw och om

for:nde bittalningh tiig wille besörgie her wthinnan och j al andra ærende rama woorth besta och bestondt j then landzenda som wij tiig fwlkomliga tiltro thet wij tiig j framtidhen altiid gerna wile betenckia tiil goda Heer meedh gudt befalendis Scriffuit paa woorth sloth Stocholm S: Sigfridj Dagh Aar epther gudz byrdt mdxxv Wndher woorth Secret.

Stockholm den 15 Februarii.

Konungen skrifver till fogden på Åbo slott, Lars Månsson, att malmbyrtningen på Åland för kronans räkning skall upphöra, att han må behålla i tjenst besättningen på slottet, men förlägga den omkring länet till gästning; och befaller honom att till Stockholm sända Claves Skrifvare med skatten af länet m. m.

Riks-Registr. B, 1523—1528, fol. 255 v. 256. Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1530.

Tiil Lassze monsson paa Aaboo slooth

Vaar Synnerlighe gunsth tilförendhe seendt meedt gwdt etc Weeth lassze Ath wij haffue forstondit thet malmbergh paa aalandt icke löna mödhen ighen förre æn thet grabergh wardher ther wtaff rympdt Och schulle man æn sidhan tiil ewentyrs staa szina fara ther om Acthe wij för then schuldt oss paa för:da bergh icke ytthermera bekoostha Dogh ære wij ther meedh aldeles wel til friidtz ath nogra godemen wildhe siigh ther om windtleggia ath thet kwnde komma tiil gongx ther riikit och the sielffue motthe haffua gagn wtaff j framtidhen etc Om the ij^c [150] karla som tw ther haffuer paa slotthit see wij gerna ath tw them ther alla beholler landit tiil forswar och beskerm saa ath the iw ære redeboen med theres hestar harnisk och fwlla weryor ther med the oss och riichit tilbörligha tiænisth giöre kwnne mesth för thy ath wij æn nw icke saa foruettthe oss meedt her Söff-

uerin norby Ath wij oss ther tiil aluarliga kwnna forlatha
 Ær for then schuldt nyttugt at haffua ögeeth medt paa
 brædit e huadt som helst paa komma kwnne Och ephther
 saadana tall folk icke kan wara paa en stadh wthan een
 drapeligh fortæringh wile wij för then schuldt ath tw
 wille wara fortæncth wthij ath forschicka them meedt
 waare fogthar om kringh lænith at holla siig meed then
 gestningh ther faller j landit hoss lændtzen Clerkerith
 och annorstadtz huar the kwnna faa theris berningh ep-
 ther schælighet saa ath al kostnath och besweringh oss
 alena icke henger paa halszen ephther tw wel haffuer for-
 stondit huad twngha wij j thenne forlidtnæ aar haffue
 hafft och æn nw dagliga haffua Teslikis wile wij ath tw
 med thet första forskicker hiit tiil oss Clawes scriffuere
 meed then hoffuedtscatthen ther aff Aabo læn oc all an-
 nen deel som tw ther j fraa slotthit kan wmbære Wile
 wij och ath tw med for:da Clawes sendher oss the iij
 swndrogha kaaperslongher ther ære paa slotthit som tw
 berörer wthij thin scriffuilsze Acthe wij sidhan wara for-
 tæncthe wthij ath skicke tiidt ighen ij eller iij falckenetther
 med nogher steenbösser ther man kan setthia lithe tiil
 huar thet behoff giordis etc haffua wij och tiidt och
 offtha tiig formanath wthij waar scriffuilsze Ath tw schulle
 schicke hiit tiil woorth slooth Stocholm then mestha haffra
 tw kwnne aff stadt komma huilkit tw icke her tiil dagx
 æn giordt haffuer thy wile wij æn nw och högielige biw-
 dhe Ath tw wthan al forhalingh scaffar oss hiit tiil for:de
 woorth slot Stocholm al then haffra tw kanth wtöffwer
 komma tagendis ther wthinnan inghen forswmilsze wiidt
 waara ogwnsth Tiig her meedt gudt befalendis Scriffuidt
 paa woorth sloot Stocholm S: Sigfridj dagh Aar etc
 mdxxv wndher woorth secreth.

Stockholm den 15 Februarii.

Konungen svarar k. Fredrik af Danmark på dennes begäran om lejdebref för S. Norby och de hos honom på Gotland varande ryttare och lansknektar, att han sändt sin svåger, grefve Johan af Hoya, till konung Fredrik, för att härom och om annat underhandla.

Riks-Registr. B, 1523—1528, fol. 256 v. Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1531—32.

Höghmectigiste höghborne Fförsthe oc herre her Frederiich meedh gudz nadhe Danmarkis Wendis och götthes konungh wtualdt konungh tiil norgie hertug j Sledtzwick holsten Stormaren och Dithmerschen Greffue wthij oldhenborg och deelmenhorst waar gode ween och kære naboo

Vaar wenligh kærlic helsszenn tilförenna sendt medh waar herre etc Höghmectigiste höghborne försthe herre gode weenn och kære nabo wij finghe nw edhers högmectighedtz scriffuilsze wthij hwilke j begærendis ære ith worth leydebref till her Söffuerin norby och the rytthere och landtzkneether hoss honum paa gotlandt ære Ath the maaghe bliffua forsæchrade för hwess schada och tiltasingh the j thenne feygdhe bedriffuit haffua in paa Swenske dansche och tysche Swaa giffwom wij edher tilkennæ Ath wij haffua forschickath tiil edher h:[öghboreneet] waar kære swaagher her Johan greffwe tiil Höyenn och Brockenhwzenn Ath forhandtla meedt edher H: hwess for:nde waar kære her swaagher medh edher beslwendis wardher j thenne saack eller andre ther hann befallningh paa haffuer ther ærom wij aldeles tiil friidtz meedt Tesgelikes som edhers H: och begærer j szin scriffuilsze Ath icke schulle noghen tilförningh skee hædhen och tiil gwtlandt Swaa giffwom wij edhers h: tilkenne Ath then tilföring hædhen scheer schula the nesth gudz hielp icke haffwa forstoor styrchilsze wtaff gwddh giffue thet hadhe

saa warith forwareeth paa alle sidhor hade tiil ewentyrs mindre fare warith aff for:nde gwtlandt æn nw ær Alssz-mectigiste gudt fföghe all tingh j thet betzsta Then wij edhers H: liiff siel och staath lenghe wthij ith lycksaligith regimentthe ath leffwa ewinnerligha befala Giffuith paa woorth slooth Stocholm Sanctj Sigfridj dagh Aar etc mdxxv wndher woorth Secreth.

Gotzstauus eadem gracia Swecorum gothorumque rex Electus etc.

Stockholm den 24 Februarii.

Konungen underrättar biskop Brask att vid herremötet i Stockholm blifvit beslutadt, att det utländska krigsfolket skulle behållas i landet, att större delen af kyrkotionden blifvit till dess underhåll anslagen, samt att borgläger skulle upprättas i klostren, hvarföre han ock beder biskop Hans att på lämpligt sätt förmå klerkeriet, kyrkans och klostrens förmyndare att äfven härpå ingå.

Riks-Registr. A, 1523—1527, fol. 88 v. 89.

Gostauus dei gracia Swecorum Gothorumque Electus rex etc

Sincerissimis nostris dilectione et salute premissis Verdug fader vi geffue eder til första at then tiid vi vore nw senest till personligit möte och samtal med vort elschelige rikisins rad her vtj vor stad Stocholm the her tha til stæde vore, gaffve vj the gode men före at före then sware vtlegning oc stora bekostnada ther vj i thenne nest förlidne sommar haffdom oc æn nw dageliga haffuom till at bettale the gælld med ther vj för riikit skylld vdi kompne ære Betröste vj ey heller förmoge nogit lenger holle thet kriiskfolk ther vj æn nw her i landit haffue Ty at rykisins rænthe kan ther ingelunda nær til rekkia Ey heller kwnnom eller viliom nogit yttermera betunga

then menig man med nogra nya skatter eller aalegninger til för:ne krigxfolkx vppehelle, begerendis ther vtinnan the godhe mäns rad oc sinne Tha epter then leglighet ther nu pa ferde ær Helst med vj ey alldelis vethe oss förwaret med her Seuerin norby ther vj oss nogit alwerlige kwnne oss til förlathe Teslikis at ey ær bliffuit vid then dektingen ther beleffuet var nw senst i Malmöö, syntis the gode men ingelunda radeligit at vj thet krigxfolk skulle förlate vthan ville heller huar i sin stad vare oss behielpoge epter theris ytterste makt oc förmoge at vj thet krigxfolk j landit motte beholle Som the godhe men biscoperne oc her Electi alt redhe giorth haffue her i Vpland Besynnerlige Verdugiste fader her electus til vpsale med verduge fæder biscop Peder i Vesteraars oc her electo i Strengeness ther thet ærende swa begongit haffue med clerkeriid kyrkewarendena oc kyrkennes förmyndera i theris stikt At the veliæ vntsethe oss till för:ne krigxfolkx vppehelle all then kyrkennes tiende som faller vid theris kyrker i thetta aarit Vndantagende then deel som viin oc öfflethe före köpes skal Saa bediom vj eder atj ocj thetta aareth ville eder veluilige fynne lathe tilskickendis nogra gode men vtaff ederth elschelige capitulo som thet ærende swa kunde begaa med klerkerid oc kyrkennes förmyndera i edert stikt at the ville vnsethe oss med samme kirketiende som vid theris kyrker faller i thetta aarit eller thee peninge han varder solder fore till at holle oc lönæ med för:ne krigxfolk Oc swa lempelige fare med thetta ærende at vj ecke skulle faa therfore nogit nytt aarop eller anskrij aff then menige man, som thet i fiord skedde för then deel vj tha aff eder vore begerendis etc Vort oc pa samme tiid samtykt oc föreent ath vj skulle haffue vora hester i borgarelege j all clöster vdower thenne sommer epther vj kunne ey sla them paa grææss för then legligheet som nw pa ferde ær Swa bede vj eder atj ville scriffue the clöster til vdi edert

stikt at the sig i thetta ærende ville lathe veluilege finne epter theris makt oc förmoge Vi vele vel swa förordinerat at the ther vtaff föge skade skole haffue Beuisendis eder i thenne ærende som i vtaff oss tack gönst oc ynnest vele förwerffue Eder her med then alzmectig gud befalendis Scriffuit pa vort slott Stockholm sancti Mattie apostoli dag Aar etc Mdxv Vnder vort Signet.

Stockholm den 2 Mars.

Konungen befaller Nils Svensson, höfvidsman på Olsborg, att uppkomma till Stockholm för att uppgöra contract om för-läningen af Wiken och för andra ärenders skull, samt att till Stockholm uppsända raff och rackling.

Riks-Registr. B, 1523—1528, fol. 259 v.

Tiil nielss Swensson paa Olaffsborgh.

Vaar Synnerlighe gwnsth tilförendhe seendt medh gudt och waare nade etc Szom tw oss j sistens tilscreff niels swensson wiliandis tiigh forweta om tw schulle beholla wicheen paa ræhenscap eller wij wille wnna tiig henne j forlæningh ther tw thaa wille holla oss wtaff en hoop folk tiil waar och riikitzins tienisth eptther hennes yttherste ræntthe Waarom wij ey paa then tiidt swaa ther wthinnan fortæncthe ath wij tiigh thaa ther paa noghen aluarligha swar giffua kwnnom Helst medhen wij ey wisthe eller æn nw wetha huadt for:ne wichen Aarlighen rentthar och wiliom för then schuld ath tw offortöffuadt giffuer tiigh personligha hiit wp tiil oss med for:na wickens bescriffwen aarlige renttha och thaa kwnnom wij giöra en contracth med tiigh hureledis tw schal then forlæning haffua Saa ath thet ær icke oss fornær ey heller tiig tiil schada kwnnom wij och thaa monga stycke handtla med tiig mwndeliga om the stycker tw oss tilförenna tilscriffuith haffuer om the norschee och

andre saadana ærendhe the wij ey saa wel scriffua kwnne Thet forswma ingalwnda Och schicka then raff och rackling hiit wp szom wij tiigh befalthe Tiig her meed gudt befalendis Scriffuit paa woorth slooth Stocholm odhensdaghen j första wecha fastha Aar etc mdxxv wndher woorth Secreth.

Stockholm den 8 Mars.

Till fogden i Dalarne Peder Andersson och bergsfogden på Kopparberget Måns Nilsson, rörande Peder Sunnanväder och mäster Knut, hvilka erbjudas konungens gunst, om de vilja gifva nöjaktig försäkring att hädanefter bevisa sig såsom trogna undersåtar, m. m.

Riks-Registr. B, fol. 258 v.. Förut tryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 23: 73 o. f. samt i Kröningsswärds Dipl. Dalek. 2: 48, n:o 370.

Tiil pedher Andhersson Ffogthe j dalerner och tiil mons nielsson bergx fogthe paa kaaperbergith

Vaar Synnerlighe gunsth och nade tilförende seendt meedt gudt etc Wij giffue edher tilkenne Ath oss elskelighe Axel andhersson haffuer oss lathit forstaa med szin scriffuilssze at han paa waara wegna haffuer giffuith edher j befalningh at handla medt her pedher och mesther knwth och war för then schuldt begärendis ath wij wille edher tilscriffua waar wilia och meningh ther handtlinghen epther skee motthe etc Swaa formode wij j wel wette hurwledis wij haffue tilförenna tilbudit medt waar scriffuilsze ath wij giffua wille och gaaffwom for:nde her pedher leygde för öffweruoldt at han motthe komma her tiil stædis och swara szin saack j rettha wij och thaa wille laatha sachen j rettha in före godamen om han oss j no ghen stycke schylla wille hopes oss thet tiilbudt wara redeligit och biudhe æn nw thet samma tiil med them baadom Om the icke wilia giffua siigh ther paa nidher

aff dalene forsee wij oss tiil the godamen ther boo ath the them emoth oss icke lengher forswara emoth then hulscap troscap och manscap som the oss tilsagt haffua Dog hwar them tycker thet twngth wara ath giffua siigh med oss j rettha kwnne j thaa noghen annor lem-peligare handtlingh med them företaga then oss dræg-ligh ær, wilie wij icke giöra edher oordh omyndwgh wthan latha oss gunstugh finnas emoth them huar the tiil ödmycth falla och giffua oss nögactugh forsæchring ath the oss æn nu för troe wndhersaatthe bliffue Huilkit wij the dandemen i dalene tiil wilia giöra wilie æn dogh then saack wel annath creffde Oc huadt handil j medh them beslutendis warda wile wij athij medh thet aldra snaresthe giffue oss medh edher wissze budt eller scriffuilssze til-kenne Heer medt gudt befalendis Giffuith paa woorth slooth Stockholm Odhensdaghen nesth epther dominicam Inuocauit Aar epther gudz byrdt mdxxv wndher woorth Secreth.

Stockholm den 8 Mars.

Till Vincentius Lunge, ståthällare i Norge, om fredens upp-rätthållande emellan rikena, ömsesidigt utlemnande af rym-ningar, och om Nils Olsson på Olsborg.

Riks-Registr. B, fol. 259. — Förut tryekt i Handl. rör. Skand. Hist. 29: 74.

Tiil Doctorem wincentium konungxlige matris Staat-hollare wthij Norigie wt Sequitur

Premisso nostro sincero fauore Kære her Wincentius gode ween som j röre wthij edher scriffuilsze om then fredh contracth och bestondt emellan riicheen giordis j malmöö athij ganssze öwerbödugh ære före edher persona then samma obrwtzligha holla etc Saa kenne gudt wij ære och theslikis tiil sinnes paa thenne sidhen hopandis ath

ther wthinnan schal inghen briiſth finnas hoſſ oſſ wthan
 altiidt latha finna oſſ weluiliogh tiil med the erlige herrer
 oc godemen her j landit At all then deel ſom wij j fornde
 contract med högborne förſthe konung Ffrederiich och
 danmarkis riichis raadt endrecteliga beſluthit haffua ſcal
 obrutzliga hollas wiidt machth oc huar ſaa hende ath no-
 gher noghen oredelige ſtycker bedriffuit hade j norgie
 eller j danmark och gaffue ſiig hiit tiil oſſ wille wij thaa
 wara ther wthinnan fortæncthe at han ſchulle bliffua for-
 hindrat oc komma tiil ſwars ighen epher ſom fornde
 contracth inneholler Fforhopensdis och bidiendis athij och
 ſaa giöre paa edher ſidho huar j fornemme ath noghen
 gaffue ſiigh in wthij norgie ſom her j landit nogher ore-
 delig ſtycker haffuer bedriffuith Haffuer nielſſ ſwensſon
 noghen ſtycke bruchath emoth lagh och reth eller emoth
 fornda malmö Contracth thet ær ſkeedt oſſ emoth och
 owetandis och wylie tænkia ther tiil ath ther ſchal komma
 boot paa Jnthit haffuer han ſagt eller ſcriffuith oſſ tiil
 paa edher om no goth ſligt tall ſzom j aff röre Huar han
 thet giordt hade twifflar oſſ inthit athij iw theſſ nooch
 fornufftugh och förfarne ære athij wthij then och andher
 ſacher wæl wethe huadt j tala eller göra ſchola och
 ther medt hade wij dog inghen troo ſath ther tiil I
 huadt motthe wij kwnne wara edher och the godemen
 flere j norgie tiil wilia oc godh naboscap giöre wij thet
 altiidt gerna Heer medh edher gudt befalendis Giffuit
 paa woorth ſlooth Stocholm Odhensdaghen neſth epher
 dominicam Jnuocauit Anno a natiuitate dominj mdxxv
 noſtro ſub Secreto.

Stockholm den 8 Mars.

*Till electus i Skara och Thure Jönsson, att de måtte derom
vinlägga sig, att Nils Svensson, som på Olsborg förer ett
sällsynt regemente, oförtöfvadt må uppkomma till Stockholm,
antingen han sjelf befunnes dertill villig eller ej.*

Riks-Registr. B, 1523—1528, fol. 260.

Tiil her Electus j Schara ock her Thure iönsson
Coniunctim et diuisim

Vaar Synnerlighe gönsth tilforenna sendt meedh gudt
och waare nadhe etc Kære her Electe ock her twre wij
haffue forstaath ath niels swensson förer ith selsynth re-
gimenth thet oss wel maa komma wndher ögenen medt
thidhen etc Therföre haffue wij nw scriffuith epther ho-
num szom thenne innelyethe Copie inneholler ath han
schal ofortöwrath personliga komma hiit wp tiil oss for-
nemme j ther noghet feel wthinnan saa bidie wij athij
edher windtleגיע ther om, athij lathen honum hiit wp
komma tiil oss huadt han wiil eller ey iw förra iw bet-
ther Dogh saa ath woorth och kronenne sloth wel war-
dher forwareth ee huadt szom helst paa komma kan
Edher her med gudt befalendis Scriffuith paa woorth
slooth Stocholm Odhensdaghen nesth epther hwithesöne-
dagh Aar etc mdxxv nostro sub Secreto.

Stockholm den 12 Mars.

Menigheten i Kalmar län underrättas derom, att Nils Eriks-son blifvit förordnad till höfvidsman i Kalmar i stället för B. v. Melen, och ombedes att vara honom behjelpelig att straffa onda stämplare, och erinras att konungen alltid efter yttersta förstånd sökt främja menighetens bästa.

Riks-Registr. B, 1523—1528, fol. 260—260 v. — Förut delvis tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1532.

Tiil Calmarna læn

Vij Götzstaff etc likeruis som tiil menighe landit vsque ad Articulum Therfore (*Se brefvet af den 23 April "Tiil menighe landit"*) Ytthermera haffua wij forstondit Athij dandemen alle samans icke haffua fulleligha warith tiil friidtz medt her berendt wan melen haffua wij for then schuldt giordt en forwandringh paa Calmarna sloth stadt och læn ighen kallendis then slotzloffuan for:nda her berendt wtaff oss en tiidt longh hafft haffuer Schickandis tiidt ighen waar tro man och tienere Erligh och welbyrdugh swen nielss erichson Ath wara höffuitzman och waar embitzman paa for:nda Calmarna sloth Stadt och læn bidiendis och begærendis athij dandemen alle samans wile wara honum hörug och lydugh paa waara wegna swarandis honum tiil skath schyldt sachöra aatherstædher och alle andher aarlighe rentthe och wtgiffther som j edher retthe herre aarlighen plictughe ære epher laghen wt ath giöra tiil thess gudt fөгier ath wij sielff personligha kwnna komma tiil stædis han schal nesth gudz hielp holla edher alle saman fattighe och [riiche] wiidt sancte Eriich konungx lagh och goda gambla sidwennior som fædher och forældhre för edher j fortidhen hafft haffua Oc huar j dandemen nogher hemeligha och onda stemplare som forsagt ær kwnne formerkia j blandt edher som noghen twædreth och obestondt actha komma tiil gongx j blandt then menige man som siig för saadane

listoghe bedragerij och betecthe schalkhet jcke kwnne for-
 ware bidie wij edher dandemen alle samen athij for:nda
 niels erichson ther tiil wile ware behielpighe ath saadane
 ondha stemplare och onyttwga klaffare motte straffade
 och fornirade worda Szaa ath riichit ytthermera aff saa-
 dane onda stemplare icke bliffuer forförth j en större
 schada och fordarff en thet noghen tiid tiilförenna warith
 haffuer som tiidt och offtha tiilförenna skeedt ær besyn-
 nerliga then tiidt then omilde höffdinghe konungh Cri-
 stiern koom tiil riikitzins regimente huadt nöödt och far-
 lighet thaa paa ferde waar formodom wij athij dandemen
 icke æn nw haffua forgethit Ær för then schuldt mykit
 nyttogt athij dandemen noghen godh raadt ther emoth
 wile betenckiaæ och betracthe ath the som saa listeliga
 gaa epther edhers och alles woress schada och fordarff [ey]
 motte ther medt faa noghen framgongh wthan worda
 fornirade [forstækt]he och straffedhe saa ath een annen
 schalk maa siigh ther wiidt betenckie oss hopes ath in-
 ghen schal oss meedt schæl annath wtöffuer beuisza wthan
 ath wij iw altiidt haffuom oss windtlagt epther woorth
 ytthersthe fornwfft och forstondt att wettha alles edhers
 gangn och bestondt oc æn her epther wiliom oss ytther-
 mera windtleggia tiil ath rama alles edhers betstha saa
 lenghe waar halss warer thet gudt kenne Then wij edher
 effwinnerlige medt liiff och siel befalle Scriffuith paa
 woorth sloth Stocholm then andhra söndaghen wthij fa-
 sthen Aar etc mdxxv wndher woorth secreth.

Stockholm den 12 Mars.

Borgerskapet i Kalmar betackas för sin mot konungen och riket visade trohet och välvilja, och underrättas att den öfverklagade skatten blifvit pålagd emot konungens vilja, samt att Nils Eriksson blifvit tillsatt till höfvidsman i Kalmar.

Riks-Registr. B, 1523—1528, fol. 260 v. 261.

Tiil Calmarna Stadt

Vij Götzstaff etc Helssze edher alla waara elskelighe wndhersaatther borgemesthere raadt och menighethen wthij waar Stadt Calmarna kärligha etc Kære wener wij tacka edher alla wenligha och kärligha for then trohet och wellioghhet j oss och edert retthe fædernes riiche troliga och manligha beuisth haffua, sidhan j epther gudz forsyn oss hulscap och manscap tilsagdhen och tiilswaaren och in tiil thenne nærwarandis tiidt Fforhopensdis och inthit twifflandis athij och saa wel giöre her epther beuisendis edher emoth oss som hulle tro dandemen bör ath giöre theris rettha herra och konungh etc Saa giffue wij edher tilkenne ath thenne edher medtborgare haaquon benctson och larens andhersson haffua oss paa alles edher wegna lathit forstaa ath edher schal offwergongit wara noghra bescatninghar och wtlegninghar ther j medt retthe inthit plictuge wore och ther wij twerth emoth scriffwit hade athij för then wtlegningh schulle haffua frij wareth en dog som wij forstaat haffwe saadane wore scriffuilsze wore edher icke tiil handa kompne saa kenne gudt ath thet ær oss gansche mykit emoth ath edher sadane twnghe widherfaren ær moth waar wilie och scriffuilssze och wele framdeles wara fortæncthe ath betaga edher al ytthermera twngha och beswærningh ther j edher befrwetha wtaff her berendt eller petther pathijn Och sendom för then schuldt nw woor tro man och tienere Erligh och welbyrdug swen nielss eriichson nidher tiil edher ath wara höff-

uitzman och waar embitzman paa Calmarna sloth och stadt wile wij och biwde athij honum hörüge och lydughe ware j alle motthe paa waare wegna tiil thess wij sielffue personligha kwnne komme tiil edher han scal holla edher dandemen alle fattighe och riiche wiidt lag och reeth och edhra goda gambla sidwennior ther wthinnan inthit twiffler kære wanner j huadt motthe wij kwnna wettha och rama alles edhers bestha giöre wij altiidt gerna saa lenghe woor halss warer saa oss gudt hielpe Then wij edher alle effwinnerlige befale Scriffuit j waar stadt Stocholm Dominica reminiscere Anno etc mdxxv nostro sub Signeto.

Stockholm den 12 Mars.

Olof Larensson underrättas att konungen antwardat slottslofven på Kalmar åt Nils Eriksson, och anbefalles att vara honom deruti behjelpig, samt att bevaka Henrik Jute, Lars Andersson och andra förrädare på Kalmar slott, m. m.

Riks-Registr. B. 1523—1528, fol. 261. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1533.

Tiil Olaff larensson

Vaar Synnerlighe gönsth etc Weeth olaff larsson Ath wij haffue nw warith tiil talss medt her berendt wan melen och saa öffwer eens wordtne medt honum att han haffuer wpandtwordath slotzloffuen ighen paa Calmarna sloth Och wij then strax ighen andtuordat haffue oss elskelighe tro man och tienere nielss eriichson then nw strax scal süig tiil wægx giffua tiidt nidher och thet anama epther woor befalningh ¶ wile wij ath tw honum ther wthinnan war bestondugh, ath saa och maa skee som waar wylie ær, oc her forhandlath ær, meen her berendt bliffuer her tiil nogher daghar qwar för nogher ærende schuldt som wij medt honum och androm flerom aff raadit handtla haffue Och epther henrich iwthe lassze andheresson

och andher aff thet quartere[t] ære ther j Calmarna som waara openbaare forrædere ære wile wij ath tw strax bewara them saa, tiil fornde nielss erichson kommer ath the icke wndtslippa kwnna Och behöffuer tw icke skötha then leygdhe her berendh them giffuit haffuer, then icke wthij hanss mackth war ath leygdha noghen emoth oss hanss rettha herre Hær wthinnan beuisa tiigh som wij tro tiig tiil och inthit twifflar ath tw iw gerna giör som tw wel merkia kan ath störstha machth paa liggher wij wile ware then samme som tiigh thet gwnstheligha betenckia wile medt alle godho haffue wij och nw scriffuith Cristoffer tiil om samma ærende at han och siigh ther wthinnan beuiser som wij tro honum tiil, wiidt then deel han oss tilförenna loffuath och tilsact haffuer Och at han bliffuer ther quar j samma embethet tiil thess wij sielffue tiil stædis komme her med tiigh gudt befalendis Scriffuit paa woorth slooth Stocholm Dominica reminiscere Anno etc nostro sub Secreto.

Stockholm den 12 Mars.

Christopher Hansson underrättas att konungen insatt Nils Eriksson i slottslofven på Kalmar, och uppdrages att under Nils Eriksson vara höfvidsman derstädes, samt att bevaka der quarvarande förrädare.

Riks-Registr. B, 1523—1528, fol. 261 v.

Tiil Cristoffer hansson

Vaar synnerlighe gönsth Weeth Cristoffer etc vt supra vsque befallning // Saa twiffler oss inthit ath paa thina wegna inthit felar Ath iw saa wel skeer som her haffuer handlat warith Och ær waar begær ath tw oss tiil godo bliffuer j samma embethe wndher samma nielss erichson som tw nw haffuer warit wndher her berendt Ther wtöffuer förmane wij tiigh wiidh then deel tw oss tilsagdhe

thaa wij sistens tiil sammens woro Ath tw strax bewarer then henriic iwtha etc vt supra vsque medt alle godo Tiigh her med gudt befalendis Scriffuit paa woorth sloth Stocholm dominica reminiscere Anno etc mdxxv nostro sub Secreto.

Stockholm den 12 Mars.

Innebyggarne i Kalmar län betackas för visad trohet och lydriad, uppmanas att ej sätta lit till, utan i stället förhindra onda budbärare, samt att förtrösta på framtiden, då allting torde komma till en bättre stadga.

Riks-Registr. B, 1523-1528, fol. 262.

Tiil Calmarna læn

Vij göstaff etc Kære wener wij tacke edher wenliga och kärliga för then hulscap troscap manscap och weluiliogh j oss och edert rettha fædernes riiche troliga och manliga bewiist haffue sidhan wij aff gudz forsyn försth komme tiil thetta regimentthe och tiil thenne nærwardendis tiidt besynnerlige athij altiitd haffue lathit edher weluiliogh befynna tiil ath rettha edher epther wore scriffuilsze och warith wora Ffogtar och embitzmen hörug och lydug paa wore wegna som hulle tro dandemen böör ath giöre theres rettha herra och konung Fför huilkit wij epther wore ytthersthe formoghe wile ware benegde tiil ath raama och wetthe alles edhers besta och bestondt som wij och altiitd her tiil dagx giordt haffue saa lenghe waar halss warer Saa kære wener haffue wij och forstaat ath mykit onyttugt tall haffuer wanckath j thetta forlidtna aar j blandh then menigeman ther wtaff medh thidhen tiil ewentyrs mykit ondt och obestondt kwnne fōdas som tiidt och offtha tilfōrenna scheedt ær therfōre riichit haffuer kommith försth whij en stōrre twædreth och sidhan tiil obegrūpelighan schada och fordarff Fför

hwilke och andhra saadane sacher schuld then omildhe höffdinghe konung Cristiern tilfelle fiich ath komma tiil riikitzins regimentthe therföre riichit kom j saadane scada fordarff och farlighet som neplige noghen tilförende warith haffuer och wij formode athij dandemen som wiiste huadt fare thaa paa ferde war thet icke en nw aldelis haffua forgæthit Therföre bidie wij edher dandemen alle sammen ath huar saadane onyttugth tall fördis j blandt edher athij ther tiil saa lettheliga inghen tro eller lithe wile setthie wthan heller ther emoth betænckie och betracte noghen god raadt ath saadane onyttugt tall motthewarda fornidrath och sliche onde bwdtbærere motthe bliffua forhindrade tiil thess sanninghen kwnne bespöryas och sidhan tiilbörliga straffas epher som laghen och rethuiszen inneholler oss hopas ath inghen schal oss nesth gudz hielp medt schæl annath wtöffuer bewissza en wij iw altiidt wile wetta och rama alles edbers och menige Suerigis inbyggiares besta och bestondt saa lenghe wij leffue ther maaj fulleliga settia edher troo och lithe tiil och warer wiidt en godh trösth Fförhopensdis ath epher gudt haffuer wndt oss friidt och rolighet wile wij nesth gudz hielp saa bestyre och forærbetha med wore wanner baadhe wthan och innan riichis ath al tingh schal komma tiil en betthre stadga saa ath nesth gudz hielp inghen bristh schal finnas paa wora sidho etc Ytthermera Vt Supra tiil Calmarna læn vsque ad finem Scriffuith paa woorth sloth Stocholm then andra Sonedaghen wthij fasthen Aar etc mdxxv wndher woorth Secret.

Stockholm den 17 Mars.

Till Måns Bryntesson om underhandlingarne och handeln med Nederländerna, återlemmande af ett strandadt fartyg från Danzig, Malmö Recess, Norbys infall i Blekinge och intagande af Sölvesborg, der Aake Bragde och hans fru blifvit tillfångatagna, m. m.

Riks-Registr. B, 1523—1528, fol. 173 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1482—87.

Götzstaff medt gudz nade wtualdt Suerigis och Götthes konungh etc

Vaar Synnerlige gönsth tilförende seendt medt gudt och waare nadhe etc Szom tw giffuer oss tilkenne monss brynttheson Ath tw haffuer tiigh forspooth meedh Swenske och dansche ock haffuer inthidt annath forstaath æn ath ther schal inghen fare ware paa ferdhe wtaff Hollenderna Szaa giffwom wij tiig tiil kenne ath æn thaa wij tiigh senasth medt her rawal tilscriffue ath wij ey wisthe oss noghen bestondigh friidt medt the for:nde hollendhere etc woorom wij ey annorlwndha paa then tiidt forfarne, nw sidhan wij annorledis j then sach wndheruisthe bliffue gaaffwom wij tiig j sithens medt biörn iönsson j lideköping ther om all waar wilia och meningh tilkenne ock haffwom nw sidhan ther om fongit Ffrw margaretis breff och scriffuilssze aff burgwndien, szom befalninghen haffuer j alle the landzendher paa keesarens wegna Saa lydendis at huar och een her aff östhersiön maa frij och feligh och obehindrat segla tiil westhfarth, hollandt, Seelandt, och brabwndt, Ock huar saa kwnne henna ath keesaren noghet obestondt företagha wille paa for:nda östherlenninge wille hoon them thaa ther wthinnan ith halfft aar tilförenne giöra een redheligh forwaringh ther the motthe siigh epther rettha som wij tiigh nw för no-gra dagha her om tilscriffue

Och szom tw scriffuer ath tw inghen wiss tidhenne kan forfara wtaff konungh Cristiern hopes oss ath wij

inghen fara skwla haffua wtaff honum j thenne szommar
epther som wij æn nw aff hanss legligheter forstondit
haffua och ther wthinnan wnderuiithe ærom

Latther tw oss och forstaa ath tw lather ladha woorth
skiiip actendis thet latha löpa tiil flij j hollandt etc och
forschicka thædhen en karl öffuer landt tiil Amstherdam
om redeligh forsækringh etc Tyckes oss thet anslag wel
behagelith, ath tw weeth tiigh wel forwardt ee huadt
henda kan och schicker skipen aastadt med thet aldra
förstha szom wij tiig j sisthens tiilscriffwom

Om thet skiiip tw scriffuer niels swensson schulle
senda tiil tiigh ærom wij ey fulleliga tiil friidtz medt
thy wij haffue sidhan forspoorth oss ther wthinnan ath
thet hörer wora wener tiil j dansche the wij ey j sadane
eller annen motthe wela fortörna Therföre wiliom wij
ath tw tiigh medt samma skiiip inthit befather wthan
andtuordha thet skiiiperen ighen frijth och om bewaredt
Teslikis och then koper som ther paa war, och all annen
deel medt mindhre tw medt noghra lempa kan skiperen
ther tiil beweka at han wiil latha tiig then koper op medt
en god wilia wiliom wij thaa honum bettala ighen j dan-
sche tiil goda nöye j koper eller andra goda warer, eller
tw kwnne honum ther strax fornöya medt warer eller
penigha ee huadt raad tw ther tiil fwnne

Fforfraagher tw och om thet swartha klædhe wij
tiigh tilkenne gaffwom meed her rawal iönsson Thaa
weeth ath waar wilie och begær ær, ath thw lather köpe
oss thet mestha klæde tw kandt aastadt komma tiil wore
swena helfftena swarth oc helfftena brwndtgwldt thy
tidhen tilstwnder nw ther the theris klædhe haffua schula
ther' wij dogh inthit haffue ey heller formode oss nogoth
fraa lybka eller andher stædher her j östersiön wthan
all enasth j fraa tigh wiliom wij och ath tw bestyrer oss
nogoth ringha klædhe tiil the foothgongare wij her haffue
ligiendis j landit swaa mykit wij them medt fornöya

kwnna Teslikis noghen gwl foderduck tiil woorth egit behoff

Som tw scriffuer tiigh forfraagat haffua om the warer ther j hollandt besth tiena Haffuom wij ingha saadane waror kwnnedt forskicka ther nedh j thenne wintther för thet onda före schuldt som paa ferde warit haffuer wthan wela ath tw tiig windtleggher baade medt her Electo och andra wora wanner huar tw kandt ath fly oss the mestha waror tw kandt öffuer komma baade laana och borgha tiil thess wij them medt tidhen bettala kwnna om slotzsens rentha icke saa tilrecker ath tw the warer bettala kan, och tw forskicker hiit op tiil oss her rawal iönsson welom wij thaa wara fortæncthe tiil ath senda tiigh ther medt ith stycke peninga ther tw the warer medt betala maa he[st] then koper som paa thet danscha skiip war

Och som tw scriffuer ath tw medh the godemen ther nedher saa forærbethedt haffuer ath the haffua flyt oss ther en ganscha weluiliogh almogha kringom menige landit Haffwom wij sammeledis forfaredt wtaff werdug fadhers her Electj breff och scriffuilsze thet oss tycker ganscha wel wara Fför huilkit wij the godemen alle kærliga och gunstelige tacka

Som tw scriffuer ath Söffuerin norby schulle haffua seendt danmarkis riichis raadt ith breff wij honum tilscriffuit hadhe ther wthij hade berördt warith om noghen stycke j malmöö handtladis innan luctha döra thet honum emoth war Aff huilke the dansche haffua tagit siigh före mykit onyttugt tal paa oss etc kwnnom wij icke besynna huadt breff thet schulle wara, wij wetthe oss inghen breff honum tilscriffuit haffua ey heller noghen stycke ther handlas honum kwnne emoth wara thy the dansche sagde iw openbarliga ath the siig medt honum saa wissthe forwareth ath ther wthinnan inthit feel wara schulle, at han iw saa giöra schulle som dagtingen inneholt Hadom wij forstaat aff them nogot feel hade then dagtinge ey al-

deles saa tilgongit som thaa skedde wij kallade worth folk fraa gutland som wij ther hade epher dagtingens lydilssze ey anseendhe the swora peninge spilla wij ther om giordt hade män om her Söffuerin ær sidhan ey kommen tædhen aff landit och seeth paa en annen steedt ther han ey kwnne forarga in paa oss the dansche eller stæderne som paa the dansches sido war wtloffuadt, ær wel huar man för öghen ath the fynna sielffua tiil ewentyrs wel röön paa Therföre huar tw slike tall hörer aff maa tw thetta wndheruisza them ath the sielffue ther wthinnan retthe Oc behöffuer thaa icke eller noghen tenckie ath wij setthie noghen tro eller lithe tiil for:nda her Söffuerin meen epher han gjorde oss bwdt ath han wille wara j handil medt oss wille wij ath minsta höra hans framsethninghar Och therföre sendom wij waar sendtnin gebudt tiil honum Dog besluthede wij inghen deel medt honum wthan som han gaff oss goth tall, gaffwom wij honum goth tall ighen Saa lenge wij hade woor budt tiil konunghen j danmark och the lybske Som wij oc nw haffua wor kære swogher her greffue iohan ther hædhen then gudt giffue medt lycka heem ighen komma tiil oss etc

Om her olaff galle och the norsche som tw scriffuer, taghom wij oss inthit wtaff theres regimentthe wthan huar tw kan windteggia tiigh saa forærbetadt med her olaff galle och the andher godemen j norgie at huar her pedher Canceler eller nogher andher som medt honom liggie wppe j dalerna, oss wndher ögenen wille giffua siigh in wthij norgie ath the ther motthe bliffua forhindrade och komma hiit tiil stæde swarendis tiil theres ger ninghar, wore thet oss synnerlige tiil wilia, epher som thet Contracth j malmöö beleffuadt och samtyckt war klarlighen inneholler som wij och nw haffua scriffuith the godemen norigis riichis raadt tiil ther om

Szom tw scriffuer ath ther komma mongh onyttugh tall nedh aff wpland om dalekarlana etc Saa kan tw wel formerkia, ath wij all mandtz mwndh icke kwnna ighen stuppa Dog schal inghen oss medt schæl annath offuer beuisza ath wij them eller nogon ther tiil för wor bristh schul nogit tilfelle tilgiffuit haffwa Oss hopes wij haffue oss saa beuiisth moth menige riichit ath wile wara tiil swars baade för gudt och men

Som tw berörer ath wij schicka tiidt nogra gode forstondugemen ath höra thin räkenscap Saa haffwom wij scriffuith oss elskelig her Electo och mesther Swen tiil ath the samma räkenscap höra schula giffuandis oss framdelis medt szin scriffuilsze tilkenne hwru forne rekenscap siigh forlöpa kan

Ær och waar wilie och begær ath nær saa hendher ath nogra hollendere kwnna komma ther nogherstedtz forlandit ath tw tiig leggher all windt om ath tw kwnne beweka nogra wtaff ath the siigh giffua wille genom swndit och hiit tiil waar stadt Stocholm Helst för saltedh schuldt som her saa gansche dyrth ær, ath ther motthe komma bötther paa Och stilles thet roop och rycthe ther om wanckar j blandt then menigeman och om tw them ther tiil ingelwnda kan beweka ath tw kwnne komma them tiil ath skeepa godzedt ther op och biwda oss ther tiil om wile wij thaa wara fortæncthe tiil ath skicka noghen skiip ther nedt genom swndhit medt saadane waror som them tienä

Jnghen annen synnerligh tidhenne haffua wij tiig tilbiwda paa thenne tiidt wthan nw j thenne daga haffue wij forstondit At her Söffuerjn norbys partij haffua aather offerwareth giordt en forraskningh in j blekingh och tagit her Aake bragdhe medt hanss frw wiidt halssen skickandis them fongne tiil gutlandt och intagit hanss slooth Salszborgh meedt slick och andher stycker fynna the danske wel röön paa hwru wel the siigh medh honum for-

wiisthe naar thet dagtingedt j malmöö war Tiigh gudt befalendis Scriffuith paa woorth slooth Stocholm sancte Gertrudis dagh Aar etc mdxxv wndher woorth Secreth.

Stockholm den 17 Mars.

Bytesbref för Ulf Larensson i Tingsstad, som erhåller ett markland jord i Elltomta i Grödinge i utbyte mot ett skatte-gods Upby i Österhaninge socken i Södermanland.

Riks-Registr. 1523—1528 B, fol. 175 v.

Vij Götzstaff etc Ath wij paa krononnes wegna haffua giorth ith wenlighit iordaskipthe medt oss elske-lige wllf larensson j tiengstha j saa mottho ath wij honum oplatidt haffua try kronogotz liggiendis för ith marklandt ioordt j eldtomptd j grodinghe sockn, för ith skatthagotz kalladt wpby j östherhaninghe sockn liggiendis för xjx örtugs landt ioordt Och æn dogh wthij eeldtomptd ær v örtugs landt iordt meer, schal han ligewel beholla medh thet andher för thy ath j wpby ær mera och betthre wthryme een j samma eeldtompt Therföre tilegnom wij honom oc hanss arffwingom for:ne mark landt ioordt j eeldtompt för reth skattheioordt haffuandis epther thenne dagh tiil ewardeligha ægha medt aacher och ængh skoogh och skiwl j waatha och törra nær by och fierran och alla tilaaghor ingha wndhantagna, som ther wppundher aff aldher ligat haffuer eller her epther fynnas kan ath liggia böör Och schal han for:na mark landt iordt haffua wndher een heel settingh Tess tiil wisszo lathom wij hengia woorth secreth her nædhen före thetta breff Giffuith paa woorth slooth Stocholm Sancte Gertrudis dag Aar etc mdxxxv.

Stockholm den 18 Mars.

Konungen skrifver till norska rådet om Malmö recess, som han obrottsligt vill hålla, samt om ömsesidigt utlemnande af förrymda förbrytare.

Riks-Registr. B, fol. 241 v. Förut tryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 23: 65, och i Samlingen til det Norske Folks Sprog og Historie 1: 482; i den senare samlingen efter det i Christiania befintliga orig. på papper. Stafningssättet deri är väsendtligen olika med afskriften i registraturet, som närmare öfverensstämmer med tidens vanliga språkbruk, hvarföre den ock här blifvit följd.

Tiil riikitzins raadt wthij Norgie

Sincerissimis nostris salute et fauore premissis Wardugiste wardughe fædher erlighe herrer strenge riddere och godemen wij giffue edher tilkenne ath wij för nogra daga sidhan finghe erligh och welbyrdugh mandtz her doctoris vincentij breff och scriffuilsze lydendis om then friidt contract och bestondt emellan these iij riiche senasth wthij malmöö giordis hues friidt och Contract then godeman menar sigh gansche öffuerbödugh wara för sziin persone wiidt mach at holla etc Saa kenne gudt ath wij ære och theslichis tiil synnes paa thenne sidhan Fforhøpendis ath ther wthinnan schal inghen bristh finnas hoss oss wthan wile altiidt latha fynne oss weluiliogh medh the erlighe gode men her j landit ath al then deel som j for:ne contract medt högborne försthe konung frederiich och danmarkis riichis raadt endrecteligha besluthedt bleff schal obrwtzlige holles wiidt mach Oc huar saa hende ath nogher noghen oredhelige stycker bedriffwit hade j norgie och gaffue sig hiit tiil oss wille wij thaa wara ther wthinnan fortæncthe at han schulle forhindrat bliffua och komma tiil baka ighen och swara tiil szina gerningar som for:nde recess och contracth inneholler Fforhøpendis bidiendis och inthit twifflandis athij och saa giöre paa edher sidho huar j fornwmme ath nogher som oredelige brwkat hade her j landit och

gaffue siigh in wthij norgie Thet wij medt edher j sliick och al annor godh naborscap edher gudt befalendis altiidt gerna forschylle Ex arce nostra Stocholmensi die saturnj proxima ante dominicam Oculj Anno a natiuitate dominj mdxxv nostro sub secreto.

Stockholm den 19 Mars.

Skyddsbrief för Wiborgs stad.

Efter Arwidssons, i Handl. t. upplysn. af Finl. Häfd. 1: 224, meddelade aftryck af originalet på pergament, förvaradt i Wiborgs stads-archiv. Afskrifter häraf bland "Stüders Acta" i kongl. Riks-Archivet.

Wij Gödzstaff medt Gudz Nade Sweriges och Götthis utvalldt konungh etc, göre Vittherligt at wij aff synnerlige Gunsth och Nadhe taghit anamatt och undfongt haffuom och nw med thetta vort opne breff taghom anammom och undfongom vore Elskelige undhersaather Borgmestare, Raadmenne och all menighethen uti vor stadt Wiborgh med theras hustrwr, barn, gotz och eggedeler, hws hemman rörlight och orörlight alt thet them tillhörer eller aff allder tilhört haffuer uti Vor konungliga hengn fridt beskerm och förswar, besinnerlighe [att] hengna fredha beskemma och förswara för all orätt och öfweruoldt, och fördagtinge till rætthe etc Förbiudandes allom serdeles fogthom och embetsmannom szom för vår schull vela och schola göra och laatha för:ne vora elskeligha Undhersaathare häremott i nogen måtthe hindra eller offörrättha wedt vor ogunst. Thesslichis förbiude wj alle andelighe och werdzlige Prester Fogether Lensmen och alle andre ee hoo the helst äre eller nempnas kwnne at the effther thenne dagh ingesteds uti Wiborgs len hvarcken i Sawlax eller nogher annersteds bedriffue nogen köpslagen antinghen med rydzser eller noghen annen utan köpe och selgie hwatt dell them nödtorfftuight är uti Wiborgh widt för:ne vor Ogunst och vredhe. Thess

till visszo laatha wi hengie wort secret nedhan för thetta breff. Giffuit paa Vort Slott Stocholm Dominica oculi Anno etc Millesimo Quingentesimo vicesimo quinto.

Stockholm den 20 Mars.

Slottslofven öfver Wiborg och Nyslott förlänas åt Jöns Westgöte, m. fl.

Riks-Registr. B, 1523—28, fol. 240 v. Förut tryckt i Handl. t. upplysn. af Finlands Häfd. utg. af A. I. Arwidsson, 2: 151.

Slotzloffwan

Vij Göstaff etc Giöre witterligit ath wij andtuordat haffua oss elskelige tro tienere Jonss wesgöthe och the godemen szom medt honum j slotzloffuen stonda som ær lille matz lärsson bencht nielsson per nielson lassze iöns-son eskil wndherfogthe lassze scriffuere hendrich scriffuere per nielson friille matzson per iwsthen hendrik fogthe oc lassze screddare woorth sloth wiborgh och wiborgx stadt medt woort slot nyslath wthii en erligh och redeligh slotzloffwen j swaa motthe Ath nær waar kære her swaagher edle och welbyrdughe herre her Johan greffue tiil Höyen och brockenhusszen eller waar kære syster ther kommer schal han honum thet paa waara wegna wp andtuorda Dogh oss tiil handa och tiil woorth betzsta Ther forinnan ath samme her Johan icke kommen ær schal han them holla tiil waar handt och ingom androm wp andtuordha wthan oss ighen om wij paa eska worde oss och thess förinnan for stackedt schal han æn thaa andtuordath forne her Johan Dogh medh thenne ephther-screffne wilkor at han thet holla scal then herre tiil honda som riikitzins raadt och then menigeman endrec-teliga samtyckia wthij waar stadt ighen och dog icke wpandtuorda förra æn han medt hanss hustrv waar kære syster eller andra wora ærffwinghe redeligh forsækringh

faath haffua aff then goda herra riichit annamar och riikitzins raadt ath the icke schula öffuerfalne bliffua aff nogrom then siigh tiil ewentyrs menar aff oss fortörnath wara then stwndt wij regimentthit hafft haffua ey heller titaladhe warda om nogra schadegeldt ther oss noghen tilreckna wille för thet örlugh schuldt som wij emoth konung Cristiern och hanss tiilhengiare föört haffue oc ey heller kraffda warda om noghen geeldth ther wij för riikith schuldt witterliga wthij kompne æra, wthan schula niwtha oss goth aath och icke ondt och wthan all hindringh komma tiil then deel them epther oss j arff lagliga tilfalla kan och ath for:ne waar kære her swaagher greffue Johan medt waare kære syster margaretha om the leffua woorth liffue lengher maaga och schula frij och obehindrat beholla then deel som wij them wndt och forlændt haffua epther woorth breffs lydilsze som wij ther paa giffuandis warda Thess tiil wisszo etc Scriffuith paa woorth sloth Stocholm monedaghen nesth epther dominicam oculj Aar etc mdxxv.

Stockholm den 21 Mars.

Konungen underrättar menigheterna i Södermanland, Nerike och Upland, att han beslutat företaga en resa genom dessa landskaper för flera angelägenheters skull, och beder dem därför utgöra en gärd till hans och hans följes underhåll under resan.

Riks-Registr. B, 1523—1528, fol. 241.

Tiil alle lagsagher j Sudhermannalandt nærliche och wplandt

Vij göstaff etc helssze edher etc kære wenner wij giffue edher tilkenne ath wij nw saa tiilsynnes ære innan noghen koorthan tiidt giffua oss wth tiil orda och samtal med then menigheman för monghe riikitzins anhenggien-

dhe ærendhe schuldt besynnerlige för thetta dyra kööp schuldt szom nw j riichit ær Endogh ath wij saadane resze icke gerna paa thenne tiidt företagit hade huar wij thet giöra kwnne Saa oppaa thet athii oc huar dandeman ther wthinnan reeth wndheruiisthe bliffua schole hwru all leglighet siigh begiffuer paa alle sidor Teslikis ath forfare then menige mandtz kere och clagemaal j riichit schickandis huarion och enom saa mykit som reeth ær, haffue wij thenne resze nw företagit Therföre kære wenner bidie wij edher dandemen allesamans wthij thenne lagsagw athij edher lathe finna weluiliog ath giöre före oss en mögelligh gærdh saa ath wij kwnne faa woor berningh ther wij liggie schole epther som waar Ffogthe edher wndheruiszendis wardher saa ath twnghen icke all anhenger the godemen som wiidt woor wæg sitthie thet wij medh edher dandemen alle alt tiidt gerne forschylle ramandis edhert bestha gangn och bestondt huar wij kwnne Edher gudt befalendis Scriffuith paa woorth sloot Stocholm Tiisdaghen nesth epther dominicam Oculj Aar etc mdxxv wndher woorth Secreth.

Stockholm den 25 Mars.

*Kallelse till rådet, adeln, två män af hvarje köpstad och två bönder af hvarje härad att infinna sig vid den beramade riksdagen i Arboga den 14 Maji *).*

Riks-Registr. B, fol. 263. Förut tryckt i Handl. rör. Skand. Hist., 23: 78.

Anno domini Mdxv Annunciacionis Marie worth be-
raamid jth almenneligith herremöthe stonda skulendis wtj
Arboga *) annen swndagen epter philippj et Jacobj, och
tijth wort för:uith först alt rikisins raad, ther nest me-
nige adellen szedan ij män aff huar köpstadt medh ij

*) Enär Arboga stad emellertid genom vådeld afbrann, hölls mötet i Westerås första dagarne af Maji.

bönder aff huarth hærigh kringh om ait rikidh, och worth for:uit thill rikisins raadh szom her epterfölgier

Vaar etc Wetther ath för thet tall och rycthe schwl som wij formerkia föras j riichit thet tiil twædrect oc obestond draga maa Haffwe wij for:uit woorth elskelige riichis raadht och nogher aff then menigheman aff alth riichit tiil Arbogha then annen söndaghen nesth eptther sanctorum philippj et iacobj dagh nesth kommandis Ath forhandtla och ranszacha hooss hwem schwllen finnes etc Saa bidie wij edher athij och paa samma tiidt wille edher tiil for:na möthe benæla Ath deela med oss och flere goda herrer och men som ther forsambledhe bliffua edher goda raadht och sinne Edher gudt befalendis Ex arce nostra Stocholmensi die Annunciacionis virginis gloriose Anno vt supra.

Stockholm den 25 Mars.

Konungen uppmanar innebyggarna i Småland, att uppsända ombud till riksdagen i Arboga, för att der rådslå om den af onda stämplare uppkomna oron i landet, och förklarar sig vilja lemna regeringen, om de med honom voro missnöjde, men varnar för S. Norby, hvilken af någre ansetts nyttig till regementet.

Riks-Registr. A, fol. 93 v. — Ett felaktigt aftryck finnes i Handl. rör. Skand. Hist. 14: 41.

Re: G: ad nobiles et communitatem smolandensem vt compareant in dieta arbogensi

Vi Göstaff med gudz N: Swerigis oc Götis vtwald K: etc Helse eder alle oss elschelige hulle troo vnder-saather friiborne frelsis men köpstedzmen cronones skat-skyllige bönder landboor oc menige almoge som bygge oc boo vtj Smalandh Kerlige med gud oc vor nade Kere vener oss ær förekommit ath vtj sombliga landzender her i riikit föris monge hande tall oc rykte ther onde stemp-

lare haffua ostad kommit ther tweedrekt oc obestand aff födis thet gud kenne lenge noogh haffuer varit i riikit swa at oss allom nw vel maa ledis ther vid Ther fore haffue vj nw forscriffuit vort elschelige riikis rad menige ædelen köpstadzmen oc nogre vtaff huart herrede kring om alt riikit at the mööte skole med oss i Arboga then annan söndag nest epter philippi et Iacobi nesth komendis Ther at förhandla oc ranszaka huarss skyll eller thet ær ther sliike twedrekt aff komme kan Oc ther sidan samfelleliga med huar annars radh beste motte finna at vor hedzschelige fiende K: Cristiern oc annar flere ecke skola ther nagor tröst aff faa eller biuda sik hiit til riikit i gæn till alles voris förderff swa nw, som tilförende optha skett ær Huar saa hende at the gode herrer rikisins rad menige ædlen oc then menige man som ther forsamblat bliwer synes at swadan brist finnes hoos oss at them i nogen motte mishager vort regemente, vele vj tha ther vtinnan lathe oss redelig finnes, ey akthendis gaa fra thet the oss segendis varda Antingen them synes oss bliffue skole vid regementet eller ey, Epter theris begerelse oc bön anamade vj oss thet omak pa Tha vj aff them för herre oc konung vtualde vorom i Strengenæs Ther the oc alle pa hela landzins vegna sworo oss hulla oc troo vara, Huad them synes nw ther skola the platt ingen mootstandh haffue vtaff oss Swa at rikit för then skyll skal komme i nogit obestand Vi haffue nesth gudz hielp varit then samme som her til dagx haffuom vor halss ther vogath at komme rikit vtaff thet förderff ther thet vtj kommit var veet gud at vj gansche nödokth see ath thet vti nogit nytt obestand komme skall för vora skyll Huar fore ær vor begere oc vilie at i alle frelses men huar vid sitt nampn ther sitt frelse bekenne vill geffue sik til förne möte med ij förstandige men vtaff huar köpstad, en aff radit oc then annen aff menigheten Teslikis oc ij myndoge bönder vtaff

huart heredhe som vel vnderuiste ære om alles eders oc then menige manss vilie the ther törffthelighe goode rad pa alles eders vegna fördeele kwnne med the gode herrer oc men ther församlede bliffue aff huilkit rad endrekt oc rolighet epterfölie ma Haffue vj och spoort atj bland annat löst tall som i bland then menige man aff onde stemplera föregiffuit ær at Seuerin Norby skulle her i riikit nyttig vara till regementhet thet dhoch ecke förmoendis ær at then menige man lather sik nogen tælie i thet sinne vel betenkendis huad skade oc förderff han haffuer i alle sine dager bedriffuit in pa Swensche men, Oc ær æn nw K: Crist: tienere oc besworen man Vore för then skyll inthet twiffuil at riichit komme i K: Crist: hender i gæn Doch hurv ederth sinne ær i thetta oc annen ærende bede vj atj lathe oss ther om med for:ne edre fulmectige förstaa edre mening Ther vj oss altiit gerne epter rette Oc j huad motte vj kunne vithe edert oc menige Swerigis inbyggeris beste göre vj altiit gerne thet gud kenne then vj eder dandemen allesammans ewerdelige befale Scriffuit paa vort slott Stocholm var frwe dag Annunciacionis etc Anno domini Mdxv Vnder vort secreet.

Ett dylikt bref sändes till alla rikets landskaper. Formuläret dertill, med öfverskrift "Till menighe riichit", finnes i registr. B. 1523—1528, bl. 263—264 v. och är tryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 23: 79 o. f.

Stockholm den 26 Mars.

Till dannemännen i Mora socken i Dalarne, med anledning af deras skrifvelse till Kopparberget, rörande utspridda rykten om söndringar i riket.

Riks-Registr. B, fol. 262 v. — Förut tryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 23: 77 och i Kröningsvärd's Dipl. Dalek. 2: 50, nro 342.

Till Moora Sockn

Wij göstaff etc Helsze edher alle oss elskelighe dandemen som byggia och boo wthij mora sockn kärligha

etc Kære wener wij haffue forstaath noghen scriffuilsze wara kommen fraa edher och nidh tiil koperbergit j hwilke j beclaghe ath noghor ther om forærbetha schulle ath then ene landzendhen j riichit schulle syndhra siigh fraa then andhre Om edher thet ingiffwit ær ath wij thess tiil sinne ære slighe syndringh giöre Fforhopes oss athij icke lathe thælia edher wthij then troen wel betenckiendis ath wij then samme æro then aff gudz hielp landit haffue tiilhopa kommit thet tilförenna syndrath och j fiendhe hendher war Weeth gudt ath Wij nw nöduge see landzens syndringh ther wij waar halss offtha före waagat haffwe ath thet tiil eningh och bestondt komma schwlle kan henda athij the samma ther wppe hooss edher haffua som edher fraa oss edher rettha herra och fraa andhre Suerigis inbyggare syndhra wilia, the ther och synnet tiil forna edher scriffuilsze wthgiffuit haffua Raadhe wij edher athij aff slighe stemplare icke lathe forledha edher j noghen motthe Wij wile nesth gudz hielp saa mykit j woor mackth ær holla edher och alle Suerigis inbyggare wthij eningh friidt och wenscap med hwan annen som wij wtaff waar eedh plictuge ære och icke forsyndra them som oss til læggis Fforhopedis athij med andher dandemen j riichit theslikis wel betenckia och fwlth giöra paa edhra sido hwadt j oss wtaff edher eedh plictuge ære J huath motthe etc Edher her med gudt befalendis Ex arce nostra Stocholmensi dominica letare Annodominj Mdxv nostro sub Secreto.

Stockholm den 27 Mars.*Förteckning på förläningar.*

Riks-Registr. B, fol. 245.

Annodominj mdxxv gaffs thenne epherne fforlæningh paa stocholm sloth

Fförsth Cristiern hindrichson paa Westherby borgh sockn j forlæningh monedaghen nesth epter dominicam letare

Jtem paa samme dagh Ffiich Olaff Scriffuere ith Ffogthe breff paa alle her eriich trolles gotz wthij Smaalandt westhergotlandt och paa ölandt

Jtem germwndt Swensson bleff Ffogthe paa samma tiidt wthij twetahæredhe

Jtem beenth Wesgöthe Ffogthe paa Westheraars och Daawidtz bröödt j forlæningh

Jtem herleff Ffogthe j Symnwthwna och toorstwna hæredhe

Jtem Waste ionsson Ffogthe wthij Sowentwna *) Walentwna hæredhe semmynghe hwndredhe och danrödth skiiplagh

Jtem monss brynttheson Hæredtzhöffdinghe wthij barnahedhe

Jtem Jönss wesgöte j [$\frac{1}{2}$] pælkane sockn j forlæningh teslikis Weswna gaardt med alle tiilæghor.

*) Skriffel för: Sollentuna.

Stockholm den 28 Mars.

Konungen svarar Tyge Krabbe, m. fl. danska riksråd, på en skrifvelse, hvori de underrättat honom derom, att S. Norby infallit i Lister och intagit Sølvesborg samt Åhus slott och stad, att han af denna och andra anledningar sändt grefven af Hoya till k. Fredrik och de lybske, för att med dem öfverlägga om hvad göras borde.

Riks-Registr. B, fol. 264. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1534.

Tiil her Tÿghe krabbe danmarkis riichis marsk her axel braghe her Holgher gregersson her knwth bildhe her Clawess bildhe etc

Vaar Synnerlige gönsth etc Strenghe riddere och godemen Wij finghe edher scriffuilssze hwreledis her Söffuerin norby haffwer scicketh ith tall folk in wthij lyster the ther intogo sylsborgh och sidhan ahws stadt och sloth etc Wij formerckthe weel wthij malmöö wtaff nogher samma her Söffuerins aathæwor at han inthit schwlle la tha siigh seya epther dagtingens lydilsze som wij och ther strax sagde En dogh andher thet icke troo wille Aff hwilko nw aff kommith ær thetta bekymmer och wthan twiffuil ytthermera eptherfölgia wiil om han icke nedherlagdt wardher Haffue wij för then och nogher andher sacher schwldt forsckickath waar kære swogher her iohan greffwe tiil Höghen tiil högboren forsta oc herra her frederiich konungh j danmark etc och tiil the lybsche Fforhopensdis at han nw wel paa thenne tiidt med honum och them om thetta ærende och annor tiil orda oc handil warit haffuer och ath ther med noghot beleffwath och besluthit ær, thet riichen tiil bestondt wara scal nær gudt fögier wij faa honum ighen och wndheruiisthe wardhe hwess beleffweth och besluthit ær Wilie wij thaa gerna rettha oss ther epther och nesth gudz hielp saa scicke oss j alle ærendhe athij schola wtaff oss godh naborscap

fynna, icke actandis j noghro motthe trädha j fraa thet wenliga forbwndt som j malmöö giordis her med edher gudt befalendis J huadt motthe wij kwnne wara edher tiil wilia schole j ther altiitd finna oss redhebohne tiil Ex arce nostra Stocholmensi die martis proxima post dominicam letare Anno etc mdxxv nostro sub Secreto.

Stockholm den 28 Mars.

Till innebyggarna i Södermanland, som uppmanas att sända ombud till Arboga möte, för att der rådgöra om den uppkomna oron i riket, samt vidare om konungens benägenhet att afgå från regementet.

Original på papper i Upsala Universitets-Bibliothek.

Vij Götzstaff medh gudz nadhe Sweriges och Götthes wthualdt konungh etc Helssze edher alle oss elskelige hwlle troe Wndhersaatther Friiborne Frelsszissmen köpstadtzmen Crononnes scathschylloghe bönder landtboor och menige almogha Szom byggia och boo wthij Swdhermannalandt kärligha etc. lika med brefvet till innebyggarna i Småland af den 25 Mars (se sid. 54) till endrecth och rolighet eptherfölgia maa I huad motthe wij kwnne wetha alles edhers besta giöre wij altiitd gerna thet gudt kenne then wij edher effwinnerlige befale Scriffuith paa worth sloth Stocholm Tiisdaghen nesth epther dominicam letare aar etc mdxxv wndher worth Secreth.

På baksidan märke efter sigillet och orden: Tiil Swdhermannalandh.

(Stockholm) den 29 Mars.

Bref för och till Lambrecht Mattson, Olof Swarth, Karl Skräddare, Måns Bryntesson och Nils Swensson.

Riks-Registr. B, fol. 245 v.

Jtem odhensdaghen nesth epther midtfasthe Söndaghen bleeff lambriict matzson scathfriij fför alle aarlighe scathther och wtlegringar Teslikis och för allen woordt och

*) Registraturet innehåller endast ofvanstående förteckning å dessa bref.

wakw och all annen deel szom andher besithna borgare j
Stocholm aarlige pliclughe ære och ffiich ther breeff paa

Jtem olaff Swarth ith qwitthenssze breeff paa xviiiij
[18 $\frac{1}{2}$] lodughe marek silff

Jtem karl screddare wthij Arbogha ffiich ith byffog-
the breff

Jtem screffs tiil mons brynttheson odhensdaghen
nesth epther dominicam letare ath han sig giffwa schwlle
wp tiil thet beramade herremöthe stonda schwlendis wthij
Arboga haffwandis med sigh nogra forstondugemen wtaff
huar lagsagw

Jtem teslikis tiil nielss swensson och ath han med
siigh haffwa schwlle then beseriffna rentthe wtaff wiicheen
och inghen troo setthie tiil the tidhenne Ath han schwlle
wara befördt före oss.

(Stockholm) den 1 April.

Förlänings-, frälse- och qvittobref för Torsten Salmonson.

Riks-Registr. B, fol. 245 v. — Förut tryckt i Handl. t. upplysn. af Finl. Händ., utg. af A.
I. Arwidsson, 2: 153.

Jtem toorsthen salmonson eth forlæningx breeff paa
ith booll j Nykyrkio sockn j findlandt som halla lændtz-
mandtz gaardt wthij ligggher med alle konungxlige renthe
och rettighetther etc lögherdaghen nesth före dominicam
Judica Teslikis ith frelssis breeff paa alle the frelsis gotz
som honum epther thenne dagh med kööp gifftermaal eller
arff tilfalla kan Sköllemerkit een goll grijps ffooth affwan-
före en halff mane wthij ith blaath fiel och een regher-
bwsche affwan paa hielmenethit Och ena qwittencia Saa
ath wpbyrdhen och wth giffthen droghe öffwer eens saa
nær som noghen fettaliae szom han före ræchenscap giöra
schal ther han mesther olaff waar Camara mesther szin
recognicionem paa giffwit haffwer thet anneth som han
wpborith och wtgiffwit haffwer ær oss alth klarth emel-
lom saa ath wij oss med honum wel aathnöya latha etc.

(Stockholm) den 1 April.

Bref till Lars Westgöte, allmogen på Sala berg, Dyriich Kleyss, Iwar Fleming, Jöns Knutsson, Lars Eriksson i Kalmar, Jöns Tysk och till de utvalde biskoparne i Skara och Åbo).*

Riks-Registr. B. 1523—1528, fol. 185.

Aar ephther gudz byrdt mdxxv Wtgaffwes alle thenne ephther:ne befallninghar Fförsthe daghen in Aprilj

tiil lassze wesgötha paa Salebergit

Ath han schwlle brwcha Salebergit och wtöffwer giffwa the nye rymplinghar ephther thy ath wij forstaat haffwe ath the icke gelle mödhan ighen och windtleggia sügh tiil thet bestha ath komma paa gamla stryckeedt ighen

paa samma dagh

Tiil Almoghen paa Salebergit Ath wij forstondit haffua thet salegrwffwen ighen fallen ær och for then schuldt acthe henne wtöffwer giffwa och inthit ytther-mera ther paa bekostha Saa wile wij athij henne brwche saa her ephther som j her tiil dagx giordt haffue warandis lassze Wesgötthe behielpig hörugh och lydug j thenne sack leggiendis edher all windt om med honum athij kwnne ryma nidh paa thet gamla stryckeedt ighen

Tiil Dyriich kleyss ath han inthit schwlle befrwcthe thet wij honum schwlle ogönstige wara j noghen motthe thy wij aldriick hade eller en nw haffwe noghen nystycke tiil tiigh etc

Tiil Iwar flemingh ath han schwlle Andtworda Iönss knwthson allth thet gotz ther han wthij sziin haffwandis werye hafft haffuer som biscop Aruidt wthij Aabo fordome tiil hördhe

*) Endast här återgifna utdrag förefinnas i riksregistraturet.

Jtem Ffiick iönss knwthson ith maeth breff At han maa och schal wedherkennes alth thet gotz silff eller peningar eller hwess haaffwor thet helst ær szom biscop Aruidt fordom j Aabo hwes siel gwdt nadhe tiil hörðhe tiil woorth behoff etc

Om lögherdaghen som war then andher daghen in Aprilj *)

Ffiich lars erichson borgare wthij Calmarna med hanss modher ith Fforswarelsszbreeff

Jtem tiil Jönss tysk at han inthit befatther siigh med her Electi landtboor ephther han haffuer woor breeff ther paa Item ath han kommer wp tiil oss tiil Arboga tiil thet beramadhe herremöthe

Tiil her Electo j Schara Ath wij tacke edher för then welulioghet j oss bewist haffwe thet wij altiidt gerna med edher forschylla, som wij forstondit haffwe edher meningh wthij edher scriffwilsze om then kyrkio tyende etc thaa ærom wij ther med aldelis tiil früidtz och lathom oss med then edher wrsegt wel aathnöya settiendis thet wthij edher eghen sköön hwadt edher ther om synes besth och raadeligit wara Om then schath wtaff the ij hærede welom wij giffua edher tiil kenne all woor wilia och meningh wthij thet beramade herremöthe wthij Arbogha etc Och saaghe wij gerna ath then skath wtaff samna hæredhe forschickadis nidher tiil elffsborgh

Jtem tiil her Electo j Aaboo At han med thet aldra första skyndhar the landtzkneether som wij wthij findtlandt liggiendis haffue wtaff landit tiil liifflandt eller annen warth wij acthe them icke lengher wthij woor tienisthe beholla etc Som j beröre om eriich flemingh Ath wij schulle skicka honum tiil höffuitzman för the friibornemen och theris folk wthij findland wile wij wara

*) Konungens canceller har här misstagit sig på datum.

ther wthinnan fortencckthe wthij thet beramade herremöthe
j Arboga etc.

(Stockholm) den 2 April.

*Till allmogen i Umeå om klagomålen mot mæster Gerlach,
för hvilken konungen beder om dess öfverseende denna resan.*

Riks-Registr. B, fol. 186.

[Dominica Judica]

Tiil Almoghan wthij wme sockn wij haffua forston-
dit wt aff edher scriffuilsze och fwlmyn dughe sendtninge-
bwdt then klagamaal szom j tiil mesther gerlach haffwe
saa ath han siigh icke fwlleligha moth edher bewist haff-
wer som honum bordhe Saa bidie wij edher athij thenne
ressze med honum öffwer see wij wile wel fortænckthe
wara om han siigh icke betthra wiil ath schicke ther en
annen j hans stadt ighen nær wij edher budt eller scriff-
uilsze ther om faa etc.

(Stockholm) den 2 April.

*Bref för och till Henrik resenär, borgmästare och råd i
Norge, Nils Eriksson, Jakob Westjöte, Jörien Helsing,
Gudmund Persson, herr Lars i Wåna, domcapitlet och ut-
valde biskopen i Åbo.*)*

Riks-Registr. B, 1523—1528, fol. 185 v. 186.

Dominica Judica

Jtem Hindriick resszener ith patzsbordt tiil köpen-
hampn och sidhan hiit tiil bagha ighen

Jtem tiil borgemestare och raadt wthij Calmarna ath
the schulle flya samme hindriick reszener saa mykit som
ræth ær paa Henningh thoobringgare

*) Se anmärkn. å sid. 62.

Jtem tiil nielss ericson paa Calmarna sloth Ath wij wndt haffua ath hindriic reszeners budt maa ressza j fraa Calmarna och tiil Gutlandt wiliandis ath tw thet samma budt granligha ranszachar saa ath ther inghen falskhet med finnes fforbiwdendis noghen tidhenne wtaff samme bwdt föras in paa gwtlandt wiidt hanss halss tiil görendis

Tiil Jacob Wegötha Ath wij forstondit haffua ath alla haffua laxakar j norrebotn etc Saa welom wij ath tw med thet första och lather oss byggia ther noghen laxakar j hwar ström ther som betzsta tiilfellen ær

Tiil Jörien helsszingh At han schal forhöras om mesther gerlacs sach och sidhan ther om giffua oss tiilkenne (Tiil gwdtmwndt persson ath tw med thet första komber the taatthara aff landit szom wij forstondit haffua her in j landit nw nylighen kompne wara etc)

Jtem her larss j waana ffich presentacionem paa waana kyrkio

Tiil Capitulo wthij Aaboo om her Lars Suenonis sammaledis tiil Electo ibidem at han schulle vara honum behielpigh

Det inom klammer stående är i registraturet öfverstruket.

(Stockholm) den 3 April.

*Bref för Tattarne och till Gudmund Persson på Örby. *)*

Riks Registr. B, fol. 126.

Om monedaghen

Ffinge the thaatare breff Ath the motthe ffrij och obehindrade ressza her wthur landit med hwess the med siigh hiit haffdhe innan een maanath

*) Se anmärkn. å sid. 62.

Jtem tiil gwdtmwndt person paa Örby Ath han med szina hwstrv kommer her tiil stædis nw j paascha helghen nest kommandis.

(Stockholm) den 4 April.

*Till capitlet och utvalde erkebiskopen i Upsala. *)*

Riks-Registr. B, fol. 186.

Om Tiisdaghen

Tiil Capitulum j wpsala wij tacka edher för then hielp och wndtsetningh som j oss weluilielighe giordhe och tiil goda aathnöye haffua lathit oss komma tiil handa

Tiil Archielectum jbidem Ath wij tacka ock honum för thet samma begærendis ath wettha hwru mykit wij scole oss formode for then kyrke tiendhe wtaff edhers stiickth eller nær wij oss for:ne tiendhe schola formodhe.

Stockholm den 5 April.

Tillåtelsebref för Erik Kugge, borgare i Stockholm, att flytta till Nya Lödöse.

Riks-Registr. B, fol. 264 v.

Eriick kwgges breff ath han motthe obehindrat flyttia her aff Stocholm och nidher tiil nyelödesiö

Vij Göstaff etc Giöre witterligit ath epther oss elskelige eriich kwgh borgare her j Stocholm haffuer för noghra hanss leglighetther schwdt faath wilia och aastwn-dan tiil ath byggia och boo wthij waar stadt nyelödesiö Ther före epther then ene stadhen hörer saa wel oss och riichit tiil som then andre, haffua wij honum wndt och tillathit ath han med hustrw och barn gotz och ægedelar

*) Se anmärkn. å sid. 62.

maa frij och sæcher draga siig hædhen fraa Stocholm och tiidt nedher ee nær han wiil Ther ath bliffua byggia och boo saa han som andhra waara wndhersaatther j then stadt niwtandis och brwkandis alle the priuilegier och friihetther som wij them gwnstelige wndt och giffwit haffwom Fforbiudendis alle som för waara schwl wilia och schwla giöra och latha Ffogtar embitzmen och besynnerliga borgemestare och raadt wthij for:na waar stadt nyelödesiö ath the for:na Eriich kwgghe her emotn j noghen motthe hindra eller hindra laatha wiidt waare ogönsth Thess tiil wisszo etc Scriffwit och giffuith paa woorth sloth stocholm Odhensdaghen nesth epther dominicam Judica Aar etc mdxxv.

(Stockholm) den 6 April.

Till Håkan Nilsson, fogdebref och qvitto på uppbördn.)*

Riks-Registr. B, fol. 245 v.

Jtem Haaqwon nielsson Ffogthe wthij gestrickælandt torsdaghen nesth före dominicam palmarum theslikis fick han ith qwittencia paa all then deel han wpborith och wtgiffuith hade och droge siigh wel öffwer ens.

Stockholm den 7 April.

Menigheterna i Fjerdhundraland uppmanas att sända konungen till handa onyttiga klaffare, likasom de i Dalarne nu gjort med orostiftaren derstädes, munken Nils Karlsson.

Riks-Registr. B, fol. 264 v. — Förut tryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 23: 81.

Tiil fiædringelandt ffredaghen nesth före dominicam palmarum

Vij Götzstaff etc Helsom edher etc kære wenner wij haffue forstaath ath monge onda stemplare haffua fördt

*) Se anmärkn. å sid. 62.

mykit onyttugt tall j blandt then menigeman ther med the actade komma noghen twædreth och obestondt j riikith menige riikitzins inbyggjare tiil en stor drapeligh scada och fordarff Saa ære nw nogra aff for:nde stemp-lare oss tiil handa kompne som saadana argt wpsaath och mening hade j sinneth besynnerliga then brodher nielss karlsson som thet stora bwldher hade för hendher j dalena Huilkin the godemen sielffue aff for:ne dalena skickath tiil handa therföre wij them wenliga och kærliga tacka Fforhopensdis athij dandemen alle samme wile och saa giöre huar nogher wtaff saadana onyttuga klaffare j blandt edher kwnne bespöryas Huilkit wij altiidt gerna med edher forschylla hwar wij kwnna oss hopas at huar wij saadana schalkar straffa edher thet icke oliwfft wara paa thet j och flere godemen som gerna ære med friidt och rolighet [icke] ytthermera fara eller hindher skwle formoda J huadt motthe wij kwnne etc Ex castro no-stro Stocholmensi etc vt supra.

(Stockholm) den 8 April.

Peder Grym, hvilken utan tillstånd begifvit sig till Dalarne, tillförsäkras konungens förlåtelse och vänskap, om han vill återgå till sin tjenst, samt uppmanas att söka få fatt på Peder Sunnanväder och andra orostiftare.

Riks-Registr. B, fol. 265. — Förut tryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 23: 82 och i Krönings-svärd's Dipl. Dalek. 2: 51, n:o 343.

Tiil pedher gröm lögerdaghen nesth före dominicam palmarum

Waar Synnerlige gönsth etc Fforwndrar oss pedher ath tw e moth thin tro tianisthe och saa wthur weggen och wp j dalena tiig giffuit haffuer ther tw föga bestella haffuer dog haffua wij icke fornwmith ath tw nogot haffuer ther fortalath oss eller nogen deel stemplath oss

emoth som andher haffua ther giordt Aff huilko wij for-
merkie ath tw thiidt wpfaren ær meer för nogen fara
schul som tw haffuer tagit tiig wppaa en for noghen
ondtzsko schul therföre ære wij thiil synnes för gode-
mentz böön schul saa och för thin gamble tro tieniste
schul see wtöffuer med tiig thenne ressen och taga tiigh
wthij waar wenscap ighen huar tw wiil giffua tiig hiidt
nidher tiil oss ighen och bewisa tig j thin troo tieniste
saa her ephther som tilförenna kwnne tw finna raad tiil
ath faa fath paa her pedher Canceler och andhra som oss
ther wppe skemliga fortala och stempla oss ondt paa som
forruit ær wylie wij thaa betenckia tiigh een gönsth ther
före, saa ath tiig schal inthit aangra som thenne breff-
uiszere weta tiigh ytthermera wndheruisa etc.

(Stockholm) den 8 April.

*Konungen anbefaller fogden i Dalarne, Peder Andersson,
och fogden vid Kopparberget Måns Nilsson, att medelst pen-
ningar förmå Dalkarlarne att tillfångataga Peder canceller
och mäster Knut, hvartill ock Peder Grym, som af konun-
gen erhållit löfte om tillgift, borde bevekas att bidraga.*

Riks-Registr. B, fol. 265 v. — Förut tryckt i Kröningsswärds Diplomatarium Dalek. 2:
52, n:o 344.

Tiil pedher andhersson och monss nielsson fogthe
paa kaaperbergit [lögerdaghen nesth före domini-
cam palmarum]

Vaar Synnerlige gönst etc oss ær nw tiil handa
kommen then forlopne mwnc niels karlsson etc meed
huilkit tw oss synnerlige tiil wilia giordt haffuer och ær
waar begær och wylie ath tw meed monss nielsson huil-
kin wij fornemma oss tro wara leggher tiig al windt om
ath wtgiöra noghen hop aff dalekarlana loffwandis them
peningar ther tiil ath the taga her peder Canceler och

mesther knwth wiidt halssen och senda them och hiit ni-
dher wij wela giffua them som höffuitzman ære ther före
j^e mark örtuger och sidhan the andher saa fornöya ath
the oss tacka schola nær the meed for:ne her pedher och
mesther knwth hiit komma tiil oss etc wij haffue och
scriffuith woorth breff tiil pedher gröm ath han för oss
inghen fara bæra scal for thet han giordt haffuer huar
han wiil giffua siigh tiil oss ighen och haffue wij honum
tilscriffwit om for:nde her pedher saa at han ther meed
wtöffuer then wenscap wij honum wndt haffuum synner-
lige gör oss tiil wilia ath han kwnne faa them wiidt
halssen maa tw honum ytthermera meed mwnnen ther
tiil draga och beweka om tw kan, som wij och monss
nielsson ther om tilscriffuit haffue rama woorth besta
oc haff tiidt ögha hoss ath the forrædere motthe straf-
fade bliffua som wij tro tiigh tiil etc.

(Stockholm) den 8 April.

*Menigheten på Kopparberget och i Dalarne förmanas att ej
sätta lit till de i landet utspridda falska rykten, samt un-
derrättas att en undersökning skall företagas rörande fisket
vid Elfkarleby.*

Riks-Registr. B, fol. 265 v. — Förut tryckt i Kröningsswärds Diplomatarium Dalek. 2:
25, n:o 345.

Tiil koperbergit och menedalena [lögerdaghen nesth
före dominicam palmarum]

Vij göstaff etc Helse edher etc kære wenner som
wij haffua edher tilförenna tilscriffuit hwreledis monga
skalkar j blandt almogen föra monga handa tall och lögner
aff huilko obestondt och twædreth inbyrdis j riikit aff
komma maa athij och andher dandemen j riichit schulle
ther ingen tro tilsettia wthan hielpa sielffue tiil med
oss ath saadane skalkar schulle straffade bliffua som

j dandemen paa edhra sido och saa giordt haffue athij slike skalkar inthit lidit haffue wthan heller straffath them som nw skeedt ær med then förlöpne mwnc som somliga aff edher griipit och oss tiil handa seendt haffua Huilkin paa oss och ander flere ith skemligit och lygnactugt tall och rycthe fört hade j blandt edher, ther wij edher som wora tro wndhersaatha gönstelige före tacka actandis thet med alle gönsth och nade forschulla kærliga bidiendis edher alle saa nw som förra athij tiil slighe skalkar och lygnare ingen tro tilsettie heller her epher en her tiil dagx Sammelwnda ær oss och förekommit ith rycthe föras hooss edher ath Calmarna slot schulle oss j fraa wara j annars mandtz hender, thet dog gud thess loffuadt alth lwghet ær saa thet som annath meer, then godeman her berendt wan melen som thet j wæryo hafft hade aff oss, ær nw her hooss oss, oc haffuer oss thet wpanduordat j saa goda troo som han thet aff oss anamadt hade Therföre maaj dandemen wel taga edher wara för saadana falska budtbærare som icke annath haffua j synneth een komma twædreth astadt, ther k: Crist: eller andher wtlenska herrer kwonna tilfelle aff faa ath biuda siig her tiil riichit ighen etc Haffua wij och forstondit ath nogra godemen wppe hooss eder haffua nogen mistancka ath then aa j Elffkareby skal wara ighen bygd ytthermera en laghen tilsegia Therföre welom wij athij skicke nogra godamen tiidt nedher viij daga epher sancte Eriics dag ther wij thaa acthe skicka nogra godamen aff riikitzins raadt med flere andhra goda forstonduge men thiidt nedher som thet ærende granliga ranszaka kwonna och sidhan latha ther om skee saa mykit som Suerigis lag inneholla J huadt motte wij kwonna rama etc.

Stockholm den 8 April.

Konungen skrifver till Henrik van Melen rörande hans miss-tankar med anledning af brodrens qvarhållande i Stockholm och om slottslofven på Kalmar, samt att Staffan Sasse afrest till Kalmar med den vidsträcktaste fullmakt, m. m.

Rikts-Registr. B, fol. 266. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1535.

Tiil Hindriich wann melen [lögerdaghen nesth före dominicam palmarum]

Vaar gönsth etc Som tw scriffwer Hendriick tiig haffua forstondit wtaff waar scriffwilssze Ath wij för thet lygnactuga tall som haffuer warith emellom oss och thin brodher motthe affstillas ock haffua för then schw ighen anamadt then slotzloffwe tiil Calmarna slott och stadt etc Huilkit och j samma meningh skeedt ær Ock haffua holledt honum noghen tiidt her hoss oss, oppaa thet att hwar formerkia schulle ath thet tall och rycth icke j sanningh finnes schulle som j huars mandtz mwndh giick och ath thin brodher icke schulle komma j noghen misloffwe med then menigeman j riicht Saa formerkia wij aff samme thin scriffuilssze, ath tw ther haffuer en annen meningh med, tænckiandis at han icke schulle wara j siith frij wilkor Saa giffue wij tiigh tilkenne ath nær som tw tiigh reeth betænckia wille giordis saadane misloffwe föga behoff epher thet tw eller thin brodher aldriigh annath fornwmmit haffwer fraa then försthe dagh han j woor tienisth koom och tiil thenne tiidt wthan altiidt warith benegdhe tiil ath wettha hanss bestha, och ther nesth warith betroodh baadhe innan landtz och wthan för noghen annen her j landit som wel gaar syn för segn Och ære wij en nw tiilsinnes ath wara honum gönstug och goodh om wij tiil anneth icke bliffua openbarliga nödde eller trengdhe etc Som tw rörer om knwth andhersson och niels ericson Saa giffue wij tig tilkenne Ath om then

artichel raadhe wij wel giöre hwilkit oss tyckes, för then schul Calmarna sloth och stadt hörer gwdj och oss och Suerigis krone tiil Och haffuer thin brodher för:nde slottzloffue aff oss och inghen annen och maaghe wij för then schwldt anama henne ighen wppaa huadt stædt och tiidt och nær oss tyckes Om the landzknechter kwnna the thet sloth icke med ære forholla ephther thet slotthit hörer oss tiil ock her berendt haffuer thet aff oss böör thet nw staa oss oopeeth före, hwru thet gaar om andher, ellensth ær then slotzloffwe icke redeliga forwandtlath Saa raade wij tiig hindriick en nw ath tw retther tiigh ephther wore scriffuillssze iw förra iw betther saa frampdt tw eller thin brodher icke wele komma j noghet bwller eller obestondt ther en nw med ringa ting stylas kwnne Som tw och begære ath komma tiil tyslandt etc om tiigh icke tyckes ath bliffua ære wij ther om aldelis wel tilfriidtz och sende tiig ther med worth leygdebreff Ath tw maa frij obehindrat paszera nær tiig tyckes Scriffuer tw oss och tiil om hustrw Anne at hon ær plictugh giffua tiig ighen, hwad tw wthij thenne ressze fortærdt haffuer och giffuer tw och endeelss oss schwllen ath thet giffthermaal icke skeedde etc wethe wij icke hwadt skæl thet waare thy ath thet stoodh inthit tiil ryggia för hennes schwl och ey heller för waare schwldt Wij hade ther wel med tiil friidtz warith, meen thaa wij hörde ath then menigeman icke gaatho höra tiigh nempnas och wij för thina schwl, schulle tiil ewentyrs wentha oss noghen wpstööth saage wij thaa heller thet giffthermaal bleff tiil ryggia hwarföre then menigeman ær tiigh saa ogönstwgh weeth tw wel huadth tw sielffuer haffwer noghet wolleth ther wthij eller ey, wij eller hon haffue thet inthit wollith Ex holma etc

Kalffwen

Jtem haffwe wij forstondit ath tw haffwer icke sath tro tiil them wij nw sisthe tiidt skickade nedt tiil tiigh

sende wij for then schul en nw woor troo man Staffan sassze ther nedh med nogra myndeliga befallningar ther tw fwlkommeliga maa setthia troo och lithe tiil hwadt deel han tiigh paa wora wegna föregiffwandis wardher likerwiiss som wij ther sielffue personliga wore tiilstædis paa thet ath ther icke nogit mera wmkosthnath eller obestondt eptherfölgia schal, tw weeth wel sielff ath wij ther noock paa bekostad förre en wij thet finghe wtaff wore och riikitzins hedtzske fienders hendber kan tw för then schul wel formerkia ath wij icke gerna noghen wmkosth lidhe ther om ath wij thet j fraa wore wanner ighen schwla fonghe Dog huar som icke anners skee kwnne hopes oss ther nw betther tilfelle tiil ath wærya æn thet war paa then tiidt Oc huar wij ther tiil warda nödda och trengda kan tw wel besynna huadt sidhan wildhe eptherfölgia Som [tw] och scriffuer om her Söffuerin norby at han liggher ther j swndit, giffwe wij oss thet inthit tiilscaffandhe huar han ær mera ther eller annorstadtz Hopes oss nest gudz hielp epther then leglighet som æn nw paa ferde ær, inghen fructan haffua för honum eller androm Oc som tw scriffwer om hustrv anna ære wij ther med tiil friidtz ath hon widherleggher tiigh al then deel som tw med laghen wtaff henne winna kan

Stockholm den 8 April.

Till Nils Eriksson i Kalmar om Henrik van Melens vägran att öfverlemna Kalmar slott, denne senares erhållna lejd för afresa till Tyskland, jemte förhållningsorder för Nils Eriksson samt löfte om förstärkning.

Riks-Registr. B, fol. 266 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1587.

Tiil nielss ericson [lögerdaghen nesth före domini-
cam palmarum]

Vaar Synnerlige gönsth etc Wij haffwa forstondit wthij thin scriffuilssze niels At hindric wan melen icke

actar wpandtworda wthan forholder oss woorth slott tiil
 thess hans brodher personliga kommer til stædis Saa
 haffua [wij] en nw honum ther om waar alwarlig me-
 ningh tilscriffuith ath huar han icke wiil wpandtworda
 tiig for:nde woorth slott paa wora wegna innan xiiij daga
 epther paascha wile wij thaa ther wthinnan wara for-
 tencthe at han thet oss leffuerere schal huadt han wiil
 eller ey Teslikis haffuer hanss brodher honum och szin
 aluarliga meningh ther om giffuit tilkenne ther han siigh
 maa epther rettha etc Haffuer och for:nde hendrick woorth
 opna besigledhe leygdebreff begared at han maa frij oc
 obehindrat före oss och waara wtliggiare komma wtaff
 landit tiil tyslandt med hwes deel honum oc hanss tienere
 tilhörer Huilkit wij honum och wndt haffwom och sen-
 dhom thet tiig tiil handa med thenne breffuiszere hanss
 smaaswen Ær thet saa sake at han med saadane wilkor
 som breffwit inneholler icke wiil latha aathnöya maa tw
 thaa epther leglighethen giffua honum nogen ytthermera
 wilkor Dog saa ath thet oss icke mykit ær fornær paa
 thet han icke yttermæra forhall eller forhindher giör paa
 for:nde woorth sloott Calmarna Wile wij och ath tw icke
 formykit ypper tiig med cristoffer med myndher æn tw
 weeth tiigh thess betther med honum forwareth at han
 eller noghen annen icke nogoth tilfelle faa ath giöra tiigh
 nogher forraskningh Ær och raadeligit ath tw leggher tiigh
 windt om ath forweta tiigh med her bærendtz swenner
 som ære wthij fodringhen om tw felig maa wenda ryg-
 ghen tiil them huar som nogen troongh paa ginghe eller
 ey Som tw scriffuer ath wij wille skicka ther nedh no-
 ghen skiip etc Ær thet saa at for:nde hindriick icke wiil
 siig med seya latha innan for:ne tiidt wiliom wij thaa
 wara fortæncthe tiil ath forskicka tiidt nedt hela flotthen
 tiig tiil trösth och wndtsethningh ock haffwom nw för
 then schuldt och forscriffuith wora fogtar och embitzmen
 tiil baadhe j östhergötlandt och smaalandt ath the hem-

liga schola szina karla skicka nedh tiil tiigh ther tw kan settia tro och lithe tiil om noget paa gaangher Ex holma

(Stockholm) den 8 April.

Lejdebreff för Henrik van Melen.

Riks-Registr. B, fol. 267.

[lögerdaghen nesth före dominicam palmarum]

Hindriick wan melendtzs leygdebref

Vij götzstaff etc Giöre witterligit Ath wij wtaff waare synnerlige gönsth och nadhe haffua wndt och tilla-
thit At welbyrdug man Hendriick wan melen som nw staddher ær paa Calmarna slooth thaa han thet waar tro tienere nielss ericson paa wara wegna wpandtwordat haffuer maa och scal frij och obehindrat före oss waara wtliggiaere och tienere fara met en iacth eller schwto hædhen wthur riichit och tiil tyslandt ighen met personer gotz och ægedelar som han in wthij riichit met sig hafft hade Huarföre forbiwde wij alle som för wora schwldt wilia och schola giöra och latha besynnerliga förnde nielss ericson honum her emot hindra qwælia eller platzsa j nogen motte wiidt waara ogönsth och wrede Tess tiil wisso etc.

(Stockholm) den 8 April.

Förswarelsebreff för Berendt van Melen och hans fru.

Riks-Registr. B, fol. 267 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1539.

[lögerdaghen nesth före dominicam palmarum]

Heer berendts wan melendtzs och hanss ffrwes forswarelse breff

Vij göstaff etc Giöre witterligit ath som wij nw öffwer eens wordtne ære med oss elskelig tro man och raadt her berendt wan melen at han andtwordhar oss

Calmarna slott stadt och slotzloffwen ighen och wij honum sidhan besörgia wylie saa at han skal wel behwlpen wara Therføre aff wore synnerlige gönsth och nadhe aname wij honum hans hustrw gotz och ægedelar wthij woorth konungxligit hegn och forswar besynnerliga at han oc hon och theres tïenare maaga och schula frii och obehindrat faa thet theres gotz och ægedelar wtaff Calmarna slott som the ther nw wppaa haffua Huarføre forbiwdom wij allom som för wara schul wilia och schola giöra och latha besynnerliga woor tro tienere nielss ericson som wij slotthit andtwordat haffwom och andher wore tienere som med honum j Calmarna æra them her emot hindra qwælia eller platzsa j noghen motthe wiidt wora ogönsth och wredhe Thess tiil wisso etc.

(Stockholm) den 8 April.

Till höfvidsmännen på Stegeborg om undsättning till Kalmar.)*

Riks-Registr. B, fol. 186. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1594.

lögherdaghen nesth före dominicam palmarum
tiil Aruidt wesgöta germwndt swenson gwdtmwndt pedheresson och nielss olsson paa Stægheborg Ath the med thet aldra forsta hemliga forskicka theris karla nedher tiil Calmarna nielss ericson tiil trösth och wndtsethningh.

(Stockholm) den 8 April.

Fogdebref för Nils Torstensson.)*

Riks-Registr. B, fol. 245 v.

Jtem nielss torsthenson bleff Ffogthe wthij Broo Haabo Hagwnthda hæraden och erlunghehundrethet lögerdaghen nesth före dominicam palmarum.

*) Se anmärkn. å sid. 62.

Stockholm den 9 April.

Konungens framställningar till Henrik van Melen genom Staffan Sasse.

Riks-Registr. B. fol. 175 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1487.

Thenne epther:na wndheruisinga maa Staffan sassze giöra Hindriick wan melen witterligit etc

Fförsth som breffwit lydher för huadt saack her berendt woorth wpkallath tiil ath stilla thet rycthe och mistancka som war paa ferde j blandt almogen

Sidhan at honum sendis therföre leygde en dog han inghen behöfft hade thy myn herres nade inghen tro sath tiil samma lygnactuge rycthe

Sidhan at hindriick schal icke behöffua noghen misloffwe haffwa at her bærendt ær icke j siit frij wilkor och ath leygdhen wardher honum wel hollen ther thet icke bliffuer forseedt med ytthermera forhollilssze om Calmarna slott thy ath leygde giiffs icke ther wppaa ath man schal j samma leygde giöra huadt han wiil saa som thetta ær, at her berendt schulle biwda tiil j samma leygde forholla hanss nade slotthit emoth then goda troo som han thet wthij anamat hadhe

Jtem en dogh her berendt thet icke gör thaa henger honum thet ligewel wtöffuer hoffwedt, at hindriic forholder thet epther thet aaffskeedt som the hade siin emellan

Jtem ath saadana aff skeedt staar icke her berendt tiil ath forswara med noghen redelighet in före godamen som wetha huadt een slotzloffwe haffuer inbæra som han och nw sielffuer besynnat haffuer

Jtem all saadane slotz wpandtwordhan som nw thenne war, ath slotthit schulle icke staa myn herre

eller hanss budt wpith före, ee nær han paa eskade, then kan icke forswaras med ære

Jtem maa hendrick besinna ath ther her berendt haffuer nw en gönstug herre, flyr han honum en ogönstug herra och ith roop wppaa siig öffwer alt landit och iemwel wthan landit saa ath the schola nepliga ephther thenne dag saa betrodde warda som the her tiil dagx haffua trodde warith

Jtem ther hendrick sægher ath han med bleck och paper icke böör giffua slot och festhe, maa honum sæyas ath thet giuffs icke wp med bleck och paper thy at her berendt med handt och mwndt haffuer thet her fra siig andwordath Ey böör thet och saa hollas ath swærdt eller kniff dragis emoth hans retta herra

Oc hörer icke heller slotthit her berendt tiil, therföre weet hindriich wel ath slotthit böör icke saa strengeliga hollas honum tiil handa emoth myn herres nadhe som slotthit hörer tiil

Jtem att huar slotthit lengher forholles maa han wel kwonna tenckia ath myn herres nadhe tencker tiil ath finna ther annor raadt emoth ath han tha wel faar thet ighen ee huadt thet ær hendric liwfft eller leedt

Fför alle for:na saker skul ær raadeligit at hindriich slotthit ingelwnda lenger forholler saa frampdt han wiil siin broders ære och redelighet weta forwareth och iemwel alla hans wel ferdt oc tiil ewentyrs hanss eghen welfeerdt frw margaretis och andre flere

Jtem maa han och foruara honum aff sig sielff som en god ween ath om thetta icke skeer snarlige skal han ther finna röön paa innan xiiij daga ephther paascha

Jtem ther hindreck wiil skylla myn herres nade om gifftermaalen etc och at hustrv anna ær plictugh ath bitala honum hanss koosth och tæringh j thenne resszo maa

swaras ath myn herres nadhe hade gerna kwinnith lidhit ath thet gifftermaal skeedde men sidhan hanss nade fornam ath then menigeman gaatho icke höra honum nempnas och at hanss nade schwlle wenttha siigh nogen wpstööt for hanss schwldt wtaff hanss eghen almoge therfore synthes honum ath betther war ath thet giffthermaal bliffue tiil бага Hade och hustrv anna gerna seedt ath gifftermaalit hade hafft framgongh kan wara ath schullen finnes snarane heem tiil hindrics som almogens ynnesth icke haffuer myn herres nade och hustrv anna haffua thess inghen schul Dog kan han winna nogoth aff henne med rettho, thet nekar hanss nadhe inthit etc Ex holma Dominica palmarum.

(Stockholm) den 9 April.

Bref till Lasse Månsson på Åbo slott, Nils Olsson på Steborg, Bengt Westgöte, samt borgmästare och råd i Westerås och Söderköping.)*

Riks-Registr. B, fol. 186 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1494.

Dominica palmarum

Tiil lassze monsson paa Aabo sloth Ath han the karla fornöya schulle szom then skwthe tiilhörde ther the landzknechter med afflope tiil gotlandt saa ath them inghen schade paa hengher

Tiil nielss olson paa Stäkeborgx ath han hans sach inthit forhindher gör om thet salth ther han wthij Sudherköping liggendis haffuer paa thet at han for:ne salt hiit tiil waar stadt Stocholm föra schal

Tiil bencht wesgötha Ath han wel som tilbörlogit ær tiil redher emoth oss ther j stadhen tiil thet herremöthe som nw beramedt ær stonda skulandis wthij westherars

*) Se anmärkn. å sid. 62.

och han the andher ffogtar ther om kringh paa wora wegna tiilscriffuer ath the och ther tiil bestonduge ære med huad deel the aastadt komma kwnna

Tiil borgemesthere och raadt wthij Westherars ath then herredag nw forwandlath ær j fraa Arboga som ther beramadt war och tiil westherars och the for then schul tilborliga latha redhe emoth oss och the andher goda herrer som ther forsambledhe bliffua

Tiil borgamesthere raadt och menighethen wthij sudherköpingh ath the wille holla nogra landzknechter tiil en tiidt tiil thess thenne beramade herredagh forslithen wardher.

(Stockholm) den 9 April.

Fogdebref för Anders Kempe och frihetsbref för Jakob Wundendranck på tvenne gårdar.)*

Riks-Registr. B, fol. 245 v. 246.

Jtem andhers kempe bleff Ffogthe wthij östherhaninge westerhaninge ösmo och werendöo palme sönedagh

Jtem haffua wij wndt och giffuith woor tro tienere Jacob wundendranck thenne epher:ne gotz skathfrij j hanss liiffstiidt Szom ær ith j qwesumus by och ith j qwesumus aamynne liggiendis j kwlsila sogn med nogra wthiordher j samma sogn.

*) Se anmärkn. å sid. 62.

(Stockholm) den 10 April.

Bref till Mauritz Jepsson på Köpenhamns slott, borgmästare, råd och menigheter i Bogesund och Arboga, samt till Nils Olsson på Stegeborg och Gudmund Persson på Hof.)*

Riks-Registr. B, fol. 186 v. 187.

monedaghen

Tiil mauritz iepson paa köpenhampns sloth ath han wille wara iacob burmester och kristoffer harensnze bestondug ath the theris gotz motthe ighen faa

tiil borgemestere raadt och menighethen wthij boogeswndt ath the wtöffuer thenne tilstwendende sommar maage brwka theris köpslaghen och niwthä theris ffriihether och priuilegior som the her tiil dagx giorth haffua etc

Tiil borgemestere raadt och menighethen wthij Arboga Ath wij forwandtlat haffwe thet herremöthe epher thet stadhen swa forbrendhe och tiil Westherars

Tiil niels olsson paa Stægeborgh at han forskickar the landzknether kringhom the stæder j östhergöthlandt epher leglighethen somliga tiil biscoppen j lincöping

tiil gwdtmwndt person paa hooff at han framdelis swa forordinerer med the godemen j wasthena och skæninghe ath the them holla tiil thenne herredag forslithen wardher ther nw berameth ær tiil hwilken tw wel personliga maa tiigh omaka, och wndherstwndom scriffua oss tiil om nogra leglighether j then landzenda Saa frampdt ath tw betröste wetthä woort sloot wel foruareedt j thijne fraaware elles maa tw wel bliffua ther

*) Registraturet innehåller endast här upptagna utdrag.

Stockholm den 11 April.

Konungen skrifver till biskop Brask, att han, enär kyrkotionden icke lätteligen står att erhålla till kronans behof, må utfinna något annat medel att tillfredsställa desamma; tillrättavisar honom för hans yttranden om borgläger i klostren, klostrens och biskopens eget oberoende af kronan i afseende på innehafvande fördelar; yttrar sig vidare om laxfisket i Norrköping, mäster Olofs giftermål, presterskapets lösaktiga lefverne och om det af konungen från Wadstena lånta silfret.

Riks-Reg. A, fol. 95, 96. — Förut tryckt i Skrifvel. Bevis hör. till sv. Kyrkio-Hist. eller Biskops-Chrönikan (af Spegel), Ups. 1716, sid. 137, v. Troils handl. t. upplysn. i sv. Kyrke- o. reform. hist. 1: sid. 347, Link. Bibl. Handl. 1: 179—183 och i Handl. rör. Skand. Hist. 14: 48, men i alla med en stor mängd fel. En annan afskrift finnes i Registr. B, fol. 242 v.

Litere d: regis responsales super nouissimis literis domini per Pe: nielson magistrum pabulature ap-
portate

Premisso nostro Sincero fauore Vi finge nw eder scriffuile werdug fader först om then kyrketiende som vj begæret haffdom At then staar ecke vel till tagende epter then leglighet nw pa ferde ær etc Swa förmoode vj atj vel haffue merkia kwnneth ath vj samme tiende ecke haffue begerat vtaff nogen katj eller ther före at vj vele i nogen motte vara kyrkenne förnæær, vthan för then skyll at cronones renta ecke vill til reckia till swadana vtlegningar som vj haffue oc ingelunda kunne vara förvthan epter then leglighet som nu ær Som oc the gode herrer oc mæn rikisins radh som her til stædis vore med oss vid xx:de dag Iwla oss radde at vj ecke æn nw skulle owergeffua alt folkit som ær kneckther Skepare oc Batzlyder etc för monge szaker skyll som ecke göris behooff aff förtelie för eder the i vel sielffue besinne kwenne Ther fore ephther ecke ær tilfelle till at faa för:ne tiende till hielp Ther doch then menige man minsta affsaknaden aff kende ære vj kerlige begerendis edert szinne oc gode raad

Huad anner bethre lempe vj skole finne til at vppe holle rikisins twnga med Then nw i vor tiid mykit större haffuer varit oc ær æn i noger herres tiid tilförenne Sedhan scriffue i om the borgarelege at thet vore vtlendzske retther etc Swa vethe i vel at vtlendzsk rätt ær ey all platt onyttog Man kan taghe ther aff swa mykit skææl oc nödtörffthen tilseger Ey heller haffue vj sætth epter nogen vtlendzsk rätt vthan all enæ epter nöden som her i riikit ær till ath holle hesther pa stall riikit til förswar som nw ganske mykit behöffues Vi ære ecke alztingis swa fiende löse her i Swerige som somblige setie sig före the ther ecke annet tenke æn pa sitt egit beste oc inthet huru rikit skal förswares Oc ther i scriffue at her med skedde e moot kyrkennes friihether oc e moot lagen ther vj svoret haffue at holle etc Vithe i vell at nööd bryther lagh, ey aleneste menniskes lag vthan vnderstwndom gudz lag, Hwar vj ecke nödde vorom som foruit ær sannerlige vj ville thet eller nogit annat som owant ær ingelunde begere Oc scriffue i at med sliike borgarelege niderleggis gudz tjeniste vore vel sant om ecke annath wore gudz tjeniste æn fööda en hoop skrympthare oc en stoor part vtj eth lösaktigth leffwerne liikeruise som ecke vore gudz tjeniste at akthe thet mene beste hvrw rikit oc tess inbyggare skole beskermade bliffue Oc som i scriffue at thenne clösther ecke ære fwnderet aff cronones oc at vj för then skyll inthet haffue med them bestelle etc Om saa aldeless i sanning ær at cronan haffuer instatz tilhulpith i kyrkers oc clöstres foundation ther vele vi bespörie oss om Man thet kwnne vi legeuel vtaff vort föge förstand besynne æn doch i thet ecke besinne vele at thet frelze ær haffuer först varit vnder skatt oc sidhan frelst giffuit ecke pa thet at konungen skulle sidhan inthet haffue göre ther med som i scriffue man ther skulle k: skee tjenst fore Om k: inthet skall haffue bestelle med kyrker oc clösther huar bliffuer tha then tjeniste som aff

frelzsit gaa skulle thet nw vnder kyrker oc clöster ær Therföre betörffue i ecke scriffue at Cronan haffuer ther inthet niderlakt oc bör för then skyll inthet tage ther vpp i gæn Ther vdower nær wi thenne för:ne skæall ecke haffde seger doch legeuel huariom enom redeligom man hanss samwet Atj nöden ther riikit swadana twnge paa hengher bör iw alle drage twngen, som sigh, theris godz, oc ægedelen vilie för fiendene beskermed haffue ee huad thet ær kyrker clöster mwnker eller prester Besynnerlige ther ecke anners vil til recke etc Yttermere scriffue i atj ingen deel hafue aff cronan ther i eders oc eders tieneres skade kwnne med wprette etc Nær j vele betrakthe för:ne stycker om fwndatien oc begynnelsen till eder renthe pa kyrkennes vegna vethe wj ecke om i kwnne swa platt drage eder i fraa cronen swa atj henne inthet plictoge ære Som i scriffue om thet laxafiske vtj Norcöping etc fförmode vj at eder förtenker at vj screffue eder till i vintres aff Sudercöping at ther var clagamoll vppa at edert fiske var bygd t cronen oc androm til förfangh oc atj skulle haffue edert bud ther nær vj ville som vj oc tha gjorde haffue ther syn vppaa oc atskilieth med lagen Om eder ær ther med orætt sketth som i nw screffue thet lathe vj in till gode men Yttermera scriffue j om mester Olaffs gipthemol veth gud at vj aff thet gipthemol ecke viste förre æn thet skett var ty vi vore pa then tiid i vpsale Doch nu strax vi finge eders scriffuile hadom vj hanom för oss vnderuisende hanom eder scriffuile oc the skææl ther vdinnan vore oc begerendis vethe huru han then gerning eemoot gamble sedwenier försware ville Gaf han oss för swar at han thet vel swa med gudz lag försware wille at ther om ingen nööd eller feel vare skal in för rettferdoga domare som besinne kwnne om gudz lag ecke böör gaa för alle menniskers lag Epther swadana hanss swar ath han owerbödigg ær at sware ther om till retthe kwnne vj hanom thet ecke förwegre Kan

han ecke försware sik ther lathe vj hanom före sörge
 Doch som i scriffue at han för then gerning skyll ær i
 ban tycker oss aff vort föge förstand vnderligit vare at
 för eckenscapit skyld thet gud inthet förbudit haffuer
 ther ær man i ban före Oc j bland eder kyrkennes per-
 soner för hoordom Iomfrwkrankilse oc andra flere slem-
 hether ther gud haffuer förbudit ær man inthet i ban fore
 epter pawens lag fför huilken stycke oc flere swadana
 haffuom vj hört at vtlendis begynnes the mykit förakthet
 varda Doch epter vj höre at vtlendis skeer nw mong
 swadan giptermol fförmode vj at her bliwer vel med ti-
 den om handlat huad loffligit eller oloffligith ær ther vj
 oc nogen rettilsze epter tage maagom her i riikit Synes
 och eders scriffuise thet inne haffue Atj ecke alzstingis
 mene mesther Olaff för ty hanss giptermoll kan ecke
 mongom vare till skade man i mene ther med Liker-
 uiiss som i gleddis atj ther med kunne haffue tillfelle till
 at lathe beskriie oss för then som eder synes Samma-
 ledis oc om the skriin æn doch i vel sielffue vethe huad
 kost oc tærnig vj i fiord haffde Oc vorom för then skyld
 stelte oc nödde till at tage samme skriins sölffuer Dogh
 hoppe vij legeuel e huad i scriffue atj för annet folk all
 tingh vel vttyden till thet besta Eder her med gud be-
 falendis Ex arce nostra Stockholmensi feria iii in Maiorj
 ebdomada Anno etc xxv Nostro sub secreto.

Biskop Brasks bref till konungen af den 26 Mars, hvilket föranledde ofvan-
 stående skrifvelse, är tryckt i bilagan 1, biskopens svar på ofvanstående, dat. den
 4 Maji (die spinee corone), i bil. 2.

(Stockholm) den 11 April.

Erkebiskopen i Upsala uppmanas att sörja derför, att mäster Gerlach måtte få åtnjuta sitt gäll, Umeå, hvarifrån han drifvits genom capellanen Haaqwons tillskyndelse; m. m.

Riks-Registr. B, fol. 243 v. — Förut tryckt i P. E. Thyselli Handl. t. Sv. Reform. o. Kyrkohist. und. Kon. G. I, 1: 10.

Domino Electo wpsalensi [tiisdaghen nesth epther
palm Söndaghen]

Premisso etc Szom edher fortæncker her Electe Ath wij j iwlas scriffue med mesther gerlac tiil her haaqwon Cappellan j wmo At han wthan geenseyielssze schulle latha mester gerlac komma tiil sziith geeld och ægedelar ighen etc Szaa haffuer nw waar Fogthe j Norrebotn hafft sziin swen och breeff hooss oss med huilke han giffuer tilkenne hwreledis samme her haaqwon haffuer wpreset socknen baade emot honum och mester gerlac saa ath samme mester gerlac motthe ryma tædhen oc her haaqwon sitther wiidt gellith haffuandis honum j fraa hans sæædt och paascha renttho emoth alle redhelighet och wort breff Aff hwem han haffuer then driistighethen wij icke wethe Dogh epther een giisszan mene wij wel ath om thet hade warith fulleligha edert alffuar ath mester gerlac schulle kommith tiil siith geel ighen thaa hade ther inthit hinder wthij skeedt huad thet ær saa stemp-lath aff Staffan hindriicon eller andher kwnne wij thet icke tagha för godho, om wij sanninghen ther wthinnan forfare bidie wij athij en nw saa ther wthinnan wile skicka eder med eder scriffuise at saadant öffuerdadughet aff sätthes och ath mester gerlac wthan yttermera hinder kommer tiil siith geeld ighen och wthan al schada För thetta hogmooth schuldt acthe wij icke lida her haaqwon nogen tiidt för en kyrkeherra j wmo ther maa han siigh epter rettha, Och maa han wel komma her tiil

stædis och staa tiil swars för slige trysko, beuisszer eder saa her wthinnan ath wij kwnne see athij legghe thet hoogmooth oss skeer eder paa hierteth etc.

(Stockholm) den 11 April.

Tiil innevånarne i Umeå om mäster Gerlach.

Riks-Registr. B, fol. 244. — Förut tryckt af Thyselius, l. c. 1: 11.

Tiil wmo sockn [tiisdaghen nesth ephther palm Söndaghen]

Vij etc helssze eder etc kære wanner wij scriffue eder tiil j iwlas med mesther gerlac, waar wilia wara, at han sculle komma tiil siit geeld ighen, teslikis scriffue wij och eder Cappellan her haaqwon tiil at han thet inthit forholla sculle Dogh som wij haffua sidhan forstondit haffuer samme her haaqwon emoth woorth breff och emoth alle redelighet dragith nogra wtaff eder in tiil siigh och foriaghat fornda mester gerlac at han inthit ær kommen tiil sith ighen huilkit wij dogh inthit twiffle ath thet ær iw icke alles eders wilie, æn dogh ath twaa wtaff eder sockn för nogra daga sidhan woro her hooss oss med eth breff som the sagde hela socknennes war, och ney-sagde mester gerlac paa alles eders wegna Forsee wij oss tiil eder dandemen alle ath om noger wore j blandt eder som j thetta eller annor ærende wilia sitthia oss ohörughe twærth emoth wore scriffuise athij thess icke tilstædie wthan lyda oss j alle motthe ephther som tro wndersaathe böör och plægga ath giöra szin rettha herra Och athij wthan alle geenseyielssze anamær fornda mester gerlac för eder kyrkeherre ighen giörendis honum then deel j eder kyrkieherre aff aldher och gode gamble sidwennio plictuge ære ath giöra han scal och paa szina giöre eder al then deel han eder paa gudz wegna plic-tugher [ær] etc.

Stockholm den 11 April.

Till Jörien Helsing om herr Haaqwon och mäster Gerlach.

Riks-Registr. B, fol. 244.

Tiil Jörien helsszingh [tiisdaghen nesth ephther palm Söndaghen]

Vaar etc Som tw scriffuer oss tiil Jörien hureledis her haaqwon j wmo haffuer tiig och mester gerlac emoth stondit etc Saa haffua wij nw scriffuit tiidt eth opit breff tiil socknena som tw her fornemmendis wardher huilkit tw maa ther läsza latha wij hope ath thet noget hielpa scal oc haffue wij scriffuit her electo tiil j wpsala at han och paa szina sido her wthij scriffua scal Ex holma etc.

Stockholm den 12 April.

Konungen underrättar biskopen i Linköping, att sändebuden återkommit ifrån Lübeck, att konung Frans af Frankrike blifvit tagen till fånga af kejsaren, att S. Norby gifvit k. Christiern godt hopp om att återkomma till regementet i Sverige och Danmark, samt att det till Arboga utlysta herremötet kommer att hållas i Westerås.

Riks-Registr. A, fol. 97. — Förut tryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 14: 55 o. f., men med många fel.

Regis electj ad dominum date responsales super literis domini fo 92

Premisso nostro sincero fauore etc Verdigh fader vj giffue eder till kenne at vj nu j thenne daga haffua fongit vort senninga bud ighen fraa Lybka, ther seya för vissa tidend at emellom konungen aff frankeriike oc keyseren ær stonden en mectigh slakctningh oc at sama k: j frankariike bleff griipen, epter saa ær kan vell aff merkias at thet örlich emellom the ij herrer varder vell

optagit oc at keysaren vell faar ther med all the vilkor som han begærar och haffwer för then skull tilfelle til ath vnsetia k: Christiern aff huilka j mage första om vj ekki nogh redelika szaker haffua til at begæra the bor-garaleye förhopandis ther mera gudz tienist medh ske atj the motthe kwnde rikit oc then menige man varda be-skermat æn at ther medh skulle alenest oppeholless eth löst parthij thet j szom oss synes allenest holla för gudz tienist, Haffuer oth Seuerin Norby scriffuit k: Christiern till at han haffuer vell kunnet her vtj Suerige oc teslikis j danmarc saa mykit tuædrekt at szamme k: Cristiern ingen nöd skal haffua at komma till syn veldighet igen oc scriffuer sikh veta ther god raad till som copierne vtaff the breff han til sama k: med sith egit bud förhin-drat vart j vægen förskikkat hade klarlige Inneholla Lig-ger oss therföre aldra största macth pa at see oss om och brwka till vor beskerm alle the stycker ther vj för gudj oc med alle rædelighet bruka kunne at rikit oc then me-nige man motthe bliffue vid sikh ee hurv thet gaar om nogen eenskyld hoop then och vell skall finne ther röone oppo om anners gar æn vel med then mene man vj scriffue eder til j systems om thet herramöte j arboga be-raamat var then annen sundagen epter sanctorum philippj et iacobj förfodandis [formodandis?] ther för innan för:na vor senngebud ighen komma swa ære her nw alrede ighen kompne oc kræffuer sikh sa theris verff oc swar som the faat haffua at for:na möte j arboga beramadh motthe gaa forra oppa æn som vj vtscriffuit hade oc epter ar-boga ær sedan brent thet gud bætre haffuom vj sat vesteraarss för steden oc tiden för eder oc andra goda herrar oc mæn aff raadit then nesta sundagh epter phil-lippj et iacobj bidiandis atj til same tidh ville eder till same vesteraarss benæla The andra szom frelsismen köp-stadz men oc andra aff then menige man kunne tha komma til then andra söndagh som först vtscriffuen var

Thetta ma j geffua the goda men till kenne aff radit j östergyllandh at the sigh ther epter retthe Eder gud befalandis Ex Arce nostra Stocholmensi feria iiij in maiore ebdomada Anno 1525 nostro sub secreto.

Stockholm den 13 April.

Konungen underrättar den utvalde biskopen i Skara, lagmannen Thure Jönsson, och öfrige riksråd i Westergötland, att han skickat sändebud till konung Fredrik i Danmark och till Lübeckarne angående S. Norby och det i Malmö recess utsatta möte, som skulle hållas i Lübeck pingsttiden; att man kan befara ett anfall af k. Christiern nästa sommar; och att S. Norby regerar "fast" i Skåne och Blekinge och förmår allmogen att hylla k. Christiern.

Riks-Registr. B, fol. 176 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1489—91.

Reuerendo in christo patrj domino magno dej gracia
Electo Scarensi Strennuo militj domino Thuronj iens-
son Ceterisque militaribus regni nostrj consiliariis
in vesgotia constitutis nobis Sincere dilectis

Sincerissimis nostris in domino dilectione et salute premissis Som wij öffwer eens wordom medh the godelmen aff raadit som her hooss oss wore wiidt xx:de dagx tiidt nesth forlidhen Skickade wij wth woor mynduge sendtningebudt tiil H: första konungen j danmark och tiil the lybske Ath forfara theres synne hwadt her företagas schwle j thenne sommar eptther thet at her Söffuerin norby koom icke fraa guthlandt som dagtingath war j malmöö Och besynnerliga om wij icke ther med hadom kwnneth wndtuika thet möthe som thaa berameth war ath staa j lybeck om pingx dagha tiidt för hwilke saker och nogra andra riichit drapeliga anrörendis wij haffde forscriffuith edher och flere goda herrer och men aff raadit tiil Arboga then andher sondaghen nesth eptther

philippj et iacobj nest kommandis formodendis ther for innan for:na woor sendtnigebudt ighen komma etc Saa ære the nw all redhe ighen kompne Och kreffuer siig saa theres werff och swar som the faat haffua Ath for:na möthe j Arbogha berameth, motthe gaa noghot förra wppaa en som wij wtscriffwit haffue Och ephther Arboga ær sidhan brendt, thet gudt betthre, therföre haffue wij sath westherars för stadhen, och tidhen för edher och andra goda herrer och men wtaff raadit then nesthe söndaghen nesth ephther philippj et iacobj, kärliga bidiendis athij alle wille benæla edher tiidt paa samma tiidt, wij haffue och forscriffuith all adellen och noghra wtaff hwario lagsagw och aff köpstæderne, them synes oss ath the maaga komma tiil then andra söndaghen ephther philippj et iacobj, then wij försth wtscriffwom Saa kan thaa förra en the komma mesth alle riikitzins ærendhe wara besluthin och ær sidhan giordt paa en dag eller two med almogan Thetta begære wij athij wille wndheruisa almoghen ther om wthij edher landzenda och teslikis the godemen andra aff adellen, ath the maaga wetha rettha siigh ther ephther Gaar och för rycthe ath konungh kristiern stærker siigh ighen och skal j thenne sommar wara formodendis, therföre haffua the danske scriffuith oss tiil, ath om oss trenger ephther wndtsetningh, och wij scriffue them ther om tiil, thaa wilia the komma oss tiil hielp och trösth, och begæra the ath wij giöra them teslikis ighen Huilkit oss synes ath och wel redeligit och tilbör- ligit ær, therföre maaj godemen rettha eder ther ephther, om no goth saadanth paa ferde kommer Och som wij for- stondit haffua at her Söffuerin regerar fasth j blegungh oc skone oc hyllar alth almogen tiil k: Cris: hender, gaar honum wel ther, thet gudt forbiudhe, fructhe wij nooch at han giör noghen skawanck in paa Calmarna Ær för then skuldt waar begær, athij godemen forskicke offer- töffwrath edhra swenar tiith, tiil ath forswara then stadt

med, wij wylie och med thet aldra snaresthe giöra woor
 skiip redo för samma saker, aath Calmarna swndt etc
 Ex holma die Cene dominj etc.

Stockholm den 22 April.

*Dombref rörande en arfstvist mellan Didrik myntmästare
 och Gudmund Pedersson på Örby.*

Riks-Registr. B, fol. 244 v.

Vij Götzstaff etc Giöre witttherligit Ath aar epther
 gudz byrdt lögherdaghen for quasimodogenitj næruarandis
 oss elskelighom mesther larentz waar Secretherer oc her
 Jwar iwarsson war borgemestare her j Stocholm wore
 staddhe före oss paa woorth Stocholms slot oss elskelighe
 dideriick myntthemesthere paa then ene och gwdtmwndt
 persson paa orby paa then andher sidhan om noghen
 trettha them emellom war för thet gotz schuldt som fal-
 leth war epther waar kære faderbrodher Cristiern iohans-
 son hwes siel gudt nadhe Huilkit dideriick sagdhe hans
 hustrv boorde haffua epther hoon war samma Cristierns
 ecktha dotther och ath for:nde gwdtmwndtz hustrv ther
 inghen reeth tiil hade För thy hustrv dorothea som beggis
 theres modher kalladis och ther tiil stædis war wille icke
 bekenna samma gwdtmwndtz hustrv för szina och for:nde
 Cristierns dotther, thet hoon sagde siig holla wilia medt
 szin eedh Ee hwru höögt han staffwas henne före Thaa
 epther longt begge partenes tall och geenswar, koom ther
 inghen withne eller skæl före, som lagligha beuisadhe thet
 hustrv dorothea sagdhe, annath en som hoon sagdhe siigh
 thet holla wilia med szin eedt Therföre betrösthe wij oss
 icke tiil ath seya them noghet emellom j rettha wthan
 toghom saken wp tiil een forlickningh them emellan I
 saa motthe ath for:nde dideriickx och gwdtmwndtz hustrvr,
 schulle baadha som systhra bytha lika szin emellan for:nda

gotz och sidhan niwtha bruka och beholla huar sziin deel tiil thess ath framdellis nogher ytthermera skæl finnas kan paa noghen sidhan och saken them emellan aathskilias maa med retthen Huilkit reeth med thenne forlickningh schal begge parthener aldeles oforkræncth bliffua Thess tiil wisso ath saa skeedt ær lathom wij hengia woorth indcigle nedhen före thetta breff Giffuidt aar dag och Stadt som foruit staar.

Stockholm den 23 April.

Konungen skrifver till decanen i Upsala, Jöns Laurentii, att han vill efterkomma dennes erinran att till allmogen aflåta ett tacksägelsebref för dess godvillighet med afseende på kyrkotionden, tillrättavisar honom strängeligen för hans yttranden om det ringa antal hoffolk, biskopen i Westerås underhåll, och om gården af kyrkor och kloster, samt erinrar honom om de äldste christne biskoparnes lefnadssätt, att Grönö gård kommit ifrån kronan, om stämplingarne för k. Christiern, och om det stora förtroende konungen hyst för decanen m. m.

Riks-Registr. B, fol. 247 v. — Förut aftryckt af Thyseius, l. c. 1: 12, och i E. M. Fants Diar. Crit. Actor. Hist. R. G. 1, spec. 1, sid. 14 o. f.; af den senare efter en afskrift af Palmesköld.

Domino Johanni laurentio decano wpsalensi domi-
nica quasimodogenitj

Premisso etc Wij finghe nw edher scriffuilssze kære her Jönss om then kyrkietiede och ath nyttugt ær thet wij scriffue tiil the landzendar och tacka them etc wille wij wara ther wthinnan fortæncthe ath saa skee schal Sidhan scriffue j ath almogen fortryther ath biscopen j westherars icke haffuer saa mykit hoffolk etc Schulle wij snarane tro ath them schulle fortrytha om han komme meedt mykit folk fortwngendis ther meedt baade een och annen, meen edher och andhre flere kan thet fortrytha som icke annars wetha eller wetha wilia en ath biscops

embethe schulle wara stictat tiil noghet stoort herredöme, icke besynmandis ath scriffthen holler ath the ære then menigemandtz tienere wthij ewangelio, thet han kommer betther wiidt ath skötha thaa han haffuer fögha höffnen en tha han haffuer monga Szom til giick försth j Crissthindomen thaa the sandskylluga biscopar tiil woro, the ther inthit reedde siigh wppaa ath gaa theres embethe egenom med weryande handt, wthan meedt lidhande, och wille heller tagha hwg wp för gudz oordt schuldt æn the wille nogor giffua wth Om eder eller andra thetta fortryther ær teeckn tiil athij icke wethe eller wetha wilien huadt en sandskyllugher biscoper ær Och forstaa wij icke hwem thetta kan withas at han icke flere tienare haffuer, inthit haffua wij saa forarmadt honum eller noghen annen at han iw wel motthe holla flere om han wille, men wij formerkie at han acthar paa ath betthala sziin geeldt ther han wthij kommen ær j room thaa han köpthe biscops dömmith aff paawen som saadant plæghar faldt haffua Ytthermera scriffue j at högieliga tenckiendis ær ath inthit ryckes eller kippes fraa kyrkior och closther etc gudt giffue ath waara forfædhra hade saa grandt wact hafft ther wppaa ath inthit hade med swick och bedragerij kommith fraa Cronone och riddherscapith som the nw tagha wacth wppaa ath the thet saa faat haffua, skola thet beholla ee huad thet ær reeth eller oreeth, Wij icke wethe huar wij noghet wælleligha ryct haffue fraa kyrkior och closther som j scriffue, wij haffua warith then samme, som haffuer flyith them ighen huad them aaff fienderne affkipt war och ytthermera formodendis war, ath affkippas schulle En dogh wij förnemme ther en lithen tack före Wij staa wel tiil ath wij intoghom grönöö gaardt paa then tidhen fraa waar fiende oc haffua sidhan behollet honum dog icke annars en tiil rettha oc haffwom ther æn mera skæl tiil, för thy han ær kommen fraa Cronone och doomkyrken j westherars haffuer nw saa

lenghe hafft honum at hoon haffuer wel fullesth för thet
 hoon therföre wtlagt haffuer Ær wel en annar paa ferdhe,
 thet ær konungh Cristiern som nw paa nytt haffuer faath
 eth stoorth mooth ath komma tiil Suerigis riiche ighen
 ther och nw fasth aff somlighe epther stemplas kommer
 han thet gudt forbiudhe schule j finne at han annorlunda
 schal kippa baadhe fraa edher och androm en wij giort
 haffue eller giöra wylie, oss hopess ligewel saa god skæl
 haffua j al then deel wij haffua paa slagit ath nær j och
 andher j wpsala Capittel reeth wille betænckia hade j wel
 saa godt raadth tiil ath wrsaka wore gerninghar som j
 them beswaaren thaa edher wndhersaathe andher presther
 them illa tagit och forstondit haffua nær ther elles wore
 all trofasthet med, nær j reeth betencthet her iönss haffue
 j icke sandt tiilfelle tiil ath saa skarpeligha falla in tiil
 them som fast hugga paa woor skööldt Ee hurw j scriff-
 uen alth giöra wthij een goodt acth kwnne wij ligewel
 höra wtaff eder scriffuilsze tiil huilke sidhan j lwthen J
 ære then samme som wij j wpsala mesta throna haffua
 tilsatt och then wij haffua högt wpsath och then wij
 haffue mesth lathit oss wpföre, seer thiil om j tilbörli-
 gha bewisen eder ther emoth thet bekommer eder besth j
 framtidhen Ath wij eenekom schulle scriffua wpsala Ca-
 pittel tiil om the gudelighether som j raadhe mene wij
 icke behöffuas Forhopenhdis ath the och andher ære nooch
 ther för wthan saa redheboen tiil gudz tienisthe som the
 ære redeboen tiil ath wactha ther paa ath theres godtz
 them icke wndhan ryckies schal Ex holma

Stockholm (den 23 April).

Rikets innebyggare underrättas om utgången af tåget emot Gotland, underhandlingarne om denna ö med Danmark, S. Norbys falskhet, hans vänners försök att förskaffa honom regementet i Sverige, hans underhandlingar med k. Christiern och infall i Skåne och Halland, samt uppmanas slutligen att hjälpa till att vederbörligen afvisa honom.

Riks-Registr. B, fol. 248. — Tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1522, der det orätt hänförs till September. Såväl dateringen af näst föregående bref till Jöns Laurentii, hvilket i registraturet har sin plats näst före nedanstående, som efterföljande breförteckning utvisar att äfven detta bref utfärdats (dominica quasimodogeniti) den 23 April.

Tiil menighe landit

Vij Götzstaff etc Helssze edher etc Kære wenner wij tackom edher wenligha och kärligha för then hulscap troscap manscap och weluilioghet szom j oss och edert retthe fædernes riiche mangliga och troliga beuiist haffuen som hwlle troe dandemen ther wij eder alle samans ganzscha kærlighen före tacka Saa kære wenner giffue wij edher tilkenne Ath j forgonghen sommar thaa wij waare skiip och krigxfolk skickedom tiil gutlandt tiil ath fortagha Söffuerin norby sziit hedtzskelighe wpsaath och fiendtligha tiltasningh han idkeligha brukat haffuer her in paa riichit med huilkit for:nde kriigxfolk wij honum bestalladom in paa wisby sloot och stadt thaa han fornam han ephther then leglighet som thaa war paa ferdhe inghen wndtsethningh siig aff konungh Cristiern kwnne formoda gaff han siig tiil högborne försthe konungh Frederiich j danmark och danmarkis riichis raadt och swor them hulscap manscap och tro tienisth med fulmyndugh seendtinghebudt och szin opne beseglede breff Dog icke wthij noghen annen acth eller meningh wthan paa thet at han gerna hade kommith en twædreth och openbarlighit ör-lugh emellom thenne iij riichen och the wendische stæder

saa ath konung Cristiern schulle haffua ther wtaff faath eth legligit tilfelle ath komma siigh ther med tiil alle iij riichen ighen then menigheman tiil effwinnerlighen schada oc fordarff Thaa wij saadane hanss wpsaath clarligha kwnne besynna Synttis oss och woorth elskelighe riichis raadt icke nyttugt wara ath thenne iij riichen schulle komme tiil noghet nyth obestondt kriigh och ör-lugh ther mykin scade och fordarff motthe eptherfölgia paa alle sidher epther saadana legligheter som thaa wore paa ferde ther före gaaffue wij oss epther woorth elskelige riichis raadtz raadt oc samtycke och the godemendtz som med oss wtaff riikitzins radt wthskickade wore nedh tiil skone tiil möthe och wenlighin handil med for:nde högborne förste konungh Frederik danmarkis riichis raadt och the tyske stæder ther wij thaa alle endrectheliga giorde een effwiigh friidt och wenligit forbwndt emellom thenne iij riichen och the tyske stæder emoth for:nde konung Cristiern och hanss tilhengiare och bleeff j for:nde möthe saa beleffuadt om guttlandt ath then saack schulle ranschas in före godamen och sidhan endas j reeth eller mynne Nw sidhan for:nde Söffuerin kwnne formerkia at han then twedreth och besynderingh emellan riichen som han hade j synneth icke kwnne aastadt komma höölt han huarske breeff edh eller lyffthe som han for:nde högborne förste konung Frederick och danmarkis riichis raadt til-sagt hade wtan^{*)} bleff stadeligh j sziith gambla wpsaath och mening som han tilförenna paa Cristierns wægna warit hade Dog lat han oss med eth smekeligit tal for-staa at han gerna hade warith wthij en wenlighen handil med oss huar wij wille wetha hanss betzsta her j riichit Huilkit han alt giorde wthij then acth och meningh som wij thaa wtaff hanss bescriffna Articler clarliga kwnne formerkia och sidhan aff andher fortecthe stycker ytther-

*) Registr. har oriktigt: "wtaff".

mera haffua befwnnet at han noghen misloffue wille oss
 komma paa halsszen j blandt tyske och dansche ther med
 han oss tiil noghen twedrect wille besyndhra j fraa thet
 forbwndt som emellan thenne iij riichen och the wendiske
 stæder endrecteliga bleff beleffuadt wthij malmöö oc haff-
 uer för then schuldt j blandt tyske och danske saadana
 rycthe oss paa lathit föra oss aldellis owittherlighit ath wij
 med honum oss schulle haffua forbwndit emoth förnde
 dansche och tyske Therföre skickade wij waare fulmyn-
 duge sendtningebudt tiil högborne förste konungh frede-
 riick och the wendische stædher som j thetta och andher
 ærende woor wrsecth clarligha wiisthe berettha huilke
 som thet och saa begongit haffua ath ther om paa inghen
 sidhan noghen briisth wara schal besynnerliga för then
 schuldt ath wij paa alle sidher haffwom rönth och for-
 stondit hans falska wpsaath och ocristeliga mening För
 thenne och monge andre saadane oredelige stycker schuldt
 som han bedriffuit haffuer och een yttermera acthar be-
 driffua in paa thenne iij riichen kwnne j wel formerkia
 huadt han är Suenskemen god eller ey Oc haffua wij för
 then schuldt eder tilförenna med wore scriffuillsze giffuith
 tilkenne Ath wij haffua fornwmith ath sommestadtz her
 j riichit fördis mongha handa tall och rycthe aff hwilke
 twedrecth och obestondt motthe affödhas athij schwlle
 tagha edher thet wara före och tiil saadana lygnactugha
 tall inghen tro settia paa thet ath riichit icke schulle paa
 nyt komma wthij nogoth obestondt kriigh och örlug thet
 dog thy weer lenghe noock warith haffuer som riichit och
 wij alle sammen wel j rönen haffua misth boorth wora
 wenner och frender gotz och ægedelar och ephtherfolgt
 dyr tiidt then tiil thenne dag icke haffuer kwnneth en-
 dels aff komma J blandt annath tall och rycthe haffua
 och noghra konung Cristierns hemliga wenner som han
 en nw haffuer her j riichit giffwit almogenom före ath
 söffuerin norby schwlle wara thetta riiche en god wen

och at han skulle wilia wetha riikitzins bestha ee huar han kwnne och ath för then schuldt icke skulle wara oraadt at han komme her j riikit med noghen gifftermaal, och ath regimenthit komme wthij hanss hender och wppaa thet ath saa skee motthe wille the med saadana och andra flere falska stemplinga wpweckia then menigeman emoth oss och samme Söffuerin skulle thaa komma paa ena sidho och faa saa sziin framgongh epher sziin eghen wilia Ath saa haffuer warith och wnderseeth med noghra her j landit ære wij clarliga wnderuiisthe saa ath ther ær inthit feel wthinnan Thy wij haffue hafft saa granna ranszakan ther om och faath wissze tidende och breff baade aff enom och androm aff wthlendtzenskom saa wel som indlendtzenskom at for:nde Söffuerin haffuer hafft sziin sendtningebudt och breffdragare tiil konungh Cristiern och loffuadt honum at han wille honum tiil godo j thenne sommar intaga hallandt och Skaane och en parth j Swerighe Och sagdhe tiil meed ath han hade wel bryggiath baade her j Suerighe skone och hallandt saadane twædreth ath ther om skulle inghen nödt ath wara och war begærende ath konungh Cristiern skulle senda honum noghen skiip och kriigfolk til hielp och sidhan skicka siig tiil ath epher komma sielffwer Ther han nw tiil ewentyrs mykit betther tilfelle til haffuer en noghen tiidt tiilförenna Thy kesaren haffuer griipit konungen aff Franckariiche til fonga som honum thet j thenne forlidtne sommar haffuer betagit at han honum inghen wndtsethningh giöre kwnne för thet örlugh som them emellom warit haffuer kan thet nw saa henda ath kesaren faar alle the wilkor med the franszoszere som han ær begærendis bliffuer thaa wel friidt them emellan thet dogh ganscha farligit ær för thenne iij riiken och the tyske stæder Thy for:nde kesaren konungh Cristiern för thet swaagerscap som them emellan ær icke forlather wthan ær honum behielpeligh thet ytthersthe han formaa ath

fornde konung Cristiern kwnne komma tiil sziith welle ighen J huilkit forhop Söffuerin norby til ewentyrs haffuer nw slagit in j hallandt och skone och tagit ther nogher sloth in oc hade begynt hylla landit tiil konung Cristierns hender En dogh thet skoneske ridderscap med stæderna ther j landit haffua sidhan meedt macth kommith och haardeliga straffath the bönder honum hyllat hade Och sidhan belagde Söffuerins folk in paa the sloth som the intagit hade och ære ther en nw innebestalladhe Saa ath Söffuerin scal neplige them kwnne wndtseedttie Aff huilke stycke maaj wel forstonda kære wenner huadt söffwerins meningh ær om han Suenskamanna bestha wettha wil som her j bland Almoghen rycthe ær, Thy han icke annath j szinneth haffwer een ath komma aastad en twædreth her inbyrdis och saa wille han komma paa konung Cristierns wegna j skilsmesszene och taga landit in honum tiil godo Och wil thaa wthan twifwel epterfölgia saadane schade och fordarff eller störrer en som tilförenna thaa han her inne war thet wij och wora eptherkommandhe wel mynnas maaghom Therföre kan wel affmerkias ath the saadant haffua stemplat ære konung Cristierns hemligha wenner och somligha kwnna saa forblindade wara för theris awndt eller annor odygdt schwdt ath the icke kwnna eller wilia besinna ath ther meedt stemplas konung Cristierns ighen kommilssze tiil riikith ther saadane schade och fordarff wille eptherfölgia som foruit ær Huilkit wij eder dandemen alle medt thenne wore scriffuilssze giffue tilkenne j god acth och meningh athij maagha wettha huadt paa ferdome ær och sidhan taga eder tiil wara och icke latha edher forföra med slige lygnactuge stemplare wthan huar nogit obestondt paa komme athij wille ther wthinnan alle behielpuge wara med menige Suerigis inbyggjare ath the saadana forræderij wthij sinnet haffua moga straffade bliffua och inghen framgong haffua Och huar for:ne Söffuerin budhe sig hiit

j landit troliga tilhielpa ath wissza honum saa hædhan at han scal icke lengtha hiit meer ther oss inthit wthij twifflar athij iw alle sammans lathe eder finna welulioga wthinnan saa her ephther som her tiil dagx ther wij eder alle gönsthelica före tacka och wilia wara then samme som för eder schul wela waaga liiff och alle wore wel-færdt och altiidt gerna giöra huadt eder ær tiil gangn och bestondt thet gudt kenne then wij eder alle befalla Ex holma etc.

(Stockholm) den 23 April.

Förteckning på utgånga bref till menigheterna i Westergötland, biskopen i Skara, Thure Jönsson och riksråden i Westergötland, Birger Larsson, Lars Sommar, Johan Svenske, borgmästaren Björn Jönsson i Lidköping och Måns Nilsson.)*

Riks-Registr. B, fol. 187.

Dominica quasimodogenitj med biörn iönsson borge-mesthere wthij lideköpingh

Tiil menige landit j westhergötlandt dal och werme-landt med the store breff som scriffues kringom menige landit

Tiil her electo j Schara her Thure iönsson och the wtaff riikitzins raadt j westergötlandt ath the med thet aldra första giffua siig wp tiil herremöthet ephther then leg-licht som nw ær paa ferde

Tiil Byrgher larsson tiil lassze swmmar och ioghan swenske Ath the schulle giffua siig wp tiil thet beramade herremöthe j westerars

Jtem fiich och samme biörn iönson macth breff tiil ath wpbæra paa wore wegna nielss scriffueres gotz och

*) Registr. innehåller endast här återgifna förteckning.

ægedeler wthij barnaherede j westhergötlandt ee huar han thet wpspörya kan

Jtem ffiick och samme biörn breff om then kaaper som han hindriick snawol skyllug war ath han x skipund schulle tiil redelighet bettala thet snareste han kwnne

Tiil monss nielsson At han schulle wara biörn iöns-son och iogan skreddare behielpugh nær the tiidt komma ath the motthe wtfaa theres gamla geel

(Stockholm) den 24 April.

Tiil borgmästare och råd i Söderköping, samt tiil Gudmund Persson, m. fl.)*

Riks-Registr. B, fol. 187.

Monedaghen med Swen paawelson borgare wthij Sudercöpingh

Tiil borgemesthere och raadt wthij Suderköpingh ath epther her monss mutare ær nw forseedh med sancte larssze kyrkio ther samme stadtz Ære wij tiil friidtz athij godemen j raadit skicke ther noghen tiil ath staa helgeandtzhusit före j samma Suderköping epther breffwens lydilssze som j ther paa haffua och ath for:nde her monss bekymbrer sig ther inthit meer med epther thenne dag j noghen motthe etc

Tiil gudtmund persson germundt swensson aruidt wesgöthe nielss olsson paa Stækeborgh iogan smaaswen trweelss Scriffuere ath the schulle med thet snaresthe giffua siig wp tiil thet beramadhe herremöthe j westerars

*) Se anmärkn. å sid. 62.

(Stockholm) den 27 April.

Utdrag af bref till erkebiskopen i Upsala, hvilken får Upsala stad i förläning med förbehåll af konungens rättighet till körslor af borgarne, samt till Jöran Helsing om fisket i Skellefteå.)*

Riks-Registr. B, fol. 187 v.

Toorsdaghen

Tiil her Electus j wpsala ath wij haffue forlændt honum wpsala stadt kwnne wij dog ligwel icke wmbære then skiwtzferdt aff fornde wpsala Saa epther thet malt ær nw kommit hiit tiil Stocholm som the godemen j capittlet oss skæncthe Ær icke tilbörlogit ath twnghen henger al paa the godemen som thet framförth haffua wthan och iemwel paa the menige borgare ther sammestadtz wile wij athij ther meed saa tiil see ath the menige borgare mooga them therföre och theslikis för thet tiigel the förde j fiordt tilborleggha epther redelighet widerleggia ther wtinnan tagandis inghen forswmilsze

tiil Jören helsszingh Ath thenne breffuiszere olaff clemetzson ock her ioon j skällette som haffua waar fijsk j wærye haffua siig beclagath före oss ath the ther om kringh boo j samma skællætthe haffua olagligha ighen bygd fiskeedt saa wile wij ath tw seer ther med tiil ath fornde olaff clemetzson oc her ioon inghen deel skeer mera en som laghen wthuisa

*) Se anmärkn. å sid. 62.

(Stockholm) den 29 April.

Förteckning å bref till Olof Arvidsson, Olof Eriksson, Thorbjörn, Ivar Fleming, Bengt Larsson, Anders Kempe och biskopen i Strengnäs.)*

Riks-Registr. B, fol. 187 v.

om lögerdaghen

Tiil olaff Aruidtson at han besörgier viij hestar och iiij karla j span tiil huar hest om weken

tiil olaff ericson och torbiörn ath the skicke viij hestar tiil nyköping och iiij karla och the andre iiij schola offortöffuadt komma tiil oss epter theres læn oc ath fornde olaff ericson och torbiörn draga offortöffuadt epter sancte walburgx dagh hiit wp tiil oss baade med alle hestar och swenar

Tiil Iffwer Flemmingh om the baatzmen som folgdhe hendriich iönsson ath han schyndar them hiit, och om hanss iacth och willebraadt

Tiil bench larsson at han med thet aldra första giuther the mesthe j [halfwa] slonge loodt quarthere loodt och falenetther loth som han kan aastadt komma och tager her wtinnan inghen forswmilse

tiil olaff aruidtson at han skyndar the lodt hiit nær the gothne ære offortöffuadt

Tiil anders kempe om the polieremesthere etc

Tiil her Electo j Strengnes om the tatthare at han fyner lempe tiil ath komma them her wthur landit

*) Se anmärkn. å sid. 102.

(Stockholm) den 30 April.

Till Nils Olsson på Stegeborg m. fl. om krigsfolkets afsändande till Kalmar och Stockholm.)*

Riks-Registr. B, fol. 188. Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1494.

Om then Annen Sondaghen epher paascha

Tiil nielss olsson paa Stægeborgh och gwdtmwndt persson ath the med thet aldra snaresthe tiilhopa kalla alt wort kriigxfolk som wthij ostergotlandt liggiendis ær baade kneether och fotgongare och finna raadt tiil ath fornöya them wtaff skatthen aff stæderna eller huadt deel the aastadt komma kwnna Forskickendis them nider tiil Calmarna med alle friiborne mendtz och fogters tienere j östergötlandt

Tiil olaff mortenson At han forsamlar the landz-kneether ther liggia kring om helsinghelandt med thet aldra första lathandis them komma hiit tiil stocholm

Tiil nielss Wargh Ath han forskicker hiit tiil Stocholm alle the kneether fotgongare medt alle friiborne mendtz och fogters tienere ther wthij hanss fogdrij ære

Tiil niels haardt Herlogh person nielss torsthenson olaff aruidtson ion persson lassze sommar olaff gutthe longhe byrgher Aruidt wesgöthe Episcopo lincopensi Electo wpsalensi Electo Scarensi Electo Strengnensi Ath the lata komma thet mesta folk nider tiil Calmarna szom the haffua och astadt komma kwnna med theres besta weryor

*) Se anmärkn. å sid. 62.

(Stockholm) den 1 Maji.

Till capitlet i Upsala, Anders Hansson och Magnus Petri.)*

Riks-Registr. B, fol. 188.

Die philippj et iacobj

Tiil Capitulum wthij Wpsala ath wij them gönstelige tacka för theres weluilioghet och ath the nw holla wille thenne wore knechter med koosth och tæringh som wij nw tiil them forskicket haffua

Jtem fiick Anderss hansson breff at han motthe frij och obehindrath booföre och flytthia j fraa westerars och nidher tiil lincopungh j östergötlandt

Jtem her magnus petrj fiick presentacionem paa Færenthwna kyrkio

(Stockholm) den 2 Maji.

Till biskopen i Skara och de i Upsala förlagde knektarne.)*

Riks-Registr. B, fol. 188. — Första stycket tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1495.

Tiisdaghen

Tiil domino Electo Scharensi At han fornöyer thet foothfolk som liggiendis ær j westergotlandt ee huadt raadt han ther tiil finna kan och sidhan skicka them neder tiil Calmarna med thet aldra första

Tiil the Suenske knechter som liggiendis ære wthij wpsala ath the siigh aathnöya latha som the godemen j Capitlet them forskickendis warda

*) Se anmärkn. å sid. 102.

Stockholm den 3 Maji.

*Till Gudmund Persson om Örby gård, hvilken konungen
sig tillbytt.*

Riks-Registr. B, fol. 177.

Tiil Gwdmwndt person paa örby

Waar Synnerlige gönsth etc weeth gudtmwndt Ath
wij haffua wtöffwer eens wordith med oss elskelige dide-
riich mynththemesthere Ath wij schola haffua örby gaardt
och the gotz ther om kringh som honum med hanss hu-
strv tilfallen ære epther hennes fadher, och wij honum
forleggie annen gotz ighen paa annan belegligh stadt
Sende wij for then schuldt thenne breffuiszere woor tro
tienere Jönss bitzsare tiil tiigh, then ther gaardhen schal
intagha och gotzsen j weryo haffua Och weeth tw wel
ath tw intredde j hela bohagit och ther med haffuer wp-
borith awradith aff gotzsen j saa longan tiidt, haffua wij
for then schuldt befaleth samma Jönss bitzsare at han
schal gaa tiil bytis med tiigh j hela bohagit och at han
j samma byte anseende schal haffua ther tiil ath tw thet
saa qwit och friidt hafft haffuer j saa mongh aar och ther
epther maa thaa bythet lagha sigh ath thenne sidhan icke
sithther aldeles j schadan her maa tw tiig epther rettha
her meedt gudt befalendis Ex holma die Jnventionis
sancte Crucis.

(Stockholm) den 3 Maji.

*Förteckning på utfärdade fogde-, frihets- och förläningsbref. *)*

Riks-Registr. B, fol. 246.

Jtem Jönss bitsare bleff Fogthe wtöffwer tierpen Norwndahæredt och waalahæredhe Die inuentionis sancte Crucis

Jtem mesther hans Archediechne wthij Aabo fihch friihet paa pastakwnda j nwmms sogn mwnittula j rwsko leffuelæ j sagw för alle skiwtzferder theslikis och för lændtzmandtz gengærdt

Jtem olaff olson hæredtzretthen j forlæningh j Sex-mæky hæredit

Jtem bength scriffuere x Cronegotz j forleningh wthij wiisth sogn szom ær Hoffuetorp ther iiij ære wthij och annor vj ther thiill j szamme sogn meedh all konungxlige rentthe och rettighett szom the aarlighe rentthe plegha ingho wndhan tagno

Stockholm den 4 Maji.

Myntmästaren Didrik Laaijs erhåller Hundhammars kungsgård i Botkyrka socken i förläning, i utbyte emot Örby och andra honom tillfallna arfvegods.

Riks-Registr. B, fol. 177 v.

Vij Göstaff etc Giöre witterligit Ath wij wndt och forlændt haffua oss elskelighom mester dideriich waar myntthemestere her j Stocholm konungxbyn j brennekyrkio sockn kallath Hwndammar j forlæningh för örby gaardt och flere gotz som hanss hustrv j arff epter hennes fader tilfallen ære, tiil en tiidt ath wij kwnne betther ther wthinnan fortæncthe warda hwar wij honum beleg-

*) Se anmärkn. å sid. 102.

ligare och tiil fyllesth forleggia kwnne, Therföre biwdom wij Cronennes skatskylloge bönder som boo j för:nda konungxby ath the samma mester dideriich redeliga wtgiöre ephther thenne dagh then deel the aff rettho och gamblo sidwennio Crononne aarlige plictuge ære Och theslikis forbiwdom wij waare fogtar som for:nda by j weryo hafft haffua nogot befatha siigh ther med her epter tiil thess wij kwnne warda ther wthinnan annorlwnda fortæncthe som for:uet ær Thess tiil wiisszo etc datum holmis Jn Crastino inuentionis sancte Crucis.

Westerås den 7 Maji.

Förteckning å vid riksdagen i Westerås närvarande riksråd.

Riks-Registr. B, fol. 188 v.

Anno dominj mdxxv Söndaghen nesth ephther sanctorum philippj et iacobj dagh haffde Högborne Försthe her Götzstaff med gudz nadhe Swerigis och Götthes wthualdt konungh sæth en almenne-
ligh herredagh wthij westherars och waare ther forsambladhe med hanss nade thesse ephther:ne wtaff riikitzins raadt

Archielectus vpsalensis	knwth Eriicson
Biscop pedher j westherars	axel paassze
mesther monss Electus j Schara	michiel nielsson
mesther monss Electus j Strengnes	niels clawesson
mesther Eriich Electus j Aabo	Axel andherson
mesther larss Archidiaconus j wpsala	peder ærlandtson
och Strengnes	hindrich ærlandtson
Heer Thure iönsson ridder och hoff- mesthere	toordt bondhe
	iwar flemingh
lars siggeson marsk	erich flemingh
niels olson paa Skofftheby	per hanson
knwth andhersson	biörn clawesson

(Westerås den 7 Maji.)*Westerås riksdagsbeslut om rusttjensten.*

Riks-Registr. A, fol. 98 v. — Förut tryckt i Stiernm. Riksd. Besl. 1: 37, och i Hand. rör. Skand. Hist. 14: 60. En annan copia finnes i Brasks copiebok "J. 11" i k. Riks-Archivet, fol. 1 v.

Ista conclusa sunt in dieta Arosiensi

Aff cronones renta huad thet helst ær skal man holle iij karla aff cc: mark med god harnesk oc hest swa god som xxiiij marc

Item then frelsis man som haffuer xx mark aarliga renta skal holla hest god om xxiiij mark oc drage tyg

Item then som minne rente haffuer æn xx skal haffue gott skyttetyg armborsth eller rörer oc hest epter hanss förmage pa thet han nyte ma sitt frelze oc ecke trengis i skatt, hanom vndantagendis them bether förmaa med feyden staar

Item teslikis alla ænker som xx mark rente haffuer xxiiij mark hest oc gott drage tygh The som ecke xx markers rente haffue en god karl med armborst eller rör

Item reknendis lest korn för xvj mark ortuger Tynna smör för x mark oc c: iærn för iij örtuger

Westerås (den 7 Maji).

Förläningsbref för Peder Larsson i Halkvik på sakören af hans landbor; qvitto för Lars Westgöte på uppbördén; till fru Elsa om en stämning och om hennes gods i Danmark, m. m., samt ett försvarelsbref för densamma.)*

Riks-Registr. B, fol. 188 v.

[Anno dominj mdxxv Söndaghen nesth epther sanctorum philippj et iacobj dagh]

J samma herredagh som stoodh j westherars wiidt forné tiidt paa Aaredt thaa wntthe och tillath waar na-

*) Se anmärkn. å sid. 62.

digiste herre pedher laron j halkwick At han maa och scal wth kräffia och wpbæra alla konungx saker wtaff hanss egna landtboor ee huar som helst the liggiendis ære och Fiick han ther opith breff paa

Jtem Lassze wesgöthe ith qwittensze For thet inuenarium som han anamade paa waar nadigiste herres wegna paa wermelandtz breggh [bergh?] och all annen deel han wpborith och wtgiffuit haffuer ther samestadtz

Tiil Fru Elsa Ath waar nadigiste herre icke kan sönia then stempning som then ær begærendis Dogh kan thet henne inthit schada Ær icke heller giorth för hennes argesthe thy hon kan haffua skotzmaal tiil szin breff tiil thess hon them kan faa tiil stædis Jtem ath waar nadigiste herre gerna wiil scriffue konungen j danmark och the andher gode herrer tiil om hennes möderne epther som hon ær begærendis Ær och hanss nade aldellis tiil friidtz at hon besöker Frw Sigredt om the gotz som hon berörer wthij sziin scriffuilsze Jtem fick hon ith Forswarszebreff.

Westerås den 13 Maji.

*Till borgmästare och råd i Söderköping, samt till Nils Olsson på Stegeborg om Olof Guldsmed i hospitalet; till mäster Sven i Skara, Sven Karth, borgarne i Norrköping, Lars Westgöte, Nils Bagge, Johan Småsven, Erik Stensson, Christiern Henriksson, Gabriel i Östbo, biskopen i Linköping, Håkan Pedersson, Jöns Larsson, Arvid Östgöte, Peder Jönsson och Bengt Skrifvare — förlänings-, privilegii-, fogde-, härads- höfdinge- o. a. bref. *)*

Riks-Registr. B, fol. 189.

Tiil borgemestare och raadt wthij Swderköpingh Ath then olaff gwlsmidt j spethalen tagher siigh mykit arbethe

*) Se anmärkn. å sid. 62.

före the andher gwlsmider j eder by tiil stoorth forfongh thet wij ingelwnda tilstædie wilia wthan wila at han flytther siigh in j byn och gör med eder skath schuldt waardt och waka som en annen eder medborgare saa frampt han nogoth ærbetha wiil Ellegis maaj honom thet paa wora wegna koorth forbiwda ey thess sidher ath them j spethalen ære giffne nogra priuilegier hwilka dog ey böör forkrænckia then menigemandtz bestha Thetta lather ingelwnda etc Aff waar staadt Westherars, then annen lögerdaghen nesth ephther Jnuentionis sancte Crucis

Theslikis tiil niels olson paa Stækeborgh wiidt samma sinnedth

Jtem mesther Swen Canich j Schara Fiich breff paa all then spetala deel szom faller j Aashæredit

Jtem Syen karth Fogthe wthij wermelandt

Jtem norköpingx borgare Finghe theres priuilegier tiil en tiidt

Jtem lassze wesgöthe paa salebergh Fiich thenne ephther:ne gaardær skathfrij szom ære prestheytthen j henemora sockn norby ther samestادت och gredby j Simmetwna sockn

Jtem Niels bagge Fiich j forlæningh bellefierdwnggh j Södhre widhboo med alle konungxlige ræntthe och rættighet

Jtem niels bagge Fogthe wthij westhræhæredt och Södre widboo

Jtem Joghan smaaswen Fogthe wthij wesbo

Jtem eriich sthenson Hæredtzhoffdinghe j bollebygdth

Jtem Cristiern hindriicson möningxhæredt j Forlæningh med alle konungxlige ræntthe och rettighet

Tiil Gabriel fogthe j ösboo at han finner raadtiil ath löne siigh wtaff sackören eller skatthen och flyr myn

herres naade tiil Stocholm alth thet andra inthit annath en oxar saa ath iw tideliga framkomma

Tiil biscoppen j lincöpingh At hans canceler wel weeth ath giffua honum tilkenne huadt her ær forhandtlat med riikitzins raadt och then menigheman Och ath myn herres nad bider honum en nw at han skicker thet mesthe folk han kan aastadt komma tiidt niidt tiil Calmarna

Jtem Haaqwon pederson lymmerydtz gaardt j forlæningh meedt alle the gaardar lassze kwma j fortidhen wtaff Crononne j forlæningh hafft hade

Jtem iönss larsson ij skatthagaarda j hörede j brederiidh sokn j Forlæningh

Jtem Aruidt ösgöthe ith qwittensze paa al then deel han wpborith och wtgiffwit hade sidhan han försth bleff Fogthe wthj Albogahærede och fordrog siig öffwer eens wtgiffthen meedt wpbyrdhen

Jtem pedher iönsson en Cronones gaardt j forlæningh benempdt Tydhra liggiendis wthij smaalandt

Jtem beencth scriffwere Fogthe wthij walkaboo hanakin banckakin oc skærkin hæredom

(Westerås den 13 Maji.)

Konungens öppna bref till hela riket om förhandlingarne på riksdagen i Westerås, stämplingarne mot konungen och hans benägenhet att afsäga sig regementet, hvilket han dock nu lofvar att behålla, efter att hafva erhållit rådets och menige mans förpligtelser, och uppå deras bön.

Riks-Registr. B, fol. 189 v. — Ett af de bref, som af nedanstående lydelse utgingo till alla landsorter, finnes i original i Jönköpings stadsarchiv. En afskrift deraf i Broocmanska saml. i Witt., Hist. o. Ant.-Akadns archiv, dateradt den 16 Maji (Tisdagen n. f. Erici regis), är tryckt i Sv. Fatburen, p. 9, sid. 121.

Tiil menighe riichit vt Subsequitur

Vij Götzstaff etc Helsze eder etc Kære wenner wij haffua nw warith her j westherars tiil samtal med woorth

elskelige riichis raadt alle Frelsismen borgemestare och raadt j Stocholm och andre köpstadtzmen bergxmen och nogra fwlmetuga wtaff alla lagsagur Och j blandt annor ærende woorth her forhandtladt om the monga stemp-lingar och lögner som j blandt almogan föres med hwilko nogre forrædare ætha aastadt komma nogoth obestondt j riichit saa ath wij motte welleliga driffwas j fraa regi-menthit ther then menigeman med riikitzins raadt och alth frælsith oss lagliga tilkaarede j Strengnes Saa en dogh wij nesth gudz hielp wel wisthe oss wrsaka j alle the stycker oss paa fördis ligewel saage wij nödugt ath nogot obestondt schwlle företagas för waara schwdt j riichit ther wij waar halss och welfærdt före waagat hadom ath thet schulle frælsat warda wtaff thet fordarff som thet wthij war j konungh Cristierns tiidt Therföre wille wij heller andtworda riichit wp ighen j fraa oss, j saa goda mottho och nesth gudz hielp j betthre æn wij thet anamadt hadom Nær wij thetta saa föregiffwit hade fwlle the goda herrar riikitzins raadt och then menige-man wtöffwer alth landit tiil ath bidia oss ath wij riikit-zins regimenthe icke öffwer giffwa schwlle wthan staa them saa före ephther thenna dag, som wij her tiil giort hadom the wille alla samans holla oss therföre som the oss tilkaaradt hade j for:nde Strengnes loffwandis med handt och mwndt wilia waagha före oss liiff och liiffwerne och alt thet the paa werdhenne hade wel wetandis huar j sziiin stadt woor wrsecth för alle the stycke oss forræ-deliga paa förde wore j blandt almoghan Och therföre loffwade the paa menighe landzens wegna ock huar för siigh troliga tilhielpa ath slige stemplare wthij inghen landzenda schwla förswaras oss wnder ögenen wthan straffas som forrædare saa ath een annan schal see ther wiidt Ephther saadana theres böön lyffthe och beplicthilse beholdom wij regimenthit j the helgetrefollighedtz nampn gerna wiliandis en nw waaga waar halss och alle waare

welfærdt för riichit och alle thess inbyggjare och beskerma them thet bestha gudt giffwer oss nadhen tiil Hwilkit wij giffwom eder dandemen allom tilkenne Forhopensdis och inthit twifflandis athij alle och hwar j szün stadt warda oss thet saa wel obrwtzliga hollandis som oss nw her aff alles eders fwlmectugom paa alles eders wegna loffwath och tiilsagt ær wij wilie nesth gudz hielp saa bewisza oss emoth eder ighen och alle riikitzins inbyggjare ath inghen redelig man skal oss skylla med nogher skæl och altiidt wetha alles eders besta gagn epther waar yttersthe formoge Her med eder gud befalendis [Westherars then annen lögerdaghen nesth epther Jnuentionis sancte Crucis].

(Westerås den 13 Maji.)

Konungen svarar innebyggarne i Dalarne, att han anser deras anklagelsebref emot honom härröra af några, som låtit sig förföra af Peder Cancellor, hvilken i samråd med S. Norby arbetade på att åter föra k. Christiern in i riket; samt råder dem att öfvergifwa nämnde Peder och hans parti.

Riks-Registr. B, fol. 190. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1496 och i Kröningsswärds Dipl. Dalek. 2: 63, n:o 352.

Till Menighe Dalene

Vij Götzstaff etc Helsze eder alle oss elskelige dandemen boendis j menighe dalene kärilige meedt gudt etc Kære wenner wij giffwe eder tilkenne Ath nw wij her tiil mötthes wore j westerars meedt worth elskelige riikitz raadt alt ridderscapit borgemestere och raadt j Stocholm och andher köpstadtzmen bergxmen och menige almogan wtaff alth riichit, komo nogre fraa eder the siig hölde för eder sendtningebudt tiil samma möthe, meedt ith edert breff j hwilke oss monghe skemlighe stycker före kastadis, baadhe om then gode quinna frw Cristhina ath

wij henne schwlle griipit hafft, och forgioridt hennes soon niels sthenson Saa och annor flere lögnactughe stycker, ther wort elskelige riikitzs raadt och then menigeman som ther tiilstædis wore wel wisthe waare wrsecth wth-innan ath ther inghen sanningh meedt folgdhe Oc hölt samma breff inne, ath eder staar icke lenger tiil, ath lidha oss, wthan nödhens wpseya oss thet hwlscap och manscap j oss loffwadt och tilsagt haffwen etc, kwnne wij icke tro ath saadanth breff ær wtgongit aff alles eders samtyckio, wtan aff nogra faawise som sig haffwa lathit forföra wtaff her pedher Canceler och andhre hans partij som j hooss eder haffwa, the ther stempla epther konung Cristierns inkommilsze ighen til riichit ther wij claarliga bewisningh paa haffwom Ey alenasthe her inlendis wthan iemwel aff wissze breff aff tydtzlandt och danmark Ath sidhan samma her peder koom wp tiil eder, ær breff och bwdt gongen emellan dalena och Söffwerin norby och fraa honum ighen tiil Dalena, At han schwlle inslaa j riichit noghor stadtz wiidt siö sidheno och dalena schwlle slaa paa then andher sidhan, och ther meedt trengia oss wellelega fraa regimenthit och riichit Söffwerin j hendher, Dog alth k: Cristiern tiil godo at han ther meedt schwlle faa her een fasth footh inne, och faa riichit ighen Om thet eder dandemen allom saa witterligit ær, wij icke letteliga tro Forhopendis ath wij inghenstadtz saa haffua bewisath oss emoth edher eller noghen Swerigis almogha ath wij slige stempling schwlle formoda oss, besynnerliga Söffwerin eller hans herra k: kristiern tiil godo, then oss Swenske men aldriigh war god j szina daghar och aldriigh heller bliffwer, Raade wij eder fwllelega athij giffwe fornda her peder och andher hanss partij snarlige j fraa eder och bliffwer wiidt thet hwlscap och manscap som j oss loffwadt och tilsagt haffwen som och hela landit baade nw och tilförena oss loffwat och tilsagt haffwe Huar j annars giöra willen

thet wij dogh icke formode, motthe wij thaa meedt worth
 elskelige riikitzs radt och then menigeman j riichit tenckia
 ther noghon annor raadt emoth som wij besth kwnne ther
 wij eder wthinnan forware Dog ther j elles wile bewisa
 eder emoth oss som tro wndhersaatha emoth sin rettha
 herra wilie wij thaa altiidt weta alles eders besta gagn
 och bestondt thet gudt kenne then wij eder alle befalle
 [Wetherars then annen lögerdaghen nesth ephther Jnuen-
 tionis sancte Crucis].

(Westerås den 13—16 Maji.)

*Till innebyggarne i Lindesberg och Nora, att de med allra-
 första erlægga den fördröjda skatten.*

Riks-Registr. B, fol. 191 v. — Platsen i registraturet angifver tid och ort, då detta och
 nästföljande odaterade bref utfärdades.

Tiil lindisbergh och nordheskogha

Vij Götzstaff etc Helsze eder etc kære wenner For-
 wndrar oss storliga athij swaa lenghe fordragit haffwa
 med eder skath then dog lenghe sidhan boordhe wthe
 wara bidie wij för then schwdt och iemwel biwdhe athij
 med thet aldra första skilier samma skath j fraa eder j
 goda redho hwadt han ær gammal eller ny saa at han
 ær wthe innan pingxdagha wiidt wora ogönsth J kwnne
 wel besinna ath om wij schola forswara riichit för wora
 fiendher som æn nw wel paa færde ære motthe wij thaa
 haffua then deel wth, som wij schola holla oss med
 twiffler oss dog inthit athij dandemen wel lathe eder her
 wthinnan finna weluilioga som ander dandemen kringom
 alth riichit J hwadt motthe kwnne rama etc.

(Westerås den 13—16 Maji.)

Konung Gustaf underrättar danska rådet att han befalt sina embetsmän vid danska gränsen, att undsätta Danmark emot k. Christiern och emot S. Norby, om så behof gjordes.

Riks-Registr. B, fol. 191 v. — Tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1497—99.

Tiil riikitzins raadt wthij Danmark

Waar Synnerlige etc Werduge fædher erlige herrer och gode wener wij haffwom nw wtaff eders och tilförenna wtaff edra medtbrödhra scriffuilsze clarliga forstondit then oredelig handil som Söffwerin norby wthan al ærlig och redeligh forwaringh emoth then eedh löffthe hwlschap manscap och tro tænisthe han högborne förste konungh Frederiich och danmarkis riichis raadt med fulmynduge sendtningebudt och beseglede breff tiilsagt hade bedriffwit haffwer in paa blekwng och skone Huilkit wij wtaff hans listoge anslagh wel kwnne bemerkia at han inthit got hade j synneth huar han nogoth tilfelle kwnne fornema ath bedriffua sziin ondsko in paa thesse iij riichen Saa giffwe wij eder tilkenne Ath the erlighe gode men edher medbrödher, som j fastis nw nesth forlidhen wore stadde wthij lægreedt wiidt aahws gaffwe oss til forstaa ath the stoor fryctan hade för k: Cristiern oc hans folk epther saadana wndheruisningh som the hade faath aff högborne förste k: Frederiich Och wore för then schwldt waare hielp och wndtsætningh begærendis emoth fornde k: Cristiern oc hans machth huar the tiidt i then landzenda som gudt förbiwde wore formodendis Therføre scriffwe wij thaa strax wore tro men och embitzmen tiil wiidt lande merkit, och besynnerliga the j westhergötlandt Ath nær the om wndtsætningh worde tilkraffde wtaff eder schwlle the thaa wara widerrede med alle then machth the kwnne aastadt komma Som the oc oss haffua wndheruiisth ath the saa giorth haffua epther worth budt sithit

beredda och scriffwit in j skone tiil then almoga wiidt gränszen at hwar the tredde in tiil Söffwerin norby j fra theris retta herra och konung k: Frederiich wilde the them straffa paa liiff och gotz etc Saa giffue wij eder och tilkenne Ath wij aff samma the godemendtz scriffwilsze icke annath formerkia ath the godemen ridderscapit for:nde Söffwerin norby noogh wore öffwermectuge besynnerliga epther the icke emoth for:nde söffwerin wthan emoth k: Cristiern oc hans folk wore wndtsætningh waare begærendis Huar the godemen oss alwarliga hade giffwit til forstaa ath the wore wndtsæthningh emot Söffwerin norby hade behöfft wilde wij thaa them haffua wndtsath med thet aldra första Oc haffwe wij för thenne och andher saker schwldt for:uit woorth elskelige riikitz raadt och then menigeman och ærom saa öffwer eens wordtne Ath wij wile giöra eder wndsæthningh med then aldra största mackt wij kwnne aastadt komma Jnthit twifflandis ath wij iw saa wile bewisa oss emoth eder som emot wore gode wener och naboos Forhopensdis athij giöre oss thet samma ighen nær oc hwar oss trengde tiil ath lithe tiil eder Tackandis eder för then goda wnderwisningh och forwaringh som oss giort ær baade nw wtaff eder och tilförena wtaff for:nde godemen j lægreedt oc haffwom wel clarlige forstondit At for:nde Söffwerin norby gerna hade kommet nogen twedrect och obestondt tiil gongx her inbyrdis j riichit Dog forwetha wij oss nw saa med then menigeman ath ther om nest gudz hielp inghen nöödh schal wara paa ferdhe

Westerås kloster den 16 Maji.

Dombref för mäster Sven i Skara, hvilken frisäges från det å honom af Peder Siggesson i Arboga yrkade ansvar för förvaltningen af Laurens Sothes efterlemnade egendom.

Orig. på papper i k. Riks-Arch. bland "Acta Ecclesiastica".

Vij Götzstaff medt gudtz nadh Swerigis oc götis wtualdt Konungh Giffue tijl kænne medt thetta waart opna breff att aar effther gudtz byrdt Mdxxv. then tisdaghen næst före Sanctj Ericj konungs Dagh . kom in for ooss och waartt elskeliga rikitzenss raadt, för rætthe sitiendess wdj closterett j westeraass . Oss elskelig mester Swen canick j Scara beuisandess sin wrsagdt wm thet tiltall Peder siggeson j arboghe haffuer hafft paa honum wm eth testamentt Han haffde före staandit effter her Laurens sothe prebendatt j Scara, Hwilkith ærende for:ne waart raadh anamade j rætthe oc ther læthe læsa oc offuersee testame[n]tz breffuit oc for:de Peder siggesons quittanciam som han wtgiffuit haffde (medt andre wrsæthe breff som honum giffwen waaro wtaff capitel j Scara) Ther före sigiendis for:de mester Swen quitt frij oc ledig for alt ytermere tytalt wm for:de her laurentij Peninghe fforbiwendis pedher siggeson . thaa personlige tijlstæde wærendess, effther then dagh j nogra motthe ytermere platze quælia . möde eller omaghe for:de mester Swen fore forscriffne testament Hwilken rætt them wtaff sagdt j for:ne maathe wij med thetta wortt öpna breff gille, myndeg och stadfæst göre Giffuit wdj forscriffne waar stadt Vesterass aar oc dag som före staar.

Spår efter sigillet finnes på fränsidan.

Westerås kloster den 16 Maji.

Dombref mellan Dorothea, Christiern Johanssons hustru, och Henrik Bitzes fru Anna.

Efter orig. på papper i k. Riks-Archivet bland "Acta Historica".

Vij Godzstaff med gudz nadhe Swerigis och göttis vthualdt konungh etc Giöre vitterlighit ath Aår efftter gudz byrd MDxxv Then tisdaghen nest for sancti Erik konungx Daggh vij med vortt elskeligha rikis rååd for rettha sathåm vti vesterarss klöster kom in för sitiandhe retthen oss elskeligh hustru Dorothea fordomb Kristiern Johansons och taladhe til vel byrdugh quinna fru anna her hendrich bitz om viij tusend marck som hon hennes for:na bonda Klemitt houenskel sadhe sigh vnsaatt hafua then stund han til henne frijadhe Sa epher for:nda hustru Dorothea hadhe ther på huarken breff liffuandis vitne eller noghen annen skääl sadhe the godemen vortt rikis rååd for:ne fru Anna quit och frij for samma geldh, så framptt samma hustru Dorothea thet eij framdelis kan beuisa med for:na Klemitt houenskåls öpne besegelde breff, som hon sadhe sig ther på hafua Tess til vissa lathom vij tryckia vortt Secrett på ryggen aa thetta breff Giffuit och scriffuit Aår stad och dag ssom for:uit ståår/

Sigillen saknas.

Upsala den 19 Maji.

Förteckning å bref till Bengt Westgöte, Jon Olsson, innebyggarne i Helsingland och Gestrikland, presterne i Helsingland, Lars Westgöte, Olof Skrifvare, bonden och fogden i Elfkarleby, samt häradshöfdingefullmakt för Nils Torstensson.)*

Riks-Registr. B, fol. 192 v.

Ex Vpsalia in Crastino S: Ericij regis

Tiil benth wesgötha om her olaff j mwnektororp

Tiil loon olson om thet samma

Tiil Helsingelandt och tiil gesthrickealandt om tiendhen

Tiil prestherne j helsingelandt om knectherne

Tiil lassze wesgötha om olaff scriffwere

Jtem olaff Scriffwere ith breff at han maa kræffia szin geel j westergötland

Tiil bondhen j elkareby och Fogthen om myn herres laxafijske

Jtem nielss torsthenson ith Hæredtzhöffdinga breff paa brohæredit erlingahundra och haaboohæredit

Stockholm den 28 Maji.

Förteckning på utfärdade bref till Nils Grabbe och Lars Månsson, höfvidsman på Åbo slott.)*

Riks-Registr. B, fol. 192 v.

Ex Holma Dominica proxima ante pentecostes

Tiil niels grabbe om the hollendhere

Tiil lassze monsszon paa Aabo slot At han inthit forfong eller hinder gör paa then danscha karl wthan giffwer honum lööss

*) Se anmärkn. å sid. 102.

Stockholm den 28 Maji.

Till konung Fredrik i Danmark att fru Elsa må efter löfte återfå sina arfvegods; och till Måns Göye, rörande samma ämne.

Riks-Registr. B, fol. 192 v.

Tiil Högborne Försthe konungh Frederiich

[Ex Holma Dominica proxima ante pentecostes]

Vaar Wenlige helsen tiilförende seendt medt waar herra Högmectigiste högborne försthe oc herre gode wen och kære naboo Som edhers högmectighet wel fortæncker Ath then tiid wij wore tiil möthe och samtal medt eders högmectighet j malmöö wore wij bönfalne tiil eders förstthlige högmectighet paa erligh och welbyrdug qwinnes Frw Elses wegna At eders hög: för waare bön schwldt wilde worde siig tiil ath wna samme frw else the gotz ighen som henne epter hennes moder arfflige tilfalne ære besynnerlige the som icke paa then [tiid?] woore forsolde paa hwilkit ærende eders högmec: oss gaff goda och behageligh swar Therföre wij eders hög: kärliga tacka och ær en nw woor bön tiil eders högmectighet At hon för thenne waar böön schwldt en nw maa komma tiil for:nde sziin gotz ighen Huilkit wij j sodana och större motthe medt eders hög: altiid gerna wilia forschylla, Heer med wij eders hög: then alszmectigiste gudt tiil ith lycksaligit regimenthe med liiff siel och staath effwinnerlige befale

Tiil Moonss göye wiidt samma synneth At han ær for:nde Frw Elssze her wthinnan behielpeligh in för konung Frederiick etc.

Stockholm den 29 Maji.

*Förläningsbref för Jon Olsson på Norrvidinge härad och re-
stitutionsbref för Jöns Pedersson på tre gårdar i Wermland.*)*

Riks Registr. B, fol. 193.

Om Moonedaghen [ante pentecostes]

Jtem Ioon olson Noorwidingha hæredt j forlæningh
med all konungxlige rântthe och aarligha reettighet

Jtem Iönss pedhersson ighen fiich the iij gotz be-
nempdt Skerffmire Brona och Stredtzbool liggiendis j
wermelandt Som olaff biörson aff hans fadher trwgdah
j her Sthens tiidt för lxx mark peningher

Stockholm den 30 Maji.

*Utdrag ur bref till och för Erik Fleming, erkedjeknen Jöns
Laurentii i Upsala, Påwel Larsson, Nils Eriksson, komun-
gens syster, fru Margaretha och Anders Jönsson.*)*

Riks-Registr. B, fol. 193.

Om Tiisdaghen [ante pentecostes]

Jtem Eriick Flemingh karalax gotz j forlæningh tiil
noghden synnerligh tiidt

Jtem her Jönss dæchen j wpsala ith mackth breff ath
myn herres nadt haffwer giordt honum fwlmectugh at
handtla med orby

Jtem samme her Jönss en qwittencia paa pergamenth
och droghe sig wel wtöffwer eens wpbyrdhen med wt-
giffthen

Jtem pawel larsson j Hancka Skatfrij j x aar Thes-
likis frij för alla aalegninghar och lændtzmandtz gærdher

*) Se anmärkn. å sid. 62.

Tiil nielss ericson Swar paa hanss scriffwelsze han forskickat hade tiil myn herres nadt tiil Stocholm

Tiil Fru margrethe Ath Electus j Aabo ær wel sielff benedugh tiil ath wara henne fölgactugh tiil wiborgh theslikis och Eriich och at hon giffwer sigh tiil wægx med the godemen med thet aldra första The aatherstædher aff then skatthen som hon ær begærendis ær myn herres nad tiil friidtz med at hon them anamar oc haffua wij scriffuit iönss wesgöta ther tiil om

Jtem Anders iönsson Haffriis j wemis sogn liggiendis Skathfrij j hans liiffstiidt

(Stockholm den 30 Maji.)

Konungen underrättar predikarebrödernes general-vicarie i Sverige, Martin, att, till följd af ordensbrodern Roberts och andre utländske munkars stämplingar i Dalarne och annorstädes, Nils Andreae förordnats att vara prior i Westerås kloster, samt att nämnde munkar borde innan midsommar vara ur landet.

RIKS-REGISTR. B, fol. 193 v. — Förut tryckt i Handl. rör. Sveriges inre förhåll. und. Kon. G. I, utg. af P. E. Thyselius 1: 5, Handl. rör. Skand. Hist. 23: 59 och i Kröningsvärd's Dipl. Dal. 2: 62, no 351.

[Om Tiisdaghen ante pentecostes]

Domino Martino Vicario ordinis predicatorum in Siethuna morantj

Premisso nostro Sincero Fauore Som j wethe brodher Mortin Ath wij befalthe eder vicariatum wtöffuer eder ordens bröder her j riichit och icke kwnde lidha wthlendtzskemen schwlle regimenthit haffua wtöffuer the Swenske Saa ær oss dogh ligewel wnderuiisth athij faren ther blödheliga meedt, Och tiil stædhen brodher roberth bekymbra siig med samma embethe emoth waar wilia Och ath then stemplingh wppe j dalene och annorstadtz j lan-

dit ær mykit kommen wtaff honum och flere the norske bröder För hwilke sake wij nw haffue skickath thenne waar troeghen och besworen man broder nielss Andree tiil priore j westherars, then wij ther tiil betroo at han skal elska the Swenska som oss tro och hwlle ære och förwisa the wtlendske heem tiil theres Fædernes landt ighen och j alle motthe saa bestyrath Ath wtaff hanss Conuents bröder her ephther inghen slige stemplinghar skee skola som nw ær skeedt Bidie wij athij taghe eder thet wmak wppa, och farer med honum tiidt, absolueren then ther nw ær, och sætther thenne broder in ighen och ranszaker med honum om alle for:ne stycker, och saa straffer alle mishandel med edra brödra, ther och annorstadtz Ath wij icke skola nödtgas ath straffa ther sielffwe wtöffuer Och wile wij athij legghe för:nda broder roberto och hans partij före och teslikis andhre wtlendninghar ther och annorstadtz j eder clöster, Ath the innan Johannis baptiste nesth kommandis ære her wthur landit eller wij skola fynna annen raadt för them, thet maaghe j them fullleligha tilsæya Hær wthinnan taghen inghen forswmilse wiidt wore ogönst Huar j waar hielp noghor stadtz behoffwe saa sægher wora embitzmen tiil the schola wara eder bestondughe Heer med gudt befalendis.

(Stockholm den 30 Maji.)

Till dominicaner-bröderne i Westerås kloster, att brodern Robert och andre utländske munkar skulle förvisas ur riket, samt att Nils Andreae blifvit förordnad till deras prior, m. m.

Riks-Registr. B, fol. 194. — Förut tryckt i Handl. rör. Sverges inre förh. und. k. G. I, utg. af P. E. Thyselius, 1: 6.

[Om Tiisdaghen ante pentecostes]

Tiil Alle Conuents brödher j Westherars Closther

Vij Götzstaff etc Helsze eder alle oss elskelighe Conuents bröder j westerars closter Kærliga med gudt etc

Giöre wij eder witterligit Ath oss ær tilkenne giffwit hwreledis edert closter ær wthj mykin oskickilsze kommith för thet regimenthe schwl som fremmande men ther hafft haffua För hwilke sake wij the norske brödher lathe aff setthia wtaff regimenthit baadhe ther j edert clösther och annorstadtz och wille eder och andre Swenskemen icke wara wnder wthlendtzenskemen the ther föga kärlig haffua tiil the Swenske Swaa haffwe wij dogh ligewel forstondit ath then waar skickilsze haffuer hooss eder föga acthat warith Wthan then broder robertus som ær een wthlendingher then wij aaffsat hadom wtaff vicariatu haffuer en nw bekymbrath siigh ther med oss tiil fortreeth, och ære monghe stycke snöpliga med faren hooss eder j clöstérith för hans oc hanss parties skwldt Och ær teslikis aff theres skyndilsze mykit stemplath och foorth j blandt almogan ther obestondt aff komma motthe, thet dogh wppenbara clar lögn och forræderie ær Haffwe wij for then schwldt tencth tiil, om nogon godh man ther rethfærdughethen wille wetha och oss hwl och tro wara motthe, then wij ther för prior setthia schwlle som saadanth schwlle kwnna affstyra och fögya al tingh j en betther mottho Worth oss thaa föregiffwit j westerars nw sistens j herredaghen wtaff nogher, om thenne breffuiszere broder nielss andree besynnerliga wtaff bergxmennena och nogre andre aff dalener, at han schwlle ther tiil nyttugh wara Therföre haffue wij nw en dogh med sthora nöödh bewect honum ther tiil och skickat honum tiil ath wara eder priere och förnan Oc haffue anamadt honum wthij worth konungxliga hægn och forswar befallandis honum ath elska the gode infödda bröder som oss och riichit hwlle och troghen ære, och forwisa the wtlenska hem tiil theres fædernes landt ighen, ranszaka theres meedtforor och med then godaman lector mortin eder vicario wetha hwre the siig her j landit hafft haffua och j huadt mottho the her wth komma Wilie wij raadhe

och iemwel biwdhe eder strengeliga athij honum som eder retthe priere waren hörughe lyduge och bestonduge och lather them wth j fraa eder, ther j, edert clöster och iemwel hela riichit, maa obestondt aff haffua Huar j thet icke giöre, nödtgas wij thaa tenckia ther annen raadt emoth the till ewentyrs eder icke alle wel bekomma skola Heer med gudt befaendis.

Stockholm den 30 Maji.

Konungen sänder Sigfrid Olsson med en jakt och 500 mark penningar till fotfolket till Nils Eriksson, embetsman på Kalmar, befaller honom att antaga de ditkomne knektarne för årslön och att bereda utvägar för deras förnöjande, samt att straffa de blekingsboer, hvilka tagit skutor från Kalmar borgare, m. m.

Orig. på papper i k. Riks-Archivet bland "Acta Historica".

Gödzstaff med gudz nade Suerigis ock Götthis wtualldt Konung etc

Vaar Synnerlige gunst tillförenne etc wj sendom nw ned till tik Niels Seffred ollson med en Jact ock v^c [500] marck penningher, wele wj at tw legger tick win om at stelle thet fotfolk ther med till freds etc Szom tw scriffuer om the kneckter ther kompne ære begærandis wetta hurw tw them Annæma schall Saa saaghe wj heellst at tw them annemer för aars penningher, och finner raad hurw tw kan læna och borga at tw them förnöier, wj wela well förtenckte wara thet betala igen med thet första Som tw berörer om the Blekingxfadra at the tagit haffue nogra skuther fraa Kallmarne borgare etc Saa wele wj at tw thet straffar med mackt om tw kan, ock laat gaa för ryckthe at wj ackta geffue oss ther ned j landit med vj^c [600] eller viij^c [800] hesther innan en stackot tidt, ock

at the Vestgöteske herrer paa theris sidho ackta ock draga in i Skaane med iij eller v^c [4—500] hester, Ock maa tw the Blekingxfadra strengliga tilscriffua, at om the ecke theris tilltasning in paa oss förklaata, wele wij taa straffa them till lifff ock gotz, wj haffue ock nw faat tidende i fraa Gutland at the laatha gaa för ryckte szom paa Slottid liggia at the wela antwarda oss slottid naar waart folk kommer Saa haffue wj förskickat tid Jost qwaditz ock sendt waar dreng per Swenske med honum huilke ther förfara schule hurw ther om i sanning ær, ock schall Jost strax skynda oss drengen till baka igen för bodscap schull, wele wj at tw laather löpa en Jact tidt, antegen her Berends eller Snörenaalen szom tagher drengen in ock förer honum hiitt, thetta ecke förswma, rama wort bedzta i then Landzenda szom wj tro tick till her med tick gud befalendis Scriffuit paa vort slott Stochollm Tisdagen nest för Pentecostes Anno etc mdxxv, nostro sub Secreto.

På fränsidan: Oss elskelighe tro tienare Erlig ock welburdig swen Niells Erickson waar embetisman paa Kallmarne etc
Sigillet påtryckt och fästadt med en pergamentsremsa.

(Stockholm) den 31 Maji.

Till kaniken Anders Jacobi i Åbo om skatt för en gård; till Bengt Westgöte om salt, sill, oxhudar och silfverköpare, samt om herr Olofs i Munketorp quarlätenskap, m. m.; och till Nils Grabbe om uppbyggande af befästningar vid Ekenäs.)*

Rikts-Registr. B, fol. 194 v.

Om Odhensdaghen [ante pentecostes]

Jtem her Anders iacobj Canich j Aabo Skal giffwa oss en Aarligh stadgaskath wtaff ragnistilla gardt som ær ij mark om aaredt baadhe för lændzmandtz gerdher skiwtzfærdher och al annen deel som aff for:nde ragnistilla gotz plægar aarlige wtgaa

*) Se anmärkn. å sid. 62.

Tiil bencth wesgötha Ath myn herres nadt ær tiil friidtz at han beholler thet salth sildt och oxehwdher Dogh saa at han lather her laress försth faa ther aff j tynna salt eller och j tynna sildt wiliom wij wara fortæncthe tiil ath skicka tiidt nogra goda karla som honum schwla fölgactuge bliffwa tiil ath straffa the landzköperere meedt, Oc at han forærbether med the kaniker ther j byn ath nogra wtaff them fara wth paa landtzbygdhen ath skaffa oss tiil then kyrkietindhe som fallen ær Wiliom wij och the prester som begroffwo her olaff j mwnkatorp latha ighen komma the stycker som the thædhen togho Jtem at han wnderuiser her larss at han lather for:ne her olaffs forsija faa then deel sognen haffwer henne tilsagt, oc at han fornöyer arffwingena epther som reeth och schæl kan wara Theslikis at her lars sender oss the silff stoop Oc then hesthen forwara tiil woort behoff Thet giorde silff ther ighen ær tiil riicke nichil wiliom wij ath tw ramar ther wthinnan worth besta saa ath wij faa ther en parth aff och sompdt matw latha honum beholla paa thet at han ey bliffwer fordarffwat j grwnden Theslikis rama worth besta med the monga silffköpare som wij tiig tiltro och maa tw ranszaka thet ærendhe om her nielss j odhenswij hwru ther om ær maa han wel giffwa oss ena swmmo peningha för hans halss j forlicknilssze etc

Tiil nielss grabbe at han icke bygggher wiidh thet gambla sloth wthan wiidt Ekenes ther man lægligare med skiip och iacther tilkomma kan oc leg tiigh win om ath befesthe thet med blockhws och annen deel ath gaardhen icke kan saa hasteliga bliffwa forraskath

(Stockholm) den 31 Maji.

Till frälset och förläningsmännen i Finland om frälseskyldigheterna.

Riks-Registr. B, fol. 195. — Förut trycki i Handl. t. upplysn. i Finl. Häfd., utg. af A. I. Arwidsson, 2: 154.

[Om Odhensdaghen ante pentecostes]

Tiil alle Friiborne Frælsismen och Forlæningxmen
wthij Menighe Findtlandt vt Sequitur

Vij Götzstaff etc Helsze eder etc kærliga med gudt etc Kære wenner wij giffwe eder tiil forstaa Ath nw Söndaghen nesth epther Sanctorum philippj et Jacobj dagh wij wore tiil möthe och samtal med worth elskelighe riikitzs raadt wthij westherars bleff ther j blandt andra riikitzins wordandis ærende forhandtlath om then roosthningh som menige Frælsismen och alle forlæningxmen aarligha plictugha ære at holla tiil Cronones tjänisth ther medh the tiilbörligha epther laghen kwnna widherkennes och forswara theres Frælsze och Friihether som theres Fædher och forældhre aff framfarne konungha och riikitzins herrer haffua forworffwit Och bleff saa endrectheligha besluthit At hwar och en Frælsisman som haffuer gaardhar och godtz tiil iiij^o [400] mark Schal ther aff holla een hest och ith harnisk epther thenne nye maner Then som mera gotz haffuer en for:uith ær schal ther aff holla hestar och harnisk som gotzen ære wærdt tiil Och then som icke haffwer saa monga gaardhar och godtzs ath the siigh forløper tiil iiij^o mark schal han thaa haffwa ith gooth skyttthe tygh meedt ith gooth röör eller arborsth, ock huar Forlæningxman som haffwer ij^o marck Cronones ræntthe schal ther wtaff holla iij karla ferduga tiil hestar oc harnisk epther then nye maner som forsagdt ær, Hwilkin besluthningh wij thaa samtycthom och gjlladhom ath thet obrotzliga j alla landzendar her j riichit scal hollas

wiidt mackth Wiliandis och strengeligha biwdendis edher alle samans Athij huar j sziin stadt leggie edher windh om ath giöra thenne beleffningh fwlth Saa frampdt j wile widherkennes forswara och niwtha edhert Frælsze och ther meedt wndtwika wora ogönsth och wredhe Edher her meedt gudt befalendis.

(Stockholm) den 31 Maji.

*Konungen anbefaller Lars Månsson, fogde på Åbo slott, att till Sverige sända så mycket krigsfolk och råg som möjligt, samt att sända fullmäktig för sig till Lübeck, m. m. *)*

Riks-Registr. B, fol. 195. — Tryckt i Arwidssons Handl. t. Finl. Häfd. 2: 155.

[Om Odhensdaghen ante pentecostes]

Tiil lasse monsson paa Aabo sloth At han offortöffuadt lather then sthore iackt hijt komma wtöffwer med thet mesthe folk han kan aastadt komma Och at han skickar sziith fwlmyndughe sendtningebudt tiil lubeeck ath beröra szin sack ther j rætthe och icke roosthere then köpman som ther tiil oskyllogh ær Theslikis at han sender hijt offortöffuat then roogh han wmbære kan ther j fraa slotthit Jtem om the fotgongare fraa Wiborgh oc nyslooth tiidt warde kommandis at han flyr them fordhenscap hijt wtöffwer Jtem at han her epther icke giör saa stoor peninghe spillingh paa Stöckar brædher kool och thet mykla folk som han her tiil dagx giort haffwer Och om all annen deel haffwe wij wnderuisth Clawes scriffuere ther tw maa setthia tro och liethe tiil

*) Se anmärkn. å sid. 62.

(Stockholm) den 31 Maji.*Förläningar, förunnade Claws Skrifvare.*

Riks-Registr. B, fol. 195 v. — Förut tryckt i Handl. t. upplysn. i Finl. Håfd., utg. af A. I. Arwidsson, 2: 154.

[Om Odhensdaghen ante pentecostes]

Jtem Claws scriffuere thenne ephther:ne gotz j Forlæningh paa al then deel han aff them j aar wpborit haffwer och en her ephther wpbæra kan tiil thess wij personliga komma tiil Findtlandt Som ær Strömer Treskebyrdt och*) wndhan tagit koralax gotz ther med han siig her ephther inthit scal befatha wthan beholla then deel han her tiil wpborit haffuer aff for:ne koralax

Stockholm den 2 Junii.*Bytesbref mellan kronan och Jerlef i Walla rörande gods i Färentuna och Hacksta socknar i Upland.*

Riks-Registr. B, fol. 195 v.

Vij Götzstaff etc Giöre wittherligit ath wij haffua giort ith lagligit iordaskipthe med thenne breffuisere ierleff i walla j saa motthe ath wij haffwom wplatidt honum ith worth och Cronones gotz j ölestada liggiendis wthij Farentwna sogn paa Færingöön ther aarlighen ræntther ij speen mindre en v pund korn och j örtug och x öre penninghe och ther tiil med vestersta torpet j samma sogen ther renter xij öre peninge ok j lass katissawedh för jt hans ok krononnes godz j vpöo liggiendis j Hakastada sogen j trögd ther aarligen renter v [4½] pund korn ok vij öre d[anska?] medh jt godhz wtj eneby j samma sogen ok hæredhe ther aarligen renter xij spen korn ok vij ortuge peninghe Huarföre affhendom wj oss ok krononne samme

*) Lucka i registraturet.

ölestada med förna torp, ok tillegnom thet förne Jerleff j walla ok hans arffuom ok epterkommandom till euerdelica æga med huss Iord aaker æng skog fiskewaten mulabeeth nær by ok fierran j waata ok j törra Inga wndan tagna aff thy ther nu tilligger eller aff aller tillegat haffuer Tess till vissa lathom wj hengia wort Incigle nedan för thetta breff Datum paa wort slot stokholm fredaghen för pingxdagadag Aar etc xxv.

(Stockholm) den 2 Junii.

Förteckning å bref till och för Lars Suenonis, Lars Siggesson, hustru Catharina på Hendelunda, samt Michael mjöl-nare.)*

Riks-Registr. B, fol. 195 v.

Om Fredaghen [ante pentecostes]

Tiil her larss Suenonis at han offortöffwath sender hiit the registher som herman Jsraels rekenscap stöndher wthij bescriffwen

Riks-Registr. B, fol. 196.

Tiil lares siggeson At han icke forholder epherne hwstrv katherines iordhebreff

Jtem Hustrw katherin j hendelwnda ith opith breff paa then gaardt som iönss karsson sath paa Ath myn herres nad haffuer wndt och giffuit henne samma gaardt ighen qwith och frij med sædhen och alle the godtzsens innedömmet som ther en nw ære tiil stædhe

Jtem Michiel mölnare ith patzbordt hædhen j fraa Stocholm och tiil tyslandt

*) Se anmärkn. å sid. 102.

(Stockholm) den 3 Junii.

Utdrag af bref till bergsfogden Måns Nilsson på Kopparberget, Anders Simonsson, borgmästare och råd i Arboga, Nils Olsson på Stegeborg, Engelbrecht i Arboga, Lars Olsson, Jakob Westgöte och Thure Trolle.)*

Riks-Registr. B, fol. 196. — Förut tryckt i Kröningsvärds Dipl. Dalek. 2: 353.

Pingxdagha affthen

Tiil monss nielson bergxfogthe paa kaaperbergit och bencht scriffuere waar silffköpare samestادت Ath the ære Anderss Symonsson behielpighe ath han redeliga för alla andra, som clawes boye nogoth skyllughe waare wtfaar huadt deel som the for:ne clawes boye skyllughe waare paa kaaperbergit

Jtem Anderss Symonsson Jth dööm breff at han motthe wtkræffia all Clawes boyes ingel hwar han them wpspörya kwnne som honum tildöömpdt bleff senast wij för retthe saatthe j westerars för nogher insatthe peninghe som han Clawes boye faat hade etc

Riks-Registr. B, fol. 197.

Tiil borgamestare och raadt wthij Arboga Ath the ære Anders ericson borgare wthij nyköpingh behielpighe at han sziin fwlle bettalningh faar wtaff eder medtborgare peder rwmbö, j lesth iærñ för en seeck hwmbla han aff honum fick för ith aar sidhan

Tiil niels olson paa Stægheborgh At han tagher nögha wara paa the tydtzske köpswenar som thet mykla silffwer saa hemliga före wtaff landit oc hwar han nogit saadanth befijner at han thet anamar tiil worth behoff Teslikis haffue wij forstondit ath Staffan prys haffuer nyli ghen warit her wppe och kööpt xx lester oc j^o [100] le-

*) Se anmärkn. å sid. 62.

ster iærn wethe wij icke om thet haffwer alt warit hanss peninga thet han haffwer köpt före eller om thet haffwer icke sompdt warith gesthe peningher ther om wile wij Ath tw granliga ranszakar och rama worth besta ther wthinnan maa tw och wel ranszaka j hans gömer om ther finnes inthit silffuer som acktis (!) och lönlige stingis wtaff landit nær han faar tilfelle

Tiil Engilbriicth wthij Arboga at han schwlle andtworda Hindriic hwittha paa waare wegna iij eller iij [3½] lester iærn Och anama ther paa samma hindriic hwittes recognicionem at han thet wporit haffuer

Tiil lassze ollson ath han lather Anders olson j gethna faa szin redelige bittalningh som ær xc mark

Tiil Jörien helsingh at han inthit forfongh eller hinder giör olaff ericson ytthermera en som laghen inneholla för then tilförningh som han honum före kastadt hade

Tiil Jacob wesgötha At han icke schal tiilstædia At haakon person j gætthene schal wardha feygdath epher thenne dagh wtaff her karl wtöffwer then semio han medt molseghenena giort hade, för thet manslag han wthij kommen ær

Tiil her thwre trolle Ath wij tacka honom gönstelica för hans goda tilbwdt och kwnne icke epter then leglighet som nw ær paa ferde komma tiil hanss brölop Thesgelikes at han haffuer sin bwdt in j danmark och lather forhöra hwreledis ther til stonder giffwandis oss thet framdelis tilkenne

(Stockholm) den 3 Junii.

Konungen sänder till Gudmund Pedersson, fogde på Hof, några hästar att utfodras, samt uppmanar honom att ej rätta sig efter biskop Brasks falska glosor.

Riks-Registr. B. fol. 196. — Förut, efter en afskrift i Palmköldska saml. tryckt i E. M. Fants Diarii Crit. Actor. ad hist. R. G. 1, Spec. 1, sid. 16, 17.

[Pingxdagha affthen]

Tiil Gudtmwndt pedherson paa Hooff

Waar Synnerlige gönsth etc Epther gudtmwndt Ath tw haffwer höö och korn Acthe wij senda tiigh nogra hestar wij nw standandis haffue paa grönöö wiidt westherars Fornijmme wij ath biscopen j lincöpingh gör tiig en glosa och wthtydilsze wppaa then wpresningh j tydzlandt skeedt ær, Frwctandis ath tw och andra schulle tagha siigh ther noghen trösth aff om tw ewangelisk waare och nogot hade begynth forstaa sanninghen Saa maa tw wetha Ath wij haffue ther wel saa clar wndherwiisningh om then wpresningh som nogon annen och haffwer icke annen grwndt, æn ath styrkia them som ewangelisk ære, och nidertryckia the sigh icke wilia seya latha epther gudz oordh, oc hwar noghon olagligh twnghe ær wpkommen, then gudz lagh emoth ær, then wilia the haffwa wtaff Hwar biscopen wiil giffua tiigh eller androm noghor annor wthtydilsze saa ath then ewangeliske lærdom, som han luththers kættherij kallar inghen framgongh schwlle faa, ther wthinnan sigher han siin wilia som han gerna saaghe, ther maa tw rettha tiigh epther meer æn epther hans falszke gloser Heer med gudt befalendis.

Stockholm den 3 Junii.

Konungen lyckönskar Tyge Krabbe, Johan Rantzow och flera danska riksråd i lägret utanför Landskrona till deras seger öfver S. Norby, och berättar att han i Sverige vidtagit åtgärder att hindra S. Norbys företag emot riket.

Riks-Registr. B, fol. 196 v. 197. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1499.

[Pingxdagha affthen]

Erlighe Herrer och Strenghe riddare Heer Tyghe krabbe Johan ranszoo och Flere godemen Danmarkis riichis raadt nw j læghriidt liggiendis For Landtz-crone Waare besynnerlige godhe Wenner

Vaar Synnerlige gönsth etc Erlighe herrer Strenghe riddare och godemen Wij Finghe j gaar edher scriffuilsze hwreledis j nw j twaa gongher haffwen warith tiil slags med Söffuerin norby och ath gudt haffuer giffuit eder lycken j baadhe reszer ath slaa hans folk wtaff etc Aff hwilka tidhende wij oss frögdhe wtaff alt hiertha och tackom gudt ther edher then segher giffwit haffuer Forhopendis ath samma Söffuerins stora hogmodt falskhet och forræderij ther med skal snarligha bliffua förstyrdt och nidherlagdt och theslikis at her epther fölgia maa Ath the Skoneske böndher icke scola epther thenne dagh saa hastwgdtd redheboghen wara ath setthia siigh wp emoth theres herscap ther och the andre böndher baadhe j danmark och saa waare Swenske böndher mogha och tagha en fara wtaff hwar the och wille saa stella siigh som thenne gjorde haffde och fornde Söffuerin samma meningen ath giöra her j Suerighe om han hade hafft framgongh hooss eder Dogh thaa wij thess wndheruisthe waarom, haffwe wij wel saa bestelth ath om han her kommit hade schwlle han næsth gudz hielp inthit fremyath sin wilia Saa betörffwe j godemen inthit twiffuil haffua Ath

om gudt forbiudhe han wndtsluppe eder och bwde siigh hiidt wp j Suerighe skal han siigh her icke komma tiil noghon glædj Och som j scriffwe at han berömer siigh at han wisthe siigh fortröstningh wthij Suerighe, kwnne wij wel tænkia at han thet segher j then acth ath misloffwe och swndringh motthe ther aff födas baadhe emellom riichen och saa emellom them her inriikis boo medt hwar annen j Suerighe, som hans sidher ær medt slighe stycker wmgmaa tilförenna, ther emoth ær nw wel saa bestyrth ath ther om nesth gudz hielp inghen fare ær Hade wij och besteldt Ath worth folk j westergöthlandt schwlle kommith eder tiil wndtsæthningh om the hade fornwmith ath eder hadhe giordtz behoff nw hopes oss næsth gudz hielp ath thet schal icke behöffwas Heer meedt edher gudt befalendis och giöre wij altiidt gerna thet eder alle ær tiil wilia Ex Arce nostra Stocholmensi

(Stockholm) den 4 Junii.

Pass till Reval för Efter van Hellen och Clawes Bernefell.)*

Riks-Registr. B, fol. 197 v.

Die pentecostes

Jtem effwter wan hellen och clawes bernnefel ith paszboordt ath the motthe fara hædhen j fraa Stocholm och tiil *reffle med skiip Theslikis ith breff ath the motthe före wtaff landit meedt siigh en hest

*) Se anmärkn. å sid. 62.

(Stockholm) den 5 Junii.

Utdrag af skrivelser till Jöns Olsson, Albrecht Tolk, Jöns Westgöte, Lars Månsson på Åbo, herr Eskil, fru Anna Bitze, Iwar Fleming, Sigfrid Olsson, Nils Grabbe, Erik Fleming och Henning Persson.)*

Riks-Registr. B, fol. 197 v. 198.

Annan Dag Pingxdagha

Tiil Jönss olson Ath han schwlle bliffwa hötzuisman för folkit paa the iacther ther liggendis ære j Calmarna swndh

Jtem Albriieth took ith Forlæningxbreff j hanss liiffs-tiidt paa spettalen wiidt Aaboo

Tiil Jönss wesgötha paa samma Albrictz's wegna At han lather honum ighen faa all then deel som honum tilhörer theslíkis all then deel han wpborit haffuer wtaff hans foror aff rytzszerne

Tiil lasse monsson paa Aaboo om the bothnekarla Och om Frw Anne her hindrick bittz om hennes breff lathandis henne them ighen faa

Tiil her Eskil at han ranszaker breffwen paa Aabo paa frw Annes wegna förre en hon them anamar, och om ther noghen ære som ære myn herres nadh nyttugh At han andwordhar them lassze monsson och sedhan faar frw anna the andre ighen

Jtem Frw Anna her hindriick biitzs Jth mackth breff at hon maa kennes wiidt sziin tingesth hwar hon them wpspörya kan som togx j fraa henne j konungh Cristierns tiidt och myn herres nadh wiil ath Fogtherne ære behielpighe ther wthinnan

*) Se anmärkn. å sid. 62.

Tiil Jwar Flemmingh om the bothnekarla At han haffwer nogher iaether wthe paa farwathneth för them ath the icke schola segla med the warer ther falla j landit och tiil riigha eller reffa wthan schal twingha them tiil ath the löpa hiit tiil Stocholm

Tiil Sigfrüidt olson och godefrüidt swre Ath the strax dagh och nath offorswmmath skynda siigh nider tiil Calmarna och giffwa granlighen acth paa ath om her berendt giffwer siigh wtaff slotthit ath the fölgia honum saa epther at han ey wndtkommer och om the ey kwnna taga honum wp j siön ath the thaa fölgie honum epther ee huart han giffwer siigh och in j then samma stadt som han giffwer sigh Theslikis Haffwom wij wnderuiisth Jacob wndhendrackt al wor wilia och meningh ther the maagha setthia fwlkomeliga tro och lithe tiil

Tiil Nielss grabbe At han offörtöffuadt bemannar the iaether som han haffuer med Fogthe tienere och andre frælsismens tienere eller huadt höff folk han aastadt komma kan, baade hans eghet och anners och sender them offortöffuath genasth aath Calmarna swndt

Tiil Eriic Flemmingh At han med thet aldra förstha skyndar aastad med then kraffwel med alth thet hoffolk som han aastadt kommer aff Findtlandt genasth aath Calmarna swndt

Tiil Henningh persson om the tidhenne her berendt wan melen anrörandis wiidt samma synneth som tiil Sigfrüidt olson vt Supra patuit

(Stockholm) den 6 Junii.

Utvalde biskopen i Skara, Thure Jönsson och öfriga riksråd i Westergötland anbefallas att skyndsamt komma med sitt hoffolk till Kalmar, för att hjälpa konungen att intaga slottet ifrån B. v. Mehlen, och derefter förarga in på bönderne i Blekinge, så framt desse ej ville omvända sig till sin rätte herre.

Riks-Registr. B, fol. 198 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1501.

Tridhie Dagh pingisdagha

Verdughom Fadher her Electo j Schara Strenge riddere Her Thwre iönsson meedt Flere godemen worth elskelige riikitzs raadt j westhergöthlandt gönsthelica

Vaar Synnerlige gönsth etc Werdugh Fadher Strenge riddare och godemen wij giffwom eder tiil kenne Ath nw sidhan wij epter her berendtzs eedh lyffthe och be- plictilsze hadom forskickedt honum nidt tiil Calmarna ath handtla med the landzknechter paa slottidt och wpandt- worda oss slottit j Suenske manna hender ighen Haffuer han med hans falske fortecthe stycker wndtkommit siig aff henderna paa niels erixson och Jönss olson och giff- wit siigh in paa slotthit ther han en nw som för oss ac- ther welleliga forholla om han kan, eller giffua siig wtaff slotthit med huadt deel han ther wpe haffwer och tiil tydtzlandt ighen För hwilkit wij nw haffwe skickath no- gher skiip och iagther tiidt nidh j swndit ath tagha ther wara paa Och ærom nw saa tiil synnes ath wij sielff per- sonlighän actha giffwa oss tiidt nidh med thet aldra för- sta ath intagha slotthidt medt wellighe handt ighen Saa ær waar wilie och begære athij nw strax offortöffuidt skyndhen thet mestha edert hoofffolk j kwnne aastadt komma wth meedt grenszen och nidh tiil oss tiil samma Calmarna ath tilhielpa intagha samma sloth ighen Och sidhan forarga in paa the blegwngs bönder hwar the siigh

ey omwenda wilia tiil theres rettthe herre ighen Haffuer och Söffuerin brwn warith tiil] orda oc handil med her berend in paa slotthit sidhan han wp koom och giffwit siig sidhan szin wæg ighen Huadt han med honum handtlath eller besluthit haffwer wethom wij ey tiil skæls Dog kwnne wij wel formerkia ath ther inghen godh grwndt wnder ær Therføre skynder edert folk tiil oss offorsw-math Eder gud befalendis.

(Stockholm) den 6 Junii.

Utdrag af bref från konungen till Nils Olsson på Stægeborg, Gudmund Pedersson, Germund Svensson, Måns Bryntesson, hospitalspriorn i Söderköping, Bengt och Lars Westgöte.)*

Riks-Registr. B, fol. 198 v. 199.

[Tridhie Dagh pingisdagha]

Tiil Niels olsson paa Stægeborgh Gwdtmwndt pedhersson och germwndt swenson Ath the wthan al forswmilsze aastadt skicke alle fogthe tienere frælsismens tienere och alth thet hoff folk the kwnna aastadt komma baade tiil hest och footh nidt tiil Calmarna

Tiil monss bryntheson wiidt samma synneth etc

Tiil priioren j Spettaleth wiidt Suderköpingh om the karla ther tiidt skickade ære ath leggie j borgare legie etc

Tiil bencht Wesgötha at han offörtöffwath sender oss hiit alth thet silff ther j sisthens bleff ighen tiil riike mykils Theslikis ath han ranszakar och öplösær the besegledhe peninghe om the icke tiilhöra samma michil at han och them forskicker oss tiil handa och at han haffuer szin wisse budt om tiil dalena och lather forhøre hwreledis ther tiil stonder giffwendis oss thet framdelis tilkenne

*) Se anmärkn. å sid. 62.

Tiil lassze Wegöthe At han med thet aldra snaresthe skicker hiit thet mesthe silff och oxhwdher ther han aastadt komma kan och wnderuiser her peder Algotj at han och hiit forskicker thet silff ther han aastad kan komma

(Stockholm) den 6 Junii.

Konung Gustaf skrifver till konung Fredrik af Danmark och till danska rådet om ett hemligt förbund mellan B. v. Melen och S. Norby emot Sverige och Danmark, och fordrar att v. Melen må utlemnas, om han flyr till Danmark.

Riks-Registr. B, fol. 199. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1503.

[Tridhie DagH pingisdagha]

Tiil konungh Frederiich Och wiidt samma synneth tiil Danmarkis riikitzs raadt

Vaar wenlig kärlig helsen altiindh tilförenna seendt med waarom herra Högmectugiste högborne försthe och herre gode wen och kære naboo Wij giffue eder högmectighet j en god acth och meningh tiilkenne oss nw haffua clarligha förstondit at her berendt wan melen haffuer warith wthij it hemligt forbwndt med Söffuerin norby emoth eders högmectughet och oss j then acth at han med for:nde Söffuerin actadhe in paa eders konungxlige hogmectighet oss och waare wndhersaather thet oss dogh alt her tiil dagx owittherligit warit haffwer Oc haffwe wij j sanninghen forfarith ath Söffwerin brwn hade warit hooss honum paa Calmarna slot huadt handtlingh the ther haffua hafft kwnne wij wel besinna wt aff the oredelige stycker for:nde her bærendt emoth all ære och redelighet sidhan haffuer bedriffwit besynnerlige med for:nde sloth thet han nw oss wndher öghen acthar forholla Dog hopes oss nesth gudz hielp ath wij wiliom innan en koorthan tiidt honum

szin ondha meningh fortagha kerliga bidiendis eder Försthlike högmectighet at hwar han siig wille biwdha in wthij eders konungxlige högmectughedtz landt och rüiche thet han motthe ther bliffua forhindrat och komma oss ighen til handa Thet wij j saadana och större motthe med eder högmectighet altiidt gerna wile forskylla Eders högmectughet her medt gudt befalendis.

(Stockholm) den 6 Junii.

Konungen skrifver till electus i Skara, Thure Jönsson, och öfriga riksråd i Westergötland, angående de danska riksrådens till dem och honom aflättna berättelser om två öfver S. Norby af dem vunna segrar, samt konungens och de svenska riksrådens svar.

Riks-Registr. B, fol. 199 v. — Tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1503.

[Tridhie Dagh pingisdagha]

Werdughom Fadher her Electo j Schara Strenghe riddhere her Thure iönsson meedh flere godemen worth Elskelighe riichis raadt j westhergöthlandt gönsthelica

Vaar Synnerlighe gönsth etc Kære her Electe godewen wij finghe nw i dagh eder scriffwilsze med ith breff som danmarkis riichis raadt eder her thure och flere godemen wtaff raadit ther wthij westhergötlandt tiilscriffwit haffua berörendis then sægher och lycko them gudt nw twenna [thenna?] resza emoth Söffwerin norby oc hans partij wndt och tilfögdt haffuer Hwilkit gudt kenne oss ganscha wel behaghar Theslikis med een innelycth Copie wtaff thet breff som j them ighen tiilscriffwe, ther wthinnan wij icke heller noghet annath kwnne formerkia æn the iw tiil thenne eder swar siigh wel schola latha aathnöya Saa giffue wij eder och tilkenne Ath j thenne for-

lidtna dagha finghe wij och fornde erlige herres och godemendtz breff lydandis ord fraa ordh om alle handa leglighether j Skoone saa som thet breff inneholler j oss hiit wp sendhen Dogh beröra the nogher andher stycker ther wthinnan som wthij eder tilscriffuilsze inthit bliffue benempdhe therföre wij samma breff med then swar wij them ther paa giffwit haffua edher sendhe tiil hendher ther wtaff j kwnna formerkia hwadt leglighet paa ferdhe warit haffuer och tiil ewentyrs en nw ær her innan riichis Therföre wij edér her thure och flere godemen ther nidher j landit samfelleligha tilbwdit haffua waar alwarligha meningh ther j fullleligha maaghe setthia tro och lithe tiil j alle motthe rettandis eder epher waar scriffuilsze som j kwnne formerkia oss och riichit aldhra störstha machth paa ligghe etc Edher her med gudt befalendis.

(Stockholm) den 7 Junii.

Utdrag af bref till Joghan Smäländing, Måns Nilsson, borgmästare, råd och menigheten i Åbo, mäster Lambertus, Lars Månsson och Peter van Aaken.)*

Riks-Registr. B, fol. 199 v.

Fierdhe Dagh pingisdagha

Tiil Joghan smaaleningh At han offortöffuath kommer tiil Calmarna oc at han kennes wedher j westergötlandt oc hallandt the gotz som syster tiillkomma och wpbær scatthen wtaff samma godtz och forwendher honum j redhe peningha

Tiil monss nielson at han ær mesther hans mönsther-scriffwere och bencht iaapson behielpig ath gyntther laays gör theres handt lööss och kommer tiilstædis för the vj^c [600]

*) Se anmärkn. å sid. 62.

eller vij^e [700] mark som the ginghe j lyffthe före paa hans wegna

Tiil borgemesthere raadt och menighethen wthij Aaboo Ath myn herres naadt tackar them för theres skænckningh och wil wara fortæncthe wthinnan ath the fogthar som brwka the landzköp icke schal tilstædies epther thenne dagh wthan straffas epther laghen

Jtem mesther lambertus ith patzbordt tiil Lybeck med en hest

Tiil lassze monsson paa Aabo sloth At han ingelwnda tilstædher the landzköpare wthan straffar ther öffuer epther laghen huad thet ær mera fogthe presther presthetienere knape eller bondhe som saadanth bedriffwer och om han thet icke aff stella kan at han thaa the landzköpare wpscriffua lather saa ath wij faa them ath witta nær wij ther j landit komma thaa wile wij them straffa wtan alla nadher

Jtem petther wan aaken borgemesthare wthij Aabo Jth forswarelsbreff

Jtem paa samma tiidt finghe Aabo borghare theres priuilegier

Stockholm den 7 Junii.

Åbo stads privilegier.

A. A. v. Stiernmans Samling af Kongl. Bref etc. ang. Sveriges Rikes Commerce, Pol. o. Oeconomi, 1: 10 o. följ. Några uppenbara fel äro dock här rättade.

[Fierdhe Dag pingisdagha]

Wij Göstaff med Gudz Naadhe, Sweriges och Göthes vthwaldt Konungh etc. Görom witterligit, at Wij af synnerlige gunst och nåde hafuom tagit, annammad och vndfongit och nu med these wora opna breffue, taga annamma och vndfonga wora elskelige troo vndersåther By-

fougten, Borgmesterna, Raadtmän och Borgare med all menigheten vthi vår stadt Aabo och thera epterkommenda med hustrur, barn, legha hyonom, gåård, godz rörligit och orörligit vthi vår Konungzliga hengn och wern, frijd och försvar, besynnerliga at hegna och werna, frida och fördectinga til rätta, och förswara för all orätth, och på thet ath förna wor elskeliga vndersåther och förne wor stadh maga thes bättre wedh magt blifua oss och cronone til dienst, hafuom wij nu med wort elskeliga rijkes Raadz samtycka vndt och giffuit them thenne epterskrifna nåd, frijheett och privilegier, som her epter følger.

Först alle the bymän och geste som sigla in till Aabo schulu hädhan från sigla frije och frelse fram om wart hws i Aabo, så att vår Fougte eller nogon annan åå hans wegna skulu them intid hindra for husena och them ey nödgä till att theras sigell stryka latha, item änthå at stadzens Laghbooch segher ath bymän och geste skulu bida med thera godz i tre dagha och thet ingom selia för en Fougeten hafuer thet seett, thå wiliom wij ath alle the sigla in till Aabo badhe bymän och geste skulu theres godz qwart latha blifua i thera skeep och intid vpskipa innen eth dygn som är natt och dagh, som räcknas aff then ena thiman och till then annan, ath Fowgheten eller wor embetzman mago kiöpa thet som honom synes til wora och worss hwsses nytta, och skulu två män af huart skip på alles theras wegna som godz hafua i skipid gonga till Fougethen eller nogon annan åå hans wegna om han ey när är, och them seija och kwngiöra hwad godz som the hafua infördt.

Lenger må ingen fogte eller annor åå hans wegna byaman eller geste, nograledes hindra eller qwelia ath the magha ey sith godz ohindradhe opskipa och thet selia hwem the wilia.

Jtem förbiuda Wij hardeliga vndher Wora [o]nådth ath ingen Fougthe höghr eller logher eller nogre thera em-

betzman eller syslaman eller nogor annor man huad man thet helst är, ma sielfwer eller med andra manna hielp eller gerninga eller raade löönlige eller vppenbarlige köpslaga som köpmän plega vthan staden i Aabo och andre köpstäder i Österlandom gör her nogor emoth thå böthe then som köper xl. marck och andre xl. marck then som sääll och misth baade alt thet som sälies och köpes, och thet skiptes som her epter segs, äro the lanzmän som köpslaga tha vår sakören som förra är nämpdt, och thet kopes och sälies ware een saack, äro the Köpmän som sälia eller köpa oppå landena och fougethen eller hans bud hindra godzet, som soldt eller köpt är oppå landena för än thet komber i köpstaden, thå ware och wor een-saack som för är sagt. Köpslaga Byamenn å landena och käres oppå them för Fougten eller för Borgemestarna och godzet warder hindred innen stadhen i Aabo, tha tagom Wij eller Wore Fougte å Wore wegna halffdelen af sakören, och halffdelen af godzet som köpt eller soldt är, och halffdelen staden.

Jtem är thet så ath landzmän köpslagha på landena thå wiliom Wij och biudum thet worom Fougtom och the-ras embetzmännom hardeliga vnder wor [o]nådth att the söka vth saakören som för är nempdt och thet som sälies eller köpes af them som göra moot thessa wore brefue, ther som the boo på landena, doch är märckiende ath med thette förbodh ey förbiudtz bondan eller androm landzmännom selia eller köpa sin emellan ätande waror som är salt, cläde och andre sadana waror moga the eij till köps hafua.

Item förbiudom Wij allom warom landzfougtom vnder Wår [o]nådth och hyllest hardeliga och allom androm vnderfougthom, systemännom nempdamännom och embetzmännom ee huilka thee helst äro, hogha och lagha i Östrelandom vnder huars thera godz at mista, huilkit godtz Wij till dömom warom fattabur, att nogor there dörfues

eij emoth göra thessom Wårom wilia, ath ingen there gifui nogrom byamanne eller landzmanne orloff eller loff lönliga eller vppenbarlica aa sijna wägna eller anners wägna, kan thet ochså wara att nogon breff gifuas af worom Fougton, Bymanom eller Landzmannom emoth thesse wora breffue the wiljom Wij the breffuen inga macht gifua och döma them alstinges ogildt. Framdelis wiliom Wij och dömom ath alle the Byamanne eller Landzmän som breff taga eller orloff faa aff thessom för:da fogetom eller embetzmännom ee huilcke the helst äro, och köpslagha emoth thessa wora budi skulu böta alstinges som the hade köpslagat mooth wore breffue att huar then som köper eller sääll böte xl marck och miste alt thet som köpes och säalls, som för är sagt.

Item förbiudhom wij worom Fougta aff Aabo och huar-
iom androm manne at woldzföra nogon borgare eller geest aff staden eller stadzretten vthan han tala ther i stadhen för stadzretten till then borgare eller geest, som han skyller; och hende ther orätt af honom, vthan thet wore sadan saack som skälige bör slitass för landzlag eller landzrätten.

Alla thenne för:na articla hafua wij vndt worom för:de borgarom i Aabo och wiliom ath the sculle them felz seliga nytta i alla motta, ty förbiudom wij allom worom Fougton och embetzmännom och allom androm eehoo the helst äro i Österlandh hardeliga vnder wora Kongeliga hempd, att the ey nogreledes hindra för:da wora byamenn af Aabo eller thera godz emoth thessom wårom för:ne privilegier och nadhom, som wij them nu vndt hafuom. Thess til yttermera wisso och stadfestilse lathom wij henga wort Majestatz incigle nidhen for thette breff, som gifwit och skrifuit är på wort Slott Stockholm etc.

(Stockholm) den 9 Junii.

Försvarelsebref för Erik Eriksson i Edinghe, jemte bref till Jakob Fleming.)*

Riks-Registr. B, fol. 200.

Om Fredaghen

Jtem Eriick erixson j Edinghe j Thwna sogn Ith forswarelssze breff för thet manslag han wthij kommen war för rawal j Skogby

Tiil Jacob Flemingh om ith harnisk paa Erich Flemmingx wegna borgemestere wthij aabo

(Stockholm) den 10 Junii.

Till Staffan Henriksson i Upsala.)*

Riks-Registr. B, fol. 200 v.

Om lögherdaghen

Tiil Staffan hendricson j wpsala om wlleraakershæredt

Jtem samme Staffan ith Fögthe breff paa wlleraakershæredt

Stockholm den 10 Junii.

Borgmästare, råd och menigheten i Arboga uppmanas, att låta Caspar Skilling utfå sin fordran af Marcus Finne.

Efter originalet på papper i Arboga stadsarchiv i ett folioband, signeradt "Arboga. Tom. 2", n:o 5.

Gödzstaff medt gudz naadhe Suerigis ock Götis wthualdt konungh

Waar Synnerlighe gönst tillförne sendt medt gudh Vij geffue ider till kenna ath oss elskelig Casper Skil-

*) Se anmärkn. å sid. 62.

lingh haffuer oss latidh första ath han för noghen tidh giorde noghen köpslaghen medh en eder medborgare benempd Marcus fynne hulkid honom nw ey warder hollidh ey heller kan han faa hans betalningh Saa welom wj atj thet ærendhen ranszaken och flyr för:ne casper saa mykid szom rätt är wtoff för:ne Marcus wthan all skotzmaal Her med ider gud befalendis Scriffuit paa wort slot Stokholm Sabbato trinitatis Aar etc Mdxxv Vnder wort Secretth.

På fränsidan: Oss elskelighe throo wndhersaater Borgamestere raad ok menigheet j wor stad Arboga sendis

Spår efter sigillet förefinnes.

(Stockholm) den 11 Junii.

*Utdrag af bref till Knut Andersson, Michael Nilsson, Olof Jonsson, Bengt Nilsson, Olof Iwarsson, Didrik Myntmästare, borgmästare och råd i Arboga, Ragwald Jönsson, electus i Skara, Thure Jönsson, Måns Bryntesson, Lars Ydson, Lars Olsson, Peder Andersson, Jakob Westgöte, Knut Andersson, Joseph Pedersson, Gudmund Pedersson, Biörn Jönsson, electus i Åbo och Erik Fleming. *)*

Riks Registr. B, fol. 200 v.

Dominica Sancte Trinitatis

Tiil knwth andhersson nichil nielson olaff ionsson beneth nielson ok olaff iwarson Ath the nw om pedhersmesse nesth kommandis fare tiil Strengnes och ranszaka then tretthe emellan klerkeriidt och borgarne ther samme stadtz om theres enghar tompther bodher och andre æghor som them en tiidt longh j fraa warit haffuer med oretthe lathandis for:ne borgare widerfares saa mykit som reeth ær

Jtem Dyderiich myntthemesthare gambla wpsala by j forlæningh

*) Se anmärkn. å sid. 62.

Jtem hanss klooth ith patzboordt tiil tyslandt

Tiil borgemestare och raadt j Arboga för Casper skillingh om marchws finne borgare ther sammestadtz

Jtem her rawal iönsson thenne epher:ne iij gaardha j Forlæningh som ær spetalsgaardhen walby och kalahedhe

Jtem her Electus j Schara her Thwre iönsson och monss brynttheson Jth mackt breff ath the maagha eska och paa waara wegna ighen anama then slotzloffwa som wij nielss swensson paa worth sloth Olsborg andtwordath och befaledt hade Skickendis ther en annan goodh swensk man j hans stadt ighen ther riikith och oss kan nyttug och bestondug wara

Jtem lars ydtsson thenne epher:ne goodtz j Forlæningh som ær Boodtz gaardt ij gaardha j Stampnen Aggatorp torkilztorp helssnæs longarydt och Alingxaas

Jtem lassze olson ith Fogthe breff wp j dalena

Tiil pedher anderson at han siigh med for:ne Fogdrij her epher inthit befather

Tiil Jacob wesgotha At han inthit befathar siigh med then deel han haffwer tagit j fraa lassze olson wthan lather honum thet wthan al skootzmaal ighen faa

Tiil knwth andherson och Jocep pedhersson Ath the med Fogthernes och flere andher friiborne mendtz hielp wilia haffua öghath paa brædhit med the skoogxtiwffwar och icke saa see egenom fingher med them manghan man och tiil ewentyrs siigh sielff tiil fordarff

Tiil gwdtmwndt scriffuere At han lather wp scriffua hwadt deel som ther nw tilstædis ær paa norby her bærendtz gaardt

Tiil biörn iönsson wthij lideköpingh At han siigh inthit bekymbrar epher thenne dagh med niels scriffueres aghedeler

Tiil her Electo j Aaboo och Eriich Flemingh Ath wij haffue wndt Albriickth toolk ighen hans gambla forlæningh wiliandis athij honum ther wthinnan inthit hinder eller forfongh giöre

Öster-Husby den 27 Junii.

Konungen skrifver till Linköping, att han ej kunde ditkomma, emedan han ämnade sig till Kalmar att straffa B. v. Melens förräderi, omtalar S. Norbys anslag med B. v. Melen emot Sverige och Danmark, samt Norbys företag i Skåne, erinrar om dannemännens löften till konungen på herremötet i Westerås, m. m.

Riks-Registr. B, fol. 203. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1504.

Ex hosseby östher

Tiil Linkepungh Tiisdaghen nesth före petrj & paulj

Kere wener wj tacke eder alle etc Saa kere wener giffue wj ider till kenna ath wj [nw] gerna hadhe waridh till orda ok talss medh ider ath wnderuisza eder wor wilia [ok] meningh om alle ærendhe Dogh kan sigh saa wor legligheeth Ingalunda begeff[ua] ath wj thet j thenne resza nogralunda bekomma kwnna för then resza skuldh szom [wj] nw haffuta förhender needh aath Kalmarna ath straffa ock wedergöra thet h[onn] falskheeth ock forræderij szom Barendt vann meleinn ther eemooth oss oc rikidh haffuer bedriffuith Szom wj förmoda j dandhemæn eendeels wæll hörth haff[ue] huru oredeligha ock okristeliga szamme her Barendt mooth hanss ridderliga eedh hulscap troscap ok mandhscap ther han oss margfalleliga suoridh ok tillsagt hade ther szigh mooth oss beuisth haffuer, medh hanss förtegte stycker o[k] margfalleliga lygner ok stemplingar szom han ther nedre haffuer latidh dikta [ok före] blandh almoghen, medh hulka lygner han gerna hade wpuegth

then menighe mann eemothe oss paa thet ath han hade kwnnidh fremia hanss [oonda] wilia ok meningh, szom war ath han först hade kwnnidh her indraga j rikidh] Seuerin Norby konungh Kristierns eghin sworin mann medh hulkin han haffuer waridh j förbundet alth szedan han gaff szigh aff gullandt szom wj förmode j wæll hörth haffua hurw han ther handladhe paa wore wegn[a] Hulken Seuerin nörby ock saadana lögner ok stemplingar hade latid fö[ra] her in j rikidh medh nogra konung kristerns heemliga wener ath Iemmerligit [wore] aff seya ther Dogh alzinghen sanningh medh fölgier, Sejandis ath om szamme seuerin norby kwnne komma her till rikidh skulle strax bliffua bæthre köp paa salth humbla ok all annen Deel, thet dogh litid eller alzintidh j hanss magt ær, medh hulkedh h[an] hade agtadh bedragha thenne eenfalliga almoga her j rikidh, szom han [haffuer] bedragith the fatigmen j Skaane, hulka han szaa drogh till szüigh ath [han] loffuade them godh kööp ok mykidh annedh goot, szaa lenge han först [kom] In medh them szedan han war Indkommen begynnadhe han hylla la[ndit] till konungh kristierns hender, ok the hondhginge honom paa hanss [wegna] ok fullo sza in medh honom ath the satte szigh op mooth ther[is egne] rikis raadh ok infödda herskap för hulkidh nw saa monga tusend [bönder] æro förslagne Ock szamme Seuerin norby ligger bestalledh in j Landzk[rone medh] nogra faa szom han medh wndslap, saa ath wj hopes ath han ther [nest] gvdz hielp aldrigh wndkomma skall, Saadanth parlamenthe hadhe han ok g[erna] kommidh paa gongh her j rikidh, medh hanss lögner ok stemplingar szom han hade latidh her indföra saa ath han meenthe wpuekia her noghon tuædrekth inbyrdis medh oss i rikidh ok konungh kristiernn skulle szedan haffua kommid j skelss messan szom han tillförenna giordhe [H]adhe ok szamme Seuerin Norby sagth ath han skulle waridh j förbundth med [oss] eemoth the Danske,

medh huilkidh han gerna hade wpuegth en ny [feygd]e mellom thesszen ij riken alth för samma szaker ath konung kristiernn skulle [haf]fua kommidh j skeelssmessan ok thess lettare kommidh her in i thetta rikidh ighen [then] menige man till en oförwinnelighen scada ok förderff thet gudh aldrigh [la]the skee Teslikes monga andra saadana lögner szom samme Seuerin Norby hadhe [latidh] her indhföra szom wj förmoda j dandemæn wæll hördt haffue huadh lygn [h]ler wankedh haffuer j thenne nestförlidna winther ok waar, Fför hulka saker wj beraamede jth almenneligith herramöthe till wor stadh Vestraars, tijt wj [för]screffue wor elskeliga rikes raadh menige frellsedh ock nogra fulmynduga wtoff [h]uarie laghsagw ok gaaffuom them thetta althsammens före seyandis ath wj sadana [ly]gner Ingalunda kwnne lenger lida her j rikidh ther alzinghen sanningh meedh [föl]gde, szom wj förmode the dandhemen wæll hörde szom fraa ider tidht woro wthskikkedhe, ath ther intidh kwnne till oss beuisas wtoff alle the stycker, szom oss saa oredeliga woro wtöffuer sagde, thaa loffuadhe the dandemen paa alles eders wegna athe inghen sligh lygnara eller stemplara wille lida hooss [the]n epter thenne dagh, wthan huar the noghen sligh kwnne förfara then wille [the] taga fatt paa ok hielpa till ath han motthe tilbörliga bliffua straffedh Teslikes loffuadhe the dandhemen paa alles eders wegna wilia holla oss för then the oss wthkored hade Hopes oss atj dandhemen alle wæll bliffue ther wedh teslikes thet hulscap ok mandhscap i oss loffuedh ok tillsagt haffue Wij wela jghen holla ider alle fatighe ok rike wedh Suerigis rikes lagh ok goda gambla szidwenier Och huar noghen wtoff ider skedde nogoth wtöffuer lagen [wt]loff noghen wor fogthe eller embitzman tha görer szom dandemen ok kla[ger thet] för oss Skeer thet kenne gudh thaa ær thet oss högligan eemooth Huar [thet b]liffuer för oss clagath wele wij gerna hielpa huar dandeman saa mykidh [sz]lom han ær

rætt wthijnnen Ok altid gerna wetha ok raama alles
[eders besta]

Bladet är af fukt skadadt i kanten, så att luckor i brevet derigenom uppkommit. Det antagligen felande är tillagdt inom klammer.

Stegeborg den 29 Junii.

*Fogdebref för Olof Arvidsson samt utdrag af skrivelser till
Nils Svensson på Olsborg, Albrecht Frijs och Gudmund
Pedersson. *)*

Riks-Registr. B, fol. 204.

Ex Sthægheborgh Die petrj et paulj apostolorum

Jtem Olaff aruidtson ith Fogthe breff paa bothna-
fierdingh och ordalafierdingh

Tiil Niels swensson paa olssborgh At han flyr her
holgher karlson siith ighen wtaff Engelbriickth friidtz
huadt deel han helst wpborit haffuer ther honum tiil-
kommer wthij norgie wthan all skootzmal och geensegn

Tiil Albrüeth Friiss At han forlikar siigh med her
holger och giffuer honom ighen al then deel han j fraa
honom haffuer med oretthe för hanss landtgille han wp-
borit haffuer wthij norgie Huilkit om han ey giöre will
stempnes han dogh med samma breff tiil nesthe herre-
möthe

Tiil gudtmwndt pedherson Ath wij haffue forstondit
hwreledis biscopen j lincöpingh wille haffua beskattath
borgarane j wasthena för the rytthere ther lagdis j kyr-
kiegardhen och forwndhre wij stoorlighen ath tw saadanth
icke schwlle giffue oss tiilkenne eller hwj tw schwlle til-
stædie at han saa schulle rwmore med waare borgare
hwar saa skeddhe paa en annen tiidt kwnne wij icke thess
större throo eller lithe setthie tiil tiigh

*) Se anmärkn. å sid. 62.

(Stegeborg) den 30 Junii.

Till Peder Hård att han varnar borgarne i Stockholm för det tyska klädet, m. m.; till Christiern Henriksson om borgäng (vid Stegeborg?); samt till Erik Jönsson, att han må återtaga de gods han vederlagt biskop Hans i Linköping för Tuna gård.)*

Riks-Registr. B, fol. 204.

Om Fredaghen nesth före visitacionis marie

Tiil pedher haardt At han giör borgarana j Stocholm en forwarningh ath the siigh meedh thet gotz som ær klädhe ther kommandis wardher j fraa lybka ath the siigh med thet icke latha bedragha Thy ath ther ytther wtöffuer stycken ær bedragit med sköönth granth klädhe och innan tiil ær grooffth och oondth Och fly oss ther nogher saaghare skickendis them nider tiil Calmarna Jtem ær oss wndheruiisth ath waare wndhersaather nödgas tiil ath tolla j lybko szom ær vij sk:ge wtaff huarie lesth salth sammeledis aff all annen deel then the kalla pwndt tool Saa wiliom wij ath tw tæncker her noghen raadt emoth saa ath theres ey bliffuer heller alstingis frij

Tiil Criïsthiern hindriïson Ath han epther thenne dagh siigh inthit befather med borga æng j noghen motthe för the monga hestar schwdt szom wij holla wiidth Stægeborgh riichit tiil beskerm huar saa behoof gordis

Jtem Eriick iönsson ith opith breeff At han motthe widerkennes oklandrath och oplatsath beholla the gotz han wthsath och widherlagt hade werdugh fadher biscop hans j lincöpingh för Thwna gaardt Waareedh och saa szaka ath for:nde wardug fadher hade ther wthinnan noghen gensegn beplicthom wij oss ath sthaa honom ther om tiil rettha nær som helst han oss ther om tiilsegiendis wardher

*) Se anmärkn. å sid. 62.

(Stegeborg) den 1 Julii.

Konungen beder innevånarne i städerne Söderköping, Norrköping, Linköping, Wadstena och Skeninge om hjelp af krigsfolk och proviant till belägringen af Kalmar.

Riks-Registr. B, fol. 205. — Tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1507 och i Kröningsvärds Dipl. Dalek. 3: 30, n:o 665.

Tiil Sudherköpingh Norköpingh Lincöpingh Wadstena och Skæninghe vt Sequitur

Jn profesto visitacionis virginis gloriose

Wij Götzstaff etc Hellssze eder alle oss elskelige dandemen och wndhersaather borgemestare raadt och menighethen szom byggia och boo wthij .N. kærligha etc Kære wænner wij tacka edher wenligha och kærligha för then troscap och weluilioghet j oss altiidt bewiisth och beteedth haffuen som hwlle troe wndhersaather och dandemen besynnerliga nw j thenne nesth forlidtne winthther ther j woorth kriigxfolk weluilielighe wthan al geensegn oss tiil godho med koosth och fortærningh skælighe besorgdhen thet wij eder altiidt gerna wile betænckia tiil thet bestha saa lenghe wij liffue Szwaa kære wænner ær eder allom wthan twiffuel wel witterlighit huadt oredheligh handil oc wpsaath berendt wan melen emoth all ære och redheligh wrsack företagit haffuer besynnerliga at han woorth slooth Calmarna woore heedtzske fiendhe konungh Criistiern ock hans tilhengiare j nesth forlidtna winthther och alth her tiil dagx haffuer hollit tiil handha tröösth och forstærkilsze och nw waar openbare fiendhe Hindric iwthe thet oss wndher öghen emot hanss riddherlighe ære hulschap manscap oc marghfollugh eedh och lyffthe han oss loffwadt sworith och tiilsagdt hade forandtwordath Therefore wij nw nödtgadis ath giffua oss hiit paa wæghen nidh tiil fornde Calmarna Ath straffa och widhergiöre thet hogmodh fortreedt och forrædherij oss och waare throe

wndhersaather aff honum oc hanss forrædeligha tilhengiare och beplichthare widherfarith ær Bidhie wij edher för then schwldt Athij saadana hanss oærlig handil och fortræth han oss och waare wndhersaather bewiisth och beteedt haffuer grwndheliga wile behierttha warandis oss meedt ith tall folk bestondughe och behielpige thet meedh thet aldhra förstha forskickendis nidh tiil for:nde woorth slooth Calmarna ther med wij thess raskarna waare heedtzske fiendher kwnne forswaetha och for:nde woorth slooth meedt wooldt och wellelighe handt oss och riichit tiil godho foröffra och inthaga, thet och alth anneth wij altiid gerne med edher wile forskylle etc.

Kalmar den 5 Julii.

Till innebyggarna i Stegheholms län, om stämplingarne i riket, förhandlingarne på herremötet i Westerås, Berendt v. Melens förräderi, och om en gård till krigsfolkets underhåll under belägringen af Kalmar slott.

Riiks-Registr. B, fol. 206. — Ett kort utdrag tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1508.

Tiil Stægheholms læn odhensdaghen nesth epter visitacionis marie

Ex Calmarna

Vij etc Helse ider alle etc kære wæner wij formodom ider allom wæl witerligit wara huru margfoldug Stempling och lygnactug tall och rycte her haffwer wancat ibland then menege man j thenne förlidna winter ther vtaff med tiden mykin twedract och obestond sig kunde haffua forwrsakat then menege enfollug almoga tiil euig scade och fordarff ther före wii nodgadoms at berama it herremöte j vesteras ther wij tho tilhopa kalladom menege rigisins rad all adelen nogre fulmynduga vtaff hwar

köpstad och hwart hærede omkring alt rikit och owerwega och ranzacha om wij eller nogher annar tijl sodana falska stempling nogit tiilfelle tiilgiffuit hade eller hwars brist och skuld thet ware at sodana lygnactugt tall war komyt tijl gongx i blandh then menlösa och enfoldug almoga som sig for sodana lijstuga forrederij icke kunne forwara Ther wij tha offwerboduge wore at lata oss vnderuisa tijl alle redeligheth och vpseya regementit hwar noger brist for wort regimentis skuld hade warit pa färde epter wij haffua warit then samma som liff och hals och all vor wælfert haffua wogat for thet at rikit skulle koma vtaff then skada och fordarff som thet vti komijt war hade for then skuld nödug sijt at thet for wore brist skuld skulde haffua komijt j nogit nyt obestondh etc Sa hopas oss atwij j alle the godementz nærwaru som ther tho wore forsamblade sa giorde wor vrsecth ath skulden nest gudz help icke bleff befwnnen hoss oss huaske i thet m[inne] eller meste som wij j bland then menege man wore besagde som the dandemen wæl witherligit ær som j tiil for:de herremöte hade forskickat och wiste the ærlige herrer och godemen först och fræmst vtaff rigisins rad och all adelen teslikis och then menege man som ther tho wore tijlstedz sielff clarliga nog göre vore vrsecth i alle the stycker som oss lygnacteliga pa fört war j bland then menege man och loffuade oss for then skuld pa alles iders och menege suerigis inbyggiares wæгна at the sodane onyttiga stemplare ingalunda wil[le] lidha epter thenne dagh vtan helpa tijl at sodana onyttuga claffare som ga epter könungx kristierns inkomilse motte bliffua tiilbörliga straffade tijl liiff och godz Hulkit oss hopas oc intet twiffler i dandemen alle samman obrutzliga oss wile holda som idre fwlmynduga pa alles idres wæгна oss tho med vprecte hender tiilsagde

Sa kære væner epter wij vtaff the oredelig stycker Som her bærndt van melen mott hans ridderliga ære

marfalligh eed och lyffthe hulscap manskap oc troscap han oss loffuad och tilsworit hade emott oss och wore tro vndersater forredelig bedriffuit haffuer clarliga haffua forstondyt at han tijl Sodana lygnactug stemplingh største tilfelle och vrsach tilgiffuit haffuer ther med han forst actade indraga Seuerin norby konungh kristierns eghen besworen man

Sa kære wæner epter wij nw med it merkeligit taal folk haffua giffuit oss hijt ned tijl wor stad calmarna at hempnas [och] widergöra sodana hogmot och fortret sama her bærent oss och wore tro vndersater beuist haffuer och fetalien görs her ganska nær fortærd j bland thenne fatige borgare som her dagliga dagx sithie for swor bekosnat ær for then skuld wor kerliga begær ati wille oss kome tiil help och biestondh med en gærd tijl for:de wort krigxfolkx vphelle then stwnd wij them her behöffue oss hopes nest gudz help at thenne bestalningh scall wæl faa en snaran ænde ider och menege swerigis inbyggjarom tiil hugnat och rolighet

(Kalmar) den 5 Julii.

*Utdrag af bref till electus i Åbo, Erik Fleming och Lars Månsson, att de uppehålla ryske storfurstens sändebud i Finland, samt till Peder Hård, att han uppmanar embetsmännen i Finland att tractera nämnde sändebud på bästa sätt, m. m. *).*

Riks-Registr. B, fol. 207.

[Odhensdaghen nesth epter visitacionis marie Ex
Calmarna]

Tiil Heer Electo j Aaboo Eriick Flemingh och Lassze monsson paa Aaboo slooth

Ath the forhindra sthore førstens sendtningebudt wtaff rysszelandt ther j findtlandt bewiszendis them alth gooth

*) Se anmärkn. å sid. 62.

thet bestha the kwnna tiil thess waar nadigiste herre eller peder haardt paa hanss nadis wegna them ther om framdelis tilkenne giffua kwnne nær the öffwer tiil waar nadigiste herre komma schola

Tiil pedher haard At han scriffuer thiil waare embitismen j findtlandt ath the tracthere the rydtske sendtningebudt thet besta the kwnna och scriffuer tiil eriich Fleming iönss wesgöta och stheen fijna och flere waare men och fogthar ath fly oss thet mesthe salpetther the kwnna Och fforfyller the thome tynnor wij honum sendhe med öl och annen fetalie thet mesta han kan aastadt komma tiil waar skiips behoff

(Kalmar) den 6 Julii.

Axel Ugorp, konung Fredriks befalningsman i Blekinge, uppmanas att utlemna B. v. Melen, i fall han skulle sig till Blekinge begifva.

Riks-Registr. B, fol. 207.

Om Toorsdaghen [nesth epter visitacionis marie
Ex Calmarna]

Tiil Heer Axel Wggorp kære her Axel Synnerlige godhe ween wij haffue forstaadt athij wtaff Högborne förste konungh Frederiickx befalningh haffua wtöffuer alth blegwnggh Szaa epter berendt wan melen saa oredeliga och oerligha emot hanss ridderlighe ære hulscap manscap och marghfollich eedh han oss tiilsworit haffuer siigh emoth oss och waare wndhersaather beuiist haffuer och ther meedt giffuit siigh j fraa woorth slooth Calmarna thet j woore openbaare fiendhers hendher oss wndher öghenen foreandtwordandis Therföre wij nw nödtgadhes ath giffua oss hiit nidh tiil fornde Calmarna ath widhergiöre thiet hogmodt och fortredt fornde berendt oc hanss

tiilhengiare oss emoth all ære och redeligh wrsack, bewist haffuer Saa epther wij icke fulleliga haffua forstoodt hwart han haffuer acthedt haffue sziin tilflyeth bidiom wij eder at han motthe bliffua forhindrath huar han siigh tiidt j then landzenda wordhe begiffuandis epther som contractet emellom for:nde Hög: försthe konungh Fræderiick oss och riichen inneholler thet wij j saadana och mykit störrer motthe gerna med eder wile forschylla och nær gudt wiil ath wij nw thetta woorth sloth haffua foroffrath Huilkit oss hopes nesth gudz hielp innan en koorth tiidt skeep schal wile wij thaa gerne komma eder tiil wndtsæthningh huar j oss ther om eder aluarligh meningh giffue tiilkenne ther wthinnan inthit twiffler ath wij iw wile beuisze oss emoth eder som emoth wore hwille troe nabor och godhe wener Formodendis thet samma aff eder ighen huar oss nogen trongh paa komma kwnna Edher gudt befalendis.

(Kalmar) den 6 Julii.

Förteckning å skrifvelser till flera härader i Småland och till Öland, samt till fogdarne derstädes, om fullmäktiges afsändande till konungen, om årets skatt och om utgörande af en krigsgärd.)*

Riks-Registr. B, fol. 207 v.

[Om Toorsdaghen nesth epter visitacionis marie
Ex Calmarna]

Jtem tiil Sudrahæreedt Norrehæredh j möre Anbyrdhe norremothit och Sudremothit paa ölandt Ath the komma tiil talss med waar nadigiste herre söndaghen före magdalene nesth komandis forskickendis ij forstodugemen wtaff huarie sogn j the samme hæredhe sameledis tiil östtrahæredt och westtrahæreedt

*) Se anmärkn. å sid. 62.

Tesgelikis tiil Asbolandt niwdingh och Siuedhe och om theres aarskath

Jtem wiidt samma synneth tiil kongha hæredt och wpuidinghahæret j möre och om ena mögheligha gærdt lathandis henne komma tiil Calmarna besynnerlige med then gærdt szom the j winthers berendt wan melen wth-uisszat hade saa at hon med thet aldra första wthkommer

Jtem tiil alla Fogtherna i fornde hæredhe ath the och komma tiil talss med waar nadigiste herre paa fornde tiidt oc haffua med siigh ij forstonduge böndher wtaff huarie sogn och alle lændzmennena wtaff theres fogdrij och ath the leggja sigh al windt om ath tingha med almoghen saa ath the latha theres aarskath komma hiit medt thet aldra första wij haffua forstondit ath nogra wtaff them staa ighen somliga j ij aar och somlige j ith och nw tilstwnder thet tridie

Jtem tiil Noruidingha hæred kindeualss hæredt och östrahæredt om ena mögeliga gærd

(Kalmar) den 7 Julii.

Till Severin Kiil om danska regeringens förhållande till S. Norby, och uppmaning att han aktar sig för öfverraskning.

Riks-Registr. B, fol. 207 v.

Om Fredaghen [nesth epter visitacionis marie
Ex Calmarna]

Tiil Söffuerin kiil wiidt samma synneth som tiil her electo j Strengnes och at han tager siigh granliga tiil wara för forraskningh

(Kalmar) den 8 Julii.

Till Severin Kiil, att han med hoffolket af Westergötland skall så länge som möjligt uppehålla sig i Sunnerbo och Konga härad.)*

Riks-Registr. B, fol. 208.

Om lögherdaghen [nesth epter visitacionis marie
Ex Calmarna]

Tiil Söffuerin kiil At han icke med thet wesgötscha hooffolk drager wtaff landit wthan fortöffuar wthij Swnderboo och wthij kongahæredt thet lengxsthe han kan wij acthe med thet första giffua honóm waar wilia och meningh tilkenne om alle legligheter oc huart han sidhan dragha schal etc.

(Kalmar) den 8 Julii.

Konungen underrättar electus i Strengnäs, att Severin Norby svurit konung Fredrik af Danmark och danska rådet trohet och lydriad, och lofvat att till dem öfverlemnna Wisborgs slott, samt att han i stället erhållit Sölvesborg och Blekinge i för läning. Konungen fruktat att härunder ligger förräderi och beder biskopen att rusta sig.

Riks-Registr. B, fol. 208 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1509.

[Om lögherdaghen nesth epter visitacionis marie
Ex Calmarna]

Tiil Heer Electo j Sthrengnes Ath wij nw j thenne dagha wissze tidhende fongit haffue Aff danmark etc Ath konungh Frederiick och danmarkis riikis raadt haffua hyllat Söffuerin norby tiil them saa at han haffuer sworith them hulscap och manscap och wiil leffuerere them wisborgx

*) Se anmärkn. å sid. 62.

slooth och the haffua förlänt honum Sölssborgh och alth blekingh ighen saa forwndrar oss mykit paa saadane handil och wette icke j huadt acth thet giorth ær wthan fryethe ther nogit fortæcth forræderij wnder wara Therföre ær waar wille och begær athij rösthe eder wp med the mesthe rösthningher j kwnne Saa athij med edre swæne altiidt redhe ware tiil ath offuerwegie rikitzins scada och fordarff ee huadt helst paa kommer som j sielffue tenckia kwnne mach paa ligger

(Kalmar) den 8 Julii.

Utdrag af bref till cancelleren Laurentius Andreae, Peder Hård, borgmästaren i Stockholm, Ivar Ivarsson, och Jöns Pedersson, hvilka underrättas om i föregående bref berörda tilldragelser, och uppmanas att derom gifva sin mening tillkänna, m. m.)*

Riks-Registr. B, fol. 208. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1509.

[Om lögherdaghen nesth epter visitacionis marie
Ex Calmarna]

Tiil mesther lars Secretario

Wiidt samma synneth, oc at han wille thetta ærende grannelega besynna och öffueruegha huadt han tænkia kan ther wnder wara schal och giffuer oss thet sidhan med thet första tilkenne huadt honum tycker lieth wara j then sack foretagis schal Teslikis ath almoghen j blekingh och j schone ære fasth föröddhe och slagne saa ath faa aff them ighen leffua hopes oss nesth gudz hielp ath huar the nogit obestondt begynne wille wij wile straffa them saa ath the inghen baathan haffua schwle etc For-mode wij och nesth gudz hielp innan faa daga faa her een enda med thetta sloth thet första wij kwnna latha

*) Se anmärkn. å sid. 62.

skandsza och beskiutath wile wij leggja oss all winningh om etc

Tiil pedher haardt Jffuer iffueron borgemestare j Stocholm och iönss pedherson ther samme stadtz wiidt for:ne synne

(Kalmar) den 9 Julii.

Konungen beder ståthällaren i Norge, Olof Galle, att vara behjelpig dertill att de till Norge undflydde förrädarne mäster Knut, Peder Cancellor och deras anhängare måtte komma Måns Bryntesson tillhanda.

Riks-Registr. B, fol. 208 v. — Förut tryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 23: 60 och i Kröningsvärd's Dipl. Dal. 2: no 357.

Om Sonedaghen nesth ephther Visitacionis marie

[Ex Calmarna]

Tiil Heer Olaff Galle Szom wij edher tilförenna tilscriffue Ath nogra forrædere hade giffuith siigh wp j dalena och ther leghat och stemplath mykit ondt oss wnder öghenen szom ær her peder canceleer mesther knwth och flere theres tilhengiare Saa haffue wij nw forstondit ath the siig tædhen giffuit haffua och in j norgie Therföre bidiom wij eder athij oss ther wthinnan wile behielpuge wara Ath [the] ther motthe bliffua forhindrede och komma waar thro tienere monss brynttheson tiil handhe ephther Contractens lydilsze j malmöö bleff beleffuadt ramandis her wthinnan woorth besta szom wij eder synnerlighen tiilthroo Thet vij med eder altiudh kærlighen wile forschylla etc.

(Kalmar) den 9 Julii.

Konungen underrättar Måns Bryntesson om Danskarnes förlikning med S. Norby och anbefaller honom att sända spejare ned till Skåne, för att utforska hvad som härmed åsyftades.

Riks-Registr. B, fol. 208 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1510—11.

[Om Sonedaghen nesth epter Visitacionis Marie
Ex Calmarna]

Tiil monss brynttheson Ath wij haffue forstondit Ath Söffuerin norby ær kommen tiil dagtinghan med konungh Frederiick och danmarkis riichis raadt oc haffuer nw silffuesborgh och alth blekingh j forlæningh wtaff for:nde konungh Fræderich som tw ytthermera warder forstonden:dis wtaff thenne ynnelycthe Copie her Axel wgorp screff niels ericson tiil nw j thenne dagha Saa epther wij icke fwlleliga kwnne besynna huadt grwndt eller meningh ther wnder ær Wile wij för then schwldt ath tw thin wissze spengningh haffuer ther nidh j Skaane som j thetta och al annor ærendhe med lempen alle leglighether kwnna forffara Wij ærom med for:nde Söffuerin norbys naborscap icke aldeles wel belathne för en wij ther om ytthermere wnderuisningh kwnna forlonga Wiliom wij och ath tw lather oss forstaa huad tiig synes ath the ther med haffua j synneth kan wel henda at the honom saadana dagtinghan forrympdt haffua saa lenge the kwnna faa gutlandt ighen och sidhan forhandtla med honom som them tyckes Dog hwre ther om och al annen deel wara kan ær besth ath wetha siigh foruaredt paa alle sidor etc Wilom wij och ath tw haffuer tiidt wisse budt in j norgie tiil her olaff galle ath forfara om her peder Canceler och mester knwth haffua giffuith siigh ther in j landit ath the motthe bliffua forhindrade Saa ath the icke kwnna komma tiil Söffuerin norby eller hanss tilhengiare som the tiil ewentyrs wel haffua j synneth Giör her wthinnan som waar store thro ær tiil tiigh etc.

(Kalmar) den 9 Julii.

Till electus i Skara, Thure Jönsson, Nils Clawesson och Thord Bonde, af hufvudsakligen samma innehåll som föregående bref.

Riks-Registr. B, fol. 209.

[Om Sonedaghen nesth ephther Visitacionis marie
Ex Calmarna]

Tiil her electo j Schara her thure iönsson nielss clawesson och toordt bondhe j westhergöthlandt wiidt samma synneth som tiil monss brynttheson for wthan then Copie och om her pedher Canceler

(Kalmar) den 9 Julii.

Konungen skrifver till Axel Ugorp, höfvidsman i Bleking, om förenämnde handel mellan danska rådet och S. Norby, uttrycker sin förhoppning att ej nödgas få Norby till granne, råder honom att tillsvidare bibehålla sin befattning, samt föreslår en personlig sammankomst med honom.

Riks-Registr. B, fol. 209. — Ett utdrag tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1511.

[Om Sonedaghen nesth epter Visitacionis marie
Ex Calmarna]

Tiil her Axel wgorp Wij tacke eder kärlighen för eders ære och weluiliogheth j nw waare tiænare beuist haffuen thet wij med eder altiidt kärlighen wile forschylla Saa giffue wij eder tilkenne Ath wij nw haffua forstondit wtaff eder scriffuilsze ther j waar tienere nielss ericson tiilbudit haffua om then handil som giordh ær emellom danmarkis riikis raadt och Söffuerin norby thet wij dog ingelwnda kwnne tro ath thet ær the godemendtz aluarligh meningh ey heller ath the kwnne settie thro och

lithe tiil for:nde Söffuerin epher then leglighet som emel-
 lom danmarkis riichis raadt och samma söffuerin j thenne
 forlidtne tiidt warit haffuer Ære wij icke heller nogre-
 ledis tiil friidtz med for:nde söffuerins naborscap epher
 wij wel haffua forstondit hwreledis han siigh altiidt haff-
 uer windtlagt om waar scada och fordarff at han gerne
 hade kommith saadane obestondt tiil gongx her j riikit
 som han j danmark giort haffuer huar wij icke saa wel
 hade hafft öget paa brädit formode wij ath the godemen
 danmarkis riikis raadt icke wile for:nde söffuerin oss her
 skicka tiil naboer för en wij wethe oss annerledis med
 honum ther wthinnan forwardt wthan ath the godemen
 wile betractha och öffuerwega ath thet recess som emel-
 lom hög: förste konung Frederiich oss och riiken bleff
 beleffuadt wthij malmöö motthe obrutzliga bliffua hollit
 wiidt maeth saa ath wij iw wile wetha huar anners besta
 och icke argisthe Thy ær oss hemliga wnderuisth ath thet
 schulle wara ther paa giorth ath han noghen andtfal schulle
 giöre her in wthij thenne landzenda ath wndsettia the for-
 rædhere som oss worth sloth nogen tiidt forlidhen wnder
 öghen haffua forhollit Thy kwnne j wel tæckia ath huar
 [wij] wiste thet saa j sanninghen waare wille wij ther tiil an-
 ners wara fortæncthe bidie wij eder för then schuld kär-
 liga athij thetta ærende grannelige wile forfare giffuandis
 oss thet med thet aldra första med eder scriffuilsze til-
 kenne ther wij oss kwnnom epher rettha Tyckes oss raa-
 deligit wara athij en nw holle eder wiidt then befalningh
 som j her tiil dagx haffua hafft wtöffuer blekingh thiil
 thess j ythermera kwnne forfara j huadt motthe siigh
 thenne handtlingh wiil forlöpa Och waare wij gerna tiil
 personligit samtal med eder paa huadt belegligisthe steedt
 wij kwnne etc.

(Kalmar) den 10 Julii.

Utdrag af bref till Laurentius Andreæ och Nils Grabbe.)*

Riks-Registr. B, fol. 209 v.

Om monedaghen [Ex Calmarna]

Tiil mesther lars Secretario At han lather probere thet mynth som slaagx j reffle huadt thet holler j finth och j skraadhet och giffuer oss thet j framtidhen tilkenne med hans scriffuise med thet aldra första

Tiil niels grabbe At han andtwardher hindriick nybyr alle the peninghar som oss tilfalle j raseborgx læn för wthan the som han schal löna folkit medt etc.

(Kalmar) den 10 Julii.

Konungen underrättar electus i Upsala om danska rådets förlikning med S. Norby, att denne nu innehar Sölvesborg och Blekinge, samt beder honom anskaffa några skickliga plåt-slagare och andra "embetsmän" i landet.

Riks-Registr. B, fol. 209 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1512.

[Om monedaghen Ex Calmarna]

Domino Electo Vpsalensi

Premisso nostro sincero fauore etc Kære her Electe wij haffua forstondit ath Söffuerin norby ær nw kommen tiil dagtinghan och wenlig handil med danmarkis riichis raadt oc haffuer han nw solsborgh och alth bleking j forlæningh, saa forwndrar oss j huadt acth eller meningh the siig med for:nde Söffuerin saa wenliga haffua fordragit besynnerlige för saadane leglighet som emellom samme Söffuerin och danmarkis riichis raadt j thenne for-

*) Se anmärkn. å sid. 62.

lidtne aar waret haffuer och kwnnom wij för then schuld inghen godh grwndt eller meningh ther wth besynna mesth för thy ath the samme Söffuerin oss haffua skickath tiil naboor then the wel wetha med liiff och maeth haffuer stwndath epter woor scadha fordarff och alle wore welfærdt Dogh kan wel henda ath the honum saadana handil inrympdt haffua saa lenghe the med honum kwnne faa guthlandt ighen oc holla honum sidhan thet lyffthe saa lenghe them lysther Dog hwre ther om och al andra ærendhe ware kan befrwcthe wij ath thet eptther then recess innehollilsze som bleff beleffuadt j malmö warder tilgongendis besynnerlige om thet ærende schal ranszakas och sidhan endhas saken in för godemen j reeth eller mynne Ær dog ligewel raadeligit ath wij wel haffua ögeth medt paa brædit paa thenne sidhan etc

Jtem bidie wij eder athij windtleggia eder ath fly oss hüt j landit nogra godha plaatheslagare theslikis och andra goda embitzmen ther her j riichit kwnne nyttuge wara för then sthore briist her ær j landit paa gode embitzmen giörendis her wthinnan thet besta

(Kalmar) den 11 Julii.

Till Lars Siggesson, af samma innehåll som ett föregående bref till electus i Strengnäs).*

Riks-Registr. B, fol. 210.

Om Tiisdaghen nesth eptther sancti knwtzs dag

[Ex Calmarna]

Tiil lassze siggeson Wiidth szamma synneth som tiil her Electo j Strengnes szom sthaar beschriffuith paa thet andhra bladhit her nesth tiilforendhe etc.

*) Se sid. 167.

(Kalmar) den 12 Julii.

Konungen förklarar för Axel Ugorp sin tillfredsställelse öfver förlikningen mellan Norby och danska rådet, såsom ledande till fred och rolighet, men försvarar tillfångatagandet af några Norbys män, försäkrar att han vill hålla god grannsämja och bestämmelserna i Malmö recess, samt föreslår ett möte med Ugorp vid Ljungby kyrka till den 14 Julii.

Riks-Registr. B, fol. 210. — Förut tryckt i Chr. Hfs Arch. 4: 1512.

Om odhensdaghén [nesth ephther sancti knwtzs dag

Ex Calmarna]

Tiil Heer Axel Wgorp Kære ker Axel besynnerlige godhe ween wij tacka eder ganzscha kærligha for alth gooth ther j oss beuiist haffue huilkit wij altiidt kærlighen gerne forschylle wele etc Szaa kære her axel szom j giffue oss tilkenne om then friidt och forligningh ther giordt ær emellom H:[ögmectug] ff:[örste] k:[onung] Fre:[derich] och danmarkis riichis raadt och Söffuerin norby huilkit oss tyckes ganzscha wel wara athij ære kompne medh then bestalningh tiil godh ændhe och ath riichen maa komma tiil friidt och rolighet ighen Teslikis som j och scriffue om the karla ther griipne bliffue nw siisth fraa for:nde Söffuerin norby Saa mene wij ath thet war tilbörligit at huar wij kwnne argha in paa thesse iij riichis fiendher ther ære wij plietughe tiil och ephther thet ath wij icke paa then tiidt wiisthe aff noghen forligningh kwnne j wel tænckia kære her axel ath the godhe karla ther waare paa iachten giordhe then deel the hade befallningh paa Saa wile wij haffue for:ndhe fonghar till stædis saa lenge wij faa wetha hwre then handtlingh ær siigh forlopen etc Haffue wij och forstondit wtaff eder scriffuilsze athij bære fare för oss besynnerlige för thet rycthe som oss ær paa föördt ath wij schwlle haffua grepit danmarkis riichis raadtz amesaather hwilkit nesth gudz hielp

inghen med skæl beuisa schal och epher wij icke en nw formode oss annath wtaff eder en wenscap och godh naborscap giordis edher icke behooff ath bære noghen fara före oss thy j schulen inghen twiffuel haffua ath al then deel ther beleffuadt och bebreffueth worth j malmöö schal bliffua obruttlige hollit paa thenne sidhan ther maa j friith litha paa Szom j och beröre athij gerna wore tiil ordha och samtal med oss paa nogen belegligh stædh thaa ære wij och saa tiil synnes och see thet gerna ath saa skeer Therføre wij nw om fredagh nesth tilkommandis acthe ath giffua oss tiil liwngheby kyrkio ther wij eder tilkommilsze wile forbidhe bidiendis eder athj paa samma tiidt eder tiil for:nde kyrkio wile benale ther wij thaa huar annan ytermere waar meningh kwnne giffua til kenne Och sendhe wij Josep andherson thet worth leygdebreff szom j paa hanss wegna wtaff oss ære begærendis formodendis at han och paa samma tiidt och stædt möther med oss som for:uith ær J huadt motthe wij kwnne wara eder tiil wilia giöre wij altiidt gerna etc.

(Kalmar) den 12 Julii.

*Förswarelse-, besittnings- och förläningsbref för hustru Birgitta på Strömsnäs. *)*

Riks-Registr. B, fol. 210 v.

[Om odhensdaghen nesth epher sancti knwtzs dag
Ex Calmarna]

Jtem hustrw byrgittha paa Strömsnes ith Forswarelseze breeff

Jtem szamma hustrw byrgittha fick breeff at hon motthe niwtha brwka och oklandrath beholla alle the goodtzs szom her niels boosson riddere hennes bondha

*) Se anmärkn. å sid. 62.

lassze olson j fraa trengdhe wthan skæl och reeth tiil thess noghen framkommer som samma godtz kan henne wtaff winna med laghen

Jtem for:ne hustrv byrgittha braadtzhwltz ægher j forlæningh med alle konungxlige rentthe och rettigheth

(Kalmar) den 13 Julii.

Förteckning å och utdrag af bref till Peder Bonde, Jöns Tysk, Nils Olsson och Åke Clawesson.)*

Riks-Registr. B, fol. 210 v.

Om Toorsdaghen [nesth ephther sancti knwtzs dag
Ex Calmarna]

Jtem pedher boondhe Stubba godtzsen liggiendis j aass hæredt j Forlæningh

Tiil Jönss tydtzsk At han lather komma thet skatthasmöör wdaff kindh hiit nidh tiil ieneköpingh eller wsthena ath thet bliffuer ther sooldt och forwendher sidhan the peningha wthij oxar, ephther wij haffue forstondit Ath smöreedt icke geller nw saa mykit j danmark som thet her geller j riichit etc

Tiil niels olsson At han strax offörtöffuadt forskicker oss hiit nidh then gærdh ther schwle wthgaa wtaff östhergöthlandt och lather ther paa ey skee saadana forhalingh som j fiordh skeedde paa then deel the komma schwle tiil guthlandt oc han sender oss hiit j [1] tynna brööd eller ij [2] tiil woorth eghet behoff ephther wij saadanth bröödh her ey kwonna faa

Tiil Niels olsson wthij westhergöthlandt Ath wij ære tiil friidtz at han beholler Wiken j forlæningh, paa thet

*) Se anmärkn. å sid. 62.

at han thess betthre schal siig windtleggia ath increctha olffzborgx slooth Theslikis at wij wile wara fortæncthe at giffue hans swen nielss fool skiöl hielm och frælsze nær wij tiidt komme kwnna j then landzenda etc

Jtem Aake clawesson hæredtz retthen j Hatthula-hæredhe j forlæningh

(Kalmar) den 17 Julii.

*Utdrag af bref till Joghan Byrgeson. *)*

Riks-Registr. B, fol. 211.

Om monedaghen nesth före magdalene

[Ex Calmarna]

Tiil Joghan byrgeson At han schulle öffwergiffua och hwgga j myn herres naadz skoogh ythergongh tiil thess han kan siigh noghet tiil winna med rettha

(Kalmar) den 20 Julii.

*Utdrag af bref till electus i Skara och allmogen i Sewede härad, länsmansfullmagt för Urbanus derstädes, och försvarselbref för Lars Birgersson. *)*

Riks-Registr. B, fol. 211.

Om Toorsdaghen [nesth före magdalene Ex Calmarna]

Tiil Heer Electo j Schara At han med her thwres och flere godemendtz raadt siigh windtleggher ath increctha woorth slooth olssborgh ighen med thet aldhra förstha

Jtem Vrbanus ith breff tiil almoghen j siuedhe Ath the latha fynna siigh weluilioghe tiil ath latha wthkomma then gærdt szom wij them nw sisthe tiilscriffue

*) Se anmärkn. å sid. 62.

Jtem samme Vrbanus ith forswarelsze breff ath wij honum fwlla mackt giffuit haffua ath wara lændtzman paa waare wegna

Jtem lassze byrgeson ith forswarilsze breff för then karl han koom j skadha före oc haffuer giordt fulla mandtz booth wth och kan nw icke niwtha huaske lagh eller reeth wthan bliiffuer ther wtöffuer feygdath

(Kalmar) den 23 Julii.

Utdrag af bref till Olof Galle, Peder Smidt, electus i Skara, Måns Bryntesson och Germund Swensson.)*

Riks-Registr. B, fol. 211.

Om Söndaghen nesth epther magdalene [Ex Calmarna]

Tiil her olaff galle At han ær oss behielpigh ath mesther knwth oc her pedher Canceler motthe komma oss her in wthij riichit tiil handha ighen och sthaa her tiil rettha för then deel the emoth oss brukath och bedriffuit haffua etc

Jtem pedher smidt ith Fogthe breff paa alle the Cronegotz szom hustrv Estreeth j forlæningh hafft haffuer

Jtem samme pedher smidt ith Fogthe breff paa kongahæreedt och kindhewalshæredhe

Tiil Heer Electo j Schara och mons brynttheson Ath the latha scriffua tiil the noorsche herrer At her peder Canceler och mester knwth ther inghen forswar eller noghen beskyddilsze haffua schola j then landzenda wthan heller förskicka oss them tiil hendher ath swara oss tiil rettha med thet aldher förstha

Tiil girmwndt swensson Ath nær woorth breff kommer tiidt j then landzenda lydendis hwreledis wij haffua

*) Se anmärkn. å sid. 62.

igen infongit Calmarna slooth och straffath wtöffuer the forrædere ther wppe laagho ath en annen schal see ther wiidt ath han thet lather forkynna för almogen ther om kringh saa ath the siigh för saadane stemplingh tagha tiil wara Och nær waar kære her swaagher her greffue iohan tiidt kommandis wardher at han lather honom faa en good hest ther han kan wara beriidendis paa

(Kalmar) den 25 Julii.

*Tiil presterskapet i Wexjö stift, Lars Månsson, Thorsten Salomonsson, Nils Grabbe, Olof Swart, Thure Jönsson, electus i Åbo, Erik Fleming, Trued Andersson och konungens syster, fru Margaretha. *)*

Riks-Registr. B, fol. 211 v.

Sanctj Iacobj apostolj dagh [Ex Calmarna]

Tiil prestherna j wexio biscopsdöme Ath wilia latha fynna siigh weluilioghe tiil ath giöra myn herres naadhe ena mögheliga gærdt szom the godemen j möre giordt haffua besynnerlige ij om en godh giildth oxa

Tiil lassze monsson toorsthen salmonson niels grabbe och olaff swarth om haffra

Tiil her thure iönsson om thenne tidhenne her om Calmarna slooth och at han scriffuer the norsche herrer tiil at her pedher Canceler maa komma tiil stædis ighen

Tiil her Electo j Aboo hure myn herres nadh haffuer dragit thenne forræder wth med haareedt Jtem ath the dansche haffua forlændt Söffuerin norby blekingh oc her iogan ranszaw guthlandt weeth myn herres nadh icke j huadt acth eller meningh thet giordt ær och raadher för then schwdt ath han tagher granliga wara paa then si-

*) Se anmärkn å sid. 62.

dhan och rwsthe siigh wth thet bestha han kan Jtem at han offortöffuedt forskicker the rysze sendtningebudt wtöffwer tiil Stocholm

Tiil Eriich Flemmingh wiidt forne synneth

Jtem Trudt andherson ith macth breff om the skatthaiordher j wpuidingahæreedt ther köpthe ære aff Thure trolle oc hanss fadher och lagdhe in wndher frælszith ther med kronones skath motthe bliffua forminskath At han samma ærendhe skal ranszaka j rettha lathandis ther wthinnan skee saa mykit som laghen tilseya

Tiil Frw margarethe the tidhenne om Calmarna slooth, om Söffuerin norby at han ær kommen tiil dagtinghan Jtem om greffwen, och om berendt wan melen at han ær kommen tiil gutlandt och ther tagit leygdhe wtaff the lybske knechter

(Kalmar) den 25 Julii.

Konungen underrättar meniga riket om B. v. Mehlers förräderi och förbund med S. Norby, deras företag emot honom och riket, huru Skåningarne blifvit förförde af Norby och dervid råkat i olycka, om belägringen och intagandet af Kalmar slott, samt varnar menige man för alla förrädare.

Riks-Registr. B, fol. 212. — Tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1514—16.

[Sancti Iacobj apostolj dagh Ex Calmarna]

Tiil Menighe riichit

Kære wenner wij formodhe edher alla wel höördt haffua hure oredheligha och forrædeligha berendt wann melen siigh emoth oss och riichit bewiist haffuer moth thet hulscap manscap och margfolligh eed och lyffthe han oss loffuadt och tiilsagt hade paa thet at han gerna hade kommith nogit obestondt paa gongh her j riichit therföre hade han siigh berotath och besworith wthij ith förbundet

med Söffuerin norby konung Cristierns eghen besworen man, oc haffua the sidhan baadhe lathit dictha och föra med theres tilhengiare saa mongha lygner och stemplinghar her in j riichit j blandh then menighe eenfollighe Almogha szom wij formodhe j wel hördt haffua j thenne forlidtna waar och winthter, meedth huilka lygner och stemplinghar the gerna hade kommit her noghen twædreth paa gongh j riichit och wpueckth then menigheman emoth oss paa thet ath for:nde Söffuerin norby han moth thess lethare her inkommith tiil riikitzins regimenthe, och saa bedragith then fatigha enfollighe almoga her j riichit szom han haffuer bedragit the fatighemen j Skaane ther siigh saa laathe bedragha aff honum med hanss listughe oordh och falske fortæcthe stycker ath the infulle med honum och satthe sigh wp emoth theres rettha herra och konung För huilka szaker nw saa monghe thusendhe böndher ære j heel slagne ath wthij somliga sockner ære ey wthan ij eller iij böndher ighen Huilkit the alth j then ackth och ondha meningh gioordt haffua Ath konungh Cristiern schulle thess betther komma tiil alle thesse iij riikitzs regimentthe ighen then menigheman och oss allom tiil halffua störrer schada och fordarrff en tiilförenna then tiidt han her j riichit war Sidhan for:nde berendt wann melen fornam at han med for:nde Söffuerin norby saadanth perlementthe icke kwnne komma tiil gongx her j landit gaff han siigh hædhen j fraa woorth slooth Calmarna och andtwordadhe thet waar apenbare fiendhe Hindrick iwthe j hender Therffore wij nödtgadoms ath giffua oss hiit nidh tiil for:nde waar Stadt Calmarna med waar skiip och geskyttthe och ith merkeligit tal Criigxfolk at hempnas och widhergiöra thet hogmodt och fortrædt for:nde berendt och hanss tilhengiare oss och menighe riichit bewiist haffua Szaa haffwom wij nw gudt see thess loffuadt ther tiil kommith, ath wij haffua stormath them slotthit öffuer hoffuedeth och dragit the falske forrædere ther wth

med haareedt som oss for:nde worth slooth welleligha haffua forhollit och straffath them saa ath en annen forrædhere schal see ther wiidt Therföre bidiom wij eder dandemen alle samans och fwlkomliga raadhe at huar j kwnne formerkia noghen forrædhere komma j then landtz-enda szom wille föra nogit lygnactugth tal j blandh then menigheman enthinghe om Söffuerin norby eller noghet anneth ther nogit obestondt kwnne affödas Athij edher wtaff sadana onda stemplare icke lathe forföra eder sielffue och menige riichit tiil effwinnerligh stoor schada och fordarff wthan straffer them saa ath een annen maa see ther wiidt ther wij giffue edher fulla mackth tiil och teslikis widherkennes alth thet the haffua meedt fara och holler edher haarda in tiil oss och thet hulscap och manscap j oss loffuadt sworith och tilsagt haffua retthandis edher epther waare breff och scriffuilsze oc huadt deel waare fogthar och embitzmen edher paa waara wegna föregiffuandis wardha som j altiindh her tiil dagx giort haffua som hwlle throe wndhersaather och dandemen Wij wile holla edher alla wiidt Suerigis riikitzs beskriffne lagh och goda gambla sidwennior then stundt waar halss warer etc.

(Kalmar) den 25 Julii.

Förläningsbref för Joghän Småswen.)*

Riks-Registr. B, fol. 213.

[Sancti Iacobj apostolj dagh Ex Calmarna]

Jtem Joghän smaaswen ith breff paa her erich trolles landtboor som boo wthij ösbo ath the schwla liggia in wndher toofftheholms gaardh

*) Se anmärkn. å sid. 62.

(Kalmar) den 26 Julii.

*Till Nils Swensson på Olofsborg, att han utan all fruktan
må uppkomma till konungen, m. m.*

Riks-Registr. B, fol. 213.

Daghen Nesth epther sancti Iacobj apostoli Dagh
[Ex Calmarna]

Tiil Niels suensson paa Olffzborgh

Vaar Synnerlighe gönsth tilförende sendt med gudt etc Weeth nielss Ath wij haffua forstondit thin scriffuilsze j huilke wij formerke tiig haffua noghen fara för oss ath tw icke torff tryggheliga giffua tiigh tiil oordha och talss med oss och ath thu skulle j noghen motthe wara belughen wtaff her thure iönsson niels olson eller andher Huilkit oss gandtzscha stoorlighen forundhrar epther thw tiigh wel fortæncker huadt oordh och tall wij hade tiil hopa j wasthena ther thu loffuadhe tiigh adelis epther rettha och icke setthia throo eller lithe tiil noghen then ther tiigh lyngnacheliga wille bedragha Och loffuadhe wij och saa theslikis ath wij fögha wille setthia niels olson eller her thures tal j noghen motthe För then schuldt wij kunne wel tænkia then tiidt niels olson wmbat lænidt wille han fögha gooth tala om tiigh eller noghen annen ther befalningh hade paa waara wegna Och kan wel henda ath noghra szom sthaa epther then forlæningh saadana lygactugh fara tiigh ingiffuidt haffua Dogh formodhe wij ath tw inghen throo eller lithe ther tiil setthia wiil, wthan heller och fulkomligha forlather tiigh tiil oss, som tiil thin gönsthige herra och konungh Ær för then schuldt waar wilie och beghera Ath thu en nw med thet aldhra förstha giffuer tiigh wp tiil Stocholm tiil orda och samtal medt oss, paa thet ath thina owenner aldriigh schola faa then glædj ath the maagha seya nw rönes then

throo och loffua som han mera satt haffuer tiil een lööss karl en noghen wtaff riikitzins raadt Huar thet och saa ær ath thu noghen fara haffuer för her thure eller niels olsson Thaa hopes oss ath wij haffua warith then samme szom tiig haffua beskermadt för konungh Cristiern oc hanss heedtzske parthij wij wile och nesth gudz hielp formegtha ath forsuara beskerma och beskyddha tiigh för them och allom androm som tiig haffua nogen deel tiil ath tala ther maa thu tigh fulleliga tiil forlatha Ær thet och saa szaker ath thu paa thet ath thu thess tryggheligare maa komma tiil oss, begærer woorth leygdhe, een dogh ath thet tiigh icke ær för nödhen, thaa seyom wij tiigh tiil med thetta woorth breeff och szegel Frij feligh szäker och kriisthelige leygdhe ath komma tiil oss och wara ther saa lenghe tiigh tyckes Och sidhan frij feligh szäker och obehindrath komma wthij tiidt beholdt ighen Thetta forna loffua och tiilsegia wij tiigh obrutzligha hollandis wiidt wara konungxligha æra och kristhelighe throo etc.

(Kalmar den 26 Julii.)

*Till "Kalmarna Niels" förläningsbref; till electus i Upsala om afgörande af vigtigare ärenden; och till Måns Bryntesson om Nils Swensson på Olofsborg och dennes veder-sakare. *)*

Riks-Registr. B, fol. 213 v.

[Daghen Nesth epther sancti Iacobj apostoli Dag
Ex Calmarna]

Jtem Kalmarna niels Norby gaardt meedt alth thet godtz szom ther wndher ligher och al anner godtz som fru margarethe berendtz wann melendtzs tilhördhe ee huar

*) Se anmärkn. å sid. 62.

som helst the kwnna liggia j östhergöthlandt, j forlæningh

Tiil Heer Electo j wpsala At han ey noghra drape-
ligha szaker wthan wor kære her swaghers her iohan
greffue wann dheer Höyen och brockenhuszen och Joesth
quaditzs raadt icke företagher wthan ath the iw samfel-
leligha med huar anners raadt endrectheliga wetha riikit-
zins besta och bestondt epther theres ytthersthe fornwpdt
och formoghe som the kwnna formerkia nw aldhra stör-
sta machth paa liggher, Jtem om the tidhenne her om
Calmarna Och om nogra embitzmen

Riks-Registr. B, fol. 214 v.

Tiil Moonss brynttheson Ath wij haffua forstaath ath
nielss olson her thure och flere andhra som fortryther
ath wij haffuom giffuith niels suensson befallninghen ther
j wiken haffua mykit wollith at han fatigh karl icke haff-
uer betrösth siigh ath komma sielff personliga tiil oss
huilkit the alth j then acth och meningh giöra ath the
wilia besundhra waara throo tienere oss j fraa med no-
ghen ogunsth paa thet ath the kwnne komma tiil fornde
forlåninghar ighen som the tiil euentyrs tiigh tilforenna
giordt haffua och en giöra Saa hopes oss ligeuel at han
wel saa redeligh ær at han j saadana motthe siigh icke
lather forledha wthan kommer iw wp tiil oss med thet
aldhra första Huadt deel thu honom paa waara wegna
tilsegiendis wardher scal thet obrutzliga bliffua hollit j
alla motthe etc.

(Kalmar) den 26 Julii.

Till rådet i Norge, erkebiskopen i Trondhjem och Vincentius Lunge om utlemmandet af Peder Cancellor och hans följe.

Riks-Registr. B, fol. 214. — Förut tryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 23: 62 och i Kröningsvärd's Dipl. Dal. 2: no 358, sid. 66.

[Daghen Nesth epther sancti Iacobj apostoli Dagh]

[Ex Calmarna]

Tiil Menighe riikitzins raadt wthij Norgie vt Subsequitur

Vardugiste wardughe fadher Strenghe riddare och godemen besynnerlighe wenner och nabor wij formodhe eder clarligha noogh wittherligit wara then forrædelig handil her pedher canceler oc hans partij emoth all ære och redhelighet oss och waare throe wndhersaather menighe sueriigis inbyggjare wndher öghen haffua bedriffuidt Huilkit the j then ackth och meningh giordt haffua ath the gerna noghen twædreckth och wpresningh hade kommith tiil gongx her inbyrdis paa thet ath Söffuerin norby konungh Cristierns eghen besuoren man tilfelle haffua schulle ath komma siig her in j riichit then menige man tiil saadane och en tiil ewenty[r]s ytthermere schada och fordarff en the fatigemen j skaane för for:ne Söffuerin norbys schuldt öffuer gongit ær Szom siigh och wtaff saadana ondha stemplare fraa theres rettha herra och konung hade lathit forledha Saa epther wij nw haffua forstaath ath for:nde her pedher och hanss partij siig haffua giffuith in wthij then landzendha och ære kompne wthij edher hendher bidie wij edher kærliga för thet wenligha forbundt och contracth som ær beleffuadt emellom H: försthe k: Frederiich oss och alle thesse iij riichen Ath for:nde her pedher och hanss parthij motthe bliffua forhindrade och komma tiil suars ighen, som thet forberördhe contracth clarliga inneholler Saa lydandis at huar

noghen skalck hade bedriffuith nogher oredelighe stycker her j riichit och goffue siigh in wthij danmark eller norgie han schulle bliffua forhindrat och wthan al forhalingh komma tiil suars ighen Teslikis schulle och skee paa thenne sidhan, ther wthinnan wij nesth gudz hielp saa wile wara fortæncthe ath thet j alle motthe obrutzligha schal hollas ther wthinnan inthit twiffer Forhopen dis och fulkomligha oss tiil edher forlathandis athij nw iw saa her wthinnan wile beuisze edher emoth oss som waar throo synnerlige staar tiil edher Huilkit wij j saadana och mykit störrer motthe med eder altiidt gerna wile forschylla beuiszendis oss emoth eder som emoth waare gode wanner och nabor etc Jnghen synnerligh tidhenne ær her paa thenne tiidt, wthan Ath wij nw paa sancte margarethe dagh gudth thess loffuadt med storm och welligher handt foröffradhe woorth sloth Calmarna och droghe the forrædere ther wth med haaredt som for:nde woorth sloth oss wndher öghen haffua forhollith Huilke wij nw saa haffua straffath ath en annan skal see ther wiidt etc.

Tiil Erchebiscopen j Trondhem och Heer Vincentius lwnge wiidt for:ne synneth

I "Samlinger til det Norske folks sprog og hist." I: 484 finnes tryckt ett bref ifrån Måns Bryntesson till erkebiskop Olof i Trondhjem, hvari han äfvenledes fordrar utlemnandet af de till Norge flyktade förrädarne, "Per Cantzeler met sine metfölgere". Brevet är dat. i Vichen löffuerdagen effter sancti Laurentii martiris anno domini (den 12 Augusti) mdxxv.

(Kalmar) den 27 Julii.

Utdrag af bref till electus i Skara, Thure Jönsson, Torkil Andersson, Joghann Byrghesson, Lars Pedersson, Lars Skrifvare och Severin Kiel.)*

Riks-Registr. B, fol. 214 v. 215.

Om toorsdaghen nesth ephther sanctj Jacobj apostoli dagh [Ex Calmarna]

Tiil Heer Electo j Schara At huar noghen annen resza her nesth kan komma paa ferdhe at han ær for-tæncther tiil ath wth[r]eda siith folk j een betther motthe baadhe med hestar harnisk och weryor ephther thetta nya maner och wise

Tiil her Thure iönsson wiidt for:ne synneth

Tiil hustrv Anna Thure benchson[s] At hon bitthala schwlla hustrv Anna sigfriidtzs her j Calmarna xxxjx loodt silff

Tiil Toorchiil Andhersson at han schulle bittala for:ne hustrv Anna sigfriidtz för the geldt szom peder raualdtson war henne schyllogh

Jtem Ioghan byrgheson ith qwittenssz paa then deel han wpborit hade wtoff Askahæredt och boobergx hæredt

Jtem lassze pedherson ith qwittenssz paa niels swenssons wegna för then deel han wpborit hade wtaff olssborgx læn

Jtem lasse scriffuere borgare wthij Calmarna Hæreedtzhöffdinghe wthij rwnasthens hæredhe och slethboohæredhe

Jtem Söffuerin Kiel kindt j forlæningh med saadane skæl at han oss ther wtoff giffua schal v° [500] march

*) Se anmärkn. å sid. 62.

peninghar och holla oss vj karla ther aff tiil riikitzins tianisth etc

Jtem for:ne Söffuerin ith magdt breeff tiil the frælsismen j westhergöthlandt ath the ære wthij hanss mynne för thet ath the heemma woore j the Calmarna resze och ther wtöffuer straffa ephther laghen

Jtem samme Söffuerin kiel ith breff at han motthe kennes wiidt the godtz som bencht iönsson tilhörde tiil thess hans arffuingha kwnna faa myn herres nadtz mynne ther paa

Stegeborg den 6 Augusti.

Till mäster Laurentius Andreæ och Ivar Ivarsson i Stockholm, om Lübeckarnes opålilighet och Danskarnes hjälpsändningar till S. Norby, m. m.

Riks-Registr. B, fol. 215 v.

Ex Stægheborgh Sondaghen nesth före Sancti Laurentij dagh

Tiil mesther lars Secretario Ath wij haffua forstaath edher scriffuilsze ther j oss raadhen at holla oss harda in tiil the lubske ephther man icke sthoor throo kan setthia tiil the danske för then lösa loffuen som the oss altiidt beuiist haffua och en nw dagligha beuisza Huilkit oss och wel tycker raadheligit wara huar wij oss fülleligha wisthe forwareth med the lubske Saa ephther wij icke en nw noghen stadugh grwndt haffua forstondit aff them huadt the haffua j synneth besynnerliga ath the waar openbare fiendhe och forrædare berendt wann melen haffua leygdath paa gutlandt wethe wij icke j huadt aeth eller meningh the thet giordt haffua och kwnnom för then schuldt oss medh thet ærendhe emellom the danske och lubske inthit bekymbra förre en wij oss ther wthinnan anners wethe forwareth Haffua wij och forstaath ath the

danske och Söffuerin norby giöre them paa wisborgh al-
tiidt hemmelig wthsæthningh med baather och iacther
Saa ath the paa slotthit sigh saa haffua forstærckth ath
the tiidt och offtha slaa wtaff slotthit och giöre them j
stadhen stoor schada, kwnne wij therföre wel gissza ath
the lubzske fögha framgongh kwnna haffua med then be-
stalningh paa thenne tiidt Dog hure ther om wara kan
tyckthe oss lighewel raadheligith wara, ath peder haardt
och iffwer iffueren hade speyningh in paa gutlandt med
kööpswener eller noghen annen som alla handa leglighe-
ther kwnne forfara och giffua oss thet offortöffuadt tiil-
kenne ther wij oss j thetta ærendhe ytthermera kwnne
epther rettha etc

Tiil Iffuer iffueren j Stocholm wiidt for:ne syn-
neth etc.

Stegeborg den 6 Augusti.

*Konungen omtalar för Arvid Westgöte yppade upproriska
stämplingar i Östergötland, samt befaller honom hålla vägen
ren för grefven af Hoya, som nu var på återväg ifrån Lü-
beck, att han ej måtte af förrädare öfverraskas.*

Riks-Registr. B, fol. 215 v. 216.

[Ex Stægheborgh Sondaghen nesth före Sancti Lau-
rentij dagh]

Tiil Aruidt wesgöthe Ath sidhan wij komme hiit wp
tiil östhergötlandt haffua wij forstaath ath noghra heme-
lighe forrædere haffua siigh yppath j thenne landzendha
som med theres wndersæthninghar haffua actath giöre oss
een owiliogh almogha som the och alleredhe giorth haffua
saa ath then menigheman her j östhergötlandt haffuer
innehollit med siigh then gærdh som the oss wiliemodis
först wthloffuadt och samtyckt hade kwnne wij wel

gissza wtaff monghe stycker ath biscopen j lincöpingh med szine discipler och tiilhengiare her tiil ære endeelss mykit wollendis ath for:ne gærdt oss haffuer bliffuidt forhollen Szaa epther wij nw strax then herredagh ær besluthen j lubke formodhe waar kære her Swaagher hiit j landit ighen och wij icke fulleliga wetha huadt paa ferdhe ær, j blandh then menigheman som thenne heme- lige forrædare actha forföra wile wij ath tw alle stædis haffuer thin speyare fram j wæghen för for:ne waar her swaagher huar saa kwnne henda at han komme tiil Cal- marna och actadhe giffua siigh öffuer landit tiil oss wp tiil Stocholm saa at han iw offorhindrath och offorraskath tryggeligha baadhe för enom och androm kwnne komma tiil oss med thet aldhra första Heer wthinnan och j alle andher ærendhe som oss macth paa liggher weth och rama woorth bestha som wij tiigh synnerlighen tiil throom etc.

Stegeborg den 6 Augusti.

Olof i Törö tillåtes att bygga sig en båt och dermed segla till Tyskland.)*

Riks-Registr. B, fol. 216.

[Ex Stægheborgh Sondaghen nesth före Sancti Lau- rentij dagh]

Jtem olaff j thörö Fiich looff tiil ath byggia siigh een baath tiil en eller ij lesther dregtingh aath thet höx- stha och ther meedt segla wtöffuer tiil tydtzlandt och bruka siith bestha meedt huadt deel han kan astadt komma tiil een tiidt tiilgiörendis Dog saa ath han inghen annan man eller anners mandtz godtz förer wtöffuer med siigh enthen tiil tydtzlandt eller fraa wthan siith eghet godtz alenesthe

*) Se anmärkn. å sid. 62.

Söderköping den 10 Augusti.

Till Peder Hård om inköp för konungens räkning; till innebyggarne i Nyköpings län om återfående af gården; lejdebref för Ludvig van Rotenburg m. fl.; presentationsbref för herr Bertil till S. Annæ præbende i Wadstena och resepass för densamme, samt tillåtelsebref för de sjuke på helgonhuset i Söderköping att utsända "biddare" till Öland.)*

Riks-Registr. B, fol. 216.

Ex Sudhercöpia Die Sanctj laurentij martiris

Tiil pedher haardt Om madtz sack haffuer köpth noghen sidhen weerck eller annen deel tiil woorth behooff at han thet tagher tiil siigh och andtwordar thet Hans snidhere ath han thet beholler hooss siigh tiil theess wij heem komme etc

Jtem tiil Nyköpingx læn Ath the motthe ighen anama then gærdt som the wthgiordt hade tiil thenne Calmarna resze och haffua för theres weluiliogheth lika sthora tack etc

Jtem lodtwiick wann rothenburgh och greffue tiil lille egipten med hans sælschap ith leygdebref ath the motthe resza her igenom landit frij sæker och obehindrat tiil liifflandt

Jtem Heer berthel loffwuemj Fiich presentacionem paa Sancte anne prebenda j Wasthena Closther

Jtem samme her berthil ith patzsboordt tiil tydtzlandt och sidhan framdelis hiit tiil bagha ighen

Jtem the fatighe krancke menniskior som liggia j helgonhusit wthij Sudherköpingh maagha och schula för theres stora armodth och fatigdom schuldt haffua theres biddare in paa ölandt som ther tiil theres behooff tiggia och samansancka schal gudz almosze etc.

*) Se anmärkn. å sid. 62.

Linköping den 14 Augusti.

Ransakningar och domar, hållna och fälda å konungens vägnar.

Riks-Registr. B, fol. 290.

Tesse epterscriffne godemen woro tillskikkade aff myn herres naadh ath höra ok ransaka the klagemaal för hans naade kommo j Linkepingh warfru affthen Aar etc Mdxxv

Fförst Joghan ollsson j min	Erick slatte
herres stadht	Erich Jönsson
Jtem Her holger Karlsson	Vnge matz kaffe
Henrick Erlendhsson	Niels ollsson
Peder lax	Gudmundh scriffuere
Cristern henricksson	Lasse tidemansson

Borgamestare ock Raadt

fförst clagade peder larsson Gunnar j vestraby paa Skerkindaherridz vegna till her Jörien Kyle om nogra ægor hæridith tillydde ther paa gaffs them för suar athe skulle stempna honum Jn för myn herre, naar hans n[aa]de] komber her thill baka ighen

Jtem klagadhe vnge karll Holbeck till Lasse tidemansson om j gaard j tiust benempd hiorthhede j hiorthhede sokn som för:ne lasse tidemansson wille sig tillegna paa hans hustrvs vegna var them affsagdt j retta ath baade lasse, karll ok flere theres medarffua, skulle fram-bæra ighen alt thet the erfft hadhe ok sedan skulle ther aff först betales hennes morgongaaffuor ock sedan skulle lasse tidemansson lösa till sigh thet klandrada godzith

Jtem clagade Dan j methesiöo paa knut bagges barnes vegna till Monss larsson om jth manslagh. ock hans loffuedzmänn Anderss knutsson Hemming kulle Jogan smaalenningh. Lasse suensson om Lxxx marck som the honum wtfest hadhe sedan kom en bagge aff norgie

ok beuiste sigh wara för:ne knwtz nesthe slektheman then hann gaff xl marck ok han förde the peningar aff landit En: dogh thet saa var them emellom beleffuadh ath baadhe slegterna skulle haffua warith till hopa ock opburit samma peningar ok sat them Jn till thess barnen hade kommid till manna, Thenne her bliffuo wtoff wiste till förlikning

Sidan kom myn Herre

Jtem klagadhe bengt scriffuere till dan (?) j gudinxstadæ ath han hade sagt, ath honum skedde icke rett In för rikesins raad. om jt skiuth etc szom han hade waridh tillförenna om paa hæriztingit ok för lagmannen Tha epter samme dan (?) grep hakan ollsson som hade solt skiutid szin suær ok thet j hondom hadhe, tha samme dan (?) thet klandradhe, ok volförde honum, oförwunnen wthan lag och laga domma, ock samme hakan withnade sigh skiutid till medh xij mæn pa hæriztingidh som rikesins raad honum förelagdhe, kunde the godemen för retta saatho ecke frij samma dan (?) ok hans medfölgiara för edzörjt

Jtem clagadhe hustrv giertrud matz klemithssons arffua till bisp hanss om matz clemittssons gordh j Linkepung hulkén gord han hadhe klandrath seiandis ath hustrv giertrudh hade honum giffuith wnder kyrkian j hennes lifftidh, en dog gorden som tillförenna var honum j retta affsagd j hennes lifftidh, in för myn herres naadh, thaa epther gorden var ey lagliga giffuen sagdis hennes arffuom till tuædelena j gorden ok triidingen j testementhe wtoff then halffua gordh. Teslikes ok dömpdis arffwina garna till halffdelen aff alla lösöora, ok tredingen j testementhe

Jtem clagade*) monsson ath hanss fader hade köpt en gord j methesyöö (som var iij sambröder till-

*) En lucka i registraturet.

fallen) wtoff the ij bröder, szom hadhe budit gorden op then tredie brodren, ok han stod honum till bods öffuer iij aar, nw will then samme tredie brodren klandra gorden ok lösa honum till sigh, then bleff vister in pa hær-idztingit, epter han ecke hade stempdt them tidt, som han hade tilltala.

Linköping den 14 Augusti.

Utdrag af bref till biskopen i Skara och till Måns Bryntesson.)*

Riks-Registr. B, fol. 216 v.

Ex Lincopia Warfrughe affthen Assumpcionis

Tiil biscopnen j Schara At han en parth wtaff Fothgongarna forskicker tiil klerkeriidt ther j westhergotlandt

Tiil monss brynttheson om fothgongerna om clædhe och om noger tidhenne wtaff danmark at han giffuer myn herres nade them tilkenne

Hof den 17 Augusti.

Utdrag af bref till Germund Svensson, Joghan Småswen, Joghan Svenske, Gabriel (Christersson Oxenstierna?), Olof Jagare, Bengt Grabbe, Peder Hård, borgmästare och råd i Stockholm, skeppar Olof, Thure Jönsson af Tre Rosor, Jogan Smäländing, Måns Bryntesson och Casper Koberg.)*

Riks-Registr. B, fol. 217. — Några af nedanstående utdrag äro tryckta i Chr. II:s Arch. 4: 1517.

Ex Hooff Toorsdaghen nesth epter warffrughe dagh Assumpcionis

Tiil germwndt suensson Ioghan smaaswen Ioghan swenske och tiil gabriel Ath the schulle leggja siigh al

*) Se anmärkn. å sid. 62.

windt om ath köpa the mesthe oxar ther the kwnne offwer komma och forskicka them wp tiil Stocholm Teslikis ath the haffua sziin wissze budt in j danmark och forhöra hwreledis then handil emellom konungh Frederiich och Söffuerin norby siigh forlopen ær och giffua oss thet framdelis tiilkenne

Jtem olaff iaghare och bench grabbe Ith mackth breff ath the schwlle bespeya och forhindra berendt wann melens dreng och ath fogtherna och alla andra embitzmen ære them ther wthinnan behielpige

Tiil pedher hoordt borgamestare och raadt j Stocholm och tiil skiper olaff ath the leggja siig al windt om kraffwelen med the geskytthe som ther paa ware ee huadt godh raad the ther tiil finna kwnna

Tiil Heer Thure iönsson om matz iönsson[s] gotz ath honum maa skee saa mykit som reeth ær

Tiil Logan smaalenigh ath han kommer och giör sziin rekenscap paa myn herres nadis systers wegna

Tiil monss brynttheson At han leggher siigh al windt om ath forskicka hiit j landit thet mesthe salt han kan aastadt komma och haffuer sin wissze speyare in j danmark och lather forhöra huad tidhenne ther ære paa ferde theslikis in j norgie om her pedher canceler och mesther knwth och huadt suar han wtaff the norske herrer fongit haffuer giffwendis oss thet tiil kenne

Jtem Casper koobergh ith mackth breff At han maa ærbetha och bruka oss och riichit tiil godho paa thet sæghersthena bergh som her wthij östhergöthlandt fwnneth ær teslikis ath han maa frij och obehindrat fara her om kringh riichit och letha epther aldhra handa malmbergh hwar honum ther tiil noghen leglighet synes

Jtem samme Casper ith preuilegie breff

Wadstena den 20 Augusti.

Till doctor Jöns och Christiern Larsson.)*

Riks-Registr. B, fol. 217 v.

Wtaff Wasthena Söndaghen ephther Assumpcionis

Jtem Doctor Iöns Sancti francisci ordens minister ih forswarelsze breff

Tiil Cristiern larsson Ath han sielff ridher j samma borgareleighe som han tilförendhe war och forskickar viij hestar tiil nydala closther och sidhan forsendher the andhre som ighen ære tiil gudtmwndt pedherson paa hooff

Wadstena den 22 Augusti.

Till Biörn Öndtsson, Öndt Biörnsson, Nils Svensson på Olofsborg, electus i Skara, Thure Jönsson m. fl. riksråd i Westergötland, Lars Tidemansson, Berend Clawesson van Campen, Rotgerd Stenhuf (eller Stenhus?), borgerskapet i Wadstena, Trwgels Skrifvare, Gudmund Skrifvare, Thure Trolle, borgaren Nils Jonsson i Wadstena, Henrik Martini, Haaqwon Laurentii och Holger Karlsson.)*

Riks-Registr. B, fol. 217 v.

Anno 25 Jn octaua Assumpcionis

Jtem biörn öndtson och ööndth biör[n]son ith forsua-relszebreff

Tiil Niels swensson paa olffzborgh Ath han lather bærendt clawesson wan Campenn och roothgeerdt stheenhwff faa theres ighen baadhe skiip och godtz som han haffuer roostheradth och giör them ther paa inthit ytthermera forholdt eller clandher ath the ey schola nödtgas

*) Se anmärkn. å sid. 62.

tiil thet offthare före oss beclagha wthan lather them obehindrade komma tiil theres ighen wthan al skaatzmaal och gensegen Samaledis och om mestherens swen wtaff lifflandt saa at han och kommer tiil then deel honum tiilkommer

Tiil Heer Electo j Schara her thure iönsson meedt flere godemen wtaff riikitzins [raad] wthij westhergöthlandt ath the ære berendt clawesson wann Campenn och roothgærdt stheenhuss behielpighe wthij forne ærendhe

Jtem lassze tidhemansson ith hæredthzhöffdinghe breeff paa kindt

Jtem berendh clawesson wann Campenn och roothgærdt stheenhuss ith patzsboordt nidher tiil olffzborgh

Jtem borgarna wthij wasthena ith breff ath the maa och schola frij och obehindrade köpa sellia och bruka theres köpslagen om mattis messze tiidt wthij Hioo j westhergöthlandt epher gamble sidthwennion som theres forældhre för them nwtiidt och brukath haffua

Jtem Trwgels scriffuere ith qwittensz för saa monghe sachöres peningher som han wpborit hade sidhan Calixti thaa han senasth rekenscap giordhe hwilke sachöres peninghers swmme löpa iij^o xlvij [348] mark dansca

Jtem gwdtmwndt scriffuere ith qwittensz för all then deel han j wergie hafft haffuer Dogh löper hans wpbyrdt meer en wthgiffthen som her epher sthaar Försth j korn xxxij tynnor v tynnor rwgh iij [2½] tynna iij pund smör, ij skiipund j liiffz pund ostar, ij skipund kiöth, xxxvij sidhor flesk, J qwik fænath xx oxar xlvij koor xxix wngnöth xxij kalffua lxxxij swin iij^oxxij faar och getther Jtem xij hudher och iij [2½] deeker faarskin ther han her nesth schal giöre rekenscap före

Tiil her thure trolle at han forskickar hiit j landit en godh bysszegiwthare

Jtem Nielss ionsson borgare wthij wasthena ith mackth breff At han maa roosthera herman israels godtz huar han thet her j riichit wpspörye kan, för the iiij^e mark peninghar herman honum skyllogh ær

Jtem her Hindriic martinj ith forsuarelsze breff

Jtem her Haaqwon laurencii presentacionem paa Sanctj Johannis ante portam latinam prebenda j wasthena closther

Jtem Heer Hoolgher karlson ith laghmandtz breff paa östhergöthlandt och Smalandt

Ulfåsa den 24 Augusti.

*Till biskop Hans Brask, Birger Nilsson, Germund Svensson, Holger Karlsson och Kalmar-Nils. *)*

Riks-Registr. B, fol. 218 v.

Ex Wlffaassza Sancte bartholomej dagh

Jtem biscop hanss braske j lincöpingh gulborgx hæredt j forlæningh

Jtem byrger nielson it hæredtzhöffdinghe breff paa tiwsth

Tiil biscop hanss i lincöpingh at han forskicker szine canikar wth tiil cleerkeriidth j östhergöthlandt och lather wthkreffia the oxsar som the för ith aar sidhan wthloffuadt hade

tiil szamma biscop hans om then aana wiidt wretha closther

Tiil germwndt swensson at han aethar paa och straffar wtöffuer them som han beslaa kan icke wilia wpbære thet rwndha mynth för fyllesther j smaalandt om han icke thess mackt haffuer thaa teckne them wp paa ith

*) Endast här återgifna förteckning och utdrag finnes i registraturet.

registher och wnderuise oss them nær wij personligha komma kwnna j then landtzenda

Jtem Heer thure trolle kindeualss hæredt j forlæningh

Jtem her Holgher karlsson ith hæredtzhöffdinghe breff paa rydh och yxnarwmma sockner

Jtem Calmarna nielss boosgaardhen j Sudercöpingh een qwarn med ith toorp wiidt szamma sudercöpingh een gaardt j skinbergha sockn wideby j reedhby sockn j forlæningh

Arboga den 1 September.

Utdrag af bref till Måns Bryntesson, Joghan Skrifvare, electus i Skara, Thure Jönsson, Joghan Svenske, bergsfogden Nils Olsson, borgaren i Arboga Jöns Pedersson och fru Margaretha Wase.)*

Riks-Registr. B, fol. 219.

Wtaff Arbogha Fredaghen nesth före warfrughe Dagh natiuitatis

Jtem mons brwnttheson ith qwittensz och drogh siigh wel wtöffuer eens wtgiffthen med wpbyrdhen

Jtem szamme Monss brynttheson och Joghan scriffuere Ith mackth breff ath the motthe ighen eska och forwandtla then slotzloffue paa worth sloth olffzborgh wtaff the godemen waar throe tiænere nielss swensson ther j slotzloffua satt haffuer

Riks-Registr. B, fol. 219 v. 220.

Tiil Heer Electo j Schara ock her thure iönsson Ath the [ey] latha szina fogthar giöre bönderna nogoth hinder eller forfongh j noghen motthe wthan giffue then meni-

*) Se anmärkn. å sid. 62.

gheman tiilkenne ath the maagha sielffue föra salth och fiisk och forythra thet her wppe j landit och schal thet icke recknas för nogoth landtzkööp saa frampdt the ingha andra kööpmandtz waror föra

Tiil ioghan swenske wiidt for:ne synneth

Tiil nielss olsson bergxfogthe paa noordhaskoogx-bergh At han medt nielss byrgeson och xij andra godamen wthan all forswmilsze kommer tiil myn herres nadhe j westherars om modernesse nesth kommandis och at han haffuer meedt siigh thet skatthæ iærn hiit tiil arbo-gha j szamma resszo

Jtem iönss pedherson borgare j Arboga Ith breff saa ath myn [herre] bekennes sig haffua aff honum then tiidh Stocholm war bestallath v lester iærn och xx mark peninghar som han war skyllogh niels scriffuare j Stocholm för noghen sild han aff honum kööpdte hade

Tiil myn herres nadis systher Ath myn herre ær wel tiil früidtz ath hoon beholler craffwelen ther hoss siigh j then landzenda landit tiil beskerm och bestondt Sammeledis at hon beholler thet inuentarium som hoon ther för siigh fwynet haffuer Som hon scriffuer ath myn herres nadh schulle senda henne tiidt nogen godh forstondugh man Thaa sthaar han her paa thenne tiidt icke tiil fongx ther hanss nadhe ther tiil tycker nytthelig wara Dog forhopes hanss nade ath greffuen schal snarth nesth gudz hielp komma tiil stædz ath forstaa then landzenda szom honum sielff macth paa liggher Och szom hon scriffuer ath thet waare nyttugth ath wij sielff komme tiidt j then landzenda huilkit wij och wel haffuom forstondit Dogh wethom wij icke om thet kan skee j thenna hööst ephther wij actha draga her om kringh menighe riichit j thenne tilkommandis wintther

Arboga den 1 September.

Allmogon i Olofsborgs län i Wiken tillåtes att utföra vissa trävaror och att föra salt och fisk upp i landet, samt uppmanas att sätta så många saltkällor i gång, som möjligt är.

Riks-Registr. B, fol. 219.

[Wtaff Arbogha Fredaghen nesth före warfrughe
Dagh natiuitatis]

Tiil Olffzborgx læn j wiiken

Kære wener haffuer woor Fogthe nielss suensson oss eder begæren giffuith tiilkenne besynnerliga athij med licther och boordh maagha sökia edher berningh in wthij danmark och annerstadtz huar som j saadane warer edher tiil gangx och profickth kwnna forythra Theslikes athij wthij oxla fierdhen maa köpa salth och forythra thet wpe j landit j kornn och annen nöödtorfftugh tingh som eder behooff giörs tiil eder berningh som fædher och forældhre för eder giort haffua tiil hwilkit wij ærom ganzsche benegdhe och szee thet alstingis gerna athij szamma frijheter eder tiil godho och gangnx bruka och beholla epther thenne dagh som fæder och forældhre för eder nwthit brukath och behollit haffua tiil thenne dagh bidendis edher ath huar noghen ytthermere briisth waare paa ferdom j blandt eder athij oss thet meedt eder scriffuilsze wille giffua tilkenne wele wij thaa j thenne och alle andre ærendhe altiidt wetha och rama alles eders besta och bestondt epther alle tiilbörlighet Giffue wij eder och tiilkenne ath wij wtaff synnerlige gönsth och nadhe haffwom wndt och tilstadt athij frij felighe och obehindrade maagha och schula föra salth och fiisk hiit wp j woorth riike Suerighe hwart eder sielff synes och forythra thet j blandt then menigheman thaa schal thet icke recknas för noghen landtzkööp icke schal heller nogher waar

Fogthe eller embitzman eder ther paa nogoth forfongh eller hinder giöra j noghen [tiid] Dogh saa athij inghen annen deel före wthan alenesthe salth och fiisk och ingha andhra kööpmandtz warer saa frampdt j ey wela foruerka huadt deel j haffua med ath fara Wele wij och athij komme thet mesta salth kellow tiil gongx som j formegthen aastadt komma eder sielff och then menigeman tiil gangn och bestondt etc.

Arboga den 1 September.

Konungen underrättar Måns Bryntesson, att Nils Svensson nu infunnit sig hos konungen och förklarar sig med afseende på emot honom gjorda beskyllningar; befaller honom att äska igen slottslofven på Olofsborg och att föreslå någon annan till densamma, i fall Nils Svensson ej dertill vidare vore lämplig; uttalar sin förundran öfver att ej hafva fått något svar från electus i Skara och Thure Jönsson, hvilka anbefalts att från Norge återfordra Peder Cancellor och hans tillhängare, hvarföre Måns Bryntesson nu uppmanas att söka bringa desse förrädare tillstädes.

Riks-Registr. B. fol. 220.

[Wtaff Arbogha Fredaghen nesth före warfrughe Dagh natiuitatis]

Tiil Monss Brynttheson

Veeth monss Ath niels suensson ær nw kommen hiit wp tiil talss meedt oc haffuer nw giorth sziin wrseckth för thet rycthe och tall szom Han war wthij kommen Ath wij icke annath kwnne formerkia æn at han oss icke aldelis saa orethraadugh warith haffuer szom rycthit j thenne forlidtna szommar gongit haffuer Dogh kwnne wij oss paa fornde hanss wrseeth icke fulleliga forlatha förre æn wij ther wthinnan ytthermere wardha wnderwiisthe

Therföre haffua wij hanum her hooss oss behollit tiil thess ath wij tryggeligare kwnna forfara om all dell saa claar ær paa hanss siidho szom han oss föregiffuidt haffuer besynnerlige om then slotzloffwen at hon före oss eller hwem wij ther tiil wardha skickandis schal stonnda open och offorhollen Therfföre wile wij ath tw paa waare wegna ighen eskar for:nde slotzloffue wtaff them szom henne paa for:ne niels swenssons wegna haffua j befallningh oc huar the ther paa giöre nogot forholdt eller forhinder kwnne wij thaa wel formerkia huadt for:nde niels suensson haffuer hafft j synneth ther wthinnan wij thaa kwnne wara fortænckthe, kan tw thaa och ythermera forfara aff allahandha legligheter om wij tryggeligha maaghe setthia throo och lithe tiil for:nde niels swensson eller om han oss æn her epher j samma befallningh kwnne nytthugher wara Huar tiigh icke synes raadheligit wara ath for:nde niels swensson schwlle komma tiil szamma befallningh ighen wile wij ath tw offortöffuadt oss giffuer tilkenne om tw weeth noghen annen j then landzendha szom ther tiil waare tilfallen ther meedt wij och then menige man j then landtzendha kwnne wara belathne Oss forwndrar hurw thet ær fath meedt her electo j schara for thy at han war then försthe szom forscreff niels swensson at han oss icke schwlle wara fwllelighen rethraadugher oc han ær och nw then som alla försthe och mesth giör hanss wrsecth saa at hans sack ær all clar Therföre wethe wij icke hwru wij thet schule forstondha Theslikis haffua wij scriffuidt tiigh och the andher godemen tiil j wesgötlandt besynnerligen for:nde her electo oc her thure om her pedher canceler och hanss tilhengiare ath the schulle sigh windteggia meedt wissze budt och scriffuilsze, ath the motthe komma tiil stædis ighen epher han ær forhindrat j norgie paa hwilkit wij inghen swar haffua fongit Forwndrandis hwj the saadane wordandhe ærende saa letthelighen fortagha ey actandis

at huar han och hans selscap kwnne komma sziin weegh, schule wij thaa formodha oss wtaff them ith nyth forrædherij och obestondt ee huart the helst komma kwnne Hwilkit nw tiil ewentyrs meedt een ringha tingh sthode tiil ath stille huar ther noghen windt om lagdis kenne gudt at huar wij saadana tilfelle hade tiil at haffua woorth eghet budt in j norgie som the wtaff westhergötlandt schulle thet icke saa lenghe haffua bliffuidt forswmmath Therföre wile wij en nw ath tw meedt fornde her electus oc her thure tiigh all windt ther om leggher meedt tiidt eghet wissze budt ath the maagha komma tiil stædis ighen iw förre iw better saa athij saa wille bestyreth ath wij iw med thet aldra förstha ther paa ith enkandhe swar kwnne forlanghe Heer wthinnan och j alle andre ærendhe bewiiss tiigh som waar throo synnerlighen staar tiil tiigh etc.

Arboga den 1 September.

Till Måns Bryntesson ytterligare om Nils Svensson och slottslofwen på Olsborg, i hvilken Måns Bryntesson tillåtes insätta fyra pålitliga män, till annorlunda derom kan warda beslutadt.

Riks-Registr. B, fol. 220 v.

[Wtaff Arbogha Fredaghen nesth före warfrughe
Dagh natiuitatis]

Ad Eundem

Veeth monss Ath wij för the saker schwdt szom beröres wthij thet andher breff szom wij tiigh sendhe med thenne nerwarandhe breffuiszere ion ionsson waar secretarij scriffuere haffua behollit niels swensson her wpe hooss oss tiil thess wij kwnne forfara om then slootzloffwen paa woorth slooth olffzborgh för oss eller

hweem wij ther tiil wardha forskickendis schulle open och offorhollen szom for:nde niels swensson oss före giffuith haffuer paa thet ath for:nde niels swensson icke schal haffua tiilfelle ath giöra oss saadane forholdt och forhinder paa for:nde slooth ee huar hann nogoth oondt hade j sinneth szom oss skedde paa woorth slooth calmarna en dog ath wij icke æn nw haffua fornwmith at han oss saa orethradugh warit haffuer som rycthit haffuer gongit therföre haffue wij nw seendh tiil tiigh for:nde waar secretarij scriffuere och giffuith eder fulla machth paa waara wegna ath eska paa for:nde slotzloffwe sethiendis ther iij goda throoe och fornwmstuga karla j szama slotzloffue tiil thess wij ther wthinnan kwnne wara fortæncthe wile wij och ath thw oss ther om thin meningh giffuer tilkenne om tigh tycker raadt wara ath for:nde niels swensson bliffuer wiidh szamma befalning eller hwem tiigh synes ther tiil wara tiilfallen ther oss och then landzenda nyttuger waare kan och wij fwlkomliga kwnne setthie thro och lithe tiil wile wij och ath thu forkwnnar almoghen ther j then landzende ath the frij och obehindrade maagha föra salth och fiisk hiit wp j landit och selgie thet wth j blandh almoghen saa ath them ther paa icke schal ske nogoth forhinder och icke schal thet heller recknas för landzkööp för then bristh szom her ær paa saadane waror maa thu och forbiwdha fogthar embetzmenn och alla andra ath the her wthinnan icke bliffua forhindrade j noghen motthe wiidt waare ogönsth Heer om och alla ærendhe weeth thenne breffuiszere waar scriffuere ytthermera wnderuisza ther tw maagh setthie fwlkomliga throo och lithe thiil beuiszendis tigh her wthinnan szom waar thro synnerligen staa tiil tiig etc.

Kungsbarkarö (den 1—7 September).

Kallelsebref till Sten Henriksson att uppkomma till Stockholm och presentationsbref för Peder Laurentii på Gåsinge pastorat.

Riks-Registr. B, fol. 221.

Wtaff barkærna

Tiil Stheen hindricson at han w[er]for]töffuedt schwlle giffue sig hiit tiil Stocholm haffuandis med siigh sziin rekenscap

Jtem Heer pedher laurenej Fiick presentacionem paa gaaszinge kyrkia

Westerås den 7 September.

Konung Gustaf uppmanar konung Fredrik i Danmark att besörja det han måtte återfå en "kartoghe", som togs på Gotland, och de på blekingska kusten strandade "skooth", samt att Peder Cancellor och andra till Norge undflydda skalkar ej måtte undkomma, utan, enligt Malmö recess, utlemnas, hvaremot han vill frigifva Severin Brun och andra fångar.

Riks-Registr. B, fol. 221 v.

Wtaff Westherars warfrughe affthen Natiuitatis anno 25

Tiil Konungh Frederiick Wthij Danmark

Vaar wenligh kärlig helsszenn nw och altiidt tiilförenna scriffuedt med waar herre Högmegctoghe försthe kære herre besynnerlighe godhe wenn szom edher högmegtughet scriffuer ath wij för edher margfollighe scriffuilsze och böön schuldt schulle giffua Söffuerin brwn oc hanss meedtfölgiere theres fængxell quith och lööss ighen etc Szaa giffue wij eder högmegtughet tiilkenne ath wij for thenne tiidt inghen scriffuilsze haffua fornwmmith wtaff edhers

högmegtughet paa för:ne Söffuerin brwns wegna Haffue wij dogh för:ne Söffuerin brwn wthij een redhelighen fængxle tilbörliha hollit j saa motthe ath honum inthit haffuer skadt j noghen mottha etc Szaa formodhe wij ath edher högmegtughet wel fortængcker ath then tiidt wij waaram tiil personligit möthe och samtal wthij malmö loffuadhe oss edher högmegtughet ath wij schulle komma tiil waar karthoga ighen som oss bleff fraa taghen för gutlandt theslikis tiil waar skooth szom för noghen tiidt tiilförenna waare bliffne wndher blekungh[x] szidhan, huilkit her aaghe bragdhe oss alt her tiil haffuer forhollit och menar ath wij honom therföre bergelth plicthughe ærom Szaa ephther för:ne her aaghe och the böndher szom för:nde skoothen hulpo ath berga haffua inne meedt siigh xxx eller xl stycker clædhe och andra merkelige waror szom oss och waare wndhersaather tiilhördhe, forszee wij oss ath them ær theres berghgeldt öffuer flödugh noogh bitthalet och ath oss icke skeer fülleliga skæl huar wij therföre nogoth ytthermere berghgelth giffua schulle Therföre bidie wij kærlighen eder högmegtughet athij oss ther wthinnan wille wara behielpugh ath wij motthe komma tiil för:nde waar kartogha och skaath ighen nær szaa skeedt ær wele wij wel saa bestyrath ath för:nde Söffuerin brwn med the andher szom wij nw haffue j fængxel wthan alth hinder ephther eder hogmegtoghetz scriffuilsze schula komma tiil theres rettha husbonda ighen Tesgelikes giffue wij eder högmegtughet wthij een goodh acgth och meningh tilkenne At her peder Canceler och nogher andher scalkar szom j alth thetta forlidtna aar haffua stemplath ephther woorth och menighe suerigis schada och fordarff och gerna hade kommith nogoth obestondt tiil gongx her j riikit, haffua nw giffuith siigh in wthij norgie paa thet ath the ther schulle haffua beskydt och beskerm Therföre bidie wij ganzcha kærlighen ath edher högmectughet

med breff och budt saa wille bestyradt ath for:nde skal-
kahoop icke motthe wndtkomma wthan ath the med thet
aldra första motthe komma tiil swars ighen som then
Contragckth mellom eder högmegtughet oss och riichen
bleeff beleffuadt wthij malmöö inneholler Thet wij gerna
med eder högmegtughet (then wij then alsmeztugiste gud
tiil ith lycksaligeth regimentthe effwinnerliga befalle) wele
forschylla Datum vt supra.

Konung Fredriks svar härå, dat. Odense den 9 Oct., är tryckt i bil. 6.

Westerås den 7 September.

*Till Tyge Krabbe af lika innehåll som nästföregående, samt
att han skulle till konung Gustaf sända en jägare.*

Riks-Registr. B, fol. 222.

[Wtaff Westherars warfrughe affthen Natiuitatis
anno 25

Tiil Heer Tyghe krabbe

Kære Her Tyghe synnerlige gode wenn wij tacke
edher wenligha och kärligha för alth gooth j oss beuist
haffue thet wij altiid gerna meedt eder wile forschylla
Saa giffue wij eder tilkenne ath wij nw finghe högborne
förstes konungh Frædericks scriffuilsze om Söffuerin brwn
och nogra andra fongar som waare wtliggiare j siöön
haffua gripith j fraa her Söffuerin norby Ath wij för
hanss hög:[mectughets] böön och scriffuilsze schuldt schulle
giffua theres fængxell qwit och lööss ighen etc Szaa for-
modhe wij ath eder wthan alth twiffuel wel fortængker
ath then tiidt wij waarom tiil personligit möthe med
högmegtugh försthe k: F:[ræderick] eder och danmarkis
riikes raadt warth oss loffuadt och tiilsagdt ath wij schulle
komma tiil waar kartoga ighen vt in precedentibus literis
vsque ad finem etc och niwtha och lidha huad them ep-

ther lagen kwnne offuergaa paa thet ath mongha andra schalkar saa wel wthij danmark och norgie som her j riichit icke schulle haffua tilfelle tiil ath ytthermera be-driffua theres oredheligha stycker huar saa hende ath noghen wthij danmark eller norgie diærffdis ath bruka ther noghen oredeligh stycker och gaaffue siigh in hiit wthij woorth riike Sueriighe schulle han wthann alth twiffuel meedh thet aldhra förstha komma tiilstædis ighen ther maaghe j eder fulleligha tiil forlatha, etc

Calffwen

Kære her tyghe huar j hade noghen godh iæghare tiil öffuer loops then j kwnne wmbære bidie wij eder gerna athij oss meedh then wille wndtsetthie wile wij gerna bytha och dela med eder then deel ther godh ær som meedh waar godewenn och naboo.

Westerås den 7 September.

Konungen underrättar Severin Norby derom, att Severin Brun och de andre fångarne skulle komma Norby till handa när de i de två nästföregående brefven framställda fordringar blifvit uppfyllda.

Riks-Registr. B, fol. 222 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1518.

[Wtaff Westherars warfrughe affthen Natiuitatis anno 25]

Tiil Heer Söffuerin norby

Kære her Söffuerin wij giffua eder tiilkenne Ath wij nw finghe högboren förstis ko: F: scriffuilsze om söffuerin brwn och nogra andra tienere them wij fongna haffua ath wij för hans hög: böönn och scriffuilsze schuld schulle giffua them theres fængxell quith och lööss och latha them komma tiil eder ighen etc Saa maaj wethe ath then tiidt

wij waarom tiil personligit möthe med for:nde högborne försthe ko: Fre: och danmarkx riichis raadt j fiordt wthij malmöö warth oss loffuadt och tilsagt ath wij schulle komma tiil waar kartoga ighen som oss bleeff j fraa taghen för gutlandt Teslikis tiil waar skooth som för noghen tiidt tilförenna wore bliffwen wnder blekwngx sidhan nær saa skeedh ær schal for:nde Söffuerin brwnn och the andher fongar som wij haffue ephther for:nde hög: förstis, ko: Fre: scriffuilsze wthan alth ytthermera forhinder komma eder ighen tiil handa ther maaj eder fulkomliga tiil forlatha etc.

Severin Norbys och Arvid Westgötes brefvexling finnes bland bilagorna.

Westerås den 7 September.

Konungen underrättar Arvid Westgöte, att han tillskrifvit konung Fredrik och S. Norby om de "skooth", som blifvit utanför Bleking, beder honom om någon tid hafva sina bud härom till Sölvesborg, och meddela konungen inluxna underrättelser från herremötet i Köpenhamn, m. m.; vidare att han skall infinna sig vid jultiden i Wadstena med sin "rostningh" och till Stockholm uppsända den som konungen har i Kalmar.

Riks-Registr. B, fol. 222 v.

[Wtaff Westherars warfrughe affthen Natiuitatis anno 25]

Tiil Aruidt Wesgötha

Ath wij en nw haffua scriffuidt konungh Fre: tiil om the skooth som bliffue wnder blekwng h ath wij maage them ighen faa sammeledis her Söffuerin norby Saa maa tw noghen tiidt her ephther haffua tiidt budh tiil silffsborgh om for:nde skooth Haffue wij en nw inghen deel fornwmmith wtaff then handil j lubeck och welom therfore

ath tw giffuer oss tilkenne medh thenne breffuiszere huadt deel tw tædhan fornwmmit haffuer Sammeledis och huadt tidhenne tw haffuer j fraa danmark om thet herremöthe j kööpnehampn huadt ther ær besluthit och om alle andre leglighether the tw haffuer forfarith Wij haffua actadt at holla waar iwl j aar j wasthena maa thu ther personlighen komma tiil oss medh thin roosthningh ther tw be-trösther aastadt komma Then rosthningh wij haffua j Calmarna wilom wij ath tw szendher oss wp tiil Stocholm meedh ena wtaff waare iagther och then rossemestere med szom ther ær saa ath thet kwnne framkomma med thet aldra första etc.

(Westerås) den 8 September.

Till Germund Svensson, Joghan Småsven, Arvid Östgöte, Trudh Andersson och Gabriel att de med det första uppsända oxar till Stockholm, och till julen uppkomma till Wadstena med sina "rosthninghar" och räkenskaper; samt till Gudmund Skrifvare dessutom, att han ställer i ordning för konungens emottagande, och låter till mot julen innestå med den ej erlagda gården; att han skall söka förmå presterskapet i Östergötland att hålla sig till konungen, samt att han må kännas vid hospitalet i Skeninge, m. m.; försvarelse-bref för Bengt i Fristad; bref till Arvid Westgöte, att han må hos sig behålla så mycket folk han anser sig behöfva.

Riks-Registr. B, fol. 223.

Warffrughe Dag Natiuitatis

Tiil germwndt swensson ioghan smaaswen Aruidt ösgöthe trudh andhersson gabriel Ath the nw strax med thet [förstha] forskicka oss wp tiil Stocholm alle the oxar the haffua forsambledt j aar och the mesthe the aastadt komma kwma wij haffue actadt holla waar iwl j wa-

sthena j thetta aaredt saa wile wij ath the ther komma tiil oss paa samma tiidt haffuandis med sigh theres rosthninghar och rækenscap och om the ey haffua saadane rosthningh szom nw ær wissza wile wij ath the thess forinnan fly siigh then

Tiil gudtmwndt scriffuere wiidt forne synne och at han laghar ther epther sziin stycker och lather pynttha tiil före oss tiil szamma tiidt Jtem maa han latha sthaa then gierdh inne ther om kringh wasthena tiil thess mooth iwlen paa thet at han kan thaa faa höö gäss hönss och annen deel huadt behoff giörs Wiliom wij och at han siigh windtlegggher om ath draga the presther ther j östhergötlandt in tiil oss szaa ath the siig wille holla in tiil oss och icke saa mykit in tiil biscopen szom her tiil dagx skeedh ær wij wilom iw saa yttherligha wetha och rama theres bestha szom biscopen schal giöre och forswara them för alth öffuerwoldt thet maa han them föregiffua och finna ther tiil andra lempær huad han kan at saa skee kwnne

om then hemmingh kooch ær en nw saa raszandhe welom wij ath han lather fara wel med honum oc haffuer honum tiilstædhe tiil thess han motthe bliffua ferdugh ighen Wiliom wij och at han kennes wiidh thet hospitalledh wiidt skæninghe som nielss person haffuer her tiil hafft Thetta forsuaersze breff maa han hemlighen antthwardha her beencth j frijstadha

Jtem Heer bench j früstadha ith forsuaersze breeff

Tiil germwndt swensson Som han scriffuer oss tiil om then fodringh etc thaa weeth han wel sielff ath wij haffua hafft sthoor wmkostnat och wtlegningh j thetta aar baadhe för Calmarna och annerstedis och en nw daglighen haffua och kwnnom för then schuld icke wmbere forne fodringh j thenna resza anners wilom wij gerna wetha och rama hanss bestha huar wij kwnne wilom wij at han

siigh en nw windtleggher ath fly oss the mesthe oxar han kan aastadt komma och forskicker the andre breff tiil the andher fogthar saa ath the framkomma meedh thet aldhra förstha

Tiil Aruidt wesgöthe wij haffua forstondit wtaff thin scriffuilsze tiigh wara ganzscha kranch hwilkit gudt kenner oss tycker ganzscha illa wara och hopes tiil gudt ath thet maa wel bliffua betther nest gudz hielp Szom tw scriffuer ther wara fornykit folk etc Saa maa tw wel tagha ther wtaff saa mykit som tw then landzenda betrösthether med forsuaara, thet annedt maa tw forsendha wp tiil Stocholm serdelis waare egna swenar wij fornymma ath thet tiilstwndar nw her nesth then tiidt the schule haffua theres clædhe oc peningar

Westerås den 8 September.

Bekräftelsebref för Strengnäs borgare uppå besittningen af jord, som kyrkan och klerkeriet slagit under sig.

Riks-Rngistr. B, fol. 224 v. — Förut tryckt i Georgii disput. De Strengnesia, Ups. Allegata B. och i Stjernmans Saml. etc. ang. Sv. Comm., Pol. och Oecon. 1: 13; men med flera väsentliga fel.

Strengnes borgares Ioordha breff

Vij Götzstaff med gudz nadhe etc Giörom witttherligit Ath aar ephther gudz byrdt mdxxv Die natiuitatis marie virginis wij stadde waarom wthij waar Stadt westhraars kommo före oss thenne beskelighe dandemen Jönss biörnsson ioghan nielsson Eriich andhersson raadt men och knwth timberman borgare wthij waar Stadt Strengnes och clagadhe för oss paa menighe stadtzens wegna ath them war noghen ioordh szom them med rettha tiilhördhe olagligha j fraa gonghen in wndher kiörkian och klær:iidt j for:ne Strengnes Hwilkit ærendhe the tiidt och offtha tiilförena för framfarna riikitzins herrar

och forstondare teslikis och in för oss hade berördt och beclagath Therföre wij ther een landtsszyn tiilmempdt hadom Forskickendis ther tiil thenne epther:ne goda forstondugha friibornemen som war nichil nielsson öffuer lagman j wplandt olaff ioonsson bengt nielsson iwar monsson monss giordtson olaff iwarsson nielss larsson och eriich larsson wepnare meedt xij goda forstonduge boolfastha böndher Hwilka thetta ærendhe granlighen hade ransakath och öffweruægit och befwnno ath j sanningen war allaledis szom for:ne godemen hade före oss berætadt och the med konungh moonses dombreff skæligan kwnne bewisa hwlkit her ær widerhængdt Therföre tiilsagdhe och tiildömpdhe wij for:ne ioordt szom ær eldhands lööth med skoogh och mark midwæges j wathnidt j feriostadhen och saa in öffuer dalsseghena saa langdt som raan och staffwen tiilsægther och in mooth stadhen meedt fyritigia thönya aakeerlandt ok alla thy ther wnder liggher eller liggia kan och tiilengnom henne in wnder Strengnes Stadt tiil effwerdeligha ægho epther szom for:nde konungh monsses breff her wedherhængdt inneholler Forbiudendis allom andelighom och wærdtzligom høgom och laaghom biscopom prelathom riddarom knapom fogthom och embitzmannom föddom och oföddom och allom them som för waare schuldt wilia schula giöra och latha for:nde Strengnes inbyggjare om for:na ioordh och ægedeler aldrigh offthermera mödha quælia forhindra eller offerrettha epther thenna dagh j noghen mottha wnder gudz waar och riikitzins strenghe hempdt och wredhe och wiidh then plicth som laghen inneholla Thess thiil ytthermera wisso lathom wij hengia woorth majestatis Indcigle nedhan före thetta breff Giffuidt och scriffuidt Aar dagh och Stadth szom forscriffuidt staar.

(Westerås) den 9 September.

Till allmogen på "Nordaskogha bergh", Jöns Westgöte, Lars Skrifvare, Lars Lifländare och Peder Andersson.)*

Riks-Registr. B, fol. 223 v.

Om lögherdaghen

Jtem Almoghen szom byggia och boo paa nordhaskogha bergh Ath the wt komma latha theres skath och gambla aatherstædher med thet aldraförstha wthan al forswmilsze suaa frampdt ath the wndtwika wile myn herres nadis ogönsth

Jtem Jöns wesgöthe ith qwittensze paa all then deel han wpborit [och] wtgiffuidt och wthij sziin haffuendis werye hafft hade paa Aaboo och wijborgx slooth

Jtem lassze scriffuere ith qwittensze paa all then deel han handa mellom hade hafft baade wpbyrdt och wthgiffth wtaff wijborgx slooth meedh iönss wesgötha fogthan ther szamme stædis

Jtem lassze liifflendhare ith forsuarelsze breff

Jtem pedher andhersson ith qwittensze paa all then deel han wpborith och wthgiffuidt hade wtaff hanss fogdrij

*) Se anmärkn. å sid. 62.

(Westerås) den 10 September.

Konungen uppmanar Tyge Krabbe och Henrik Åkesson i Danmark att låta hans systerbarn åtnjuta sina i Halland liggande fädernegods.

Riks-Registr. B, fol. 224.

[Om Sonedaghen]

Tiil Heer Tyghe krabbe Kære her tyghe krabbe besynnerlige gode wenn Wij formodhe edher wel fortæncker hure thet endrectheligha bleff beleffuadt emellom Suerigis och danmarkis riikis raadt j malmöö At huar nogher Sueriigis inbyggjare hade nogher godtz liggiendis j danmark szom the skelighe kwnne bewisze och them meedt retthe tiilhörde schulle them widherkennes ighen oc wthan alth klandher och forhindher niwtha bruka och beholla ther the ey waare dömdhe wndher chronone Szaa haffue wij nw forstondit at her Hindrick aakeson haffuer giorth nogit forhinder paa waare kære sisters barnes fädernes godtz som them j ræth arff tilfallen ære j hallandt Therefore bidie wij eder kærlighen athij wille wara fornde waar kære sisters Fogthe ther wthinnan behielpighe at honum motthe skee saa mykit szom reeth ær saa frampdt the godemen j danmark schula niwtha och beholla huadt deel the haffua her j Suerige som Contracthit her emellom riiken ther om inneholler kære her tyghe giörer her wthinnan som waar throe sthaar tiil edher etc

Tiil Heer Hindriick Aakeson Wiidt for:ne synneth

(Westerås) den 10 September.

Till Thomas Laurentii, fru Margaretha och Arvid Westgöte.)*

Riks-Registr. B, fol. 224.

Om Sonedaghen

Jtem Heer thomas laurentij ith qwittensze paa iij^e thuszendhe mark xiiij thuszendhe mark xxij mark och ij öre

Riks-Registr. B, fol. 224 v.

Tiil myn herres nadis systher om lassze scriffuere och om brwnsala godtz etc

Tiil Aruidt wesgötha At han wel foruarar the fonghar han haffuer ther hoss siigh baadhe Söffuerin norbys dotther och the andher saa ath the ingelwnda wndtkomma etc

(Westerås) den 11 September.

Till Nils Pedersson, hustru Birgitta, Erik och Jakob Fleming, samt Engelbrecht Skrifvare; förlänings-, försvarelse- och andra bref.)*

Riks-Registr. B, fol. 224 v.

Om Monedaghen

Jtem nielss pedhersson Spetaledt wthan för Skänin- ghe j forläningh tiil en tiidh tilgiörendis

Jtem hustrv byrgittha Swenss ith forsuaressze breff

Tiil Eriich flemmingh och Jacob flemmingh om lassze liifflehdere

Tiil Engelbriict^h scriffuere wthij Arbogha at han granlighen forspöör och wthfraagher meedt hanss meedt-

*) Endast här återgifna förteckning och utdrag förefinnas i registraturet.

borgare om the tompther szom crononne tiilkompne ære
 epther Joghan bondhe innan stadtz och wthan hwar the
 helst liggiendis ære at han wtkreffuer och wpbær then
 renttha ther wtaff aarlighen wthgaar, teslikis och aather-
 stæder om ther nogher fynnes kwnne giörendis oss ther
 wtaff j fram tidhen en godh redheligh rekenscap

Jtem for:ne Engelbriickt ena eengh liggiendis j diwpa
 wyche och en aaker liggiendis hooss stadhen som Joghan
 bondhe j fordhom tiidh aatt hade j forlæningh

(Westerås) den 12 September.

*Till Jöns Westgöte, Björn Jönsson i Lidköping, borgmästare
 och råd i Bogesund, mäster Jöran i Upsala och Thure
 Jönsson. *)*

Riks-Registr. B, fol. 225 v.

Om Tiisdaghen

Item Iönss wesgöthe pellkenæss sockn j forlæningh

Item szamme Iönss wesgöthe ith fogthe breeff paa
 Aaboo roomo och aabo læn

Tiil biörn Iönsson wthij lideköpingh At han forskic-
 ker myn herres nadh wp tiil Stocholm j° oxar paa en
 godh bittalningh

tiil borgemesthere och raadt wthij bocsundt wiidt
 for:ne synne

tiil moonss brwnttheson huadt skipund kaaper geller
 j hollandt

tiil mesther iöryen j wpsala at han inthit befatther
 siig meedt biörnatorps godtz förre æn myn herres nadtz
 syster haffuer hafft ther paa nogre goda forstonduge men
 paa sin sidho

*) Se anmärkn. å sid. 62.

tiil her thure iönsson at her ær kommith claghemaal in för myn herres nadh ath nogra bönder ther j westhergötlandt tagha tool wtaff the oxadriffuare som ther theres oxar framdriffua wile wij at han thet förfaagher och lagar thet saa ath saadana olagh aaffkomma och ath the bliffua straffade som ther meedth offthermera bliffua beslagne

(Westerås) den 12 September.

Allmogen i Westergötland förmanas att taga det nya runda myntet för godt.

Riks-Registr. B, fol. 225 v.

[Om Tiisdaghen]

Tiil Almoghen Wthij Westhergötlandt

Kære wener giffwom wij edher tiilkenna Ath oss ær wnderuiisth Ath szomligha wtaff edher icke wilia wpbæra thet rwndha myntt szom wij haffua lathit mynttha för fulth och giilth szom thet wærdt ær menendis ath thet meedh tidhen schal bliffua wtaff lysth Thaa maa j weta ath wij thet inthit höghre satt haffua æn thet wel wærdt ær, som ær huart stycke tiil viij huite ther wij haffua ther paa slagit laatha, och therföre kwnnom wij ey eller nogher anner epher oss thet aff setthia wiliom wij therföre och högelighan biudhom edher allom oc huarionom enom athij thet for:na rwndha myntt effther thenna dagh ingalundha straffa eller wedhersaka wthan bære thet wp för fulth oc giltt epher som thet wærdt ær, huardt stycke tiil viij huite och biudhom her meedt alla fogthar och embitzmen ath the grannelighan tagha her wara paa epher thenne dagh att huar noghen fynnes som for:ne woort rwndha myntt straffer wedersakar och ey wiil wpbæra ath han bliffuer tiilbörliha straffedt epher laghen etc.

Stockholm den 24 September.

Konungen söker stilla sin systers, fru Margarethas, fruktan för Ryssarne, underrättar henne om grefve Johans ankomst, samt att Matz Philpusson var tillsatt till fogde öfver hennes gårdar, i stället för fogden Jöns, som konungen afsatt.

Riks-Registr. B, fol. 226.

Ex Holma Söndaghen nesh före Sancte michaelis
Dagh Anno 25

Tiil myn herres nadz systher Kære elskelighe systher wij haffua forstondit wtaff thin scriffuilsze tiigh wara sundh och wel tiil pass thess gudt szee loffuadh Huilkit oss aldelis tycker ganzscha wel wara och szom thu ther wthinnan berörer ath ther schulle wara noghen fare paa ferdhom meedh the rydtzsser etc thaa wiliom wij oss ther om windleggia thet bestha wij kwnnom ath thet maa bliffua stilladt Szaa giffwom wij tiig tiilkenne ath waar elskelige kære swager her greffue iohan ær nw personligann her kommen tiil stædhe och ær han karss och swndh thess gudt szee loffuadt saa at han inghen briist haffuer saa snarth thet herremöthe szom her nw ær berameedh paa sancte michels dagh ær forslitthit oc han sziin ærende her haffuer all bestelth schal thu formoda honum personligan tiil tiigh meedh thet aldra förstha behöffuer tw för then schuldt inghen lengilsze tagha tiigh före j noghen mottha thess for innan wthan war aldelis wel tiil friidtz Om thina godz och gaardha her j landit wiliom wij gerna leggja oss win om ath szee tiigh och thin barn them tiil goda szom tw oss tiilthroor wij haffue forstondit ath then her iönss szom tw hade forskickadh tiil ath forstaa szamma godtz ær ther tiil ey nyttugh wthan motthe godtzen leggies ödhe huar han them lengher schulle reghera therföre haffwe wij honom affsath och befaledh thet matz philpusson then wij formoda ther tiil schal

nyttugh wara Haffuom wij och lagdt tiil gaardhen the
 iij lesther korn epther thin eghin begæra och befaledh
 matz philpusson at latha byggia gaardana wp oc holla
 them wiidh magth paa thet ath tw nogerstedz motthe
 haffua setthia thin barn paa, naar the komma tiil manna
 oc huar wij kwnna tæncia wetha och rama tiidt besta
 schal tw altiidh fynna oss weluiliogh tiil then stundt
 wij liffua

(Stockholm) den 25 September.

*Till Henrik Jönsson, Gudmund Larsson, Arvid och Jöns
 Westgöte, Lars Månsson, biskop Vincentius, Lars Olsson,
 Jöns Andersson, Jöryen Helsing, Henning Pedersson, Björn
 Pedersson samt Anders Björnsson.*)*

RIKS-REGISTR. B, fol. 226 v.

Om Mondaghen

Jtem Hindrick iönsson hæredtzhöffdinghe paa Aalandt

Jtem gudtmwndh larsson kaaffwala fierdungh j Hagw
 sockn j thauasthehuss læn, j forlæningh

Tiil Aruidh wesgötha szom han scriffuer epther loodh
 och iærn thaa haffuer hans nadhe lathit aruidtz eyghen
 karl wth scampelwna saa monghe som hanss nadh kan
 wpbære, iærn sender hanss nad honum ij eller iij fath
 epther han icke haffuer empne tiil mera paa thenne tiidt
 oc at han leggher siigh windh om ath Joesth quaditz
 motthe bliffua tiil pas igen

Tiil Jönss wesgötha och lassze monsson om then
 slædhehesthen szom steen fynne skengthe myn herres nadh

Tiil brodher vincentio episcopo gadenensi Ath myn
 herres nadh haffuer seeth wtöffuer med honum j thenne

*) Se anmärkn. å sid. 62.

ressze för then missloffue hanss nadhe tiil honum her tiil dagx hafft haffuer och giffuidt honum hans fengxseell qwitt och lööss saa frampdt han siigh ephther thenne dagh emoth myn herres nadhe redelighan beuiser

Riks-Registr. B, fol. 227 v.

Jtem lassze olson hæredtzhöffdinghe j hattula hæredhe

Jtem iönss andherson korsholm j forlæningh och östherbothnen med saadane forordh skæl och wilkor ath han ther wtaff aarlighan giffua schal xij^o mark örtuger j redhepeningha ij lester lax och x skipund geddhor godht godz och tiil godha redho

Jtem szamme iönss anderson ith quittensze paa all then deel han paa korsholm och j östherbothnen wtaff oss handa mellom hafft haffuer baadhe för wpbyrdh och wthgiff j sylff peninghar och all annen deel

Jtem Jöryen helsingh ith quittensze paa all then deel han wpborith och wt giffwit hade wthij westherbothnen och framdelis schal han göre redhe och rekenscap för ith hundrett mark örtuger szom han med tiil acters war, paa then gambla hans rekenscap then tiidh han war paa korsholm

Jtem Henningh pedherson fogthe wthij wermelandt

Jtem szamme henningh frijdtzdalen och elffuedalen j forlæningh och schal han holla myn herres nadh ther wtaff iiij karla ferdugha med hestar och harnisk

Jtem biörn pedheresson Fogthe paa wermelandtz bergh

Jtem Anders byorsson haffuer myn herres nadh giffuidh wenscap och wndt honum siith gotz ighen etc.

(Stockholm) den 25 September.

Till erkekiakonen i Upsala, herr Jöns, om Örby gård, Peder Skräddare och biskop Vincentius.

Riks-Registr. B, fol. 226 v.

[Om Mondaghen]

Tiil Heer Jönss Dachano vpsalensi Szom j scriffue oss tiil om then gaardh örby ath thet giordis behoff han bespisedis thaa wiliom wij wara fortængthe tiil ath latha komma tiidh nogra oxar, hwmbra maa han sielff fynna raadh tiil ath köpa ther j tiyerpen Om then pedher screddare som j scriffue ærom wij tiil friidtz at han kommer tiidh tiil gaardhen meed hanss hustrv och bliffuer ther paa worth gangn och besta saa frampdt han oss ther nyttuger ær Om then brodher Vincentio episcopo gadenensi maaj wetha ath wij för eder bön schul nw inghen mistycke haffue tiil honum j noghen motthe epter han siig saa redhelighan haffuer hollidt saa frampdt han siig oc her epter thenne dagh emoth oss redheligann beuiser szom wij honum nw sielff tiilscriffuidt haffua etc.

(Stockholm) den 25 September.

Till Erik Fleming i Finland om underhandlingar med Ryssarne, m. m.

Riks-Registr. B, fol. 227. — Förut tryckt i A. I. Arwidssons Handl. t. Finl. Häfd., 2: 156.

[Om Mondaghen]

Tiil Erich Flemmingh Szom tw berörer Ath wij schulle wara fortængthe ath forskicka nogra myndugha sendninghebudt in wthij rydtzszelandt etc Szaa weeth tw wel sielff ath thet haffuer aldriick warith sidwennia ath sendha hädhan wtaff Suerighe noghen sendtninghebudt

ther in j landit icke tycker oss heller mykit raadheligit wara at hædhan nogra schulle forskickas mesth för then schul ath the icke ære forfarne j then handil och legligheter szom ther ære paa ferdhe j then landzendha wil-
 iom wij för then schul ath thu med her Electj och flere godemendtz raadt ther j landit raadt fynna ath ther nogra godhemen wardha thiil forordineret som siigh ther om kwnne windteggia ath thet motthe komma wthij en goodh stadug friidh som then landzenda aldra störsthe magth paa ligger wij wile wara fortængthe tiil ath sendha tiidt worth incigle med woor kære her suaager athij thet maghe haffua wiidt handhen huar ther noger forsækringh skee schal paa waara wegna etc om then myntthemesthere ære wij tiil friidtz at han bliffuer wiidh then leygdhe som tw honum paa waare wegna tillsagt haffuer etc.

(Stockholm) den 25 September.

*Till Lars Skrifware om Joesth Quaditz och konungens systers,
 fru Margarethas gods i Småland, m. m.*

Riks-Registr. B, fol. 227.

[Om Mondaghen]

Tiil lassze scriffuare Szom tw scriffuer ath oss elske-
 ligh Ioesth quaditz haffuer tiig lathit forstaa at han schulle haffua befalningh wtaff waar kære her suager greffue iohan paa al the godtz waare kære syster tiilkomma j smaalandt, saa giffwom wij tiig tiilkenna ath wij nw haffua oss ther wthinnan besport meedh forne waar kære her suoger, ath thet icke saa ær j sanningh Dogh ærom wij tiil friidtz ath tw lather forna ioesth faa noghen deel wtaff thet landgelle thu wpborit haffuer och tager ther paa hanss quittance paa then deel thu honum andtwardar Huadt deel ther ær mere maa tw latha komma hiit wp tiil Stoc-

holm eller wendha thet ther nidher j peningha om tiig saa synes raadeligit och behöffuer tw nw inthit clæde köpa tiil barnen eller noghen annen deel som wij tiig tiilförenna tiilscriffue etc.

(Stockholm) den 25 September.

Till Aake Clawesson om en förläning.

Riks-Registr. B, fol. 227 v.

[Om Mondaghen]

Tiil Aake clawesson Epter tw j fiordh astwndha epter sala bolid, som tiigh besth beleggit ær saa ærom wij ther om tiil früdtz ath tw thet anamar tiil tiigh oc haffwom j then stadhen wnder lassze olson hæretzretthen ighen epter han kan maalidh och tienar for then schuld j thet embethit besth saa sendom wij tiig her med worth breff paa bolid saa frampdt tw wplather lassze olson ighen hæredit

(September?)

*Konungen berättar för ständerna, som vid S:t Michaels tid skulle församlas i Södertelje, att han återvunnit Kalmar slott, att sändebuden till Lübeck återkommit, och att derstädes en stadig fred mellan de nordiska rikena och de vendiska ständerna, samt handelsförbindelse med Holländarne, blifvit be-
ramade.*

Riks-Registr. B, fol. 177 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1491.

Vij götzstaff etc Helssze eder alle oss elskelighe friborne frelsismen kööpstadtzmen böndher landtboor och menighe Almoga som nw om sancte michils tiidh warda forsambladhe wthij waar Stadh Telgie etc kære wener giffuom wij eder tiilkenne Ath wij nw gudh thess loff-

uadh ære ighen kompne wtaff then resza som wij hadom nidh tiil Calmarna för the oredelighe stycker schul som berend wann melen och nogra andra forrædhere actadhe bedriffua emoth oss menighe riichit tiil schadha och fordarff oc haffuom wij saa straffath en parth wtaff the forrædere ath en annen schal szee ther wiidh, wij giffuom eder och tiilkenne Ath wij nw gud thess loffuadh haffua ighen fongit waar kære suager her greffue Johan tiil höyen och wærdugiste fader her Electum tiil wpsala meedh godhe behagelighe tidendhe fraa then herredagh szom nw j lubka stondhen ær oc haffua the ther gudh thess loffuadh besluthit en godh stadug friidh emellom thessze iij riike Suerighe norgie och danmark oc emellan the wendiske stæder och alle thess inbyggjare Szaa at huar och en maa nw tryggelighan sökia szin berningh baadhe wthan och innan riikis ee huar honum helst synes Teslikis haffua the och giorth och beramedh en godh friidh och wenscap meedh the hollendhare oc haffua för then schuld szamma hollendare wthloffuadt ath the wilia besökia worth riike suerighe meedh salth och clædhe win och al annen deel szom riikit och oss allom kan nyttugt wara saa ath wij en nw j thenne nærwarandis hööst schula formoda wtaff them en godh wndtsæthningh baadhe paa salt och alla andhra waror huar gudt saa wille fögath ath wædredth icke wille wara them formykit geenstortugt Ther före bidiom wij eder kære dandemen alle athij ware wiidh en god tröösth wij forhopa at al köpenscap schal siig her ephther daglighan forbetthra etc.

Såväl detta bref som de nästföljande odaterade finnas i registraturet näst efter ett förut i denna samling, sid. 109—110, upptaget bref, dateradt Stockholm (Jn Crastino inuentionis sancte Crucis) den 4 Maji, men innehållet i ett par af desamma utvisar att de böra hänföras till September, sannolikast till slutet af månaden.

(September?)

Besittningsbref för Peder Jönsson och Peder Finuedsson i Närtuna på några jordar vid Mellösa.

Riks-Registr. B, fol. 178.

Vij Götzstaff etc Giörom witherligit ath wij wndt och tilstadh haffue Ath oss elskelig pedher iönsson j nærdwna och pedher finuedhson sammestadtz maa och schula beholla niwtha och bruka alle the smaa iordher som liggia kringh om mædellösa för the ij^o mark som the för the iordher wthlagdt haffua szom ær j hasla xj öre landt iordh, j örtugh mindhre, j nærdwna x örtugher, j nykylle iij öre, j tryninghe xj öre landt j örtug mindhre, och j harg iij örtugher landt ioordh, och schula the inthit befatha siigh meedh medellösa gaardh wthan meedh för:na iordher, them the maaga och schula beholla thiil thess the ighen faa the ij^o mark som the therföre wtlagt haffua, om noger kan fynnes som næmmer ær, tiil ath lösa tiil siigh samma iordher æn the, för huess saker schuld the för:na iordher schula aa tinghe wpbiuda thess tiil wisszo etc.

(September?)

Erik Fleming i Finland underrättas om sändebudens återkomst ifrån Lübeck, och uppmanas att delgifva konungen sina råd för det stundande herremötet, samt att med råd och dåd biträda grefven af Hoya, som blifvit förordnad till höfvidsman, i fall fejd skulle uppstå med Ryssarne.)*

Riks-Registr. B, fol. 178 v.

Tiil Eriich Flemmingh Ath waar kære her suaager greffue iohan tiil höyen och brookenhuszen oc her Electus

*) Se anmärkn. å sid. 62.

wtaff wpsala ære nw ighen komne j fraa thet möthe som nw haffuer stonndit j lubek, therföre wel hade nyttugth waret ath wij nw hadom tiilhopa kallath woorth elske-
 lighe riikisins raadt att höra och öffueruæghe the swar som for:nde waar kære her suogher oc her electus tiil wpsala haffua forlongath Saa epther for:nde waar kære her suoger nw acthar giffua siigh tiidh wthij then landt-
 enda formode wij att han tiigh her wthinnen om alle-
 hande ærende wel warder wnderuisendis wile wij for then schuld ath tw om samma ærendhe framdelis oss thin godhe raadh och szinne thiil thet almennelighe herre-
 möthe som wij acthe att holla j thenne tiilkommande wintter med thin scriffuilsze giffuer tilkenne wij haffua och forstaath ath tw tiigh icke gerna paa tagha thet höffuitzmandtz dömmen huar ther noghen hær emoth the rysszer schulle bliffue forsambledh Haffua wij för then schuldt samma waar kære her suager ther om bekymbrath att han siigh thet omagh schulle paa siigh tagha huarföre bidie wij tiigh ath tw med her electj och flere godemendtz raadh och daadh wile wara honum behielpuge och bestondughe ath öffueruergie landtzens schada och fordarff som aldra störsthe magth paa ligger huar noget obestondh kwnne komma paa ferdhe Heer wthinnan giör som waar synnerligh throo sthaar tiil tiigh

(September?)

Konungen beder om erkebiskopen Johannis Magni råd med afseende derpå att Lübeckarne vilja försvara B. v. Melen, m. m.

Riks-Registr. B, fol. 179. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1492.

Tiil her electo wpsalensi Kære her electe som j oss gaffue tiilkenne om then rikardh att hann siigh mykit windtlagdhe om woorth och riikitzins bestha nw j then handil j hade med the lubske Saa epther wij haffua for-

staath ath the lubske endelighan wilia forsuara berendh wann melen tiil rettha haffuom wij lathit Concipere nogre articler wtaff the stycker hann mooth oss och riikith be-driffuidt haffuer bidiendis athij oss edert goda raadh och synne ther wthinnan wille giffua tilkenne om wij for:ne articler tiil samma riikardt schula forsendha att han thet ærendhe paa wore wegna schulle forhandla Tesgelikis om wij schulle scriffua honum tiil, tackandis honum för hanss woluiiogheth hann oss beuist haffuer och att honum schal obrutzligha hollas huadt deel honum paa waare wegna loffuadh och tiilsagth ær Heer wthinnan görer wel och giffuer oss edert synne och meninghe med eder scriff-uilsze tiilkenne etc.

(September?)

Till Gudmund Pedersson om vederlag; till Torsten Salomonsson, Olof Svart och Nils Westgöte om deras stränghet mot allmogen, m. m.; till Nils Grabbe om utfodring af konungens hästar; försvarelsebref för fru Christina (Gyllenstierna) och förläningsbref för marsken Lars Siggesson.)*

Riks-Registr. B, fol. 178 v.

Jtem gudmwndh pedherson widherlagdis thenne epther:ne gotz som ær midhammer och bagghabygdhen wthij östhergötlandh och iij gaardhar wthij fittia liggiendis wiidh wpsala, för then halffua gaardh myn herres nadh wtaff honum fiick benempdh orby, thiil thess for:ne gudmundh sig ytthermera bespörya kan om noger godtz ther honom kwnna better belegne wara

Tiil torsthen salmonsson Ath myn herres nadh haffuer besport att han ær alth for hoord med almoghan ther j landit saa att hanss nadh tiil ewentyrs haffuer ther en

*) Se anmärkn. å sid. 62.

owiliogh almoga saa wiil myn herres nadhe att han leggher ther böther paa wiidt hanss nadis ogönsth

tiil olaff swarth och iönss wesgöthe wiidh for:ne synne och att the med the andhre fogthar ther j landit bestyre myn herres nadh noghra gran tynnor wiidh j^e lester eller ij^e och fly saa att the komma hiit wtöffuer med thet förstha öpna watn,

Riks-Registr. B, fol. 179.

Tiil nielss grabbe ath myn herres nadh haffuer wiidh sthen fynne fodringh tiil hanss hestar wtöffuer thenne winthther ther j raseborgx læn etc

Jtem Fru Cristhin ith forswarelsze breff paa hennes köpe gotz

Jtem lassze siggeson Sæthermo och westhermo sogner paa rekerna j forlæningh

Strengnäs den 7 October.

Konungen efterskänker domcapitlet i Strengnäs räntorna af en capitlet nu frändömd åker, men uttalar sin förhoppning, att capitlet i stället skall visa sin godvillighet medelst gåfvor af tegel till bygnaden å Stockholms slott, till hvilken äfven andre innehafware af tegellador i trakten borde bidraga, liksom borgarne och allmogen med dagsverken.

Riks-Registr. B, fol. 179.

Tiil her Electo och menighe Capittlith wthij Strengnes Sancte birgitte dagh

Sincerissimis nostris in domino etc Kære her electe och godemen Epther then aakren ær edher j fraa gonghen (thet wij ey anners wetha) med rettha, kwnne j wel sielffue merkia ath ther eptherfölgia wil athij bliffue tiiltaladhe och wthan twiffuel thet wij formodhe ther thiil wundtne

athij then wpbyrdt szom ther aff falla motthe ighen giffua skolen Dogh för then godhwilioghet schuldt szom wij altiidh haffua fornwmith hooss edher sidhan wij kommom tiil regimentthit her j riichit szee wij wtöffuer med edher om szamma wpbyrdh besynnerligha for thy ath thet wille reckia tiil mongha wtaff edher szom aakren hafft haffua then ene epther then andhra som wij wnderuisthe ære Forhopen dis athij en nw her epther wilia saa beuisza eder godhuilioghet emoth oss och riikit szom j her tiil dagx giordt haffua och besynnerligha j then bygning som cronnonne slooth her j Stocholm nw aff nödden tiilstwndhar saa ath wij motthom faa en wagn eller thwaa med thegel tiil hielpa fraa edher, thet samma begære wij och aff closthereth och annerstadz j then engdh om kringh Strengnes ther thegelladhur æra, ther j her electhe wel giören och besteller worth bestha om Hopes oss och ath the godhemen borgarene och almoghen j hæredhen sacktha hielpa ther noghen dagxwerkie tiil om saa behöffues och them tiilsagt wardher paa waara wegna Och epther dekenen haffuer saa onyttugth tall hafft j flere reszor paa oss och the oss thiena wiliom wij honum her wthinnan wndhantagnan wara, then saa icke haffuer siigh ath wij meedt honum öffwerszee skolom wthan acthe thet straffa som tiilbörligit ær, iemwel formodendis athij godemen hielpen och tiil paa edhra sidho ath saadanth straffath bliffuer paa thet j icke moghen niwtha honum oondh aath, och mistenckthe wara, att hanss onyttugha tall, ær edher icke högielighan emoth Heer eder gud befalendis

Tuna den 26 October.

Konungen underrättar menige rikets innebyggare, att äfven Dalkarlarne, som varit oroade genom Peder Cancellers och andra förrädares stämplingar, nu tillsagt honom trohet, m. m.

Riks-Registr. B, fol. 179 v. — Förut tryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 23: 48 o. f.

Tiil menighe riichit Wtaff Thuna landtztingh toorsdaghen nesth före sanctorum Simonis et iude dagh

Wij Gödtzstaff etc Kære wenner wij tacka edher alla gantzscha kärligha och wenligha för alles eders weluilioghet och throschap j oss och edert rettha fædernes riike bewist haffue och athij altiidh gerna haffua rettadh edher epther waare scriffuilsze och warith waara fogtar och embitzmen hörughe oc lyduge paa waare wegna som erlighe thro dandemen för huilkit j altiid schole fynna oss weluilioghe tiil ath wetha och rama alles eders besta goda gangn saa lenghe wij liffue Saa kære wenner wij giffwom edher tiilkenna ath wij haffue warith tiil samtal med koperbergxmen silffbergxmen iærnbergxmen och then menigheman öffwer alla dalanar om nogher merkelighe ærende som riichit och oss magt paa liggher I blandt annath worth och rördrdt om then marghfollelighe lygn och forrædherij som her peder Canceler oc hans parthij meedh andhra forrædhare flere oss j thetta forlidtna aar paa lugit haffua Saa formodhe wij ath the dandemen haffua nw sielffue clarligha noogh forstondit then ondha och forrædhelige meningh som fornde her pedher j synneth hade ther the dandemen eder yttherligare theres meningh ther om tiilkenne giffwandis wardha medh theres scriffuilssze Saa paa thet ath inghen schal haffua noghen tilfelle epther thenne dagh ath giöra noghen twædregt her inbyrdis j riichit oss och menighe riichit tiil schada och fordarff ære the nw saa wtöffuer eens med oss wordtne ock haffua oss loffuadt och tilsagt ath the wela bliffua horda wiidh

thet hulscap och manscap som the oss tilförena loffuad oc tiilsagt hade oc aldrigh ephther thenne dagh setthia noghen throo eller lithe tiil noghen then som saadana obestondt företaga wille wthan med liiff och magth tiilhielpa ath saadana forrädere maaga tilbörliha bliffua straffadhe oc j alle motthe saa beuisa siigh emoth oss som hulle thro wndhersaatther böör ath giöra förhopendis och inthit twifflandis athij dandemen alle och saa giöre wile, oc huar noghen forrädere wille yppa siigh ther hooss eder j then landz endha och fara med nogoth löösth tall lygn oc härendtskeedh som nw j thetta forlidtna aar wanckat haffuer athij dandemen ther inghen throo eller lithe tilsetthia wthan tiilhielpa at han tiilbörliha maa bliffua straffedh I huadt motthe wij kwnne etc.

Tuna den 26 October.

*Till menigheten i Mora i Dalarne om deras kyrkoherdes,
Jakob Petri, stämplingar, m. m.*

Riks-Registr. B, fol. 181. — Förut tryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 23: 53 och i Krönings-
svärds Dipl. Dalek. 2: 70, no 361.

Tiil Mora sogen

[Wtaff Thuna landtztingh toorsdaghen nest före
sanctorum Simonis et iude dagh]

Vij Gödtzstaff etc Kære wanner szom j oss nw sisth tiilscriffue begarendis athij motthe beholla her Iacob hooss eder för edher kyrkeherre Saa scriffwom wij honom tiil ath ephther wij thaa agtadhe giffua oss hiit wp tiil thuna landtztingh ath wara tiil ordha och samtal med then menigheman her j thenna landtzendha war wor wile och begære at han her schulle mötha personligan paa szamma tiidh ath giöra szin wrsegt in för the godhemen wtaff riichitzins raadh som her med oss waare tiilstädhe Nw

epther han ey kommen ær haffuom wij clarlighan for-
 stondit at han haffuer warith j forbundt med her pedher
 Canceler oc hans parthij som ther haffua legath wpe
 hooss honum j thetta forlidtna aar oss wndher ögenen
 digtath oc stemplath oss the mongha openbare lygner paa
 som wij nw her haffua giordt woor wrsegdt före, in för
 then menigeman szom her nw war forsambledt Therföre
 wij aldrih agtha ath lidha honom hooss edher at han
 her epther thenne dagh schal bliffua edher kyrkeherre för
 the mongha sthora lygner han med for:ne her pedher oss
 digtadt och paa föördt haffuer som for:uit staar ther med
 han hade agtadh forföra edher wthij nogot nyth obestondt
 saa athij schulle haffua wpsath eder emoth oss oc edert
 rettha fædernes riiche thet han dogh icke haffuer kwnneth
 bekomma Wij wela wel wara fortængthe tiil ath for-
 skicka eder tiidh op en godh forstondugh man ther edher
 iw saa nyttugh scal wara som for:ne her iacob och then
 ther riichit oss och eder kan bestondugh wara och wij
 kwnne setthia fulkomliga thro och lithe tiil Haffuer for:ne
 her iacob föregiffuidt j sziin scriffuilsze han oss tiilscreff
 ath thet war then menigemandtz wlie och begære her
 offwan longhedena at her pedher schulle ther wpe hooss
 honum bliffua forsuaredh huilketh then menigheman her
 openbarligha nekath och widhersagt haffuer ath thet al-
 drigh skeeddhe medh theres weethscap wlia eller begære
 ath for:ne her pedher tiidh wp koom eller ther bleff for-
 suaredh Sameledis nekadhe och wider sagdhe then meni-
 gheman ath thet breff som bleff oss seendth tiil westher-
 ars nw j sommars som beselgth war med landtzens in-
 sigle war aldrih wthgiffuidh meedh theres wlia eller with-
 scap och the ther aldrih nogit wtaff wiisthe som j thiil
 ewentyrs wel höördt haffua wthan war for:ne her peder
 Cancelers her iacobs och theres parthies digdt och forræ-
 derij För saadana stycker wiliom wij och strengeligha
 biudha athij for:ne her iacob offuergiffua giffuandis ho-

num plath ee fraa eder och [icke] lidhe eller forsuare honum ther wppe hooss edher epher thenne dagh oss wndher ögenen Huar j thet icke giöre nödgoms wij thaa ath taga tiil hielp meedh oss then menigeman her nidhre och draga wp thiil edher thet hogmoodt och fortreedt ath widhergiöra och tagha samma heer iacob ther wth meedh haaredt wij haffua aldrih j noghen motthe saa beuisth oss emoth edher eller noghen suerigis inbyggjare athij oss haffue nogoth schylla wthan waarom then szamme som war med edér j forsthenne och frelsade edher wtaff konungh Cristierns hender Therföre raadhom wij eder fulkomlighen athij en nw besynne eder sielffue och offwer giffuen thet obestondh j företagit haffue Wij tacka then menigheman her nidher och kringh om menighe Suerigis riiche ther oss loffuadt suorith och tiilsagt haffua at huar j nogoth obestondh före tagha wille epher thenne dagh wilia the medh oss tiilhielpa ath thet schal ey bliffua ostraffedh epher som tiilborligit ær Thetta loffua och tiilsegia wij edher medh thetta worth opna breff begærendis ther paa eders answar och grwndeligha meningh ther wij oss kwnne epher rettha

Stockholm den 9 November.

Till Måns Bryntesson att undersökningen om på hvilket rikes grund ett omtvistadt fartyg strandat skall uppskjutas till konungens ankomst, samt om Severin Küls anspråk på gods, m. m.

Riks-Registr. B, fol. 182 v.

Ex Holma Toorsdaghen nesth före martinj

Thiil monss brwnttheson Weeth monss Athuj haffua forstondit wtaff thin scriffuilssze ath Trwdh gregersson Agthar haffua nogra bönder tiil samans wtöffuer thet wrack

som tw om scriffuer emellom edher j trettthe stonder Ath ransaka huad thet ær fallith paa Suerigis eller danmarkis riikis grundt Saa lathe wij oss tycke ath bönder haffua fögha forstondh tiil ath ransaka saadana ærendhe riichen emellan Och wile för then schuldt ath tw samma ransakan haffuer fordragh tiil thess gudt fögier athuj sielffue personlighen komme tiidh nidh j thenne tiilkommandhe winthter ther wij thaa nogra godemen wtaff riikitzins raadh och riddhersepith kwonna forordinera, som om samma ærendhe ytthermere kwonna forfara Som tw oc scriffuer ath Söffuerin kiil haffuer keentz wiidh benckt iönssons gotz som slaghen bleff j Calmarna och segher siigh ther thiil haffua befalningh wtaff oss huilkit oss icke dragher tiil mynnes athuj honom ther paa noghen befalningh giffuidt haffua oc haffuom för then schuldt nw scriffuit for:nde Söffuerin tiil at han siigh med for:ne godtz inthit befatthe schal tiil thess wij sielff personlighen tiid komma tiil stædis ther wij ytthermera kwonna ransaka hure thet ærendhe siig haffuer begiffuith Om then halffue eller hele lesth berghenfiisk som tw ær begærendis ærom wij till friidtz meedh ath thu ther wtaff saa mykit beholler oc sender oss hiit wp j wintter xv eller xvj lesther tiil waar skiips behooff om them wth fettalie schola j szomar ighen, meedh thet sedhan ighen ær maathw rama worth bestha szom wij thro tiigh tiil etc.

Stockholm den 9 November.

Till Uddevalla stad om besittningsrätt af stadens grund.

Riks-Registr. B, fol. 182 v.

[Ex Holma Toorsdaghen nesth före martinj]

Tiil borgamesthere raadh och menighethen wthij wdheuall Szom j gaffue oss tiilkenne med waar scriffuere wij

senesth ther nidh j then landtzendhe skickadt hadom om then ioordhemon, som eder stadh paa bygdte ær, ther her thure agthar giöra edher noget forfongh paa menendis siigh ther haffua arffua reeth thiil etc Szaa haffue wij wel forstaath ath szamme her thure för then iordhemon haffuer aff cronone fulla forläningh faath j saa godha lægho och saa goodh godtz ighen som the gotz waare ther stadhen nw sthaar paa Therföre wele wij athij bliffue wiidh edre gamble sidwennie och preuilegier som j her tiil dagx brukat haffue retthandis ephther oss och waare embitzmen paa waare wegna och inghen annan tiil thess gudh fögier wij j thenne nesth kommandhe wintther personligha komme nidh j then landtzendhe ther wij thaa forfara kwnne ytthermera hure then saken siigh haffuer och wela thaa wetha och rama edert bestha j alle motthe saa j oss tacka schula

Stockholm den 11 November.

Konungen uppmanar ånyo Arvid Westgöte att uppsända konungens "rostningh", och att söka uppfånga ett sjöröfwarefartyg i Stegeborgsskären, samt uttrycker sin förundran deröfver att Arvid till Stockholm uppsändt fotfolket, hvilket han bort försörja af sin förläning.

Riks-Registr. B, fol. 188. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1492.

[Ex Holma] Sancte martinj dagh

Tiil Aruidt Wesgötha Szom wij tiigh offtha tiilscriffuedt haffua Ath thu schulle forskickath oss hiit wp waar rosthningh Forwndhrar oss ath thu en nw ther inthit tiilgiordt haffuer ephther thu westh oss ther magdt paa liggher för then resze schuldt szom wij agthe giöre j thenne wintther kringh om landit Saa welom wij ath thu en nw forskicker thet hiit wp meedh thet aldhra första tagandis

ther wthinnan inghen forswmilsze Wij haffua forstondit ath j Stægheborgx skær liggher en iagth ther röffwer och tiiltasther huadt hoon öffuer komber oc haffuer nw j thenne daghar wptagit v aalendtzscha skuthor och ena skutho aff Sudherköpungh och inghen weeth hwem for:ne iagt tiilhörer Therföre wiliom wij ath thu bemannar the iagther thu hooss tiig haffuer böösze hwn dt och snöre-naalen meedh folk fetthalie och werior och lath them löpa thit wp aath skieriegardhen ath wpsporya for:na iagth och the kwnna faa henne fatt och mathu setthia harnisket in paa snörenaalen och ther med nogra godha karla saa ath for:ne rosthningh bliffuer wel foruareedh och thet kommer tiil Stægeborgx medh thet aldra förstha som thu kan tengkia oss magt paa liggher thetta forswmma inghalundha oss forundhrar ath thu saa öffwer giffuer the fothgongare och lather them komma hiit, epther wij wntthe tiigh alth lænith ther nedher theslikes alla the gærdher hade tw wel raadh tiil att holla them, och westh thu wel sielff ath thet annerlundha war öffuertaledh oss emellom then tiidh wij befaltthe tiigh for:nde fothgongare wij haffue dog hafft platz noogh tiil ath besörghia the andher szom wij tiilförenna her wppe hade etc.

Stockholm den 11 November.

Svar på konung Fredriks förbön för Severin Brun och andra Severin Norbys tjenare, hvilka konung Gustaf ej förr vill lösgifva, än han återfått det artilleri, som Norby ännu hade i sitt våld.

Riks-Registr. B, fol. 73 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1570.

Vaar wenligh kærlich Helzsen tiilförenna scriffuidt meedh waar herre Högmegtugesthe Högborne försthe oc herre wij finghom nw edher scriffuilsze j huilke j giöre edher wrsegth huarföre wij icke maaghe faa waara kar-

togha ighen som her Söffuerin norby oss j fraa haffuer theslikes waar skooth som paa Syllsborgh war Och begære j ther meedh ath Söffuerin brwn schulle lööss giffuas Anseendis at han worth grepen wthij een frij och feligh leygdhe etc Saa giffuom wij edher tiilkenne ath om szamma leygdhe ær oss plath owittherligit och schal han aldrih beuisza at han noghen tiidh waar leygdhe hade Och athuj lathom griipe honom hadom wij wel goodh reeth thiil effther han hörde för:nde her Söffuerin thiil, then oss och wara wndhersaather inghen freedt höölt thet wij dogh annorlwndha formodat hade epther then handil j malmöö skeddhe Huilkeedt oss icke wel stoodt tiil ath lidha wthan wedhergiöra thet om wij kwndhe Och som j scriffue om för:nde woorth skoott paa sylssborgh war Ath thet worth föördt tiil gutlandt om thet böör wara wor schade ath saa skeddhe lathom wij thiil huar redeligh man epther thet worth oss saa tidha och offtha ighen loffuadt Och wij thesgelikes j flere reszor hadom worth breff och budh ther epther Och finghom dogh icke thess mera ther wtaff wthan allstedis forhalingh Forhope wij för then schuldt ath wel redeligith ær athuj motthe faa thet ighen Och effther heer Söffuerin norby som haffuer szamma skytt j wære paa wisby sloott ær nw edher thro man oc tienere szom j scriffue, twiffler oss inthit ath nw ær wel wthij eder magt saa bestelladh at han lather oss faa samma skyttthe och kartogha ighen nær saa skeedt ær schal för:nde hans thienere Söffuerin brwn meedh the andhre fonghar gerna lösze wardha Och szom j scriffue ath för landtzerona worth saa dagtingadh ath för:nde Söffuerin norby schula wara oss och audher eder forwanttha wmbeuaradt synes oss ath ther folgdhe wel skeel medh effther then wenscap som wthloffuadt war j malmöö dog hopas oss ath för samma dagtingan schuldt then wij inthit wtaff wisthe, waarom wij icke pligtughe wara honom aldelis wmbeuaradh för then schada han

waara wndhersaatha giordhe baadhe her aff Stocholm och aff Findtlandt wiidh then tidhen han war bestalladh j landtz-krona och förra en han meedh aluar giick eder tiil handa Och ther j scriffue athij icke gerna gaaffue noghon wr-saka tiil ath szamma Contragth icke schulle bliffua hollen etc Forhopes oss athij icke heller wilie ath then dagtingbe j malmöö giordis schal forkrenckias ther wthij loffuadis friidh och wenscap emellom eder och oss och beggis waares landt och wndhersaather paa waara sidho schal nesth gudz hielp ther wthinnan inthit feel fynnas om wij thet elles niwtha maaghe Edher her meedh alszmegtugh gud befalendis til effuogh tiidh Scriffued paa worth slott Stocholm Sanctj martinj dagh Aar etc mdxxv wndher worth Secret.

Gödtzstaff meedh gudz naadhe
 Suerigis och Götthes wthualdt konungh etc
 Högmegtugiste högborne herre och försthe her Frederiich meedh gudz nadhe danmarkis wendis och Götthes konungh wthualdt konungh tiil norgie Hertugh wthij Sleszuik Holstheen Stormaren och dithmersken greffue wthij oldhenborgh och deelmenhorst waar besynnerlighe godhe wenn och kære naboo.

(Stockholm) den 11 November.

Till electus i Skara och andre rådsherrar i Westergötland om underhandlingar med Ryssland, om Danskarnes och Hansestädernas opålitlighet, samt om föregifna uppkomna nya oseder, m. m.

Riks-Registr. B, fol. 74 v.

Tiil Heer Electo j Schara och the andher aff raadit j westhergothlandt Sanctj martinj dagh
 Sincerissimis nostris etc Werdugh fadher och erlighe godhemen Szom j röre wthij eder scriffuulse ath thaa wij

kaaradha wordhom för herra och konungh j Strengnes worth beslutit ath myndugh senninghebudt schulle wthsendhes tiil ryzelandt etc En dog j saa scriffue och for-tænckia oss tiil forsumelsze j riikitzins ærendhe och formodhe wij dog athij wthan twiffuel wel anners wethe För thy strax wij finghe findlandt in ighen, sendhe wij knwtt erichson och mesther hans Erchedekenen och nogher andra ther hæn, och kommo ighen meedh friidh och godhe tidhende och sculle strax ther ephther kommith noger myndughe senningebudt tædhen oc hiit tiil oss ephther stadtfesthningh paa szamma friidh som the godhemen tiit skickat wore eder och menige riichitzins raadh myndeligha sielff wndheruisthe j thet herremöthe som nw sisth stoodh j westhrars Huars schuld eller bristh thet företagit haffuer ath saa icke och sidhan skeedt ær entinghen paa theres sidho eller paa thenne, wethe wij icke enkanthe, dogh twifflar oss inthit ath waar kære suogher greffue Johan wardher thet wel wthfraagandis medh the andher godhemen j findtlandt och teslikis meedh rydtsarena oc huar bristhen finnes, maa booth paa leggas, ee huilkin sidhan thet ær entinghen theres eller wor, oc haffuom för then schuldt hoop ath thet maa bliffua betagit tiil godho oc huar honom och the gode men j findlandt synes raad wara ath tiidt schulle sendas noghen ny senninghebudt schula thet giöra paa wora wegna och wndher worth namn ther wij them worth insigle paa sendt haffuom och agthe j alle motthe besörgia thet ærendhe thet bestha gudt giffuer oss nadher tiil meen athuj schulle noghen hielp och wndsethningh forwentha wtaff the danske eller stæderna ther betröste wij icke fulleliga paa för thy wij fornemme icke annath en lööss handil medh noghen then parthen och kwynom icke fulleliga besynna huadt eder meningh ær thaa j saadanth scriffue ephther j wethen ther om wel sanninghen saa wel som wij huad trösth wij aff them formodha scholom heller nw en noghen tiidh tiil-

forenna gudt giffue oss semya och kærligh her inbyrdhes ther magha wij alsz szom mesth paa litha nesth gudz hielp Och som j scriffue ath mongha wsidher wpkommen ære, thet bekenne wij och, gerna tiilhielpandis meedh eder och andra godamen ath the motthe aff komma kan och wel henda ath somligha haffua en tiid longh warit hollen för godha sidher the wel ith skiin haffua wtaff godhet och dogh inghen grundh ther tiil aff gudz lagh och somligha ære wel saa clarligha emoth gudz lagh ath ther inthit twiffuel om ær, szom ær meedh swaara eedher wtrohet tiil huar annen saa ath inghen ær, then andher goodh eller hold och andher stycker flere som formykit haffua brukath warith j Suerighe och tiil ewentyrs en nw mykit brukas Ath alle saadane stycker som emoth gudz lagh ære motthe aff leggas ær wel worth begær saa wel som eders ath gudh ther med blidtkas motthe Och priisze wij edert godha raadh och meningh ath nogit lyffthe gior-dhes paa thet ath slighe wsidher motthe aff komma och gudt blidkas Dogh wethe wij inthit löffthe ephther worth fögha forstondh, thet gudj behageligaren kan wara æn thet wij redho loffuat haffua thaa wij anamadhe cristen- domen athuj bliffue wiidt hans budt, och latha saadane osidher wtaff som hans budt emoth ære, och the ther inghen grundt haffua wtaff hans lagh Dog huar j eller andhre nogoth anneth betthre besynna kwnnen j thetta ærendhe, wilie wij gerna tagha ther wiidh och rettha oss ther ephther och ælles j huadt mottho wij kwnne störkia cristhendem godha sidher och then menighemandtz besta ther wilie wij nesth gudz hielp altiid latha oss fynna wfor- summath wthinan en dogh som wij fornemme somlighe oss annath paa seghia thet them gudt forlathe then wij eder befale etc.

Konung Fredriks bref, hvarpå ofvanstående är ett svar, är tryckt i bil. 5.

(Stockholm) den 12 November.

Konungen tillskrifver innebyggarna i Mora, som nu åter lofvat konungen trohet, att han är tillfreds med deras förslag om straff för Peder Grym och dennes parti, att herr Jakob på deras förbön erhåller nåd, samt att herr Larens i hans ställe blifvit utsedd till kyrkoherde.

Riks-Registr. B, fol. 75 v. — Tryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 23: 37 och i Krönings-svärd's Dipl. Dal. 2: 74, no 364.

Tiil mora sogen Söndaghen nesth epther Sanctj martinj dagh etc

Vij Gödtzstaff etc Kære wanner wij finghe nw eder scriffuilsze med waar thienare lassze olson I huilke j scriffuen hureledis j haffue warith öffuer eens medh the godemen som wp tiil eder wthskickadhe wore ytaff koperbergit iærnbergit och menighe landit wthan före edher athij medh them willia obrotheliga holla oss then hulscap oc manscap som j oss för longhan tiidh sidhan loffuadt och tiilsagt haffue och aldriig hylla eller forsuara then oss wille liggia wndher öghenen wiidh eder sanningh och cristheligha thro För huilkit wij tacka eder alle Aethandis saa beuisa oss emoth edher ighen athij nest gudz hielp oss inthit straffa scholen och epther j sielffue bekenne athij aff edher enfollughet haffua warith forfördhe, szee wij gerna wtöffuer meedh eder anammandis eder j waare gönsth [och] nadhe ighen Dog huem j sielffue willien haffua straffadhe saa som the ære ther j om rören j eder scriffuilsze the ther lopo medh peder gröm oc hans parthie ther ære wij tiil friidtz meedh ath the straffath bliffue epther eder begære saa som wij redho tiilförenna scriffuit haffuom och som j scriffue athij bedragna wordhen wtaff her pedher och hans parthij Forundrar oss noogh ther wppaa epther thet j dandemen wel kwndhen merkia strax j försthena athuj woro iw eder och menighe Suerigis riiche

saa hulle och thro som noghen tiidh kwnne samme her pedher wara then ther mykit wollandis war, thet fordarff som j riichit war j wor forfaders tiidh her Stheens huess siel gudt nadhe Hopes oss athuj ære then szamme som nesth gudz hielp eder och then menigheman j riichit haffue holpit riichit ther wthur ighen oc boordhe för then schuldt betthre wara betroddhe en han, eller the andher forrædhre saa som wppe hooss eder, worth och riikitzens argesthe hade för hendher Dog hopes oss och setthie ther fulleligha waar lithe tiil ath saadanth icke saa lettheliga skee schal wppe hooss edher epther thenne dag athij taghe slighe mendtz tal och lögner för then throo som eder böör setthia tiil eder retthe herra Och szee wij wtöffuer med her Jacob som eder kyrkeherre warit haffuer och giffue homom waar wenscap för eder böön schuld j thet forhopit at oss aff homom icke schal annath widerfares epther thenne dagh en thet gooth ær, oc en throo wndhersaathe böör ath giöre Och sende wij eder nw en annen dandeman tiil kyrkeherra som waar Camaremesther warit haffuer her larens then hopas oss eder dandemen allom schal nyttugh wara bidiendis athij wildhen elska homom och wara homom höruge och lyduge besynnerliga huar han eder waar willia wndheruiszendis warder och forlathe wij oss fulleliga paa thenne eder scriffuilsze och tilsegyielse at huar oss nogoth wmtrengdhe för wthlendtzhær eller elles wtaff nogoth inriichis obestondt athij icke wilien stilla sitthia tiil waar hoogmodt och schada thet wij altiidh gerna forskulla Och wilie ware then szamme som waar halss wiil waagha för eder och menighe Suerigis inbyggjare Heer med eder gudt befalendis etc.

Stockholm den 21 November.

Till konungens syster, fru Margaretha, om tillståndet i landet, förhandlingar med Ryssarne, Albrecht Tolk, fru Margarethas fogdar, fru Christina Gyllenstiernas tillämnade giftermål, m. m.

Riks-Registr. B, fol. 183.

Brodherligh kærlich Helszenn tiilförenna tiilscriffuenn meedh waar herre Kære elskelige Systher maa thu wetha at her j landit sthaar aldellis gandtzska wel tiil tessz gudt szee loffuadh endogh wij j thenne nesthforlidtne sommar oc Hösth ganscha sthoor bekymbringh hafft haffue baadhe meedh then her pedher Canszeller hans forrædhere partij och monghe andher szom altiidh ærbetadh haffue effther waar schadha och fordarff meedh theres forrædhelighe och lygnaetighe stemplinghar Huilkit nw thesz gudt szee loffuadh stillat ær sidhan then menigheman baadhe j dalana och annor stadtz grannelige forstaat haffue waar wrsegth etc Szom tw scriffuer ath inghen fare ære aff the rydszer och at then wpresningh szom ther för handen war ær them betaghen och ath the sendtninghebudt som her Electus hade aastadt skickadt icke droghe ther in besynnerlighe för then schuldt ath the hade inghen befalninghar eller framsethningar aff oss thiil sthore försthen etc Saa tycker oss thet ganscha wel wara ath szamma wpresningh betaghen bleff och athuj oss paa then sidho szæker wethe etc Om the senninghebudt giffuom wij tiigh tiilkenne athuj paa then leglighet szom ther ær paa færdhe inghen forstondt haffue oc haffuom för then schuld oss elskelige Greffue Iohan medh flere wore elskelige thro menn j then landtzendhe fulle magth och befalningh giffuith j saadane ærendhe handtla och giöra thet bestha epther alle leglighether etc Teslikes szom thu scriffuer om albrickth toolk etc Saa ære wij thiil friidtzs

epther han ther icke nyttugh ær at han far tiidt wij honom forlændt haffue Sameledis som thu berörer om thina fogthar etc Saa giffue wij tiigh tiilkenne ath Salomon haffuer warit hooss oss een resze sidhan och wndheruisthe han oss ath then andhre laagh paa then tiidh siwgh sidhann haffuom wij scriffuidt honom thiil at han schal mötha oss j washena medh sin rekenscap ther wij agtha holla waar iwl och kwnnom thaa förhöra hurw han godtzen förestaata haffuer wele wij thaa wel fortængthe wara ath ordinere om szamma godtz baadhe thin och barnsens som oss böör ath giöra och ath lika schal ghaa thiil paa alle sidor etc Haffuer oc her iönss lathit siig tykie at han haffuer welath reghera spelet her, men oss synttis, at han hade ther föghe forstondh tiil, och kwndhom therföre honom thet icke tiilstædhie, om han segher nogoth annath lösth tall för tig thaa seeth ther inghen thro tiil för han liugher alth thet han segher, ytthermera kære systher szom thu berörer om barnen etc Saa szee wij thet gerne ath the bliffua hooss tiick besynnerligha peder bragdhe tiil thess gud fögier han bliffuer nogoth ældhre och sthörre sidhan wij ytthermera hans bestha rama kwnna etc Kære systher giff oss tiilkenne hurw tiigh behager j then landtzende oc hurw tiigh gaar ther j hand etc Inghen synnerligh tidhenne haffwom wij scriffne paa thenne tiidh wthan wij haffue hört ath fru Cristhin wiil giffthe siigh och schal haffua iohan thureson dog wethe wij icke fulleligho sanninghen en nw för en wij ytthermera ther om forfaret haffua wele wij thaa wel giffua tiigh thet tiilkenne Heer medh tiigh karsk och swndh then alszmeg-tugiste gud befalendis Scriffuith paa worth slot Stocholm Tiisdagen nesth före clementis.

Stockholm den 28 November.

Till Olof (Arvedsson?), fogde i Södermanland, att han ej bekymrar sig med hustru Margaretha, Märten Stigsons enkas gods i Grödinge socken.

Orig. på papper i brefform i k. Riks-Archivet.

Göstaff medht gudz naadhe Suerigis och Göthes wthualdt konungh etc

Waar gönst tillförne etc Er oss till kenna giffuith Oloff ath thu bekymrar thigh medh hustrv margaretis morthen stigsons hustrues godz ok opbyrd j grodinge sogen Viliom wj ath thu haffuer thet fördragh, ok stædh icke heller lendzmannen eller noghon annan göra henne nogot förfongh paa szamma godz Heer medh tig gud befalendis Scriffuit paa wort slot Stokholm tisdagen effter katherine Aar etc xxv Vnder Wort signeth.

Sigillet bortfallet. Af brevet är ett stycke bortrifvet, hvarföre af utanskriften endast återstå orden: Till wor wor fog

(Stockholm) den 30 November.

Till borgmästare, råd- och köpstadsmän i Östergötland, om förbud för utförsel af myntadt eller omyntadt silfver, m. m.

Riks-Registr. B, fol. 76. — Förut tryckt i Tegels Gust. 1:s hist. 1: 112, och i Stiernmans Comm., Pol. och Oecon. 1: 14.

Tiil Borgemesthare raadt och alle köpstadtzmen szom byggia och boo wthij menighe östhergötlandt Sanctj Andree dagh etc

Kære wenner oss ær tiilkenne giffuith Ath mykit sylff och riikitzins myntt föres ther nedhre wtaff landit hooss eder och tiil tydtzlandth ther wtaff riichit mykit bliffuer forsuagath och storlighen kommer til agthers För huilke szaker wij nw her haffua warith tiil talss meedh

waare elskelige wndhersaatther borgamesthere raadt och then menigheman her j waar stadt Stocholm och eptther theres begære haffuom wij her högielighan forbudeth Ath inthit silff enthen giorth eller ogiorth schal föres hädhan wtaff landit eptther thenne dagh, ey heller nogoth pauimentthe eller riikitzins myntht huadt heller thet ær dansth eller swensth szom her j riichit gænligit ær Saa welom wij oc högielighan biudhe athij ey heller ther nedher hooss edher wthföra eller wthföra tiilstedhie nogoth silff wtaff landit giorth eller ogiorth ey heller nogoth pauimentthe eller riikitzins gænlighe myntt huadt thet ær swensth eller dansth enthen tiil tyslandt danmark eller noghen annorstadtz wtaff landit huarken aff suenskom eller tydtzskom Saa frampdt som then saadana godz haffuer meed fara och ther meedh wardher beslaghen ey wiil haffua foruerkath samma silff eller peninghar och ther tiil meedh saa mykit han haffuer medh fara och ther tiil meedh baadhe liiff och gotz etc.

Hof den 23 December.

Konungen tillkännagifver för innebyggarna i Wista, Tveta, Norra och Södra Wedbo härader, att han ärnade draga ned till deras landsända och der skipa rätt, samt beder dem därför låta sig välvilliga finna med en gärd till hofvets underhåll.

Efter Broocmans afskrift (i Witt-, Hist.- o. Ant.-Akads saml.) af orig. på papper i Jönköpings stadsarchiv.

Wij Göstaff mett gudz nadhe Suerigis och Götthis wthualldth konnungh etc. Hellse eder alle Dannemenn, wore elschelige wnderszaather menighe Almoghe, szom byggie och boo wtj Vistha Tuetha, Norra widbo och Södrewidbo, Vestrahæradhet och Østrahæradhith, kerlighe mett gud och wor synnerlighe gunsth och nadhe . kere

venner wj tacke eder alle gansch kerlighe för edher weliillioghet, trohet, hulscap och mannschap, j ossz alltid trolighe och mannelighe beuisth haffue, besynnerlighe gerna rettath eder effter vaare schriffuellse, och waret vore fogther och embetsmen hörughe och lydughe szom tro dannemen j alle motthe, thet wj mett eder alltid förskylle wele saa lenge wj leffue : Saa kere wener geffue wj eder tilkenne, at wj for monge merkelighe szacher och ærendhe schull, i thenne vinther acta geffue oss nedt till eder j then Landzenda, ath höre och ranszacha om alle Leglighetther, och skaffa huar man Lagh och reth szom i thenne förledne aar nogit oskell, eller orett vederfaren ær . Therföre Bedie wj eder, dannemen alle szaman, at j eder laathe weliilliogha finne, mett en mögheligh gerdth emoth oss och worth Hoffolk, szaa at wj waar berninng faa, ther wj ligghe schole, szom her effterschriffuith staar, Tolff skattebönder om huar gerd och xxiiij fattighe Landbor för sigh om huar gerdth . J huarie gerd schall ware iiij tunnor korn, ij lassz höö, iiij pundth köth och flesk, viij höns, ij pundth szmör och osth, iiij gaassz, ij thunne brödh, ij pund torfisk, iiij thunnor öll, xij kid, och mett huarie ij gerder en gill oxsza . kere wener, j huatt motthe wj kunne rame alles eders gang[n], besta och bestondth; göre wj alltid gernne, ther vtjnnan inthet tuiffler, szaa lenge wor halls warer . Eder her mett gud befalendis. Giffuith paa wor gaard Hoffh, dagen nest för Jule affthon, anno etc mdxxv vnder vort Secretth.

Originallet har spår efter sigillet, tryckt på frånsidan i rödt wax.

Wadstena den 27 December.

Till riddaren Jachim Trolle i Danmark, att konungen väl befalt sin embetsman att vederkännas Erik Trolles gods, men om deröfver något skett J. Trolle eller hans medarfvingar för när, vore det mot konungens vilja, samt att de svenske borde få njuta sina gods i Danmark; hvarefter de danske skulle erhålla samma frihet i Sverige.

Riks-Registr. B, fol. 77 v.

Götzstaff meedh gudz naadhe Suerigis och Götthes wthualdt konungh etc

Vaar synnerligh gönsth altiid tiilforenna etc Szom j scriffue kære her Jachim ath waare Fogthar haffue giorth eder forhindher paa the godtz szom edher och eders meedharffuinghe ære tiilfalne her wthij Suerighe Szaa giffue wij eder tiilkenne athuj haffue befaeth waar embitzman ath kennes wiidt her Eriich trolles gotz haffuer han ther wtöffuer giorth eder nogoth forfongh paa the gotz szom eder tiilkomma ær thet oss alleledis owittherligit wij haffue och forstaath ath the godhemen her j riichit giörs forhindher paa the gotz szom them tiilfalne ære wthij danmark thet oss dogh ey tycker wara skæll epther friidt och endregth schall wara emellen riichen ath the schula wmbere then deell them meedh retthe tiilhörer j danmark then stwndh the godhemen ther j riichit wilia niwtha brucha och beholla huess deel them tiil arffz faller her j Suerighe Haffue wij och forstaath ath en parth aff the suen-ske godtz ære j konung hanses tiidh forsoldhe wndher cronen och en parth nw sidhan j konungh Cristierns tiidh them j fraa dömde och forköpthe huilkin dom oc kööp oss hopes icke schall bliffue wiidt magt besynnerlighe ath the gode men som szamme godtz tiilhörde icke wore tiil suars then tiid gotzsen bliffue them j fraa sagde kwnne j oc wel formerkie att huar the godemen her j riichit

nogit hade dömp't om the dansche gotz her ære belegne wete wij icke om the j danmark them om samme doom wille haffua tiilstondit Therföre bidhie wij eder athij och flere godemen ther j danmark wille ware ther tiil behiel-pighe ath the godemen her j riichit maaghe komma tiil then deell szom them meedh retthe tiilhörer j danmark wile wij altiindh gerne sidhan lathe oss fynne weluilioghe tiil ath saa bestelleth ath edher och flere godhemen ther j riichit icke schall giöres noghet forfongh eller forhindher paa huess deell szom them her laglighe ær tiilfallith nær wij om szamme godtz retthelighen bliffue wndheruisthe Edher her meedh gudt befalendis Giffuidt j waar Stadh Wasthena triddhie dagh iwla Anno etc mdxxv wndher worth Secretth

Erligh welbyrdugh man och Strenghe riddhere oss elskelighe her Jachim trolle gönsthelighe etc.

J. Trolles bref till konung Gustaf är tryckt bland bilagorna.

Wadstena den 27 December.

Till konung Fredrik i Danmark om Jachim Trolles begäran att få besitta sina genom arf tillfallne gods i Sverige, och om de svenskes och danskes inbördes rätt att åtnjuta sina i det andra riket belägna gods.

Riks-Registr. B, fol. 79.

Vaar wennligh kärlig helszenn Altiindh tiilforenna seendt med war herre Högmegtugiste försthe kære herre och besynnerlighe godhe wenn och naboo wij finghe edher högmegtughedtz forscreffth om her Jachim throlle oc hanss medharffwinghes godtz etc Szaa giffue wij edher högmegtughett tiillkenne athuj her tiil d[agx] icke fulleliga haffua warith wnderuisthe och ey heller en nw ære huar szamme godtz ære belegne Ær oss och wndheruisth ath waare kære systhers hennes barns och flere godhemendtz gotz

her j riichit bliffua them forholdhen wthij danmark Huil-
 kit oss icke tycker fulleliga kan fölgia schæll epther thet
 ath friidt och endregth schall wara riichen emellan Haffue
 wij och forstaath ath the godhemen aff riddherscapit haffua
 j konungh Hansszes tiidh theslikis och j konungh Cristhierns
 tiidh kööpth en sthoor deell aff thet swenske gotz och ath
 sompdt ær dömpdt wndher Cronen Huilkin doom oss ho-
 pes icke kan bliffua wiidt magt besynnerlighe ath the szom
 godtzsen tiilhörde icke waare tiil swars then tiidh szamme
 godtz bliffue them j fraa sagdhe kan eder högmegtughett
 well formerkie ath huar the godhemen her j riichit hade
 dömpth nogit om the danske gotz wethe wij icke om
 the szamme doom wille haffua anamadt Therfore bidhie
 wij edher högmegtughett athij och the godemen szom
 godtzen nw haffua j werye wile edher her wthinnan sielff
 retthe Saa ath the godemen her j riichit kwnne komma
 tiil all then deell som them medt retthe tiilhörer wile wij
 sidhan gerne lathe fynna oss weluiliogh tiil ath szamme
 her Jachim och flere godemen ther j riichit icke schall
 skee nogit forhinder paa thenne sidho ther the haffua
 reth paa sthaa ther wthinnan inthit twiffler och j huadt
 motthe wij kwynom ware edher tiil wile giöre wij altiidt
 gerne thet gudt kenne Then wij eder Hög: effwinnerli-
 ghen befale Giffuidt wthij waar kööpstadh wasthena triddie
 dagh iwla Aar etc mdxxv wndher worth Secrett

Götzstaff meedh gudz naadhe

Suerigis och gotthes wtualdt konungh etc
 Stormegtugiste herre och försthe her Frederiick
 meedh gudz nadhe danmarkis etc konungh wth-
 ualdt konungh tiil norgie Hertug j Sledtzuick Hol-
 stheenn Stormarenn och dithmerskenn greffue wdij
 oldhenborgh och deelmenhorst waar synnerlighe go-
 dhe wenn och kære naboo etc.

Wadstena den 27 December.

Till konung Fredrik i Danmark, förnyad påminnelse om den utanför Gotland tagna "kartoghe", hvilken honung Fredrik lofvat att återställa, hvaremot konung Gustaf vill villfara hans anhållan med afseende på Severin Brun och dennes följe.

Riks-Registr. B, fol. 80. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1574.

Vaar wennligh kærlich hellszenn altiidh tiilforenna seendt med wor Herre Högmegtughe försthe kære herre och besynnerlighe godhe wenn wij finghe nw edher breff och scriffuilsze om Söffuerinn brwnn oc hanss meedhfolghere ther edher hög: j blandt anneth berörer om then kartoghe szom oss bleff j fraa taghen för gothlandnt inthit bleff hanndlett eller taledt j malmö etc Szaa formodhe wij och inthit twiffle ath eder wel förtengker Athuj paa then tiidh ingelwnda wore benegde tiil ath giffua then bestalningh lööss för wisby slott och stadh medh myndhre en wij schulle komma tiil szame wor karthoge eghenn therföre the lubske ramadhe en midhell emellan eder och oss och sidhan eder swar och wylie oss myndelige beretthe, athij meedh szamme kartoghe well waare tiil früidtz och saa wille bestyrett athuj schulle komma tiil wore kartoghe eghen hwar hon eder komme tiil handa szom eder hög: iemwel sielff bekennes j thet forenna breff wij finghe om szamme ærendhe Szaa epther her Söffuerin norby som then kartoge med the andhre skott som bliffue wndher bleginghe haffuer j haffuandis werye ær nw eder wndhersaathe och thiennere twiffler oss inthit athij meed homom formodath athuj maaghe komma tiil for:nde wor kartoghe eghen nær wij worth budt wordhe forskickendis epther thet skott som eder hög: scriffuer athij haffue tiilscriffuidt her electo tiil lwnndt oc for:nde her söffuerin norby ath the thet schulle obehindrett lathe fölgie therföre wij eder kærlichann gerna tacke. nær saa skeedt ær

schal thaa aldels sckee eder wlie om szamme Söffuerin
brwnn oc andhre hans medfölgerer ther wthinnan inthit
twiffler Eder her medh alszmegtugiste gudt befalendis tiil
effwigh tiid Scriffuith wthij waar Stadh wasthena iij:de
dag iwla Aar etc mdxxv wndher worth Secretth

Stormegtugiste herre och försthe her Frederiick
medh gudz naadhe danmarkis etc konungh wth-
ualdt konungh tiil norgie Hertugh j Sledtzsuick
holsthenn Stormarenn och dithmerschenn greffue
wthij oldhenborgh och deelmenhorsth waar synner-
lighe godhe wenn och kære naboo etc.

Konung Fredriks förbön för Severin Brun m. fl. läses i bil. 6.

Wadstena den 27 December.

*Till konung Fredrik i Danmark om k. Christierns anslag,
hvilka k. Gustaf efter bästa förmåga vill hjälpa till att för-
hindra.*

Riks-Registr. B, fol. 81 v.

Vaar wenlig helszenn nw och altiidh tiilscreffuenn
medh wor herre Högmegtugh försthe kære herre och be-
synnerlighe godhe wenn wij haffue forstaath wt aff edher
scriffuilsze Ath konungh Cristhiern haffuer forsterkt Cla-
ues kniphoff meedh folk skiip bösszor och werior j then
agth och meningh att han schal argha in paa thenne thry
riikitzins inbyggere och beggis wores forwantther Ther-
före j wore hielp och bestondt ære begærendis emoth
for:nde konungh Cristhiern oc hans tiilhengere Szaa giffue
wij eder hög: tiilkenne ath j huadt motthe wij for:nde
konungh Cristhiern oc hans tiilhengere kwnne giöre no-
goth mothstondt ath affuergie thenne thry riikitzins och
beggis wores forwantters schade och fordarff wele wij al-
tiidh lathe fynne oss weluilioge tiil saa mykit som j waar

magt ær ther wthinnan inthit twiffler oc j huadt motthe wij kwnnom ware eder tiil willie, then wij then alszmeg-tugiste gudt tiil eth longhwarugth lycksamligit regiment-the effwinnerlighenn befalle giöre wij altiid gerne Scriff-uidt wthij wor Stadh Wasthena triddie dag iwla Aar etc mdxxv wndher worth Secretth

Götzstaff medh gudz naadhe
 Suerigis och Götthes wthualdt konungh etc
 Stormegtugiste herre och försthe her Frederiich
 medh gudz nadhe Danmarkis etc konungh wthualdt
 konungh tiil norghie Hertugh wthij Sledtzuik hol-
 sthenn Stormarenn och dithmerskenn greffue wthij
 oldhenborgh och deelmenhorst wor synnerlighe godhe
 wenn och kiere nabo etc.

Konung Fredriks bref till k. Gustaf, innehållande underrättelser om k. Christi-
 tierns, Olaus Kniphoffs, m. fl. åtgöranden, är tryckt i bil. 7.

Odateradt.

*Till konungens systher, fru Margaretha, tacksägelse för in-
 bjudning till barnsöl, och uppmaningar att ej sätta lit till hen-
 nes capellans, herr Jöns' lögnaktiga och förrädiska tal, m. m.*

Riks-Registr. B, fol. 184; näst efter ett, å sid. 247 tryckt, bref, dat. den 21 Nov.

Brodherligh kærligh etc Kære elskelige systher wij haffua nw wndfongit thin scriffuilsze j huilke thu biudher oss tiil barnsööl etc Saa tacke wij tiigh storliga för tiidt kærlighe tilbudt en dog wij paa thenne tiidh icke be-komma kwndhe ath giffua oss tiid tacke wij tiig dogh ligheuel som wij ther warom hadom etc Kære systher wij giffue tiil kenne ath j thenne dagha koom tiil oss Aake clauesson aff findland och gaff han oss tiilkenne at han hade möt her Iönss j wæghen thin cappellan Huilken för szame aake mykit lygnactugt och forrædeligit tall fört

haffuer Segiendis ath konungh Cristhiern haffuer faath danmark in ighen och athuj her j riichit haffue lathit nedh riiffua alla kyrkior och closther sameledis athuj schulle haffua kenz wüdh alle thin och barnegodtz her j landit saa ath thu schulle icke aagha her en staka ighen Teslikis athuj hade för then skuldt driffuedt honom fraa fogdriith at han icke wille kennes wiidh the köpe godtz som aake clauesson tilbydher Saadane och monghe andhre lygnactughe stycker haffuer han sagdt thet han aldriigh beuisa schal och twiffler oss inthit at han wel saadane tall haffuer haft för tiigh och tiil effuentys ytthermera Saa bidhie wij ath tw ther inghen throo tiilsetther inthit twifflandis athuj iw saa ordinere wele medh thin och thin barnegotz saa ath tw oss tacka schal oc haffue wij nw skickedh ther tiil en ny fogthe benempdt madtz philipusson som ther paa agtha schal Forsee wij oss och ath tw iw saa fornwmstugh ær ath thu bemerkia kan huadt lygn eller sanningh j saadant snak wara kan Formanandis tiigh för all then throo och lithe schuld som wij sethie tiil tiigh ath thu laather szamme her iöns inghelwndhe wndkomma för æn han haffuer giorth skæl för the slemme lygnactighe stycker han oss paa fört haffuer oss twiffler inthit at han iw haffuer ith forræderij j hugen hwre han thet bekommer Kære systher giör her wthinnan szom war thro ær wij wile beuisa tiig ighen all then broderligh wij kwnne heer med tiig karsk och sundh gudt befalendis

Odateradt.

Till frälsemännen, borgarne och allmogen i Småland samt till den i Strengnäs vid marknaden församlade allmogen, om stämplingarne i landet och mot konungen gjorda beskyllningar, hvilka vederläggas.

Riks Registr. B, fol. 257, 258. — Det näst föregående brevet är dateradt den 15 Febr. (S. Sigrf. dag) och det nästföljande den 8 Mars (Onsd. n. e. dom. Invoc.); begge skrifne med annan stil än nedanstående, som förråder Laurenti Andreae hand.

Vij etc helse ider alla oss elskeliga frelsesmen köpstedsmen bönder och menoghe almogen vthi Smaland Kerliga med gud och wora sunnerlige gunst oc nade, Kære wener, wij haffue forstaat, at nagre hemliga stemplare skola wara hær i rikit, the sig all win leggja, at komma nagot obestond aff ste[d] hær inbyrdis, af huilko alles wores fiende k. cristiern oc andre motte haffue tilfelle til at dragha hær in med vtlandsker hær, szom ofta till förenna skedt ær oc skilia saa wara tretta aath, ath oss swidher epter, och faa ther med rikit in igen vthi sine hender, til jw saa stoort suenskamanna forderff, som nagon tijdh tilforenna warit haffuer, Och vppaa thet at samma stemplare skola saadan theris ondsko tess bættre bekomma, latha the föra och forscriffua mongo[m] stadz cringom landit, nagor stycke paa oss, emoot gud, sanningen oc alle redeligheet, med huilka the acte fly oss en owiliogh almogha then wij nest gudz hielp afffortiendt haffue tack oc gunst nær the retteliga vnderwijste wore, j bland annor stycke skylla the oss för then hielp wij haffua taghit vtaff clöster kirker och prester, thet wij doch med rikenses raadz raadh oc kirkennes förmentz samtyckio giordt haffue paa thet at wij icke wille tunga fattigha almogan, som doch tunga nooch lidit hade, Och war icke mögeligit at gaa thetta ærendit i gen[om] at fordriffua for:da k. cristiern och hans partie hær vth med mindre then hielp vt gongit haffde, som the wel affmerkia

kunna som rikenses aarl[iga] rento wetha, och ther med formerkt haffua hwat vtlegning wij hafft haff[ua] vthi skip byssor weryo harnsk hestar och mykit fremmande folk som wij vthi longan tijdh hafft haffua oc æn nw ey alt owerghiffuit haffu[a] förra æn wij see om wora fiende alle stilte ære, förwites oss och at w[ij] samma fremmende folk giffuit haffua rikenses peninga oc silff, huilkit gud kenne at wij haffua nödde til warit, saa framt at wij skul[le] holla for:da k cristiern och hans partie hær vthe, besunnerliga for ty at then meneghe man begynte tröttas widh the vthresor, och woro begærandis at wij skulle kalla fremmande folk i landit, och the wille sielffue gerna hielpa til at betala them, huilkit wij oc saa epter theris beg[eren] giordt haffue, paa thet ath i dandemen icke skulle sielffue vtgaa fraa hustrv oc barn aker oc ængh, ther j skula haffua ider beringh wtoff och draga kronnes skatt och skyld wtoff, och latha slaa ider i hææl, Sæg[is] oss oc vppaa, at wij the suenske criigxfolk icke lönth haffua, huilkit icke skal finnas med skæll, endoch wij wel bekenne, ath stundom then tijdh icke saa penninga haffua warit paa ferde at allom [a]atrechte, haffue wij skilt thet fremmende folk fraa oss med theris betalning, och somliga vtoff the suenske haffue wij latit bidha til nagon cort tijdh, saa lenge mera penninga redo worde, jcke vthi then act at wij them icke betala wille som oss paa sægis, vtan acte betala nest gudz hielp huariom oc enom saa at the skolo oss tacka Oss föres oc vppaa at wij indragha vthi rikit igen the rikit haffua leghit vnder ögenen, thet wij doch icke giordt haffua at wij nagon igen anammat haffue j rikit æn the wij alle nest gudz hielp wæl ære med forwarade, Och willom for then skul icke tilstedia Erchbisp gotstaff eller hans fader hijt i rikit igen besunnerliga then menegeman oatspoordt, endoch h forste k frederic oc danmarcis raad baad[e] for them, Och hwar saa wore thet wij doch icke letteligha troo, at nagor waar

kere syster eller hennes herre wor kere swoger greffue Johan icke lidha motte som sommestedis ær rycte, wylie wij taa saa besörgya them offuer en s[umme] ther j dandemen aff them ingen meen haffua skolo Thenne for:næ och til euentures andre [o]skælig stycke föras oss vppaa ther wij doch for gud oc alle werldene vskulluge vthi ære, bidie wij kerliga ider j dandemen alla, athi taghe ider jntit aff slige bodbærere oc onda stemplare, the icke skötha ath hela rikit worde ther offuer forderffuat, om the kunna fremya theris wilia oc ondsko, Om nagher godh man j landit fattig eller rijk fattas nagot paa wort regiment saa at the mene vnder anners manz regimente bætre wara forwarath, ære wij taa owerbödughe til at kalla til hopa mene rikens raadh frelsesmen oc nagre fulmynduga vt aff then mene man cringom alt landit, och taa gerna wylie latha oss seya j al then deel the vtaff oss begæra som redeligit ær saa at intit skal göras behooff, nagot obestond vpkomma i rikit för wora skul Wij haffue warit then samma som hauer hulptit rikit vthwr obestond som thet vthi war for k. cristiern, wij wylie nödugt see at thet vthi nagot nyt platz eller bekymmer komma skal för wora skul, Therforinnan at then sambling skee kan oc jemwel altijdh försee wij oss til ider dandemen alla, at j holla oss then eed hultscap oc trooscap som j oss loffuat sworit och tilsagt haffue, wij wylie wara then samme som för ider, wil waagha waar hals. saa hæe epter som wij til thenne dagh giordt haffua, thet gud kenne, then wij ider alle befale Scriffuit j vor stad Stocholm

Wid samma sinne maa oc scriffuas til Strengnes marknaden, och ther maa munneliga göras vrsect for thet dyra salt, baade for ty at thet ær vtlendis dyrt, och oförenit (?) ær etc^{*)}

*) Efter ofvanstående bref finnas i registratoret följande instructioner:

Jtem at nagor borgamestere hædhen aff Stocholm staa vppe paa bursprakit, och förkunne stadzens mening, at epter saadant

Odateradt.

Traktat mellan Sverige och Nederländerna.

Efter den s. k. "Gröna boken" i Ups. Bibl., 2 del. fol. 319, 320. — Felaktigt aftryckt i E. M. Fants disp.: "De primis Sueciae, sub R. Gustavo I., extra septentrionem initis foederibus", Ups. 1782, sid. 15 o. följ. Årtalet i öfverskriften är dock oriktigt, enligt Tegel 1: 110, der det uppgifves att traktaten med Holländarne ingicks på mötet i Lübeck 1525.

Konung Gustaffz Contract och preuilegier, för hållandh, brabantt, Szelandt etc Anno etc 1523,

Vij Göstaff medh gudz nådhe Suerigis och göthis etc wttualdt konung Bekennes och gör kunnogtt, att eptthet thett emellom vårtt riche och the landschap, Hållannndh, Brabandh, Selannndh, wester och ost-früislanddh, och samme lanndz inbyggere stor splith och tuedregtt enn tidh lång waridtt haffuer etc. Therfförre nw nestt förlihdenn tidh xxv haffue för:ne landzschaps fulmechtige seningebudh . Nempligh Doctor Hermannus Schanidgi (?) schusze och Her Cornelius Bogandtt, vtriusque juris licentiat ij Lybeche högelige och idelighe begieredtt aff osz elskeligh werdugh herre i gudhi Doctor Jöns Electus till wpsala och aff Erhligh och welbyrdigh Herre Her Johann greffue till höghonn etc. wår swåger wåre fulmechtige legatter och seningebudh till thenn keis: Stadh Lübeck, att slichtt twe-dregtt, spliett och oenigheett hosz osz bliffue wenlige, förentth och aldeliis borttlagtt, huilkenn theriis begiærenn nw förmelthe wåre fulmechtiger Legather medh månge Berådth well bethenckie och grundelige besinne, att thett

ider nadis redelig tilbud, acta the leffua oc döo med ider nade, hwar gud förbiude, at vt aff nagor andre tilbudhis, nagot annet at intit bestond skulle the haffua vt aff Stocholm stad Wel formerkiandis at vt aff saadana forenemmande wille fremmande her-rer haffua tilfelle, at komma til rikit til alles woris forderff, saa nw som tilförenna

Och skadde icke at then borgamesteren forweta sigh här i byn med then meneman i eder nadis nærwaro hwat han ther sæja skal i fraa sigh,

Jtem en vtscrift aff aruids breff sendis electo, ther the maaghe afftagga grunden huat paa ferde ær, mera æn the sæya behöffua,

kunne ware för thett menighe bestthe och ther påå wårtth behagh, sigh påå taghe sådann handlingh med för:ne Landschap[s] senningebudtt, att ij 3 åhr fränn xxv:te Kalendiis, skulle bliffue godh fredh emellom them och wåre, och stadfeste thee samme förhandlingh medtt the dombreff och insegell påå beggie siidor dogh medh slick förordh, atth innen the thry åhr, skulle samme för:ne landskap thera fullmechtige personlige budttschap tiill oss ij wårtt riche Suerige förskicke, ytterligare och grundeligare om samme fridh och contrachtt medh oss att besluthe, och förhanddle, doch licheuell haffue wij aff synnerlige nådhe och gunstt, ther wij till förmelthe lanndschap haffue, och besynnerlighe påå kejs.(?) medh wår nådis och wårs herres behagh, Tesliikiis thenn högbårenn Förstinne Erchieher-tuginne etc till tienstt och wilie och oppå thett stor och yttermere bekostnedtt kunne för bothes, haffue vij iw nestt för lidhenn xxv:te oss Elskeligh werdugh herre mester Oluff tiill Vpsala och Lincöpingh etc Domherre och welbördigh mhann Johann Ricardttsonn wår fulmechtige Legater och seningebudh till Bremen skickedt, adtt medhtt optthe nempde Landzschap ther påå wåre och richsens vegne widerede ath ytterligare förhandle till fridh och föreningh, huilke påå beggie sidher såå forendett och sanfulleligh samptychtt haffuer ij thenne wiilkor och article som her eptther fölgier, att för:ne lanndhz Jnwånere och wndersåtthe, måge frii færdes wthann fara medh theres rättthe kiöpenskap, segla hitt inn ij Richsens Strömmar och hampner, Synnerligh tiill Stocholm, Calmare, Suderkiöpingh och Nylösze Tesliikis wåre wnder-såtther igenn till för:ne landschapp, hampner och Städher, tiill att köpe och sällie redelighe then ene medh then andra, Doch om enn rett twll aff theris godz, eptther som gamble sedhenn waridtt haffuer påå Beggie sidhor, och skulle huar annan altidh wara rättferdughe ij alle sacker och handlinger etc

Ther nestt eptther ty mykith wädeligith ähr om hösthenn och wintherdag inn wdhi wärtt riche att segle, såå wele wij doch allestädz ij wärtt riche lätthe förordneredtt, att huar för:ne lanndschapers Skep ähre wnderdragne genom wädher, siöö och Storm nödh, achte bliffwe wdhi östtersiön, skulle thee, ther som mestt förnödhenn ähr finne styremen och ledsagere, för ehnn måtteligh för-tiennstt och löen, som skulle theriis skeep wtt och inn ij hampnerne befredhe (?), och siidhann för:ne theriis skeep inkompne wardhe wdhi wåre hampnar, kann såå henda, att någonn skalker och siöröffuere sig ophäffua widh Suenske skärenn, för huars anfalle och öffueruelle the befructa sigh påå skadhe till Skip, godz och personer, och icke well dierffues för theriis skull giffue sig wtt till siöss igenn wele wij thog, om the sielffue thett werff osz begiärendis warde, lättha bemanne theriis skep medh såå mykith folk som them skall ledsage och fylgachtige wåre medh wärier, igenom Suenske skiriargårdenn, för theriis måtteligh förskyllenn, att the nestt gudz hielp skulle frij och obehindredtt komme till segells och sinn bestis bruchning wdhi rumme siönn. Sammelunde påå huilka siidor någer skep för stortt ouedher och storm skyldh, råka för wraak att driffues ij land, thå skolle och må the samme som slick skadha och wedermødhe skeer, theriis godttz påå fastt och fridsamptt lanndh att berge, thett bestte the kunne och förmå, och aff samme skip och godz, thett the kunne redde och wndsettie, skolle the inthett förspiilth eller förgiordtt haffue, meer ähnn thett arbetzfolk som ther tilhielp skulle haffua ehnn måtteligh berggelotth eptther Seduänio. Yttermere huar thenn ehne partt (thett gudh nådelige eptther sinn wilie lengie förbiudhe) mott then andra genom theriis rättha naturlighe herre och förstthe någett obistännndh, krich eller örlich för redelige wrsacker achter att opueckie, thå skulle thee, (om thett skeer aff för:ne Lanndskap

Holland, Brabandh, etc.) ware plichtige slichtt oss och meniige richeett vj månadhe tiill förende opskriffue, och sådanne opskriffuelse oss eller thuå aff wårtt elskelige richsens råd h tiilhånnde stella. Tesliikis huardtt slichtt hosz osz eller wårtt riche skeer, thå skolle wij samme fridhz opsielsee och vj månadhe tiilforeenne opskriffue och tiill Amsterdam presentere låtha. Och skulle samme vj månadheer icke recknes ifrå dato thes breffs, wthan frå thenn dagh sådanne breff presenteredhe bliffue. Therfförinnen må the påå beggie siidor bruche och niutthe samme fredh och fridhett, som the tiilforeenne hafft haffue.

Såå skolle och för:ne lanndz inbygggiere oppå thette beslutth och contrachtt oss och wårtt riche Key: Mttz och högbåren förstinne fru Margarethe samme förskreffningh och försäglingh hosz theriis egenn reuersall och insegell tiilhånnde stelle. Och tiil ytterligare wisso förwaringh och sanninghz sächerheett, att wij samme artichell som förreskreffuin, och genom wåre fulmechtige förordnade åhre, haffua liufflighe annammedtt, Låtthe wij hengie wårtt Sigill nedhenn för thetta breff Datum etc

Odateradt.

Förteckning öfver inventarierne på Örebro slott.

Ur en afskriftsbok i k. Riks-Archivet, signerad "Gamla Handlingar 1285 till 1576. J. 23", blad. 48.

Anno dominij 1525

Thetta effther:na wår

Inuentarium vppå örebro Sloodth och thet annammadhe
Hans Marcusson vppå Her Lars Siggesszonsz wegna

Först

Malt	ij pund
kött	x lꝛ

her ij mott kött	j oxeffall
Rog	xvii½ [17½] span
griiter gambla.....	ii j vogo j l̄æ
j kättell gammal til j fierdingx rum	
Brügge panna war stor.....	j
Brandjern.....	j
ræcke bolster gammall	j
Borghe stoop	ij
Öll.....	j lest
rogmiöll.....	ij pund
Rogh	xjx [19½] span
Biugmiöll.....	j pund
korn	v pund ij spen
Blandkorn otruskit.....	vj ^o [550]

Sätt Både vdj kongxgerdhet och vdj Ladegården löper	
thet tilhopa	iiij pund ij spen
malt	ij pund
Smör	j [½] tunna
krampesijld.....	ij tynnor
Salt[t]grön åll.....	ij l̄æ
Lax	j l̄æ
Braxn	j l̄æ
Långhor.....	ij
Baggetorsker.....	ii j
Sälspäk	ii j l̄æ
Strömming	j fierding (?)
Spetfiisk	två kloffwer
Humbla	ij [1½] l̄æ
Kötyngxze	j
Bast	iiij l̄æ
Hudher Barkade	ij
Salt	iiij l̄æ
Stoor öll trä.....	v
Öll tynnor trä.....	vij stycker

Bryggekar	ij
Szmå karr	ij
Szår	ijj
Kar at salta köt vdj	j
gammalt kar	j
Ösze kättell	j vog j læ koper
griiter	vij
wogo	iiij læ
Halff tynna kättell	j
Taligh	j læ
Hyginde	v
Ryggior	ij
Skinffaller	ij
Hoffwd bolster	j
Lakan	ij
Borducker	ijj
Rödt ffatt	ix
Röda tallerker	xij
Hwitt Fatt	xiiij
Hwita tallerker	l:
Åskebullen	xij
Små bullar	xiiij
Hankestop	v

Inuentarium Vdj Ladegårdenn

Först

Oxar	vj par
Tywrar	ij
Års gamla kalffwar	x
koor	xxviiij
Får	xl
vngnöt try års gammelt	vj
gässz	vj
Små kalffuer	x
Swien	xiiij

Åklade	ij
Kerna stoor	j
Myölke buncker	xvij
Ämbar.....	iiij
Szåå	j
plogar	iiij
Ärdher	ij
Lijiar	ij
Wagn	j
Oxewk.....	iiij
Arbetes szelar	ij
Iern harff gammel	j
Haffra	iiij pundth

Odateradt.

Några artiklar, hvaröfver konungen infordrar menigheternas i Dalarne (och annorstädes) mening och utlåtande.

Riks-Registr. B, fol. 292, 299. — Förut tryckt i Kröningssvärd's Dipl. Dal. 2: 75, n:o 366. Ett lösryckt stycke, nemligen ifrån "Jtem om sa hende att nogher utlensker herre" etc till slutet är tryckt i Skand. Samf. H. 23: 83.

Tiil almogan i dalana

Fförst om then nod oc trongh Som menege swerigis rike pa gick i konungh kristierns tiid

Jtem om then silskatthen oc at Lagboken holler at them bör at skatta tho vthlensker hær dragher i landijt

Jtem om then skatt som togx j vpsala abo oc annerstedz j rikit

Jtem om then skat Legathen förde her vtaff rikit then all kom konung kristiern tiil honda

Jtem klippingen

Jtem om diraköp

Jtem her peder mester Knut och peder grym

Jtem om her iacop

Jtem om ffrw cristin och niels stensson

Jtem om saltidt

Jtem at koper oc iærn ær oc dyrt

Jtem at bonden sell sijt dyrt

Jtem om then nye tro vrsegt

Jtem at wij sijdan fyenden mestedelen wore forstörde vtaff rikit tiilhopa kalladom rikis rad oc menege landijt tiil strengnes etc

Jtem atui tho endrecteliga vtaff rigisins raad oc menege rikisins inbyggjare bliffua korat tiil herra oc konung offwer alt rikit oc at the alle swore oss hull oc tro at wara

Jtem endoch menege rikisins inbyggjare tho swore oss hull oc tro at wara haffua wij doch liguell fornwmjt at nogra haffua stemplat oss vndt pa i thetta forlidna aar etc

Jtem at wij for sodana stempling skuld tiil westerars forscreffue rigisins rad all adelen köpstadzmen oc nogra forstondugamen vtaff hwart hærede om kring alt rikit ther the alle pa nyt swore hans nad hull oc tro at wara

Jtem atuj haffue oss sa forbundit med rikisins rad stocholms stad och menege swerigis rikis inbyggjare i en sandrectelig kerligh och fast forbund atui oss wæl withe forwaret

Jtem atui for thet löffte the oss haffua tiilsagt pa nyt haffue bliffuit wiid regimentit

Jtem atui tacke the godemen at the sidan icke haffua lidiijt hoss sig wora owæner oc forredare

Jtem atui en nw ære begærendis at wita om wij skule bliffue wijd thet koor som skedde j strengnes etc

Jtem nær ther tiil ær swaradt ma tha thenne epter:ne articler framseties

Jtem at epter the godemen haffua samtyct oc en nw samtyckia atui skula bliffua wijd regimentit wile wij oss forweta om thenne epter:ne articler

Jtem forst om wij j thenne winter skule rida wora ericxgatw epter lagboken

Jtem om hans nad scall lata cröna sig epter som lagboken inneholler

Jtem epher Suerigis rike ær it inbundit land pa then ene sidhen haffuandis rytzser pryszer och tysker och pa then andra the danska etc

Jtem om wij for then skuld skula forbinda oss med noghen vtlenskan herre och fförstæ etc

Jtem om sa hende att nogher vtlensker herre bude tiill at forbinda sig med oss j wenskap med gifftermall etc

Jtem at oss thet synes radeligit wara endoch wij ther vtinnan icke ære fulleliga fortencthe doch synes oss nogre saker wara som ther tiil draga oc synes nyttugt wara at sa skeer

Jtem först at man ther med motte befrynda rikit

Jtem at hwar nogit stempladis vtlendis pa konung kristierns eller andre fremande herrers wegna som tiil euentýrs ostunda tiil rikit tho kunne sodana wore wener thet aff styra

Jtem at sodana wora wener kunde skynda oss got embitzfolk i Landijt

Jtem at for sadana saker skuld haffua mestadelen aff swenska konungher bebundijt sig med fremande herrer

Jtem at nær elles toges nogen forstynna her innanlandis hade tho rikit icke sadana bestond vtaff fremande herrer

Thenna for:na saker synes draga ther tiil som nw fortelda ære ther fore begære wij her vtinnan at höre

iders oc menege swerigis inbyggiares goda rad ther wij
oss altiid gerne epter rættom

Jtem hwar sa hende at sodana gifftermall skedde
med noghen ærlig forstynne som nw forsagt ær oc gud
goffue them barn oc bloma tiil hopa etc

Jtem pa thenne for:na artycler begære wij ider gode
Tycko och swar oc wile framdelis radfraga oss med rigi-
sins raad etc.

BILAGOR.

I.

Biskop Brask skrifver till konungen att svårigheter mötte för utfående af den kyrkorna pålagda gården, hvarjemte han erinrar om att ej för längesedan en dylik upptagits, att konungen ej borde indraga främmande seder i landet, emot sin ed och kyrkans gamla friheter, att klostren ej voro grundade på kronans län, att konung Hans länge var stängd ifrån riket, derföre att han i klostren höll borgläger, samt att både in- och utomlands talats om S. Catharinæ skrin; vidare beklagar han sig öfver mäster Olofs giftermål, öfver de förluster han lidit på kalmar-resan, öfver förlusten af sina förläningar samt öfver intrånget i hans fiske vid Norrköping, samt begär att som andra få njuta sitt efter lagen. Dat. Linköping den 26 Mars.

Riks-Registr. A, fol. 91 v. — Förnt tryckt i Link. Bibl. Handl. 1: 175, i J. A. Lindbloms Skrifvel. Bevis t. erkebisk. Spegels biskopskrön., s. 134, v. Troils Skrift. o. Handl. t. upplysn. i sv. kyrko- o. reformationshist., Ups. 1790, 1: sid. 342, och i Handl. rör. Skand. Hist. 14: 33 o. f., men i alla ytterst felaktigt. Första tillägget "in vitulo" tryckt af J. G. Hallman, Vita Olavi o. Laur. Petri 1: s. 37.

Ad Dominum Regem de decimis ecclesiarum tocius Dyocesis

Deuota mej recommendatione tam reuerenter quam debite premissa Verdis eder nadis högmektighet vele vethe At sidan iach för nogra dager fik eder nadis breff om then kyrketiende her nidre i landit, Haffuer iach varit til samtal medh en deells aff eder nadis embitzmen, teslikis oc med nogra faa andre gode men the iak viste eder nade synnerlige beneyde vara, Huru thet ærende best företagis skulle At thet vthan gensegn eller owilie kwnne framgong haffua Swa epther then leglighet nw ær i landit rade the meere fraa æn till för monghe szaker, bode för then skyll atj fiord ville almogen ingaleedis samtycke om then sölfhielp vtaff kyrkerne med minne æn them vart loffuet at kyrkerne skulle ecke varde yttermera betwngde Ey ær heller mera æn ij aar sidan eder nadis embedzmen anammade her swadana tiende sommestadz för clippinge oc sommestædz elligis thet almogen nu liike kærth

holler Swa oc för ty at her nidre ær hard tiid pa spannamol at iij marc. geller tönen oc meste deelin aff the fatige om aakren ey skal liggia osadder trenger till at borge oc læna aff theris Kyrkia tiende som eder nad vel merke kan, Ligger oc akren osadder och komber sidan nogit hart aar vill oc tha fölie mygit vmtall, ey heller faller nogen merkelig förwaret tiende i thetta aaret eder nade kwnne haffue nogen mercheligh hielp vtaff Oc kwnne vare nyttokt at eder nade viderlagde sine embetzmen allestadz At the vthan veld vnderuiste eder nade huad rykte tall oc legligheter ær i alle landzender At eder nade kwnde ther laga sin ærende epther Gud almæctig giffue at all ting till thetta ærende oc all annen till rikisins bestand motte haffue framgong epter eder nadis vilie, Huad gott iac kan ther till styrkie vill iak thet gerne göra epter myne förmage, Loot oc eder nade i fiord pa Öland oc flere stædz i Calmarna Lææn anname alle tiende deeler, Kan oc swa vara at eder nadis trong saa tilsegie ath eder nade thet ingaledis aff sæte kan meden her ær swa sed at xij men aff huarie sokn reggera kyrkennes ærende med kirkiawerendena kan swadana hielp ey ske med nogen god lempe vthan sokness vethscap oc samtyckiæ, vill iak tha gerna ther om scriffue epter thet eder nad tha synes rad vara thet aldre ytterlegiste iak kan, at eder nade motte faa anthen then ene deel eller then annen, e huat thet kan hielpe Om the borgere læye i clöstren Ther eder nade om rörer vart tilswaret i vastena aff radit Ey betröster iak heller ther e moot geffue eder nad rad ther till at noget vtlenzsker retter skulle indragis i riikit i swa motte nogrom til twnga moot eder nadis egen eed Swerigis lag oc kyrkennes gamble friiheet oc rætt, then eder nade haffuer loffuet oc swwrit stýrkia Thet ær annan skææl i the land ther clöster funderis aff croneness lææn eller annen renthe med nogen swadan twnga at patronen vil ther liggie Aduent fasta eller annen tiid tha han vil ga till gudz bord at tiena tess roligare gudi Som i dubbran vid Rostock Hellenoo vid Gripssvoll oc annen statz flere, Huilke clöster som ære swa riiklege aff theris patroner funderede at the swadane, twnge vel draga kwnne vthan clösters skade oc gudztienistens nederlegning oc vttryckis i fundatien som faderlig rætt med swadana twnga Aluastra wart funderat aff K: Swerke aff hans hustrv drotning Vlwilla morgangoffuer gammelt frelze som fundacien clarlige beuiser, oc hörde aldrig til cronan Nydala fwnderede vor förfader biscop Gitzsle mest aff biscopbordzins godz oc renthe Vreeta aff gamble K: karl suerchesons aff hans egit godz nw ower iij^o oc lx aar oc ey aff cronones som vel beuisligt ær, oc ær ty cronene mygit ogenth som flere ther nogit vptage hon inthet nederlakt haffuer

Elligis hafde eder nadis förfæder framfarna Konunga oc andra förste i Swerige sig her innan ey försymmet heller æn i annat som minne kwnne vora, om the haffde förmerkt sig nogen rett ther till haffue Thet doch aff ingom för eder nadis tiidh haffuer varit tilbudit æn tha at K: Cristern swa thet som annat onth sagdis i akt haffue Ær oc thenne artikkel en aff the för huilke gamble her Steen stwre huars siel gud nade oc rikisins rad förhulle K: Hans riikit före i mong aar at han ey aflagde i Danmark swadane borgereleye som alle thenne iii rikisins rad i Calmarna affdömpt oc han sielff besegldt haffde Epter thet at swadana twnga var mere med voldzuerke æn med nogrom rätt pa kommen, Helst i the clöstre ingen cronones förleuning haffde thet konungsslige velle ey tilhörer, oc ty kere nadige herre epter thet at noog vmtall ær kommit bode innanlandz oc vthan om thenne skriin etc som eder nad vel förnummit haffuer syntis mik raad till nogen tiid thette ærende betre besöwa pa eder nadis gode behag ther thenne ærende ytterligere vel betrakte æn iak scriffue kan Thet iak doch gör i en good akth e huad eder nade kunne annat fö[re]geffues Thet then alzmectig gud kenne then eder nadis staat oc velmage verdis beskerme oc förmeere til sin gudeligh tienist oc rikisins longlige velferd Citissime ex lincopia Anno vtsupra Dominica Letare que est in crastino annunciacionis marie Solito meo sub sigillo

In vitulo

Verdis oc eder nade vele veta at för thet giftemool mester Oloff gjorde i stocholm epter thet han var infra sacros ær mykit vmtall i landit at swadan ærende skulle skee i eder nadis huffut stad i riikit helst ther eder nade haffuer sitt dagelige vesende oc motte ther aff i framtiden komme mykin oredhe naar dömess skulle om arff epter swadane giptermoll, epter lagen segie at prestebarn ey skole arffue meere æn annan horbarn, nar lagmennena oc andra andelige eller verldzlige domara ey vele döma moot lagen varder thet tha skutit in til edra nade Oc varder tha eder nade oc swa göre eller döme moot bode keseres kyrkennes oc vor egin lag e moot sitt lypthe Vore ty rad at förtage swadane ocristelige gerninger, Ty atj greken och the land som ther til falle haffuer aldrig varit tilstatt fran apostlane tiid ath the som vore in sacris motte sedan gaa til giptemoll, æn tha at the som vore gipte motte tage ordines med nogen velkor epter theris lag, Oc ær för then skyll för:de mester Oloffs gifthermoll ey rett hionelag eller ektenscap vthan ær j ban aff samme gerning epter kyrkenne rett Görer ty för gudz skyll oc hielper til thetta retta som en cristin förste bör at göra Til huilkit mik hoppes then

alzmectig gud geffuer eder naden til rikisins heder oc eder nadis euig gode förskyllen aff gudi oc alle rikisins helge patroner the eder verdis beskerme fraa alle onda

In 2:o vitulo

Kere n: h: som eder nade sende mich en hoop breff vid xx:de dag them forsckicke till Calmarna med mit egit bud som iach oc giorde Tha epter budit ey torde vel giffue sig in i Calmarna med ther vore ingen breff med til her Berend för thet rykte som tha gick vart mik til raade at iak screff her Berend om mine bysser iak miste för öland j eder nadis oc rikisins reesa ther nu liggia pa Calmarna at iak motte faa them i gæn fick iak tha ey annan swar aft hanom æn om iak förmage kunne at han finge eder nadis befaling ther pa ville han tha thet gerne göre Huilkit swar iak ey vel straffe kwnne vthan ther aff vel kwnne besinne at ey swa groffit var som rykthet gick om hanom Elligis haffde iak tha strax scriffuit eder nad till om iak annat förfarit haffdhe Oc bode ty eder nade gerna om eder nadis ypne breff ther pa at iak finge myne byssor i gæn Iak fik nog stoor skade pa then resa bode pa Sip folk Bysser oc Verier oc alle mine swena pa theris Harnesk oc alt annat the aatte swa ath the fatigkarle ther ogrepne vutkomme til skogen Kwnde sik ey yttermera beuise æn the giorde tha the grepe then erengisl sielff x:de med steen oc staffra oc förde hanom her vp med gambla sönderhugne baather ther laage i stranden Som eder nad vel vitterligt ær Oc tog eder n: tha strax Boobergx herred oc Askaherred fra mik swa at iak ingen then deel haffde i gæn aff Cronan ther iak kunne rese min eller the gode karles skade med som the tha finge i rikisins resa oc Bode ty eder nade gerna at iak motte at minste nyte mit egit Iac tacker eder nade för thet beskermilse breff eder n: mik gaff pa myn oc kirkennes æger, Huilke iac thog ey haffuer nyutit for nogra aff eder n: embetzmen ther mik i sommers nest forliiden giorde stort hinder oc orett pa mit fiske i norcöpfung oc ville förwende kungxaadran thedan hon aff aller haffuer legat oc middömpd haffuer varit af iij landzsyner huar epter andra som beuisligt ær Oc æn tha at e mellom kungxadran oc mit fiske skiuthen en bergx rygger som mest synes owan vatnet kungxadran inthet til meenss Görs mik toch hinder moot lagen för awnd skyll oc ingen annan skæl aff en del the borgera ther ingen vnne gott vthan sik sielffue, bode iak ty gerne eder nade om eder n: vpne breff at iak motte nyuthe mitt som andra dandemen sitt epter lagen, ytthermere ær iak inthet begerende Thet oc alt annat gott iak med eder nade kerlige vil förskylle altiud gierne

Haffde iak och gerne scriffuit eder nade tilförende till men iak haffuer ey förmatt vthan hollit her til vid sengen alle thennē fasthe.

Förestående är ett svar på konungens bref af den 24 Febr. (sid. 29). Konungens svar på biskopens här gjorda framställningar är dat. den 11 April (se sid. 83).

2.

Biskop Brask skrifver till konungen om de förluster S. Norby lidit i Blekinge, om sin egen oförmåga att bevista något möte, och om mäster Olofs giftermål. Dat. Linköping den 4 Maji.

Riks-Registr. A, 1523—1527, fol. 97 v. — Förut, ehuru felaktigt, aftryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 14: 57 och i Link. Bibl. Handl. 1: 183.

Ad d: Regem electum gotz: ad dietam Arosiensem

Deuota mej recommendatione etc Högmektig förste K: na: herre æn thaa at her ære mong tidende om then skade Seuerin norby fongit haffuer pa sin skeep han haffde i blekung ther meste deells segis vara brend aff hanss egit folk oc nogre tagne aff the lypske Veth iak doch ey ther om nogen full sanning anners æn som nogra klerker mik vnderuist haffue ther i gaar komme fra öland, huad annen tidende oc legligheter nu ære j thenne landzende vithe eder nadis embetzmen ytterligere vnderuise æn iak kan scriffue förmoor iak at eder nade fulkomlige veet min förfall oc vanmecktighet til at besöke nogit mööthe hulkit eder nadis embetzmen oc all thenne landzende vel vitterligt ær Huad deel iak eder nade tilscreff för nogen tiid om mester oloffs gifthermol etc Kenner gudh var giort för eder nadis swa ytterlige som mit egit beste Oc huad glædy iac eller noger dandeman kan ther aff haffua i thenne min allerdoom oc krankheet sæther iac til then alzmectig gud som veet alle sanning Mester oloffs vrsekt till mik ær kommen ær med mong ord oc liithen skæell e huar hon komber till ransaken oc bliffuer vel tilswarat Eder nadis staat oc högmektigheet verdis then alzmectig gud beskerme til rikisins longlige velferd Ex lincopia Anno etc Die spinee corone.

3.

Biskop Brask klagar för konungen öfrer den orätt, som konungens fogdar gjort biskopen på fisket i Norrköping, öfver honom afhända gårdar, samt hotar med rättgång, m. m. Dat. Noor den 9 Julii.

Riks Registr. A, fol. 102. — Ett högst felaktigt aftryck finnes i Handl. rör. Skand. H. 14: 66.

Ad dominum regem Calmarnie existentem, per manus Nicolai joganssons vernaculi d: mej

Deuota mej recommendatione etc Högmechtig förste Kere nadige Herre verdis eder nad vele vethe at æn tha at mik ær j thenne nest förledne aar mykin oorett oc owervold skett i monge motte, Huilkit iak dog aldrig för edra nade clage ville för then dagelige vmsorg oc kymbring ther eder nade haffuer haft oc æn haffuer för thenne lange örllig altiid förhoppende at thet motte komme till en good ende epter eder nadis egen begere At eder nade motte faa tess bethre tillfelle skicke huariom lag oc rett som thet behöfde, Doch nödgdes iak nw beclage then stoore oorett oc voldzwerke eder nadis fogote pa Stegeborg mik giort haffuer pa mitt fiske i Norcöpfung, huilkit han nw med overuold oc vthan lag haffuer vphugga latit sedan han thet med then landsyn eller nogen lag i fiord ey bekomme kunne medhan iak var nær eder nade i Iöneköpfung Saa epter för:de mit fiske ær ingenstadz bygd konungx aadrene til förfong vthan skiuther en clippe them e mellom, ey heller ær bygt aa noger anner mans vthan aa kyrkennes egin ægher, verdis eder nade vele vnne mik at iak motte som alle andra bygge myn ægelott mik til nytte oc ey trengis moot lagen legge mith öde androm til gagn oc mik til scada, epter ingen annen vill legge sitt öde mich til gagn Ey kan heller noger man seye med skææl mitt kar vara nytt awerke yttermere æn anner, epter thet stood för oc j her Knut allfsons tiid, helst meden all kar ther i strömmen teslikis oc laner e huem the helst tilhöre ære all ny affuerke oc ey varit aff alder öwer manne minne, vthan aff alder haffuer varit östninga oc tener oc ingen annen fiske reskap som med breff oc leffuendis vitne nog beuislegith ær Her innen verdis eder nade geffue mik gönsteligit antwart thet iak altid gerne ödmychelige vil förskylle Ære her ingen merchelig tidende iak kan scriffue annen æn the i Bremen haffue owergeffuit thet gamble theris ketterij oc geffuit sik vnder then helge troo oc kristue kyrke Tess gud see loffuit then eder nadis staat och högmectigheet verdis langlige beskerme till rikisins och tess inbyggeres langlige velferd Ex manerio meo Noor octaua visitacionis Marie Anno vtsupra Solito meo sub sigillo

In vitulo

Kere nadige herre sedhan breff var scriffuit fick iak eth eder nadis vpne breff om the gotz Erick iönson mik viderlakt haffde i thet heffde byte för twna Swa epter thet ær eder nadis rett ingenstadz för nær e nær eder nade teckis hanom förfölje lathe, æn tha iak ther oppa haffuer gamble her Steens opne breff vnder eder kere faders oc flere the bestes aff rikisins rad incigle oc sedan vnge her Stens oc menige rikisins radz gud alles theris siel nade At iak för:de g: her Stens breff motte nythe oc bruka pa all hanss köpegotz i östergylland epter hanss breffs lydelse vthan affslag etc doch haffuer iack minne giort æn mik tildömp't var Oc inthet vederkentz vthan then ene gardh sedhan iak haffde lothit forkynne bode pa landztingit i lincöpung oc swa pa heredztingit ther garden ligger bode för:de breff at huar motte vethe med huad skæl iak oc kyrken ther till kommen var Beder iak ty eder nade ödmykelige ey at enest för then skade iak ther aff haffue kan at eder nade ville verdis thetta oc all annen swadan ærende late förföl[i]je med rette vthan oweruold som eder nade tilförende sakt haffuer om för:da gamble her Stens köpegotz oc frw Ingeburgis arffua etc Ok huru thet kwnne vara tilbör:ligt at eder nade skulle sta mik til rette för swadane affteckt vthan lag besinner eder nade vel yttermera æn iak kan scriffue Verdis eder nadhe her om biude mik til sin vilie ther iak mik altiid gerne epther retter quam iterum dominus deus felicem conseruare dignetur.

4.

Konung Fredrik af Danmark gör hos konung Gustaf förbön för Jachim Trolle och medarffvingar, att de må njuta dem i arf tillfallne gods i Sverige. Dat. Köpenhamn den 4 Augusti.

Riiks-Registr. B, fol. 78—78 v.

Fredheriick meedh gudz naadhe Danmarks Wendis och götthis konungh wthualdt konungh tiil norghie Hertug wthij Sledtzuick Holsthen Stormarenn och dithmerschenn Greffue wdij oldhenborgh och deelmenhorsth Stormegtughe herre her Götzstaff meedh szamme nadhe wthualdt konungh tiil Suerighe waar kære naboo och synnerlighe godhe weenn kärilig helsszenn medh allt goth Stormegtughe herre kære nabo och synnerlighe godhe weenn Wij haffue formergth aff oss elskelige Heer Iachim throlle riddher waar throo mann och thienere Att honom och hans meedharffwinghe schall ware faldhen noghen arff

tiil wdij iordegodtz wthij Suerigis riiche epther hans och theres fader, modher och slegtinghe oc han meedh them före tiidsens obemquemmighedt szom nw emellom riighene, thess wer, wdij monghe nesthe forlidtne aar sigh begiffuidt haffuer ey kwnne komma tiil saadantt theres retthe arff oc eyendhom szom them well burdhe epther alt lagh meedh retthe etc Haffuer for:ne her iachim troidhe therföre paa syne egne och for:ne hans meedharffuinghis wegna besögth oss szom hans nathurlighe herre försthe och konungh beteett och begæreth wor konunglighe nadelighe och gönstelighe forscriffth tiil edher Stormegtughett Huilkin wij honum som then wij synnerlighe aff gönsth och naadhe tiil negdhe ære wthij syne rethferdughe szacher ath hielpe sty[r]ckie och forfordhre, ey weyghre kwnne, och icke heller szom skeligth ær, wille bethe therföre eders stormegtughett gantske wellighenn och kærlighenn Athij före thenne woor bön och scriffuilsze schyldt wille gönsthelighenn och mildhelighenn wna och tiilstedhie ath for:ne oss elskelighe her Jachim riddhere wor thro mann och thienere maa komma meedh hanss medharffwinghe tiil theres retthe arffue gotz ighen szom them tiilhörer liggendis wthij Suerigis riiche och the thet her epther maaghe beholde wthij theres frij haffuandis och brugendis werye woldt och magth szom them böör aff retthe före thenne waare böön och scriffuilsze skyldt och the then maaghe niwthe goth aatt och kenne ath then ær them frugthbar, thet wille wij kærlighann och wenlighann wthij huess mothe eder Stor[meg-tughet] lefft och tiil wilghe kan ware (then wij gudt alszommegtugiste tiil ith lycksaligth regimentthe landhe och riighens formeringh befale) gerne forschyldhe bethe och begære her paa eders Stormegtughedtz godhe enkandhe swar meedh thenne breffuiszere Datum paa worth Slooth kiöpnehaffuenn Fredaghen nesth epther Sanctj petrij ad vincula dagh Aar etc mdxxv wndther worth Signetth

Stormegtughe herre her Götzstaff medh gudz naadhe wthualdt konungh tiil Suerighe waar synnerlighe godhe weenn och kære naboo

Konung Gustafs svar härpå är dateradt Wadstena den 27 Dec. s. å. Se sid. 253.

5.

Konung Fredrik skrifver till konung Gustaf om dennes begäran att återfå en "kartughe" och annat "skythe", samt om Severin Bruns och hans följes frigifvande. Dat. Kallinborg den 1 October.

Riks-Registr. B, fol. 73. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1568.

Frederiick meedh gudz nadhe Danmarkis wendis och göthes konungh wthualdt konungh tiil norgie Heertug j Sleedtziigh Holsthen Stormaren och diithmersken greffue j oldhenborgh och deelmenhorst Högmecthughe herre och försthe her götzstaff aff szamme nadhe wthualdt konungh tiil Suerighe waar kære wenn och naboer waar synnerligh gönst och hues wij mera formaaghe altiidh tiilförenna scriffuedt meedh waar herre Kære her Götzstaff giffue wij edher tiilkenne Ath oss elskelighe her Söffuerin norby riddhere waar throo man och tienere och embitzman paa worth slooth silfsborgh haffuer tiilscriffuith oss och giffuedt oss tiilkenne hworledis j haffue tiilscriffuit honum athuj haffue wthij then herredag j malmöö loffuedt och tiil-sagth edher then karthughe ighen som bleff tageth fraan edhers folk för gothlandt och thesligisthe edhers skytthe som bleff paa thet skiib som forgiick för syllesborgh leenn och nær j finghe szamme skytthe ighen thaa wille j gerna eghenn giffue Söffuerin brwn och the andher fongher som j haffue aff hans folk theris fængxel lööss thaa förtænc-ker edher wel ath szamme karthuge icke wor j worth woldh paa then tiidh och icke heller nw ær och wij loffuadhe edher ath ther som samme karthuga komme oss tiilhanda wille wij gerna wna edher then eghen och nwe j wiidhe ath thet skytt som wor paa eders skiib som bleff j Syllesborgh leenn thet bleff oss elskelige her aaghe bragdhe siden affwondeth then tiid han bleff fonghen och syllesborgh bleff Stormett och worth strax forskickedt tiil gothlandt toogh wille wij gerne giöre worth bestha ther tiil ath szamme skytthe maa komma eder tiil handhe thy bidhie wij eder kærlighan athij en nw för thenne wor böön och scriffuilsze schyldt wille giffue Söffuerin brwn och andhre for:ne her Söffuerins norbys folk som j haffue fongne theres fængxel quith anseendis ath szamme Söffuerin brwn bleff griiben wthij en frij och fæligh leidhe och sidhen then contracth worth giordt emellom oss elskelige danmarkis riiches raadt och for:ne her Söffuerin norby för landtzkrone oc hade giffuith breeff och indsegell wdt at han schulle ware oss huldt och throo och ware edher och alle andher waare forwanthe aldingisth obewaldt och wille wij icke gerna paa wor sidhe ath ther schulle giffues noghet wrsake tiil ath then

contracth som szoo worth giorth icke schulle holles och athij wille beuisze eder her wthinnan som waar godhe throo ær tiil edher wij wile altiidt gerna j sliigh motthe och andher giöre edher thesligisthe ighen och kærliche medh ~~en~~ forschyldhe och bekendhe befallendis edher gudt Scriffuit paa worth Slott kallinborgh then Söndagh nesth ephther Sancti michils dagh Aar etc mdxxv wndher worth Signett.

Konung Gustafs svar är dat. Stockholm den 11 Nov.; se sid. 240.

6.

Konung Fredrik af Danmark underrättar konung Gustaf, att han tillskrifvit utvalde erkebiskopen i Lund, Åke Jepsson Sparre och S. Norby, att de skulle till konung Gustaf återlemnna såväl det honom tillhörande under blekingssidan bergade "skytt", som en "kartowe", som Norby tagit vid Gotland, samt beder konungen att frigifwa S. Brun och hans följesvenner. Dat. Odensee den 9 Oct.

Riks-Registr. B, fol. 79 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1573.

Frederick medh gudz nadhe Danmarkis Wendhis och Götthes konungh Wthualdt konungh tiil norghie Hertugh wthij Sledtzuick Holstheenn Stormareenn och dithmerscheenn Greffue wdij oldhenborgh och delmenhorst Stormegtughe herre heer Götzstaff aff szamme nadhe wthuoldt konungh tiil Suerighe wor söndherlighe godhe weenn och kære nabo wennligh kærilig helszenn oc huess mere goth wij formwghe kære herre och naboo Giffue wij eder tiilkenne Athuj nw sistes finge edher scriffuilsze eghenn paa the ærendhe wij edher tiilscreffue paa oss elskelige her Söffuerin norbys ritthers wegna om hanss thienere Söffuerin brwnn och hanss medtfolghiere szom j haffue j fængxell Szaa athij holle them wthij ethh erligth fenxell szaa them eyngthe schadher Och scriffue j oss tiil ath then tiidh wij waare tiil ethh wennlighth möthe wthij waar Stadh malmöö personlighenn tiilhope Thaa bleff eder tiilsagth athij schulle fonghe egheenn thet etthers skitt szom bleff wnder bleginghe sidhe nogheenn tiidh sidhen forlidhen och theslikis then kartowe szom her Söffuerin norby edher fraann toogh för gothlandnt och nær j saadantt skitt egheenn fongendis wordhe thaa schulle szamme her Söffuerins thienere obehindrett komma tiil honum egheenn Thaa haffue wij nw tiilscreffuedt oss elskelige werdughe fadher meedh gudt her aaghe iepson Electus tiil lwndth oc her Söffuerin norby ath the schulle egheenn andtwordhe etther huess the haffue och bergett bleff aff saadantt skytt wnder

bleginghe sidhe och lathe etther thet fölghe obehindrett nær etthers budt kommer ther epther Thy ath the szom bergedbe szamme bösszer finghe saa möghett cledhe tiil berghelönn som bergelönn siigh belöff therfore, szom j oss tiilscreffue och szom j screffue om then kartoffwe thaa giffue wij etther tiilkennde ath ther bleff engthett om handtlett eller taletth wthij malmö och wij ey ther om nogot haffue handledt med her Söffuerin norby Thij bethe wij etther enndh nw kerliga athij wille forschicke etthers budt epther for:ne etthers skytt Wij haffue tiilschreffuedt her Electo oc her Söffuerin norby ath the schulle engheenn hindher giöre ther paa medheenn [wdhenn?] lathe eder budt thet fölge Och bethe wij etther en nw kerliga therfore Athij oss tiil willie och för thenne wor böönn och scriffuilsze skyldt wille lathe och giffue for:ne Söffuerin brwnn oc hanss medhfölgchiere theres fenxell lööss oc qwitt och lathe them komma tiil theres retthe hosbwndhe egheenn Thet wille wij altiid wthij lighe sligh maadhe och sthörre kerliga meedh etther forschylde Heer meedh etthers Stormegtughe the hellighe trefoldighedt befalendis tiil ewigh tiidh Schreffuedt j wor Stadh Othensee Sanctj dionisij dagh Aar etc mdxxv wndher wortt Signetth

Högmegtughe herre her Götzstaff meedh gudz naadhe wth-
uoldt konungh tiil Suerighe wor kære nabo och söndherlighe
godhe weenn.

Konung Gustafs svar härå är dat. Wadstena den 27 Dec.; se sid. 255.

7.

*Konung Fredrik underrättar konung Gustaf, att den afsatte konung Christian utsändt Claus Kniphoff och flera sjöröfware för att in-
taga handelsbryggan i Bergen; hvarföre han beder om undsättning.*

Dat. Odensee den 9 October.

Riks-Registr. B, fol. 80 v.

Frederiick meedh gudz nadhe Danmarkis wendis och götthes konungh wthualdt konungh tiil norghie Hertug j sledtzuick holstheenn Stormareenn och dithmerscheenn greffue wdij oldhenborgh och deelmenhorst Högmegtughe herre her Götzstaff aff szamme nadhe wth-
ualdt Suerigis Götthes konungh Waar kære weenn och nabo Wenn-
ligh kærilig helsze oc huess anneth gott wij formaaghe kære nabor
och söndherlighe godhe weenn giffue wij edher kærlichann tiilkenne
athuj haffue nw spooth och j sanningheenn forfareth att wor och

thessze thrende riighens fiendhe konungh Cristhiern haffuer nw bestyreckett och wthgiortt Claues knipheff meedh sex örlogx skiib och them bemanneth och wthfetthaliedt Och for:ne Claues knipheff haffuer giorth ordh aff thet han wiil meedh szamme folk och skiib löpe tiil bergheenn wthij worth riiche norghe oc ther arghe in paa waare wndhersaather och intaghe köpmandtzbryggghen ther szammestedz om han thet bekomme kan och ligghe ther winttherlagh wthij wintther offuer och sidhann wthij foraareth agthar konungh Cristhiern ytthermere ath bestyrke honum medh folk och skiib och agther ther meedh ath giffua sig her in j östheriönn oc arghe och taghe paa waare etthers och the wendiske stedhers wndhersaathe ee huar han thet bekomma kan Saa ær thet wor kærlighe böönn tiil eder athij fore saadantt leglighet schyldt wele meedh oss betengkie thessze trendhe riighens och begghe wore wndhersaatthes gangn besthe och bestondt och medh oss och wore kiere wndhersaathe tiilhielpe ath affuerghie saadan schade och forderff szom konungh Cristhiern agther thessze thrende riighen paa ath före Saa athij wille meedh etther kiere wndhersaathe wthij bergheenn noghen wndtsethning huar szom etther thet witterlighth wordher ath them skeer wthij framtidhen noghen forfongh aff Claues kniphoff Tesligesth ath ther szom the agthe them wthij foraaret her in j östheriönn och giöre noghen landtgongh wthij skaane athij thaa wille ansee waare kiere wndersaatthes leglighedt och forskicke nogre hwdrett reszenner in j edert riighe Suerighe wthij westhergötlandt szom kwnne were ther noget nærwarandis höss landemercketh och tiilhielpe medh wore wndhersaathe wthij Skonne ath affuerie huess schade wthij sliigh maadhe oss och riigith kan tiilkomma aff saadane riighens fiendhe wij wile wthij lighe sliigh motthe lathe oss fynnes weluilioghe med waare kiere wndhersaatthes hielp och trösth ath komma etther och Suerigis riighes inbyggere tiil trösth och beskermsze wthij lighe sliigh maadhe om noghen infaldt skeddhe aff saadane thessze thrende riighens fiendher wthij Suerighe Szammeledis haffue wij nw tiilschreffuidt beggis wore tiilhængere och forwantthe the lubske och wendiske stædher ath the och saa wele ansee huess schade och forderff szom oss etther och them kan tiilhende aff saadane fiender och ath the wthij foraarett wele medh oss beredhe theres örlogxskiib och them bemanne meth folk bösser werior koosth och spisningh och meedh wore skiib ware tiil redhe wthij östheriönn strax j foraaret och tiilhielpe aff att werghie huess schade alles wores fiendher agthe oss paa at före och ath the maaghe haffue noghen merkeligh mothstondt tiil siös Saa betthe wij etther tesligesth kærlighann athij wele och saa om etther leglighett

siigh saa begiffuer och thessze thry riighen til hielp och trösth lathe beredhe etther örlogxskiib emoth foraarett och tiilhielp med oss och beggis wores tiilhengere ath giöre fienderne noghen motstondt saa the ey faa fulkompnedt theres ondhe agth och meningh the tessze trendhe riighen och the wendiske städer agthe paa ath före Och betthe wij etther kärlichann athij meedh thessze szamme worth budt wele scriffue oss etther behagelige och scriffthelige answar her om huess j her wthinnan agthe ath wele giöre thet wele wij kärlichann och gerne meed etther wthij sligh motthe och andhre kärlichann och gerne forschylle och bekenne Heer medh etther then alzommegtugiste gudt tiil eth lyckesaligh regimentthe befalendis tiil effuigh tiidh Scriffuidt wthij woor Stadh odhenszee Sanctj dionisij dag Aar etc mdxxv wnder worth signetth

Högmegtughe herre her Götzstaff wthuoldt konungh tiil Suerighe woor kiere nabor och sönddherligh godhe Weenn etc.

Konung Gustafs svar är dat. Wadstena den 27 Dec.

S.

Jachim Trolle anhåller hos konung Gustaf att han och hans medarfwingar må få njuta dem i arf tillfallne egendomar inom Sverige.

Dat. Härlöf den 24 October.

Riks-Registr. B, fol. 77. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1571.

Myn ödmiwgelighe weluilioghe thienisthe edher nadtz högmegtughett altiidt forsendt meedh waar herre Kære nadighe herre werdis edher nadhe ath wilie wethe nw edher nadhe war wthij malmöö thaa wntthe edher nadis högmegtughett migh och myne medtharffuinghe heer Jess holgerssons barn worth arff och iordhe godtz ighen wthij Suerige Huilkit iagh tackar edher nadis högmegtughett före och wil thet gerne forthiene meedh edher nadhe nw haffuer iagh forfarith ath edher nadis fogthar och embitzmen en nw befatthe sikh meedh szamme gotz och wpbere landtgillett och giöre migh och them ther hindher paa emoth edher nadis breff szom eder nadhe migh och them ther paa giffuidt haffuer edher nadis högmegtughett owittherligit Thy bidher iagh eder nadis högmegtughett ödmiwgelige ath iegh medh myne meedtharffwinghe heer Jess holgerssons barn maa niwthe worth iordhe gotz j Suerighe Ieg haffuer faath sthoor skadhe j thette aar her Söffuerin norby haffuer lathit brenna myn gaardh och tagit boorth

huadt ieg haffde Saa haffuer ieg hwlpit tiill meedt att her Söffuerin fick icke szin wylie och framgongh som han haffde j agth Och schall her Söffuerin ey heller rossze att han szaa falldt her in j Skaane Thaa ath skadhen henggher och hooss honum saa well szom hooss oss Kære herre werdis eder nadhe wylie wethe j thetta aar thaa haffuer her wthij Skane monghe skalka gongit wiidh skoghen och giordt riddher-scapit her j skone sthoor skadhe och skwtthe szamme schalka sigh paa konungh Cristhiern ath thet schulle wara hans nadis gerningh nw skoghen tagher tiil och icke kan skiwle them her wthij landit Formodher iegh ath the giffue sigh in j Suerighe j edher nadis riiche ther inghen skulle kenne them Ath edher nadhe wille wordis tiil ath lathe besthelle meedh eder nadis embitzmen ath ther toghes ware paa Kære nadighe herre bidher iegh eder nadhe gerne ath epher thij szom myn szoon Aruidt thiener eder naadhe ath eder nadhe wille ansze honum tiill thet besthe han schall thiene edher nadhe hwldelighe och throlighe Heer meedh edher nadis högmegtughett gudt och sancte Eriick konungh befalendis Scriffuidt j Heerloffby Tiisdagh en nesth epher the x^j^m iomfrur Anno domini mdxxv

Jachim ritthere
throlle

Stormegtug herre her Götzstaff medh gudz nadhe wthualdt konungh tiil Suerige ödmiwgelighe sendis thetta breff etc.

Konung Gustafs svar å förestående, dat. Wadstena den 27 Dec., återfinnes å sid. 252.

Register.

A.

- Aabo** [A-], Lars Månsson höfvidsman derst., 26, 80, 123, 141, 148; Anders Jacobij kanik derst., 130; spetalet derst., 141; borgmäst., råd o. menigh. derst. betackas af kon. f. skänk., 148; landsköp deromkring sk afskaffas, 148, 150; privileg. f. Å., 148—151; bref t. capitl. derst., 65; erkedjeknen derst. får förlän., 109; borgmäst. derst., 152; upphörden deraf, 217; — förlänt till Jöns Westgöte, 220.
- electus derst. (Ericus Suenonis), 110, 226; bref t. hon., 63, 65; må följa fru Margaretha t. Wiborg, 126; må ej göra Albr. Tolk förfång i hans förlän., 155; instruction f. hon. i afs. på ryske storfurstens sändebud, 163; erhåller hvarjeh. underrätt., 180; sk. rusta sitt folk, 181; sk. försända de ryske sändeb. t. Sthm, *ib.*
- hus i slott, besättn. derst. sk. inqvarteras på landet, 27; fogden derst. må ej uppehålla skeppare mer än tre dag., und. hka drs varor sk. hon. erbjudas, 149; — må ej våldföra sig på någ. borg. l. gäst, 151; koppar och vapen sk. derifr. sändas t. Sthm, 27.
- län, om skatten deraf, 27, 268; förlänt t. Jöns Westgöte, 220.
- Aaghe Jepson** (Sparre), erkebisk. i Lund. Kon. Fredr. i Danm. tillskrifvit hon. om kon. Gustafs "skytt", 281, 282.
- Aahws** [A-], stad o. slott i Skåne; intag. af S. Norby, 59; danske rådsh. derst., 119.
- Aake Clawesson** (trol. Tott t. Bystad, väpnare, sed. höfvidsman i Wiken; stupade 1531 vid Carlsborgs förstöring af k. Christierns folk), 227; utn. t. häradsh. i Hattula här. i Finl., 178; förläning, 257.
- Aaken**, wän, Petther, borgmäst. i Åbo, försvarelsbref, 148.
- Aalandt** (Åland), malmbrytn. derst. f. kronans räkn. sk. upphöra, 26; Henrik Jons-son häradshöfd. derst., 223.
- Aalendtzscha** skuthor, uppbringade af sjöröfvare, 240.
- Aas** (Ås eller Åse, härad i Westergötl.), 177.
- Aggatorp**, gård (i Westergötl.), förlänt t. Lars Ydtsson, 154.
- Alboga** (Albo), här. i Smål., Arvid Östgöte fogde derst., 114.
- Alingxaas** (Alingsås, i Kullings här., Westerg.), förlänt till Lars Ydtsson, 154.
- Aluastra** kloster (se reg. t. 1:a del.), funderadt af kon. Swerk., 273, af hans drottningens morgongåfva, *ib.*; hörde aldrig t. kronan, *ib.*
- Amesaather** (= sändebud), danska rådets, 175.
- Amsterdam**, bref t. borgmäst. o. råd. derst., 17; sändebud ditskickas, 44; fördraget med Nederländ. sk. der uppsägas, 265.
- Anbyrdhe** (Handbörd), här. i Smål., ombud från dess innebygg. kallade att infinna sig hos kon. G. i Kalm., 165.
- Anders Byorsson**, erhållit kon:s vänskap, 224.
- Anders Ericson**, borgare i Nyköping, fordran af Peder Rumbo i Arboga, 136.
- Anders Hansson**, tillåtes att från Westerås flytta t. Linköp., 107.
- Anders Jacobij**, kanik i Åbo, skatt f. Ragnistilla gård, 130.
- Anders Jönsson**, Haffriis i Wemo sock. (Åbo län) i förlän., 126.
- Anderss Knutsson**, 194.
- Anderss Olsson** i Gethna, 137.
- Anderss Symonsson**, må utkräwa sin fordr. af Clawes Boye, 136.
- Anna** (Bielke, enka eft. riksr. o. ridd. Joh. Månsson Natt o. Dag), hustru, giftermåll ifrågasatt emell. henne o. Henr. v. Melen, 73; må ersätta hon. eft. lagen, 74; kräfwes af hon. f. kost o. taring, 79; hade gerna sett giftermålets fullbord., 80.

- Anna (Tott, dotter af riksr. o. ridd. Hans Åkesson Tott t. Bjurum; andra gången g. m. Clement Bengtsson Hogenskildt; död 1549), fru, Henrik Bitzes enka; dombref mell. henne o. fru Dorothea, Christ. Wases enka, 122; gift med Klemit Houenskel, 30; sk. återfå sina bref af Lars Månsson i Åbo, 141; må kännas vid sin tingest, hvar den kan uppspörjas, 141.
- Anna, hustru, Thure Bengtssons enka, sk. betala 39 lod silfv. t. hustru Anna Sigfrids i Kalm., 189.
- Anna, enka efter Sigfrid i Kalm., må utkräva sina fordringar, 189.
- Arboga, 201—204, 206; riksdag der beramad. 53—55, 61, 63, 64, 90—92; — skall ej der hållas, 81, 82, 90; afbränd, 82, 90, 92; skrivt. t. borgmäst. o. råd om Anders Erikssons i Nyköp. fordr. af Peder Rumbo, 136, 137; — — om Casp. Skillings fordr. af Marcus Finne, 152—154; Engelbr. Skrifvare derst., 219; kronan der tillfallne tomter, 220.
- Archidiaconus, i Ups. o. Strengn. (Laur. Andreæ), 110.
- Archielectus, i Upsala, se Electus.
- Armborst, 111, 132.
- Arosia, se Westerås.
- Aruidt (Kurck), biskop i Åbo, om hans qvarlåtenskap, 62, 63.
- Asbolandt (Aspeland, här. i Smål.), fullmäktige derifr. kallas att möta kon. i Kalm., 166; skatter deraf utfordras, *ib.*
- Aska, härad i Östergötl., qvitto på uppbörd deraf, 189; förlän. deraf fråntag. bisk. Brask, 275.
- Axel Andheresson (Lillie af Ökna), riksråd, 9, 10, 110.

B.

- Bagge, från Norge, bevisar sig vara Knut Bagges arfvinge, 194, 195.
- Bagge, Knut, arf efter honom, 194.
- Bagge, Niels, förlän. i S. Wedbo här., 113; fogde i Westra här. o. S. Wedbo, *ib.*
- Baggetorsker, 266.
- Bagghabygdhen, i Östergötl., gifven i vederlag, 231.
- Banckakln (Bankekind), härad i Östergötl., Bengt Skrifvare fogde derst., 114.
- Bann, mäst.er Oloff (Olaus Petri) i b., 86, 274.
- Barkærna (Kungsbarkarö i Åkerbo här., Westmanland), 208.
- Barnahedhe l. Barnaherede (Barne här. i Westergötl.), 102, Måns Bryntess. häradsh. derst., 58.
- Bast, 266.
- Batzlyder, 83.
- Belleherdwugh (trol. Bellö s.), i S. Wedbo, förlänt t. Nils Bagge, 113.
- Benct Jönsson, stupat vid eröfr. af Kalm. slott, 238; kon. tag. hans gods i sitt beskydd, *ib.*
- Bentch i Fristad, försvarelsebref, 214.
- Bentch Jaapson, 147.
- Bentch Larsson, anbefalles att gjuta lod, 105.
- Bentch Nielsson (Ferla till Eka), i slottslofven på Wiborg, 51.
- Bentch Nielson (Ferla t. Bergshammar, väpnare, 1518 gisslan m. Gust. Eriksson m. fl.; sed. ridd. o. riksr. Död 1546), skiljedomare i en jordetvist mell. Strengnäs borgare och presterskap, 153, 216.
- Berghen, Claues Kniphoff ämnar intaga köpmansbrygg. derst., 283.
- Berghenflisk, sk. uppsändas till konungen, 238.
- Bernnefel, Claues, pass t. Reval, 140.
- Bildhe, Clawess, danskt riksråd, bref t. hon. fr. kon. G., 59.
- Bildhe, Knwth, danskt riksr., bref t. hon. fr. kon. G., 59.
- Biskoparne, vilja undsätta kon. med kyrkotiond., 30; äro den menige mans tjänare, 95; sköta bäst sitt embete, då de hafva få hofmän, *ib.*; sannskyldiga biskopar, deras egenskaper, *ib.*
- Biskopsembetet, ej stift. t. någ. stort herradöme, 95.
- Bitze [-tz]. Hendrich (till Nynäs, riksr. o. ridd., lagman i Finl.), 122, 141.
- Bitsare, Jönss. sk. å kon:s vägn. öfvertaga Örby, 108; fogde i Tierps, Norunda o. Wåla här., 109.
- Biugmiöll, 266.

- Blörn Clawesson (Lejon till Leppis), riksr., 110.
- Blörn Jönsson, 'j Lideköping", budbärare t. Måns Bryntess. fr. kon., 43; fullm. att laga sig an Nils Skrifvares gods, 102; uppmanas att betala en skuld, 103; tillskrifves om en fordran, *ib.*; må ej befatta sig med Nils Skrifvares egodelar, 154; sk. uppsända oxar t. Sthm, 220.
- Blörn Pedersson (trol. Bååt, sedermera riksr.), fogde på Wermlands berg, 224.
- Blörn Öndtson, försvarelsbref, 198.
- Blörnatorp, gods i Upl. (?), 220.
- Blandkorn, 266.
- Blekingh [-gu-, -gw-, -ku-, -kw-, -g, -ghe]. Sev. Norby infallit derst., 47, 119, — regerar fast derst., 92; allmog. derst. hyllat k. Christ., *ib.*; kon. G. ämnar förarga på blekingsbönd., 143; Axel Ugorp k. Fredriks befallngsm. derst., 164; B. v. Melen utfordras, i fall h. sk. begifva sig dit, 165; förlänt af k. Fredr. t. Sev. Norby, 168, 170, 180; allmogen derst. fast förödd och slagen, 168. Ax. Ugorp rådes af k. G. att behålla befalln. derst., 172; kons skott der strandade, 209, 212, 255; S. Norbys skepp der brända, 276.
- Blekingxfadra, tagit skutor fr. Kalm. borg., 129; sk. hotas med straff, 130.
- Blockhvs, vid Ekenäs i Finl., 131.
- Bogandtt, Cornelius, juris utriusque licentiat fr. Lüb., fullmäkt. fr. Holland, 262.
- Bollebygdth (Bollebygd), här. i Westergötl., Erik Stenson häradsh. derst., 113.
- Bolster, 266.
- Bondhe, Jøghan, efter hon. kron. tillfallne tomter i Arboga, 220.
- Bondhe [Boo-], Pedher, får Stubbagöden i Ås här. i förlän., 177.
- Bondhe, Toordt, riksr. (lagman i Tiohärad), 110, underrättas om danskarnes förlikn. med S. Norby, 171.
- Booberg, härad i Östergötl., qvitto på uppbörd deraf, 189; förlän. deraf frångtag. bisk. i Link., 275.
- Boodtzgaardt (i Westergötl.), 154.
- Boogeswudt [Bocsuodt] (nu Ulricehamn), borgerskap. o. menigh. derst. få njuta s. förra privil., 82; oxar sk. derifr. sändas t. Sthm, 220.
- Borducker, 267.
- Borgh, sock. (i Memmings här., Östergötl.), förlän. t. Christ. Henriksson, 58.
- Borga-äng, vid Stegeborg, 159.
- Borghe stoop, 266.
- Borgläger, i klostren, 30, 273; utländsk rätt, 84; Guds tjenst skulle dermed nedläggas, *ib.*; derom förhandladt i Wadstena, 273; brukade af kon. Hans i Danm., 274.
- Bothna ferdling (Betna, s. i Oppunda här., Södermanl.), Ol. Arvidsson fögde derst., 158.
- Bothnekarla, 141, 142.
- Boye, Clawes, hans gård, 136.
- Braadtzhwlt, förlänt t. hustru Byrgitta på Strömsnäs, Lars Olssons enka, 177.
- Brabant [-wndt, -dh], sjöfart dit tillstädjes, 43; fördrag med, 262, 263.
- Brædher, 133.
- Bragdhe [-aa-, Aake [-ghe], dansk ståthållare i Blekinge, tillfångatag. af S. Norby, 47; med s. fru förd t. Gotl., *ib.*; förhållit kon. G:s skott, klåde, m. m., 209; förlor. Sölvesborg, 280.
- Bragdhe, Pedher (Peder Brahe d. ä., till Rydboholm, son af Joachim Brahe o. Margareta Wase, f. 1520, död 1570, slutel. grefve, riksr. o. riksdrotz), må stanna hos kons syster tills han blir äldre, 248.
- Braghe, Axel, danskt riksr., underrättas om k. G:s beskickn. t. Dmk o. Lüb., m. m., 59.
- Brandjern, 266.
- Brask [Braske], Hans, biskop i Linköp., erhåller åtskill. underrättelser, 30, 89, 90; sk. förmå klerkeriet, kyrkornas och klostrens förmyndare att ingå på Stockholms herremötes beslut, 30; sk. emottaga knekt. t. inqvartering, 82; kan ej anskaffa kyrkotonden, 83, 272, 273; må utfinna annat medel att tillfredsställa kronans behof, 84; tillrättavisas för sina yttranden om borgläger i klostr., klostrens o. bisks. oberoende af kron., m. m., 84, 85; synes glädja sig att få beskria kon., 96; påstår att klostren ej voro grund. på kronans län, 273; kan dock ej platt draga sig ifr. kron., 85; hans fiske bygdt kron. t. förfång, 85; sk. sända krigsfolk t. Kalm., 106, 113, 114; gör Gudm. Pedersson

- på Hof falska glosor, 138; olagl. beskattat Wadstena borgare, 158; honom vederlagde gods återtagas, 159; troligen vållat oroligheterna i Österg., 192; erhållit Gullbergs här. i förlän., 200; sk. utkräfvä oxar af klerkeriet i stiftet, *ib.*; erinrar att kon. nyl. upptagit en gård af kyrk., 273; vill dock göra det yttersta f. dess indrivv., *ib.*; varnar f. inför. af utländska seder emot kons ed o. kyrks gamla frih., *ib.*; erinrar om kon. Hans' ex., 274; omtalar att kons handl. myck. tadlas, *ib.*; beklagar sig öfver mäst. Olofs giftermål, 274, 276, sina förlust. på Kalmårresan, 275, förlust. af alla sina förlän., *ib.*, intrång i fisket i Norrköp., 85, 275, 277, myck. liden orätt o. öfvervåld, 278, hon. afhända gårdar, *ib.*; hotar med rättgång, *ib.*; begär att få njuta sitt efter lagen, 275, 277; skriv. om S. Norbys förlust. i Blek., 276; — sin oförmåga att bevista någ. möte, *ib.*
- Braxn**, 266.
- Brederiåh**, sock. (Bredaryd i Småt.), 114.
- Bremen**, fullmäkt. ditsändas f. handelstrakt. med Nederländ., 263; "de i B." hafva öfvergifv. sitt gamla kätteri, 277.
- Brennekyrkia** (Brännkyrka, sock. i Svartlösa här. af Södermanl.), 109.
- Briiggepanna**, 266.
- Brockenhuszenn** [-wssz-], Johan, greve af, se Hoya.
- Brona**, gård (nu Bräne i Grafva s., Carlstads tingslag) i Werml., 125.
- Broo**, här. (i Upl.), Nils Torstens. fogde derst., 77; dens. häradsh. derst., 123.
- Brwn**, Sjöfuerin, (en af S. Norbys höfvidsmän), underhandl. med B. v. Melen på Kalm. stott, 144, 145; hans befrielse begäres af k. Fredr. i Danm., 208—211, 281, 282; hålles i ett redl. fäng., 209; sk. befrias när kon. G. får sin kartughe o. s. skitt m. m. igen från Danm., 209, 211, 256, 280; gripen ifr. S. Norby, 210; hade aldr. kons lejd, 241.
- Brwnsala**, gods, 219.
- Bryggekar**, 267.
- Bröd**, 251, sk. fr. Östergötl. sändas t. kon., 177.
- Brölöp**, Thure Trolles, 137.
- Bullar**, 267.
- Bwng**, Vincentius, se Lunge.
- Bwrgundien**, 43.
- Burmester**, Jacob, 82.
- Burspråk**, 261.
- Byger Nielsson** (Grip t. Winäs), utnäm. t. häradsh. i Tjust, 200.
- Byrgher**, "longhe", sk. sända krigsfolk t. Kalm., 106.
- Byrgher Larsson**, kallas t. mötet i Westerås, 102.
- Byrgittha**, på Strömsnäs, hustru, enka eft. Lars Olsson, 177; försvarelsebref, 176; får återtaga gods fr. Nils Bosson, 176, 177; får Braadtzhwlt i förlän., 177.
- Byrgittha Swens**, hustru, försvarelsebref, 219.
- Bysser**, bisk. Brask förlor. vid Öl., 274; förvaras på Kalm., *ib.*; återfordras, *ib.*
- Bönder**, hafva föga förstånd att ransaka ärenden riken emellan, 238.
- Böösze hwdnt**, en kons jakt, 240.

C.

- Calmar** [Kallmarne], 161, 163—171, 173—189; Ulf Skrifvare m. fl. dit afsände, 23; Nils Erikss. höfvidsm. derst. i st. f. B. v. M., 36, 38, 72; bref t. borgersk. derom m. m., 38; Lars Erikss. borg. derst., 63; bref t. borgmäst. o. råd. derst. om Henr. Resenär, 64; tillhör kon. o. Sveriges krona, 73; förstärkn. sk. ditsändas, 77, 92, 106, 107, 113, 144; Sev. Norby förmodas ämna göra skavank derpå, 92; Sigfrid Olsson och Gottfried Sure sk. ditsändas f. att bevaka o. förfölja B. v. Melen, 142; Jogh. Småtänning ditkallas, 147; kon. reser dit, 129, 155, 160, 163; — dit ankommen, 164; sägare ditsändas, 159; fullmäkt. fr. Öl. o. några här. i Småt. kallas att der möta kon. o. ditföra en gård, 165, 166; kons rustning derst. sk. sändas t. Sthm, 203; kon. derifr. återkommen, 228; Holländ. tillåtas der drifva köpenskap, 263; traktat der ingång. mell. kon. Hans o. de tre nord. rikenas råd, 274.
- borgare, förlorad skutor, 129.
- län, Nils Eriksson höfvidsm. derst., 36; dess menigh. uppmanas att hjälpa kon. m. att straffa förräd., *ib.*; kon. alltid sökt främja deras bästa, 37; innebygg.

- derst. betackas f. visad troh. o. lydn., 41; — sk. ej sätta lit t. onda budbär., 42; uppmantras att förtrösta på framtiden, 42; kon. flerstäd. der tagit hela tionden, 273.
- slott, 65; rykte om dess förlust, 71; Nils Erikss. höfvidsm. derst., 36, 39, 72; Christopher Hansson underbefälhafv., 40; tillhör kon. o. Sveriges krona, 73; förhålls kon. af Henrik v. Melen, 75, 78 ff.; om dess återvinnande, *ib.*; Henr. v. M. derst., 76; hållits kon. Chr. till handa af B. v. Melen, 160; antvardats åt Henr. Jute, 160, 182; — i kon:s fienders händ., 164; hjelp t. dess intagande, 161; kon. hoppas snart få ända dermed, 168; intaget, 180, 181; — med storm o. väldig hand på S. Marg. dag, 188; förråd. derst. utdragne med hår., 180, 182, 183, 188; B. v. Melen flytt derifr., 182.
- sund, S. Norby derst., 74; jakter der liggande, 141; jakter o. folk, 93, 142, krafvelen fr. Finl. ditsändas, 142.
- Camaremesther, kon:s, hr Larens, utnämnd till kyrkoh. i Mora, 246; hr Olaff, 61.
- CamPenn, wan, Berendt [Bæ-] Clawesson, sk. återfå honom fråntaget skepp, m. m., 198, 199.
- Canceler, Peder (Sunnanväder), se Peder C.
- Cancellern, biskop Brasks, 114.
- Christin [-a] (Gyllenstierna), fru, stämplat emot kon., 24; kon. säges hafva gripit henne o. förgjort hennes son, 117; försvarelsbref, 232; vill gifta sig, 248, 269.
- Christiern [Cr-, K-]. konung, 3, 13, 37, 42, 55, 141; väntas t. Skåne, 16; på Se-land, *ib.*; ing. viss tidn. om hon., 43; ing. fara f. hon., 44; kon. G:s anför- vandter fria fr. allt ansvar f. k. G:s strid mot hon., 52; hans sak gagnas af onda rykten, 71, 100; kejs. nu tillfälle att insätta hon., 90; Norby lofv. att försätta hon. i s. väldigh. igen, 90; förstärk. sig, 92; ämnar anfalla Sv., 92; hyllad af allmog. i Skåne, 156; — i Skåne o. Blek., 92; — i Skåne o. Hall, 101; har fått stort mod, 96; S. Norby sök. bereda hans återinför. i Sv., 97, 98, 157, 182; rykt. utspridda af hans heml. vänner, 99, 156; underhandl. mell. hon. o. S. Norby, 100; S. Norby vill f. hans räkn. intaga Skåne, Hall. o. en del af Sv., *ib.*; är i svågernskap med kejsaren, *ib.*; riket i förderf und. hans tid, 115; aldrig varit svenske män god, 117; Peder Canceler stämplat eft. hans igenkom- melse, 117; S. Norby hans besurnde man, 156, 163, 182, 187; B. v. Melen hållit Kalm. slott hon. t. handa, 160; stämpl. f. hans räkn., 162; danske riddare under hans tid köpt sv. gods, 254; ämn. angripa de tre rikena, 256; sk. af oenig- heten i land. taga sig tillfälle, 259; nöd i Sv. und. hans tid, 268; rik. i obestånd und. hon., 261; ämnat beröfva klostr. dess egodelar, 274; har utsändt Claves Kniphoff med sex örlogsskepp att intaga Bergen, 283, o. sed. begifva sig till Östersjön, *ib.*; kon. Fredr. af Danm. begär undsättn. emot hon. af kon. G., 283, 284.
- s parti, 4, 109. förstärkes, 16.
- s hemliga vänner, 99, 101, 156.
- Clippare, 16.
- Contract, med Danm. i Malmö, se Malmö; med Nederländ., 262—265.
- Cristoffer Hansson (borgmäst. i Kalmar), förordn. t. underbefälhafv. på Kalmar, 40; sk. bevaka förråd. derst., 41; om Nils Erikssons underhandl. med hon., 75.
- Cristoffer Olsson, sänd t. Dalarne, 14; sk. t. mäst. Knut framställa kon:s fordrin- gar, 21.
- Crstlern [-thi-, -tern] Hndrichson [Henrickss-, -ii-, -cson], på Westerby, erhåll. Borgs sock., 58, Memmings här. i förlän., 113; må ej befatta sig med Borga- äng vid Stegeborg, 159; deltag. i ransakn. i Linköp., 194.
- Cristiern Johansson (Wase till Örby, riksr. o. ridd.), kon. Gustafs faderbroder, 93; om arf eft. hon., *ib.*; hans ena dotter gift med Didrik myntmäst., *ib.*; den andra med Gudmund Pedersson på Örby, *ib.*; hans enka Dorothea, 93, 122.
- Cristiern Larsson (Siöblad till Flåttna, 1524 häradsb. i Jönåkers här. i Söderm.), sk. begifva sig i borgläger m. m., 198.

D.

- Daawidtz bröddt (Præbenda S. Davidis vid Westerås domkyrka), förlän. t. Bengt West- göte, 58.
- Dachanus, se Decanus.

- Dagtlugan, i Malmö, se Malmö; mell. Dansk. o. S. Norby, se Norby.
- Dal, bref till, 102.
- Dalarne [-ane, -ena, -e, -erner], bref t. dannemännen derst. om stämpl. m. m., 10—13; fogdar derstädes: Peder Andersson, 14, 32, Måns Nilsson, 32, 136, Lars Olsson, 154; Peder Sunnanväder o. mäst. Knut derst., 32, 33; — — derifr. begifvit sig t. Norge, 169; munk. Nils Karlsson der tillstält stort buller, 68; — — sänd. derifr. t. kon., *ib.*; Peder Gröm dit undflydd, *ib.*; menighet. derst. förmanas att ej tro falska rykten, 70, 71; — underrättas om förestående ransakn. om Elfkarleby fiske, 71; — anklagat kon. f. många skaml. stycken, 116; — tillrättavisas, 117; — förmanas att öfvergifva Peder Canc. o. hans parti, *ib.*; — uppsagt kon. trohet, *ib.*; — brevexlat med S. Norby, *ib.*; — förfrågas af kon. rör. flera ärenden, 268—271; stämpl. derst. af munken Robert, 126; Bengt Westgöte sk. förhöra om tillståndet derst., 144.
- Dalekarlana, -onytt. tal om dem, 47; skola förmås att gripa Peder Canc. o. mäst. Knut, 69.
- Dalssenghen, vid Strengnäs, 216.
- Dan, "j Gudingxstade", svarande i en rätteg. i Link., 195.
- Dan, "j Methesiö", rättegång, 194.
- Danmark [-c, Dacia], 19, 211, spejare sk. ditsändas, 16; sändebud ditskickas, 18, 59, 91; om rymningar derifrån o. dit, 34; S. Norby der utsått tvedrägt, 90; bref derifr., 117; bud sk. ditsändas, 137; contr. mell. Sv. o. Danm. om utlemn. af förråd., 165; tidningar af D., 167, 213; smör billigare der än i Sv., 172; fred mell. Danm. o. Sv. m. fl., 228; kon. Hans brukat borgläg. derst., 274.
- s rikes råd, contr. med detsamma i Malmö, 34, 49, 210, 212; S. Norby svurit dets. troh., 97; — brutit densamma, 98, 119; skickat sändebud t. Sv., 98; begärt och loivas understöd emot k. Chr. o. S. Norby, 119, 120; bref fr. kon. G. om S. Norby, 139; — om B. v. Melens o. S. Norbys förbund, 145; — om B. v. Melens utlemnande, 146; om dess brevexl. med riksråden i Westerg., 146; berättat f. kon. G. om tillstånd. i Skåne, *ib.*; förlikn. med S. Norby, 167, 168, 170, 171, 172, 175; dess "amesaather", 175.
- Daurödh (Danderyd), skeppslag (i Stockholms län); Waste Jonsson fogde derst., 58.
- Dausche (Danzig), ett skepp derifr.; kon:s embetsm. sk. sig dermed ej befatta, 44; koppar derpå må inköpas, 44, 45.
- Danske, de, spej. sk. utforska deras afsigter, 16; bevisa kon. G. lös loften, 18; lidit skada af S. Norby, 28; Måns Bryntesson försport sig med dem, 43; fört onytt. tal om kon. G., 45; väl förvarade med S. Norby, *ib.*; röna bevis derpå, 47; underrätt. om k. Chr:s förmod. anfall, 92; S. Norby sökt ingifva dem misstank. emot k. G., 98, 99; — föregifv. sig vara i förbund med svensk. mot dem, 156; förlänt S. Norby med Blek., 180, o. Jog. Ranszaw med Gotl., *ib.*; ej trovärdige, 190, 243; hafva lejdadt B. v. Melen, 190; hafva föga framgg på Gotl., 191.
- Danske riddare, köpt gods i Sverige, 254.
- Decanus, i Strengn., sk. straffas f. otillbör. tal, 233; i Upsala, se Joh. Laurentii.
- Delmenhorst [Deel-, -th] (se reg. t. 1:a del.), grefskap, 19, 28, 242, 254, 256, 257, 278, 280—282.
- Diderick [Dy-], myntmästare, (g. m. Brita Wase, dotter af Christiern Johansson Wase t. Örby, kon. G:s faderbroder och Dorothea Knutsdotter Banér), arfstvist mell. hon. o. hans svåg. Gudm. Pedersson på Örby, 93, 94; bortbytt Örby gård t. kon. G. 108 emot Hundhammar, 109, 110; får gamla Upsala i förlän., 153.
- Diekn, Peder, se P. Canceler.
- Diraköp, 268.
- Dithmerschen [-ii-, -een, -nn, Ditmersia] (se reg. t. 1:a del.), 19, 28, 242, 254, 256, 257, 278, 280—282.
- Dominicaner-bröder, se Predikarebröder.
- Dorothea (Banér, dotter af Knut Eskilsson B. till Wennegarn), Christiern Johanssons (Wase) enka, 93, moder till (Brita) Didrik myntmästares och (Märta) Gudmund Pederssons hustrur; förnekar den senare vara dotter af Chr. Johansson, *ib.*; dombref mell. henne o. Henrik Bitzes fru Anna, 122.
- Dråpeliga saker, om dom uti, 186.
- Dubbran (nu Dobberan, köping o. badort i Mecklenb.-Schwerin), kloster vid Rosstock, 273.
- Dyr tid, 4, 53; på salt, 4, 11; på humle o. andra varor, 11.

E.

- Edinghe, gård i Tuna sock. (i Olands här., Upl.), 152.
 Eenheendt, Casper, 12.
 Ekenes (Ekenäs i Finl.), befästn. skola byggas derst., 131.
 Eldhasundtz lööth, vid Strengn., tilldömdt borgarena derst., 216.
 Eldtompt [Ee-, -pdt], Elltomta, gård i Grödinge sock. (Svartlösa här.), lemnas i utbytte t. Ulf Larensen i Tingsstad, 48.
 Electi, bestyrt om kyrkotiondens öfverlemn. t. kon., 30.
 Electus, i Skara, se Skara; i Strengnäs, se Strengnäs; i Upsala, se Upsala; i Åbo, se Aabo.
 Elfkareby [Elk-] (Elfkarleby vid Dalelven), om fisket derst., 71, 123.
 Elfsborg [Ælfz-, -gh], 17; skärpentiner, falckenet o. täljehakar derst., 17; Måns Bryntesson i slottslofven derst., 17, 24; ett härad återkomm. und. E. ifr. bisk. i Skara, 25; skatten ifr. två här. i Westergötl. sk. ditsändas, 63.
 Ellfuedalen, i Werml., förlänt t. Henning Pedersson, 224.
 Else [-ssza, -e], fru, bref t. henne om hvarjeh., 112; försvarelsbref, *ib.*; om hennes fädernegods i Danm., 124.
 Embetsmän, skola af elect. i Ups. sändas t. kon., 174.
 Eneby, i Hacksta s. i Trögd's här., Upl., bortbyttes t. kon. af Jerleff i Walla, 134.
 Engilbrilæth i Arboga, sk. lemna jern t. Henr. Hwitte o. annamma hans räkensk., 137.
 Enkor, deras rusttjenst, 111.
 Enköping, dess privil. bekräftas, 2, 3; — s marknad, förhandl. om varupriser derst., 5.
 Erengisl, 275.
 Ericus Suenonis, se Aabo, electus.
 Erkebiskop, i Upsala, mäst. Knut dertill ämnad, 21; i öfrigt se Upsala, electus; i Trondhjem, se Trondhem; i Lund, se Aaghe Jepsen.
 Erkedjeknen, i Åbo, får förläning, 109; mäster Hans, "sändeb. t. Ryssland, 243; i Ups., se Upsala; i Ups. o. Strengn., 110.
 Erkehertiginna (Margareta af Nederländ.), 263.
 Erlunge hundrethet (Erlinghundra, här. i Upl.), Nils Torstenss. fogde, 77; — härads-höfd. derst., 123.
 Erich [-iick] Jönsson (Rosenstråle), ledamot af nämnden i Link., 194; vederlagt bisk. Brask f. Tuna gård, 278; må åter vidkännas den, 159.
 Eriexgaw, konungens, 270.
 Erich, mäster, se Aabo, electus.
 Erich Andherson, rådman i Strengn., 215.
 Erich Larsson, väpnare, 216.
 Erich, Sit, konung, hans lag, 36.
 Erich Sthenson, häradsb. i Bollebygd, 113.
 Erich Ericson, i Edinge, i Tuna s., försvarelsbref, 152.
 Eskill, herr, sk. ransaka fru Annas (Henr. Bitzes enka) bref på Åbo, 141.
 Eskil, underfogde i Wiborg, förordn. i slottslofv. derst., 51.

F.

- Falckenet, 17; -ter, sk. fr. Åbo sändas t. Sthm, 27.
 Färentuna [Fa-, -thw-], på Färingsön i Mälaren, 134; Magn. Petri der kyrkoh., 107.
 Färingsöön (Färingsön, nu Svartsjölandet i Mälaren, innefattar socknarne Färentuna och Hilleshög, Sänga och Skå), 134.
 Ffatt (fat), 267.
 Fædringelandt [Ff-, -gh-] (Fjerdhundra l. Fjerdhundredalund, består af Simtuna, Thors-tuna, Wåhla här. och en del af Öfver-Tjurbo här. i Westmanl. län), menighet. derst. betackas för dess bevis. trohet, 21; — ombedes att unna kon. kyrkotionden, 22; — uppmanas att t. kon. sända onytt. klaffare, 67, 68.
 Fjüne [Fi-], Marcus, borg. i Arboga, skuld t. Casp. Skilling, 153, 154.
 Fjüne [-a], Stheen, sk. sända salpeter, m. m. t. kon., 164; skänkt kon. en häst, 223.
 Fjndlandt [-dt-], 61; lansknekt. sändas derifr. t. Lif. l. annorst., 63; fräse- och förläningmännens skyld., 132; innebygg. derst. sk. tvingas att föra s. varor t. Sthm, 142; — oroad af S. Norby, 241; jakter o. folk skickas derifr. t. Kalmar, *ib.*

- Fittla (sock. i Lagunda här., Upl.), vid Upsala, tre gård. derst. bortgifna i vederlag, 231.
- Fiske, vid Elfkarleby, 71, 123; bisk. Brasks vid Norrköp., hind. o. orätt derpå, 85, 275, 277; ej bygd t. förfång, 277.
- Flemingh [-mm-], Erlich [-c, -ck] (se reg. t. 1:a del.), riks., 110; begäres t. höfvidsman f. de friborne i Finl., 63; får Karalax gods i förlän., 125; sk. sända krafvelen o. allt manskap som kan åstadkommas t. Kalm., 142; borgmäst. i Åbo (?), 152; må ej göra Albr. Tolk förfång i hans förlän., 155; instruktion. i afs. på ryske storfurstens sändeb., 163, 164; sk. sända salpeter m. m. t. kon., 164; bref t. hon. om utgången af belägr. af Kalm. slott, 181; — om de ryske sändebudens försänd. t. Sthm, *ib.*; — om underhandl. med ryss., 225; — om sändebudens återkomst fr. Lüb., 229; — om råd i afs. på ett blifvande herremöte, 230.
- Flemingh [-mm-], Iwar [-ffuer] (se reg. t. 1:a del.), riks., sk. antvarda bisk. Arvids qvarlätenskap t. Jöns Knutsson, 62; bref t. hon. om båtsmän, jagt o. villebråd, 105; — om Botnekarl., 142; sk. förmå skepparne att föra sina varor fr. Finl. t. Sthm, 142.
- Flemingh, Jacob (sedermera ridfogde i Kalm. län), 152, 219.
- Flj (sannolikt Vliesson, gammal handelsstad i Nederländ., prov. Zeeland på ön Walchern), handelskepp ditsändas, 44.
- Flåk, 251.
- Foderduck, gul, sk. af Måns Bryntesson anskaffas, 45.
- Fogdar: — i Dalarne; Peder Andersson, 14, 32; — afsatt, 154; Lars Olsson, 154; på Kopparberget, Måns Nilsson, 32, 136; på Erik Trolles gods: Olof Skrifvare, 58; i Tveta här.: Germund Svensson, *ib.*; i Simtuna o. Thorstuna: Herleff, *ib.*; i Sollentuna m. fl. här.: Waste Jonsson, *ib.*; i Westerås: Bengt Westgöte, *ib.*; i Arboga, byfogde: Karl Skraddare, 61; i Gestrikland: Haaqwon Nielsson, 67; i Bro m. fl. här.: Niels Torstensson, 77; i Österbaninge m. fl. här.: Anders Kempe, 81; i Tierps, Norunda o. Wåla: Jöns Bitzare, 109; i Werml.: Sven Karth, 113; på Sala berg: Lars Westgöte, 62, 113; i Westra här. o. S. Wedbo: Niels Bagge, 113; i Westbo: Joghann Småsven, *ib.*; i Östbo: Gabriel, *ib.*; i Albo: Arvid Östgöte, 114; i Walkebo, Hanekind, Bankekind o. Skärkind: Bengt Skrifvare, *ib.*; i Ulleråker: Staff. Henriksson, 152; i Betna fjerding och Ordala fjerd.: Olof Arvidsson, 158; i Konga o. Kinnevald samt öfver hustru Estreds förläningsgods: Pedher Smidt, 179; i Aska o. Bobergs här. i Österg.: Joghann Byrgheson, 189; bergsfogde: Niels Olsson, 202; på Wermlands berg: Biörn Pedersson, 224.
- om dem, som bruka landsköp, 148; sk. strängt efterhållas, 201, 202.
- Fogdarne, skola vara fru Anna (Henr. Bitzes enka) behjpl. att uppsörja hennes tingest, 141.
- Fool, Niels, sven hos Niels Olofsson t. Skofteby, lofvas frälsevärdigh., 178.
- Fotgångare, om kläd. t. dem, 44; sk. af Nils Wargh försändas t. Sthm, 100; fr. Wiborg o. Nyslott sk. sändas t. Sthm, 133; sk. fördelas på prestersk. i Westerg., 196; sända t. Sthm af Arv. Westgöte, 240.
- Frankarlike [-ke-], slagtn. mell. dess kon. o. kejs., 89; dess kon. (Frans I) fången, 89, 100; fred mell. hon. o. kejs. farl. f. norden, 100.
- Franzoszer [-e], 100.
- Frederik [FF-, Ffræ-, -iich, -iick], kon. af Danm., m. m., hans titel, 19, 28, 278, 280, 281, 282; sändebud t. hon. fr. kon. G., 19, 20, 59, 99; bref t. hon. rör. lejdebref f. S. Norby, greven af Hoya, m. m., 28; — om fru Elsas moderne- arf, 112, 124; — om S. Brun, 241; — om svenske mäns gods i Danm., 253, 254; contract med hon. i Malmö, 34, 49, 165, 172; S. Norby gifvit sig t. hon., 97; — brutit sin hon. gifna ed, 98, 119; vill straffa de förråd. Skåningarne, 120; underrättas om ett heml. förbund mell. B. v. Melen o. S. Norby, 145; ombedes att utlemna B. v. M., 146; försonats med S. Norby, 167, 170, 175; förlänt S. Norby Sölvesb. o. Blek., 168, 170; hans handel med S. Norby, 197; begär Sev Bruns m. fl. frigifv., 208, 210, 211; uppmanas att låta kon. G. få sin kartughe o. sitt skott igen, 209, 212, 241; — att utlemna till Norge undflydda förrådare, 210; hans löften i Malmö recess, 212, 242; lofvas hjälp mot k. Chr., 256, 257, 283, 284; faller förbön för Jachim Trolle o. hans medarfvingar, 278, 279.

- Friborne män, 63.
 Frihets- o. frälsebref, för: Torsten Salmonsson, 61; f. Jakob Wundendranck, 81; f. mäster Hans i Åbo, 109; f. Lars Westgöte, 113; f. Pål Larsson, 125; f. Anders Jönsson på Haffriis, 126.
 Frille Matzson (Månne ej Mats Frille t. Haapaniemi o. Gammelby, som lefde vid denna tid?), i slottslofv. på Wiborg o. Nyslott, 51.
 Frildtz, Engelbrickth, 158. sk. t. Holger Karlsson återbära hvad h. af landtgälden i Norge fr. hon. tagit, 158.
 Frjitzdalen (Fryksdalen i Wermland), förlänt t. Henning Pedersson, 224.
 Frislandh (Friesland ell. Vriesl., landskap i Nederländerna), fördrag med, 262, 263.
 Frjistadha (sock. i Wedens här., Westergötl.), 214.
 Frälsevårdighet, f. Niels Fool, 178; se vid. Frihets- o. frälsebref.
 Frälset, förut varit under skatt, 84; dess rusttjenst 111; i Finl., dess skyldigh., 132.
 Fundation, kyrkans o. klosterns, 84, 85, 273.
 Får, 267.
 Förlänningar, till: Lambriict Matzson, 6; Måns Bryntesson, 17; Niels Svensson, 31; Cristiern Henriksson, 58, 113; Jöns Westgöte, 58; Bengt Westgöte, 58; Niels Bagge, 113; mäster Sven i Skara, *ib.*; Haaqwon Pedersson, 114; Jöns Larsson, *ib.*; Peder Jönsson, *ib.*; Jon Olsson, 125; Clawes Skrifvare, 134; Albr. Tolk, 141; Rawal Jönsson, 154; Lars Ydtsson, *ib.*; Peder Bonde, 177; hustru Birgitta på Strömsnäs, *ib.*; Niels Olafsson t. Skofteby, 178; "Kalmarna-Niels", 185, 186, 201; Sev. Norby af kon. Fredr., 168, 180; Severin Kiil, 189; Jogan Ranszaw af k. Fredr., 180; bisk. Brask, 200; Thure Trolle, 201; Gudmund Larsson, 223; Henning Pedersson, 224; Lars Siggesson, 232; — fräntagne bisk. Brask, 273. 5

G.

- Gabriel Smäsven, fogde i Östbo, 113; får löna sig af sakören ell. skatten, *ib.*; sk. uppsända oxar t. Sthm, 196, 213.
 Galle, Olof (se reg. t. 1 del.), ståthåll. i Norge, kon. G. tager sig ej af hans reg., 46; underhandl. med hon. om utlemn. af förrymda förråd., 46, 169, 170, 179.
 Gaaszinge (Gåsinge, sock. i Daga här., Söderml.), 208.
 Gæthene [Gethna], 137.
 Geddhör, 234.
 Gerlac, sändes till Dalarne, 14.
 Gerlach, mäster, kyrkoh. i Umeå, klagomål öfv. hon. fr. allmog. i Umeå, 64; om hans sak sk. förhöras, 65; måst rymma derifr., 87; bör återinsättas i sitt gäll, 87, 88; socknemännen afsagt sig hon., 88.
 Germwndt Swensson (Somme), fogde i Tveta här. (i Smål.), 58; sk. sända krigsfolk t. Kalm., 77, 144; kallas t. riksd. i Westerås, 103; sk. f. allmogen bekantgöra intag. af Kalm. slott, 179, 180; sk. skaffa grefv. af Hoya en god häst, 180; sk. uppköpa oxar o. sända spej t. Danm., 196, 197; sk. straffa dem, som ej vilja mottaga det runda mynt., 200; sk. uppsända oxar t. Sthm, 213, 215; kon. vill veta hans bästa, 214; sk. afsända bref t. fogd., 215.
 Gestrickeländt [-thr-, æl-], Haaqwon Nielsson fogde derst., 67; bref derifr. om tionden, 123.
 Gethna, se Gæthene.
 Giertrud, hustru, tvistar om en gård i Link., 195.
 Giftermål, kon. tänk. ingå, 270; presternes, förbjudna, 274; — i Grekl. m. fl. länd. sed. apostlarnes tid, 274.
 Gitzle (Gislo), bisk. i Linköp. (mellan 1115 (?) och 1158), grundat Nydala klost., 273.
 Gotlandt [Goth-, Gut-, Gwth-, -d], S. Norby sitter ännu derst., 19, med ryttare o. lansknektar, 28; om tillförning dit, *ib.*; fara derifrån, 29; kon. G. kallar sitt folk derifrån, 46; — deruppå oppoffrat myck. pgr., 46; Åke Bragde o. hans fru ditsända såsom fångar, 47; Henr. Resenärs bud får ditresa, 65; inga underrätt. få af detta ditsändas, *ib.*; lansknekt., 80, folk och skepp ditsända, 97; beslut derom i Malmö, 98; rykten att besättn. på Wisborg ämnar uppgifva slottet, 130; B. v. Melen der gjort förbund med S. Norby, 156; Danskarnes afsigter derpå, 170, 174; den dit bestämda gården af Österg. förhalad, 177; Jogan Ranszaw erhåll. Gotl. i förlän., 180; B. v. Melen begifvit sig dit o. und-

- fått lejd af Lübeckarne, 181, 190; spej. sk. ditsändas, 191; en kon. G:s kartuge der tagen, 209, 212, 255; kon. G:s skytt ditfördt, 241
- Gotstaff** (Trolle), erkebisk., förbjuden att inkomma i riket, 250.
- Grabbe, Bencth** (trol. B. Krabbe t. Eke), sk. bespeja B. v. Melens tjänare, 197.
- Grabbe, Niels** (af vapen, till Grabacka), bref t. hon. om Holländ., 23; sk. bygga befästn. vid Ekenäs, 131; sk. sända jakt. o. folk t. Kalm., 142; — — hafre t. kon., 180; om utfördr. af häst., 232; sk. t. Henr. Nybyr öfverlemnna skatten af Raseborgs län, 173.
- Gredby, gård** i Simtuna s. (o. här., Upland), skattefrih. derå f. Lars Westgöte, 113
- Grekenland**, presternes giftermål der förbjud. sed. apostlarnes dagar, 274.
- Griliter**, 266, 267.
- Gripsswoll** (Greifswald, en kretsstad i Pommern nära floden Rycks mynning), 273.
- Grödinge**, sock. (i Svartlösa här. Söderml.), 48, 249.
- Gröm, Pedher**, rymt t. Dal., 68; lofvas förlåt. o. kon:s vänsk., 69, 70; uppmanas att söka få fatt på Ped. Cancejer m. fl. förråd., 68, 70; sk. straffas, 245, 268.
- Grönöo** (Grönö. i Björskogs sock. Åkerbo här., Westmanl.; hörde und. domkyrk. i Westerås) gård, 138, intagen af kon., 95; kommen ifr. kronan, *ib.*
- Gudmund** [Gwdtmwndt, -h] Pedhersson Skrifvare (Slatte, se registr. 1 del.) på Hooff, sk. komma de tattare ur landet, 65; sk. försända krigsfolk t. Kalm., 77, 106, 144; erhåll. åtskill. befallningar, 82; kallas t. Westerås riksd., 103; sk. utfordra häst. åt kon., 138; uppmanas att ej rätta sig eft. bisk. Brasks falska glosor, *ib.*; sk. hålla inventering på B. v. Melens gård Norby, 154; tillrättavisas för slapphet emot samme biskop, 158; bisittare i kon:s nämnd i Link., 194; sk. föra häst. i borgläger, 198; erhåller föreskrifter, 214.
- Gudmund Pedhersson** (med halft lejon i vapnet), på Örby; sk. i påskhelgen med sin hustru infinna sig i Sthm, 66; arfstvist mell. hon. o. Didr. Myntmästare af-dömd, 93; hans hustru dotter af Christ. Johansson Wase (kon:s farbroder) och hustru Dorothea, *ib.*; underrättas att kon. tillbytt sig Örby gård, 108; erhåll. fem gårdar i vederlag, 231.
- Gudstjenst**, sk. nedläggas genom borgläg. i klostr., 84; — ej att föda skrymtare o. lösaktige, *ib.*; — är att akta det allmänna bästa, *ib.*
- Gudtmwndt Larsson**, förlän. i Finl., 223.
- Gulborg** (Gullberg), här. i Österg., förlänt t. biskop Brask, 200.
- Gwlsmidt, Olaff**, i Söderköp. hosp., tagit sitt myck. arbete för, 112; sk. inflytta t. staden, 113.
- Gunnar**, i Westraby, klag. öfv. Jörien Kyle, 194.
- Gustaf**, konung, utvald i Strengn., 55, 115; benägen att lemna reger., 115, 162; behåller densamma, *ib.*; reser t. Kalm., 129, 155, 160, 163.
- Gwthé, Olaff**, sk. sända krigsfolk t. Kalm., 106.
- Gäss**, 214, 251, 267.
- Gärd**, f. kon:s resa, 53; omkr. Wadstena får innestå t. julen, 214; fordras af några här. i Smål., 251.
- Göye, Moonss** (dansk rikshofmästare), tillskrifves om fru Elsas gods, 123.

H.

- Haabo** (Håbo i Upl), här., Nils Torstensson fogde, 77, och häradsh. derst., 123.
- Haakon Persson** i Gæthene, må ej fejdass för manslag öfver sänjan, 177.
- Haaqwon**, capellan i Umeå, har uppretat sockn. emot kyrkoh. mäster Gerlach, 87, 89; sitter vid gället, 87; kon. vill ej lida hon. f. kyrkoherre, *ib.*
- Haaqwon Benctson**, borgare i Kalm., sändeb. t. kon., 38.
- Haaqwon Laurencil**, presentationsbr. på S. Johannis præb. i Wadstena klost., 200.
- Haaqwon Nielsson**, fogde i Gestrikl., 67; qvitto på uppboriden, *ib.*
- Haaqwon Pedersson** får Limmareds gård i förlän., 114.
- Haardt, Niels** (skref sig sednare: till Hedenlunda), sk. sända krigsfolk t. Kalm., 106.
- Haardt** [Hoo-]. Pedher (Olofson till Håringe, sedermera riksr.), fogde i Sthm, sk. varna borgarena i Sthm f. det tyska klädet, 159; sk. skicka sägare t. Kalm., *ib.*; sk. utfinna sätt att vedergälla Lübeckarne derföre att de tagit tull af svenskar, *ib.*; instrukt. i afs. på ryska sändebud., 164; underrättas om Dansk:s förlikn. m. Sev. Norby, 169; sk. hafva spejare in på Gotl., 191; om inköp. för kon:s räkn., 193, 197.

- Haffra**, 180, 268.
Haffris i Wemis sock. (Wemo s. o. här.) i Finl., skattefrih. f. Anders Jönsson derå, 126.
Hagw (Hauho) sock. i Tavastehus län i Finl., 223.
Hagwthda (Hagunda i Upl.), här., Nils Torstensson fogde derst., 77.
Hakan Ollsson, 196.
Hakastada (Häcksta), sock. i Trögds här., Upl., 134.
Halkwick, 112.
Halla, länsmansgård i Nykyrke s. (Wemo här.), Finl., 61.
Hallandt (Halland), fru Margaretas, konungens systers arfvegods derst., 218, vidkännas af Joghnan Smäländ., 147.
Hanakin (Hanekind), här. i Östergöt.; Bengt Skrifvare fogde derst., 114.
Hancka (i Finl.?), Pawel Larsson skattefrih. derå, 123.
Hanckestop, 267.
Hans, bisk. i Linköping, se **Brask**.
Hans Marcusson, annammat inventar. på Örebro slott, 265.
Hanss [-ssz], konung (Johan II), 254, länge hindrad att komma t. reger. i Sv., 274; förlagt knekt. i klostr., *ib.*
Hanss, mäster, erkedjekne i Åbo, förlän., 109; sändebud t. Ryssl., 243.
Hans Snidhare, se **Snidhare**.
Harensze, **Kristoffer**, 82.
Harg, vid Mällösa, 229.
Hasla, vid Mällösa, 229.
Ratthula här. i Finl., Åke Clawesson häradsh. derst., 178.
Heerloffby (Härlöf i Skåne), 285.
Helgeandshuset, i Söderköp., 103, 193.
Helgonhuset, se **Helgeandshuset**.
Hellen, wan, Elfwtter, pass t. Reval, 140.
Hellenöo, kloster vid Greifswald, 273.
Helsingh [-ssz-], **Jören** [-ien], fogde i Norrbotten, bref t. hon. om mäst. Gerlachs sak i Umeå, 65, 89; — om fisket i Skellefteå, 104; sk. ej göra Olaff Erikss. förång, 137; qvitto på uppörden, 224.
Hellsnæs, gård, 154.
Helsingelandt, der förlagde lansknekt. sk. sändas t. Sthm., 106; bref t. H. om tionden, 123; — t. presterne derst. om knekt., *ib.*
Hendelwnda (Hedenlunda i Wadsbro s., Oppunda här., Södermanl.), 135.
Hendrich Scriffuere, se **Scriffuere**.
Hendrich Aakeson, dansk fogde i Halland, uppmanas att låta kons systerbarn njuta sina gods i Hall., 218.
Hendrik, fogde, i slottslofven på Wib. o. Nyslott, 51.
Henemora (nu Hedemora) sock. i Dalarne, 113.
Hennigh **Pedheresson**, fogde i Werml., 224; erhåller Fryksdalen o. Elfdalen i förlän., *ib.*
Hennigh Persson, sk. bevaka o. förfölja B. v. Melen, 142.
Herleff, fogde i Simtuna o. Thorstuna här., 58.
Herlogh Persson, sk. sända krigsfolk t. Kalm., 106.
Herman Israel (Plonnyes, se registr. t. 1 del.), 200; hans räkenskap, 135.
Hermannus **Schanidgi** **Schusze**, se **Schusze**.
Herremöte, i Stockholm, 29; i Arboga, 53—55, 61, 63, 64, 90, 91, 92; i Westerås, 80—82, 92, 102, 103, 110, 111, 243.
Hindrich Jönsson (t. Haga), 105, häradsh. på Åland, 223.
Hindrich [Henrick] **Ärlandtson** [Erlendhsson] (Snakenborg), riks., 9, 10, 110, 194.
Hindrich Reszener, se **Reszener**.
Hindric **Martinj**, 200.
Hloo (Hjo), borgarena i Wadstena få rätt t. fri köpslag. vid Matsmessan, 199.
Hjorthede (Hjorthed), gård o. sock. i S. Tjust i Smäl., 194.
Hoffuetorp (Hofvetorp), i Wist s:n (Hanekinds här. Östergöt.); 4 gård derst. t. Bengt Skrifvare, 109.
Hoffwbolster, 267.
Hofmästare, **Thure Jönsson**, 110.
Holbeck, **Karll**, tvistar om en gård i Tjust, 194.
Holgher Gregersson, danskt riks.; bref t. hon. m. fl. fr. kon. G., 59.

- Holgher Karlsson** (Gera till Björkvik, ridd. o. riksr.), får återtaga sina gods af Nils Svensson på Ölsborg o. af Engelbr. Friiss, 158; bisittare i kon:s nämnd i Linköp., 194; utnämnd t. lagman i Östergötl. o. Smål., 200; häradsh. i Ryds o. Yxnerums sockn., 201.
- Holland** [Håll-, -dt], salt o. kläde sk. hemtas derifr., 17, 25; varor sk. ditsändas, 18, 19, 25; handelsfördrag mell. Sv. o. H., 43, 262, 263; skepp ditsändas, 44; om de varor, som böra dit utskeppas, 45; hvad koppar der gäller, 220.
- Hollandare** [-ere], 4, kon. ej fullt försäkr. med dem, 16, 17, 43; underhandl. med, 16, 17; sk. vänjas hit i landet, 18, 19, 25, 47; varor sk. åt dem anskaffas, 19; ing. fara på färde utaf dem, 43; bref t. N. Grabbe om H., 123; fred med dem i Lüb., 228; lofvat att bitföra varor, *ib.*
- Holsatia**, 19; se **Holsthen**.
- Holsthen** [-een, -nn], 242, 254, 256, 257, 278, 280, 282.
- Hooff** [Hoffh] (nu Hofgården, f. d. kungsgård i Hofs s., Göstrings här., Östergötl.), 65, 77, 82, 103, 106, 138, 144, 192, 196, 198, 251.
- Hospitalet** vid Skeninge, sk. vidkännas af Gudm. Skrifvare, 214; i Söderköp., 112, 144.
- Hospitalvonden**, vid Åbo, förlänt t. Albr. Tolk, 141; af Ås här. t. mäst. Sven i Skara, 113.
- Hosseby-Östher** (Öster-Husby s., Östkind's här., Östergötl.), 155.
- Houenskel** (Hogenskiöld), Klemmt, 122.
- Hudar**, 266.
- Humbla**, 136, 156, 255, 266.
- Huiter**, 221.
- Hwitte** [-tha], Hindric; emottag. jern af Engelbr. i Arboga, 137; hans räkensk., *ib.*
- Hwandammar** (Hunhammar, i Botkyrka s., Söderml.), lemnas t. Dir. Myntmästare i utbyte mot Örby, 109.
- Hygnde** (hyende), 267.
- Hyspanien**, se **Spanien**.
- Häradsbördingar**: Erik Stensson i Bollebygd, 113; Nils Torstensson i Bro, Erlinghundra o. Häbo här., 123; Åke Clawesson i Hattula här., 178; Lasse Skrifvare i Runstens o. Slätebo här. på Öl., 189; Lasse Tidemansson i Kind, 199; Byrger Nilsson i Tjust, 200; Holger Karlsson i Ryds och Yxnerums sockn., 201; Hindr. Jönsson på Åland, 223.
- Härmästaren** i Lifland, 199.
- Hörede** i Brederijdh (Hörda, säteri i Bredaryd s.), Westbo här. i Smål.; två gård. derst. förlänta t. Jöns Larsson, 114.
- Höyen** [-öghen, -ghonn], wunn dheer H. (o. Brockenhuszen), Johan, grefve, kon:s sväger sändeb. t. Danm., 28, 46, 59; t. Lüb., 46, 59; sk. öfvertaga befalln. öfv. Wiborg, Nyslott o. dess län, 51; fri fr. allt ansvar f. kon:s handl., 52; sk. behålla sina förlän. öfv. eft. kon:s död, 52; en häst sk. t. hon. anskaffas, 180; under rätt. om hon. t. fru Marg., 181; sk. biträda electus i Ups. vid afdöm. af dräpel saker, 186; återkommn. fr. Danm. o. Lüb., 222, 223; sk. återresa t. Finl., *ib.*; lemnat åt Joesth Quaditz befalln. öfv. sin gemåls gods, 226; förordnas t. höfvidsman i Finl., i händ. af krig, 229, 230; sk. ställa t. rätta m. Ryssl., 243, 247; kon. vill m. en summa besörja honom o. hans gemål, 261; underhandl. i Lüb. ang. fördragen med Holl., 262.
- Höns**, 214, 251.
- Höö**, 214, 251.

I. J.

- Jacob** (Petri), kyrkoh. i Mora i Dalarne; förbunden m. Peder Canceler o. hans parti, 235, 236; afsatt, 236; erhåller förlåtelse på Moramännens förbön, 246, 269.
- Jærnbergxmen**, 234.
- Jakt**, en kon:s, lidit skeppsbrott, 12; sändes t. Kalm., 129; — — t. Gotl., 130; — — fr. Åbo t. Sthm, 133; jakter i Kalm. sund, 141, 143; Iwar Flem. i Finl. sk. hafva några jakt. ute, 142; sk. sändas fr. Finl. t. Kalm., 142; — — fr. Kalm. t. Sthm, 213.
- Jeneköpingh** [-ung], skattesmøret af Kind skall der försäljas, 177; möte derst. mell. kon. o. bisk. Brask, 277.
- Jerleff** i Walla, bytesbref på gods, 134, 135.

- Jern, markeggspris derå, 111, 1 läst = 1 säck humla, 163; lemnas t. Henr. Hwitte, 137; sändes t. Arv. Westg., 223; är dyrt, 269.
- Jernharff, 268.
- In den hart, Johan, Holländare, bref. fr. kon., 17; varor sk. sändas t. hon., 18.
- In den hart, Glsbert, bref fr. kon., 17; svenska varor sk. sändas t. hon., 18.
- Jess Holgersson (Ulfstand), arf efter honom, 284.
- Ingeburg (Ingeborg Larsdotter Tott till Skedenäs, g. m. 1:o Jöns Ulfsson Roos af Ervalla, † omkr. 1499, och 2:o m. Nils Eskilsson Banér, halshuggen 1520. Hon dog omkr. 1536.) fru, hennes arfvegods, 278.
- Inventarium, på Wermlands berg, 112; på Örebro slott, 265—268.
- Jocep Pedherson (trol. J. P. Biörn eller Pinnauer, till Diulö, som var fogde på Åbo slott 1504—1515), sk. hålla uppsigt öfver skogstjufvar, 154.
- Joghan Byrgeson, sk. upphöra att hugga i kons: skog, 178.
- Joghan Byrgeson, qvitto på uppörden af Aska o. Bobergs här. i Östergötl., 189.
- Joghan Nielsson, rådmän i Strengnäs, 215.
- Joghan Olsson (trol. Joh. Olofsson Gyllenhorn t. Hacksta, väpnare, riksr. 1528), bisittare i kons: nämnd i Link., 194.
- Joghan Smaaswen, se Smaaswen.
- Joghan Swenske, se Swenske.
- Johan, greve af Hoya o. Brockenhusen, se Höyen.
- Johann Ricardthenn, domherre, sändeb. t. Bremen ang. föredraget m. Nederländ., 263.
- Johan Thureson (af Tre Rosor, till Lindholmen), sändebud t. Danm. o. Lüb., 19, 20; sk. gifta sig m. Christina Gyllenstierna, 248.
- Johannes Laurentii, erkedjekne i Upsala, 94, 224; uppman. kon. att t. allmog. aflåta tacksägelsebref, 94; tillrättavisas af kon., 94—96; är den, som kon. i U. satt mesta tro till, 96; fullm. att handla m. Örby, 125; qvitto på uppörden, *ib.*; bref t. hon. om åtskill. ärender, 225.
- Joon "i Skällatte", har kons: fiske derst. i värjo, 104.
- Joon Iousson, kons: secretarius, 206.
- Joon Olsson (sannolikt Johan eller Jöns O. Liliensparre, se nedanför: Jöns Olsson), får Norrvinge här. i förlän., 125; bref t. hon., 123.
- Jon Persson, sk. sända krigsfolk t. Kalm., 106.
- Jordabref, för Strengn. borgare, 215.
- Josep Andheresson, sänd m. lejdebr. fr. kon. G. t. Ax. Ugorp, 176.
- Iwar [Iffuer] Iwarsson [Iffuer-], borgmäst. i Sthm, 92; bref t. hon., 169; sk. sända spejare t. Gotl., 191.
- Iwar Monsson (Liljeörn t. Strömstad, sederm. riksr.), väpnare, 216.
- Jwsthen, Per, i slottslofven på Wib. o. Nyslott, 51.
- Jwthe [-a], Henrich [Hindrick], förrådare, 40; sk. bevakas, 40, 41; emottagit slottslofv. på Kalm. slott af B. v. Melen, 160, 182.
- Jägare, god, begäres af Tyge Krabbe, 211.
- Jönss [Johannes Magnus] (se registr. t. 1 del.), archielectus t. Upsala, 9, 10, 262.
- Jöns, doctor, S. Francisci ordens minister, 198.
- Jönss, erkedjekne i Ups., se Johannes Laurentii.
- Jönss, herr, fru Margaretas fogde afsatt, 222, 248; hennes capellan, 257; far med lögnaktigt tal, 257, 258; bör ej få undkomma, *ib.*
- Jönss Andherson, erhåller Korsholm o. Österbotten i förlän., 224; qvitto på uppörd deraf, *ib.*
- Jönss Blörnsson, rådmän i Strengn., 215.
- Jönss Karsson, 135.
- Jönss Knwthson (Kurck t. Lauko af yngre ätten, var brordottersson t. bisk. Arvid K. af äldre ätten), sk. emottaga bisk. Arvids kvarlätenskap i Åbo, 62, 63.
- Jönss Larsson, förlänas med 2 skattegårdar, 114.
- Jönss Olsson (till Asa, Färgared och Sensesid, son af Olof Göransson Skåning, hvilken adlades af kon. Hans. Jöns eller Johan Olssons barn antogo namnet Liliensparre.) förordn. t. höfvidsm. öfver jakterna i Kalm. sund, 141; B. v. Melen undkommit hon., 143.
- Jönss Pedherson, borgare i Arboga, 202.
- Jönss Pedherson (trol. Joh. P. Bååt), i Stockholm, bref till hon. om händ. i Danm., 169.

Jöuss Pedhersson, återfår sina gods i Werml., 125.
 Jöryen, mäter, i Upsala, sk. ej befatta sig med Biörnatorps gods, 220.

K.

- Kaaffwala fierding (nu Kauvola, by) i Hagw (Hauho) s., Tavastehus län, 223.
 Kaaperbergit (Stora Kopparberget i Dal.), bref dit om stämpl., 13, 70, 71; dess privilegier stadfästas, 14; Måns Nilsson bergsfogde derst., 32, 136; skrivv. fr. Mora s:n t. K., 57.
 Kaaperslongher, söndriga, sk. ifr. Åbo sändas t. Sthm, 27.
 Kaffle, Vnge Matz, bisittare i kons nämnd i Link., 194.
 Kalahedhe, förlänt t. Ragw. Jönsson, 154.
 Kallfwar, 267.
 Kallinborgh (stad o. slott på Seeland), 281.
 Kallmarne (Kalmar), se Calmarna.
 Kar, 268.
 Karalax [Kor-], gods i Finl., förlänes t. Erik Flem., 125; om uppbördens deraf, 134.
 Karl, hr, 137.
 Karl Suercheson, kon., grundat Wreta kloster, 273.
 Karth, Swen, fogde i Wermland, 113.
 Karthoga [-uge, -towe, -fwe]; kons, tagen vid Gotl., återfordras, 209, 241, 255, 280, 281; dess återlemn. lofvadt i Malmö, 210, 212; uppgiften härom förnekas af k. Fr., 282; k. Fr. derom tillskrifvit bisk. i Lund o. S. Norby, 281, 282.
 Katherin [-e], i Hendlunda, hustru, jordebref, 135.
 Keesaren [Keys-], prinsessan Marg. styrer Holl. på hans vägn., 43; slagtn. mell. hon. o. kon. af Frankr., 89; tagit kon. af Frankr. t. fånga, 89, 100; kan föreskrifva fredsvilkor, 90, 100; har tillfälle att hjälpa k. Chr., *ib.*
 Kempe, Anders, fogde i Österhaninge, m. m., 81; bref t. hon., 105.
 Kerna, 268.
 Kiil [Kiel], Söfwerln, varnas f. öfverraskn. af Dansk., 166; sk. hålla hoffolket af Westergötl. i Konga o. Sunnerbo här., 167; får Kinds här. i förlän., 189; sk. straffa fräsemän i Westergötl., s. ej deltag. i Kalmar-tåg., 190; får ej vidkännas Bengt Jönssons gods, 238.
 Kindeualss (Kinnevald), här. i Smål., gärd derifr. fordras, 166; Peder Smidt fogde derst., 179; förlänes t. Thure Trolle, 201.
 Kindh, här. i Östergötl., skattesmöret deraf sk. säljas i Jönk. l. Wadst., 177.
 Kindt (Kind l. Kinne), här. i Westerg., förlänt t. Sev. Kiil, 189; Lasse Tidemansson häradsh. derst., 199.
 Kirkiawerende (kyrkovårdar), 273.
 Klaffare, onda, 68, 162.
 Kleyss, Dyrich (Leis eller Kleisch, borgmäst. i Kalm.), försäkras om kons gunst, 62.
 Klippingar, 268.
 Klooth, Hans, pass t. Tyskl., 154.
 Kloster, borgläger i dem, 30, 84; — utländsk rätt, 273; ej funderade af kronans egendom, 84, 273; kron. tillhjelpt vid deras foundation, 84; kon. skulle med dem ej hafva att beställa, *ib.*; tjenst af deras frälse, 85; beröfvade s. egendom, 95; Wreta, 200, 273; Wadstena, 193; kon. sk. hafva nedrifvit klostr., 258; Dobbran, 273; Hellenö, *ib.*; Aluastra, *ib.*; Nydala, *ib.*; k. Chr. ämn. beröfva klostr. deras egodel., 274.
 Klåde, hemtas fr. Holl., 17, 228; behöfves af kon., 25; sk. uppköpas af Måns Bryntesson, 44; lybskt, förfalskad, 159; kons, förhållet i Blek., 209; t. kons: svenner, 215.
 Knektar, i Helsingl., 123; ankomma t. Kalm., 129.
 Kniphoff [-eff], Clauses; af k. Chr. försedd med folk o. skepp, 256; — med sex örlogsskepp, 283; ämn. intaga Bergen, *ib.*, — o. sedan begifva sig t. Östersjön, *ib.*; hjelp emot hon. ombedes, *ib.*
 Knuth Alfson, 277.
 Knuth Andheresson (Lillie t. Ökna), riksr., 9, 10, 23, 110; sändeb. t. B. v. Melen, 7, 8, 23, 72; sk. ransaka i en jordetvist mell. borg. o. kleresiet i Strengn., 153.
 Knuth Anderson, sk. hafva uppsigt öfver skogstjufvar, 154.

- Knwth Erleson (Kurck, se registr. t. 1 del.), riksr., 110; sändebud t. Ryssl., 243.
- Knwt [Kanutus], mästare, rymt fr. Westerås, 20; uppmanas att hålla sig t. kon., *ib.*; sjelf skuld dert. att h. ej blef erkebisk., 21; erhåll. undervisn. af Christoph. Olsson, *ib.*; huru med hon. förhandlas bör, 32, 33, 69, 70; flytt fr. Dal. t. Norge, 169; hans utlemn. fordras, 169, 179; derom sk. förhöras, 170; spejare sänd. rör. hon., 197, 268.
- Kongha, här. "j Möre" (Smål.), fullmäkt. derifr. sk. sändas t. Kalm., 166; gärd derifr. fordras, *ib.*; hoffolk. fr. Westergötl. sk. der kvarhållas, 167.
- Konungbyn i Brännkyrka, förlänt t. Didrik Myntmästare, 109, 110.
- Koobergh, Casper, får uppsöka malmberg i riket, 197; får privill.-bref, 197.
- Koock, Hemmingh, 214.
- Koor, 267.
- Koperbergxmen, kon. varit t. samtal m. dem, 234; öfvergifvit förbind. m. Peder Cancellar, 235.
- Koppar, lemnad kon. t. försträckn., 7; till Måns Bryntesson, 17, 25; på ett strand. Danziger-skepp, 44, 45; om pris derpå i Holl.; 220; är dyr, 269.
- Korn, 223, 251, 266; markegångspris derå, 111.
- Korsholm (slott vid Wasa stad i Österbotten), förlänt t. Jöns Anders., 224; qvitto på uppörden, deraf 224.
- Krabbe, Tyge [-he], Danmarks rikets marsk, 59; anmodas att främja de sv. sändebudens uppdrag t. k. Fr., 20; underrättas om grefvens af Hoya beskickn. t. Danm. o. Lüb., 59; lyckönskas t. segern öfver S. Norby, m. m., 139; bref t. hon. om S. Brun m. fl. fångar, m. m., 210, 211; uppmanas att sända kon. G. en jägare, 211; — att låta kon:s systerbarn njuta sina gods i Halland, 218.
- Kraffwel, sändes fr. Finl. t. Kalm., 142; må stanna kvar i Finl., 202.
- Krampesjild, 266.
- Kronan ej tillhjelp t. kyrkans o. klostrens fundation, 84; på dem intet nedlagt, 85; lidit förfång af bisk. Brasks fiske vid Norrköp., *ib.*; gods bedrägligen komne fr. kron., 95; dess ränta, 111; har ing. rätt t. klostrens egodel., 273, 274.
- Kwgge [-he], Erlsch, borg. i Sthm, får flytta t. Nya Lödöse, 66, 67.
- Kulle, Hemming, 194.
- Kwlsila (ell. Kulsiala, nu Tyrvendö capell-lag, Hattula s., Tavastl.), sock. i Finl., 81.
- Kwma, Lassze, haft förläning, 114.
- Kwngxberkara (i Kungsbarkarö s., Åkerbo här., Westmanl.), gård förlänt åt Lambr. Matson, hans dott. o. mäg., 6, 7.
- Kungsädran i Motala ström, förvärd af kon:s embetsmän, 275.
- Kyle, Jörien, egotvist, 194.
- Kyrkan, dess friheter, 84, 272 o. f.; i Strengn., olagl. slagit jord under sig, 215.
- Kyrkotlonden, sk. användas t. krigsfolkets förnöjande, 22; — t. dess uppehälle, 30; ursäkt härom fr. electus i Skara, 63; om dess storlek fr. Upsala stift, 66; kan ej lätt utfås af Linköp. stift, 83, 272 ff.; orsak. att kon. begärt densamma, *ib.*; skrivf. derom, 94, 131.
- Kyrkor, deras fundation, 84; kon. skulle derm. ej hafva att beställa, *ib.*; tjenst af deras frälse, 85; beröfv. sin egendom, 95 (se vid. Brask, Joh.).
- Kättell, 266, 267.
- Kätteri, öfvergifvit i Bremen, 277.
- Köpenhamn [Kööpne-], 64, 279; herremöte derst., 213.
- s slott, 82.
- Köpslagan, olaga, förbjuden, 6.
- Köit, 251, 265, 266.
- Kötyngxze, 266.

L.

- Laa's, Gynthter (myntmästare i Westerås), 147.
- Lændtzman, i Sevede: Urbanus, 179.
- Lændtzmen, i Finl., sk. emottaga inqvartering, 27.
- Lag, nöd bryter l., 84; Guds, går framf. människors, 85; — många gamla seder strida deremot, 244; kejsares, 274, kyrkans, *ib.*; Sveriges, 71, 157, 183, 273.
- Lagman, i Österg. o. Smål.: Holger Karlsson (Gera), 200.

- Lakan, 267.
 Lambertus, mäter, pass t. Lüb., 148.
 Lambricht [-ict] Matzson (1522 höfvidsman på Westerås slott, hvilket han intagit ifrån Henr. v. Melen), bekräft. å förlän. af Kungsbarkarö m. m., 6; försträckt kon. koppar, 7; erhåll. skattefrih., 60.
 Landgell, 226.
 Landgille, i Norge, 158.
 Landtzkneether, S. Norbys, 28; sk. fr. Finl. sändas t. Lifl. l. annorst., 63; på Kalm. slott, 73; sändas fr. Finl. t. Gotl., 80; hållas af borgersk. o. menigh. i Söderk., 81; förläggas i Östergötl., 82; — hos bisk. i Link., *ib.*; försändas fr. Helsingl. t. Sthm, 106.
 Landtzkrone [-crona], innehafves af S. Norby, belägras af Dansk., 139; danska riksr. i lägr. derutanför, *ib.*; S. Norby der bestallad, 156; dagtingan derst. m. S. N., 241, 281.
 Landsting, i Linköp., 278.
 Landsköp, förbjüdes, 148.
 Laner, 277.
 Larens Andherrsön, borg. i Kalm., sändes t. kon., 38.
 Larens (En Laurentius Suenonis, som var capellan i Mora under det Jakob Petri der var kyrkoherde, skall hafva för sin trohet emot konungen 1525 hafva blifvit utnämnd till hr Jakobs efterträdare; men en Andreas intygat 1526 sig "aff hedherlig herre, hr Lars Suenonis vppå höghborne förstes wægner, Sweriges och Göthes Konungz" hafva annammat Mora kyrka och prestebol "fullt och giht." Denne Laurentius Suenonis nämnes dock ej annorstädes såsom kons "camaremesther"), kons "camaremesther" utnämnd t. kyrkoh. i Mora, 246.
 Larentz [Lars] (Laurentius Andreae), mäter; kons secretarius, 93; erkedjekne i Ups. o. Strengn., 110; sk. meddela sin tanke om S. Norbys o. k. Frs förläkn., 168, 169; sk. pröhæra det i Reval slagna myntet, 173; erhåller åtskill. underrätt., 190, 191.
 Laress [Larss] hr (trol. Laurentius Andreae), får en t:a sill o. en t:a salt; undervisn. t. hon., 131; sk. uppsända hr Olofs i Munkatorp silfverstop, *ib.*, o. taga vara på hans häst, *ib.*
 Lars Andherrsön (borgare i Kalmar; förordnad i slottslofven på Kalmar), förrädare, sk. bevakas, 39, 40.
 Lars Erichson, borg. i Kalm., försvarelsbref, 63.
 Larss, hr, i Wåna, kyrkoh. derst., 65.
 Lars Suenonis, bref om hon. t. capitl. i Åbo, 65; sk. uppsända Herm. Israels rä-kensk., 135.
 Lars Ydson [Ydt-], borg. i Lödöse, 17; förlän. i Westergötl., 154.
 Lasse Suensson, en Knut Bagges arfvinge, 194.
 Lassze Byrgeson, försvarelsbref, 179.
 Lassze Jönsson, förordn. i slottslofv. i Wiborg, 51.
 Lassze Liiffendhare, se Liiffendhare.
 Lassze Monsson, fogde på Åbo slott o. i dess län, 26, 80, 148, 223; sk. låta malm-brytn. på Åland upphöra, 26; sk. inqvartera slottets besättn. omkr. i länet, 27; sk. t. kon. sända skatten af länet m. m., *ib.*; sk. aflöna sjöfolket, s. fört lans-knekt. t. Gotl., 80; sk. lössläppa en Dansk, 123; sk. t. Sv. sända den stora jak-ten, folk o. råg, 133; — — hafre, 180; — fullmäkt. t. Lüb., 133; förmanas t. större sparsamhet, *ib.*; skrivf. t. hon. om Botnekarl., 141; sk. återlema fru Anna Bitzes bref, *ib.*; sk. af dem behålla en del, *ib.*; sk. straffa landsköpare, 148; instructioner i afs. på ryska sändeb. 163, 164.
 Lassze Ollson, 137.
 Lassze Olson, fogde i Dal., 154; sk. återfå hvad Jak. Westgöte fr. hon. tagit, *ib.*; förer bref t. kon. fr. Mora, 245.
 Lassze Olson, trängd ifr. sina gods af Nils Bosson, 176, 177.
 Lassze Olson, häradshöfd. i Hattula här. i Finl., 224, 227.
 Lassze Pedherson, qvitto f. Nils Svenssons räkn. på uppbörd. af Olsborgs län, 189.
 Lassze [Laurens, Lars] Siggeson (Sparre), riksråd, riksmarsk, 9, 10, 110, 265; bref t. hon. fr. kon., 135, 174; erhåll. två sockn. i förlän., 232.
 Lassze Screddare, se Screddare.
 Lassze Scriffuere, se Scriffuere.

- Lassze Tidemansson, bisittare i kons nämnd i Link., 194; tvistar om en gård i Tjust, 194; utn. häradsb. i Kind, 199.
- Lax, Peder, väpnare, bisittare i kons nämnd i Link., 194.
- Lax, 224, 266.
- Laxafisket, i Elfkarleby, 71, 123; i Norrköp., 85.
- Laxakar, sk. byggas åt kon. i de norrländska strömm., 65.
- Leffluelæ, gård i Sagu s. (Pickie här, Åbo län) i Finl.; frihetsbref derå f. mäst. Hans, erkedjekne i Åbo, 109.
- Lejdobref f. B. v. Melen, 9, 23, 76, 77, 78; af B. v. M. f. hans anhång., 40; f. Henr. v. M., 76; f. grefven af L. Egypten, 193; f. Axel Ugorp, 176; f. N. Svensson, 185; f. Berthel Loffwuemj, 193; S. Brun ej erhållit sådan, 241.
- Liether och boordh, får af allmogen i Olsborgs län utföras, 203.
- Lideköpingh, 154, 220.
- Lifflandt, lansknekt. ditsändas fr. Finl., 63.
- Lifflendbare, Lassze, 219, försvarelsbref, 217.
- Lijar, 268.
- Lijster (nu ett här. i Blek.), infall derst. af S. Norby, 59.
- Lille Egipten, grefven af, erhåller lejd, 193.
- Lindisbergh, skatten derifr. infordras, 118.
- Lincöping [Linke-, -ungh, -copia], 274, 276; biskopen derst., se Brask. And Hansson får ditflytta, 107; skriv. dit om kons resa, 155; domar fälda derst., 193—196; landsting derst., 278.
- Liwngheby sock. (i S. Möre, Smål), möte derst. föreslag. mell. k. G. o. Ax. Ugorp, 176.
- Loffwuemj, Berthel, presenteras t. S. Annæ præb. i Wadstena klost., 193; lejdebref, *ib.*
- Longarydt, gård (möjl. Longared i Ljurs s., Gäseneds här.), i Westergötl., 154.
- Longheden (den skogstrakt, som skiljer Westmanl. o. Dal.), 236.
- Loodh, gjutn. deraf anbefalles, 105; uppsändas t. Sthm, *ib.*; sändas t. Ärv. Westg., 223.
- Lwngæ, Vincentius, doctor (dansk t. riks- o. ståtthåll. i Norge), skrivf. t. hon. om utlemn. af förråd. o. intag. af Kalm. slott, 188.
- Lymmerydtz gård (Limmared i Tranemo s., Kinds här., Westergötl.), förlänt åt Haqwon Pedersson, 114.
- Lübeck [Lub-, Lyb-, -ech, -eeck, -eche, -bek, -bka], 16, 148, 212, 262; om kläde derifr., 44; sändebud derifr. återkomna, 89, 90, 228, 230; möte der beramad, 91, 228; Lars Mänss. i Åbo sk. ditsända fullmäkt., 133; klädet derifr. förfalskad, 159; Svensk nödgas der erlägga tull, *ib.*; försvarar B. v. Melen, 231.
- Lubske [Lybsche], de, sk. f. k. G:s räkn. underhandla m. Holländ., 16; sändeb. dit, 19, 46, 59, 91; mäst. Lars rådt kon. hålla sig hårdt intill dem, 190; anses af kon. opålitl., *ib.*; medlare mell. kon. G. o. Fr., 255; tagit en del af S. Norbys skepp, 276.
- knektar, på Gotl., gifvit B. v. Melen lejd, 181.
- städer, de, underrätt. om k. Chr:s förehafv., 283; anropas af k. Fr. om hjelp, *ib.*
- Lwnndth, Aage Jepsen erkebisk. derst., 281, 282.
- Lån, sk. upptagas f. kons räkn., 45.
- Långhor, 266.
- Lödöse [Lödesiö, Lösa], 17, 66, 67.

M.

- Madtz Phillipusson, utnämnd t. fogde öfv. fru Margarethas gårdar, 222, 258; sk. uppbygga dessa gård., 223; sänd. t. fru Marg., 258.
- Mædellösa (St. Mellösa i Nerike), 229.
- Magnus (M. Eriksson), konung; utfärd. priv. f. Kopparb., 14.
- Magnus Petri, presenterad t. Färentuna kyrka, 107.
- Malmberg, på Åland, brytn. derst. f. kronans räkn. må upphöra, 26; må af enskilda fortsättas, *ib.*; få uppsökas i riket af Casper Koobergh, 197.
- Malmö [-öo], herremöte derst., 16; recess eller dagtingan derst., 19, 30, 33, 34, 45, 46, 48, 49, 59, 60, 169, 172, 174, 187, 210, 218, 241; underhandl. derst. om

- S. Norby, 45; — kon. G. vill den obrottsl. hålla, 176; kon. Frs o. danska rådets der gifna löften, 209, 210, 280, 281.
- Malt**, 265, 266; skänkt af Upsala domcap. t. kon., 104.
- Margareta** [-the] (M. Wasa, kon. G:s syskonbarn, dott. af riksr. Erik Carlsson Wasa t. Norby och Anna Carlsson af Winstorpa-släkten; förut g. m. Erik Knutsson af Tre Rosor till Mörby), fru, B. v. Melens hustru, 79; hennes gods i Östergötl. förlänas åt Kalmarna-Niels, 185.
- Margareta**, Mårten Stigsons enka, hennes gods m. m., 249.
- Margarete**, fru, af Burgundien, har befalln. i Nederländ. på kejsarens vägn., 43; bref fr. henne t. kon. G. om fri handel på Holl., *ib.*
- Margareta** (Wasa), grefvinna af Hoya och Brockenhusen, konungens syster. Wiborgs och Nyslotts slott och län sk. åt henne antvadas, 51; fri fr. allt ansvar f. kons handl., 52; sk. behålla sina förlän. om kon. aflider, *ib.*; om hennes resa t. Wib., 126; må annamma skatten, *ib.*; om hennes gods i Westerg. o. Hall., 146; — i Hall., 218; bref t. henne om åtskill., 181, 219, 248; bör behålla krafvelen hos sig t. landets skydd m. m., 202; må ej frukta f. Ryss., 222; om hennes gods o. fogdar, *ib.*; om hennes gods i Smål., 226; bjuder kon. t. barnsöl, 257; sk. ej sätta tro t. s. capellans lögner, 258.
- Marsk**, Sveriges rikes, 9, 10, 110.
- Martin** [Mor-], lector, 128; predikaremunkarnes generalvicarie i Sv., 126; sk. skilja broder Robert fr. prioratet i Westerås m. m., 126, 127; sk. ransaka derst., 128.
- Matz Clemittsson** [Klemith-], hans arvingar, 195.
- Matz lönsson**, gårdatvist, 197.
- Matz Larsson** (Hästeskiöld t. Gunnila), i slottslofv. i Wiborg o. Nyslott, 51.
- Mauritz Jepsson**, på Köpenhamns slott, 82.
- Melen** [-dt, Meleinn], vanu [wan], Berendt [Bær-, -dh] (se registr. t. 1 del.), uppmanas att ej tro stämplare, 7—9; kon. hon. ej ogunstig, *ib.*; sändeb. t. hon., 7, 23; kon. satt stor lit t. hon., 8; uppmanas att uppkomma t. Sthm, 9, 24; tillförsäkras lejd, 9, 76—78; ämn. gifva sig t. Stegeborgs-skären, 23; afsatt fr. s. befattn. i Kalm., 36, 72; har återantvordat slottslofven derst., 39; gifvit lejd åt förråd., 40; om hans kvarhåll. i Sthm, 72, 78; städe åtnjutit godt af kon., 72; af kon. emottagit slottslofv., 73; underhandl. m. hans svenner, 75; försvarsrelsebr. f. hon., hans hustru o. egodel., 76, 77; K. slott hörer hon. icke t., 79; sk. bevakas o. förföljas, 142; försänd t. Kalm., 143; undkommit kons män o. förhåller slottet, *ib.*; förmodas ännu begifva sig t. Tyskl., *ib.*; underhandl. m. S. Brun, 144, 145; i heml. förbund m. S. Norby, 145; kon. G. begär hans utlemn. af Dansk., 146; — af Axel Ugorp, 165; handl. mot all ära o. redligh., 145, 164; begått förräderi, 155, 228; inventer. på hans gård Norby, 154; utspridd lögner emot kon., 155; velat i rik. indraga S. Norby, 156, 162; hållit Kalm. k. Chr. t. handa, 160; öfverlemn. K. t. Henr. Jute, *ib.*; — i kons fienders händer, 164; flytt fr. Kalmar, 182; hjälp t. hans beseger. ombedes, 161; begifvit sig t. Gotl. o. tagit lejd af de lybske knekt., 187, 190; bref t. menig. rik. om hans förräderi, 181—3; ej här lyckats tillställa någ. oro, 182; hans tjänare sk. bespejas, 197; försvaras af de lybske, 231; bref t. hon. fr. bisk. Brask, 275.
- Melen** [-dt], wanu, Hindriich [He-, -ck] (broder till B. v. M.), bref t. hon. om brodrens kvarhåll. i Sthm, om slottslofv. på Kalm., m. m., 72—75, 78; får lejdebref t. Tyskl., 73, 75, 76; om hans tillärnade giftermål m. Anna Bielke, 73, 74, 79, 80; men. man hon. ogunstig, 73, 80; vill förhålla kon. Kalm. slott, 75, 78—80; villkor f. uppgifv., 75; kons framställn. t. hon., 78—80.
- Methesiö** [-syö] (Madesjö i S. Möre, Smål.?), 194, 195.
- Michil** [-el] Nielsson (Svarte Skåning t. Hammersta), riksr., 9, 10, 110; skiljedomare mell. borgersk. o. kleriesit i Strengn., 153; öfverlagman i Upland, 216.
- Michil** [-ykiil], "rike" sk. öfvertaga silfver ur hr Olofs i Munktorp kvarlåtensk., 131; detta jemte penn. tillhör. Michil, skola öfversändas t. kon., 144.
- Midhammer** (Medhamra sätesgård i Hagbyhöga s., Aska här.), Östergötl., bortgifves i vederlag, 231.
- Mons Bryntesson** [Brwn-, -ttheson] (Lillichöök), instructioner f. hon., 15—18; sk. efterforska stämpl. o. förrådare, 25; sk. sända varor t. Holl., 25, o. förmå Hol- länd. att handla i Sv., 25, 47; sk. anskaffa diverse varor åt kon., 25, 44, 45,

- 197, 238; sk. skaffa sig rustningar i Sthm, 25; meddelar åtskill. underrätt., 43, 44; må ej befatta sig m. ett strandadt Danziger-skepp m. m., 44; må gifva de danske underrätt., 46; sk. underhandla med Norrmännen om de undflydde förrådarnes utlemn., 46, 179, 206; om revision af hans räkenskap., 47; blir härardsh. i Barne här., 58; kallas t. Arboga möte, 61; sk. sända folk t. Kalm., 144; må annamma slotsloven på Olsborg, 154, 201, 204, 205; de fr. Dal. undflydde förråd. böra lemnas t. hon., 169; underrättas om Dansks förlikn. m. S. Norby, 170; sk. derom afgifva utlåt., *ib.*; sk. sända spejare t. Skåne, *ib.*; — t. Danm. o. Norge, 197; sk. underhandla m. Nils Svenss., 186; sk. lemna underrätt., 196, 220; sk. insätta fyra män i slotsloven på Olsborg, 207; tillskrifves ang. ett strandadt fartyg, 237, 238.
- Monss**, electus i Skara, se Skara, electus.
- Monss**, electus i Strengnäs, se Strengnäs, electus.
- Monss**, Giordtson, väpnare, 216.
- Monss**, konung, hans dombref f. Strengn., 216.
- Monss Larsson**, inför rätta i Lnk., 194.
- Mons** Nielsson (Svinhufvud, till Aspeboda, nämnes 1511 såsom bergsman på Kopparberget; densamme som und, Gust. Erikssons första uppträdande i Dal. rådde Arendt Persson t. Ornäs att icke röja flyktingen, och trol. den Magnus Nielsson "på Kopparberget", som 1524 vid jultiden fick Konungshora gård i förlän.; sedermera halshuggen och stegrad i Sthm, 1534), bergsfogde på Kopparb., 32, 136; föreskrifter f. hon. rör. Ped. Sunnanväd. m. fl., 32, 33, 69, 70; — rör. en skuldfordran, 103, 136. — mäter Hans mönsterskrifvare o. a., 147.
- Monsson**, tvistar om en gård, 195.
- Mora** [Moo-], sn i Dal.; skrifvelse t. innebygg. derst., 56, 57, 236, 237; dessas skrifv. t. Kopparb., 57; — lofva trohet, 245; — få en ny kyrkoh., 246.
- Morthen Stigson**, hans enkas gods o. uppbörd, 249.
- Mwncatorp** (Munktorp, i Snäfringe här., Westmanl.), hr Olaff derst., 123; — begrafven, 131; hans forsya, *ib.*
- Mwuitjula** i Rusko s. (Masko här., Åbo län), Finl.; frihetsbr. derå f. erkedjehn. i Åbo, 109.
- Mutare**, **Monss**, försedd m. S. Lars kyrka i Söderköp., 103; sk. ej befatta sig m. Helgeandshuset derst., *ib.*
- Mynt**, slaget i Reval, sk. proberas, 173; rundt, 221.
- Myntmästare**, se Diderich och Laaljs.
- Mylke buncker**, 268.
- Mölnare**, Michel, pass t. Tyskt., 135.
- Möninx** (Memnings) här. i Östergötl.; förlänt t. Christ. Henriksson, 113.
- Mönstherscriffwere**, Hans, mäter, 147.
- Möre** (= N. o. S., Konga o. Uppvid. här.) i Smål., 165, 166.

N.

- Nærlche** (Nerike), bref om kon:s resa genom N., 52, 53; om gård f. densamma, 53.
- Nærdwna** (Närtuna vid Mällösa), 229.
- Nedhendalena** (Nedre Dalarne), bref dit om stämpl., 13.
- Niels**, "Kalmarna-Niels" (trol. N. Ericson, se nedanf.), förlän. i Östergötl., 185, 201.
- Niels**, herr, i Odensvi, må gifva penningar f. sin hals, 131.
- Niels**, Andreæ, förordn. t. prior i Westerås kloster, 127, 128.
- Niels Boosson** (Grip t. Winäs), riddare, trängt Lars Olsson från sina gods, 176, 177.
- Niels** Byrgeson, kallas t. kon. i Westerås, 202.
- Niels Clawesson** (till Stola), riksr., 110; bref t. hon., 171.
- Niels Ericson** [Erixson, -iik-] (kon:s fodermarsk) ärlig och wälbyrdug sven, sändes af kon. t. B. v. Melen, 7, 8, 23; förordn. t. höfvidsm. i Kalm. o. dess län, 36, 72; sk. ransaka Henr. Resenärs bud, 65; bref t. hon. om Henr. o. B. v. Melen, 74, 75; erhåll. förhållningsorder om återvinn. af Kalm. slott, 75; lofvas undsättn., 77; svar på bref fr. hon., 126; en jakt o. penn. sändas t. hon., 129; sk. antaga de ditkomna knekt. f. årslön, *ib.*; sk. anskaffa utvägar att förnöja dem, *ib.*; sk. straffa de blekingsboer, som tagit skutor fr. Kalm. borg., *ib.*; erhåll. åtskill. underrätt., 129, 130; B. v. Melen undkommit hon., 143; bref fr. Ax. Ugorp om Danskarnes förlikn. m. S. Norby, 170, 171.

- Nielss Jonsson, borgare i Wadstena, får lägga beslag på Herm. Israels gods. 200.
- Nielss Karlsson, munk, haft stort buller f. händ. i Dal., 68; förd t. kon., 68, 70.
- Nielss Larsson, väpnare. 216.
- 178 Nielss Olafsson [Olss-] (Winge), till Skofteby, riksr., 9, 10, 110; må behålla Wiken i förlän., 177; sk. inkräkta Olsborgs slott, 170; förtalat Nils Svensson på Olsborg, 184; förbrutit hans förlänning, 186.
- Nielss Olsson, fogde på Stegeborg, sk. sända krigsfolk t. Kalm., 77; sk. tillåta Hans Sach föra salt t. Sthm, 80; sk. förlägga lansknekt. i städ. i Östergötl., 82; kallad t. Westerås riksd., 103; sk. aflöna krigsfolk. i Österg. o. nedsända det t. Kalm., 106; befalln. ang. Olof Guldsmed. 113; sk. hindra utförelsen af silfv., 136; sk. ransaka hos Staffan Prys, 137; sk. sända folk t. Kalm., 144; sk. ditsända gård af Österg., 177, samt bröd t. kon., *ib.*; bisittare i kons nämnd i Link., 194.
- Niels Olsson, bergsfogde; sk. infinna sig hos kon. m. skattejernet, 202.
- Nielss Persson, innehåft hosp. vid Sken., 214; återfår detsamma på en tid, 219.
- Niels Stensson (Sture. Sten St. d. y:s son), se Sture.
- Niels Svensson, höfvidsman på Olsborg, sk. beråda sig m. Måns Bryntesson, 18; sk. uppkomma t. Sthm, 30; om förlän. af Wiken, 34; sk. uppsända raff o. rackling t. Sthm, 32; om hans förhåll. t. Norge, 34; lärer föra ett förvändt regemente, 35; sk. sända skepp t. Måns Bryntess., 44; kallas t. Arboga möte, 61; sk. medhafva ränt. af Wiken, *ib.*; afsatt, 154; sk. t. Holg. Karlsson återställa hans gods, 158; frukt. f. att komma t. Sthm, 184—186; tillsagd kons gunst, *ib.*; ånyo uppmanad att ditresa, 184, 185; sk. ingen fara hafva af sina fiender, 185; erhåll. lejd, *ib.*; af kon. G. beskärmd emot k. Chr., *ib.*; hans uppbörd qvitteras, 189; sk. återgifva skepp m. m. som h. tagit, 198; begär vissa handelsfriheter f. inneb. i sitt län, 203; misstänkt hos kon., 204, 205; kvarhålls hos kon. f. öfivad orättrådighet, 207.
- Nielss Torsthenon, fogde i Bro m. fl. här. (i Upl.), 77; sk. sända folk t. Kalm., 106; häradshöfd. i Bro, Erlinghundra o. Håbo här., 123.
- Niwdingh (Njudung, nu Östra o. Westra här. af Jönköp. län), fullmäkt. derifr. kallas t. kon. i Kalm., 166; årsskatt. derifr. infordras, *ib.*
- Noer (nu Norsholm, säteri i Kimsta s., Memmings här., Östergötl., först kloster, tillhörde sed. biskopsstol. i Linköp.), 277.
- Norby, gård i Henemora s.; skattefrihet derå f. Lars Westgöte, 113.
- Norby (nu Kongs-Norby, i Brunneby s., Bobergs här., Östergötl.; öfverstelöjtnantsboställe, förut kungsgård; ett gammalt Wasa-gods), tillhör. B. v. Melen; inventer. derst., 154; förlänt t. Kalmar-Nils, 185.
- Norby, Söfferuin, om möte mell. hon. o. kon., 12; är villig att bevisa kon. G. tjänster, *ib.*; sitter ännu på Gotl., 19; kon. kan ännu ej vara trygg f. hon., 27, 30; lejdbrief f. hon. o. hans folk begäres, 28; gjort de svenske, 56, — sv., dansk. o. tyske skada, 28, 46; om bref fr. hon. t. kon., 45; underhandl. om hon. i Malmö, *ib.*; underhandl. mell. hon. o. k. G., 46; infallit i Blek., 47, 59, 119; — i Hall., 104; — i Skåne, 101, 119; ansetts nyttigt f. reger. i Sv., 56, 99, 100; k. Chrs besvurne man, 56, 156, 162, 182, 187; intagit Sölvesb. o. Åhus, 59; — några slott, 101; hans äthäfvor i Malmö, *ib.*; ligger i Kalm. sund, 74; förberedt k. Chrs ankomst i Sv. o. Danm., 90, 101; regerar fast i Sk. o. Blek., 92; torde göra skavank på Kalm., *ib.*; kon. sökt på Gotl. förtaga hans uppsåt, 97; bestallad på Wisborg, *ib.*; gifvit sig t. k. Fredr. i Danm., *ib.*; ej kunnat ästadkomma tvedrägt mell. Sv. o. Danm., 98, 120; brutit sin ed mot Danm., 98, 119; falska föregifv. f. k. G., 98; vill göra kon. G. misstänkt hos danske o. tyske, *ib.*; bedrifvit många oredel. stycker, 99; aktar ännu såd. bedrifva, *ib.*; haft sändeb. hos k. Chr., 100; förmått allmog. i Hall. o. Skåne att hylla k. Chr., 92, 101, 156, 182; Sveriges inneb. uppmanas att hjälpa till att afvisa hon., 101; bref mell. hon. o. Dal., 117; tillämnat anfall på Sv., *ib.*; Skåningarne hotas om de gifva sig in t. hon., 120; ridderskap. i Skåne hon. öfvermäkt., *ib.*; två gång. slagen af Dansk., 139, 146; ämnat i Sv. framkalla orol., *ib.*; sk. ej få någ. glädje i Sv., 140; i heml. förbund m. B. v. Melen, 145, 181—183; B. v. M. velat draga hon. in i land., 156, 162; utspridd falska rykten i land., 156, 157; ämnat bedraga allmogen, *ib.*; bestallad i Landskrona, 156; svurit k. Fr. o. danska råd. trohet, 167; levererat dem Wisborg, *ib.*; erh. Sölvesb. o. Blek. i förlän., 168, 170, 180; dagtingat m. k. Fr. o. danska råd.,

- 170, 171, 173, 175, 181, 280; kon. G. ej belåt. m. hans naboskap, 170, 172; förläkn. mell. hon. o. Dansk. misstänkes åsyfta anfall på Sv., 172, 174, — afse undsättn. åt B. v. M., 172, — eller att få in Gotl., 170, 174; Svensk. tagit fång. fr. hon., 175, 210—212; förbön f. dem af k. Fr. i Danm., 280, 281; vållat stort förderf i Skåne, 187; hans handel m. k. Fr. sk. utspejas, 197, hans dotter fången i Sv., 219; om det skytt han hafver på Wisby, 241, 255; kon. Frs troman o. tjenare, 241, 255, 280; lidit förlust. i Blek., 276; hans skepp brände, *ib.*; en del tagne af de lybske, 276; tagit en kartuge o. annat skytt fr. kon. G., 280, 281; bref t. hon. fr. k. Fr. derom, 281, 282; embetsman på Sölvesb. slott, 280; sk. ej rosa sitt infall i Skåne, 285; bränt Jachim Trolles gård, 284, och borttagit hans egendom, 285.
- Nordhaskogha [-skoogxbergh] (nu Nora bergslag), 202; innebygg. derst. uppmanas att erlagga den fördröjda skatten, 118; om skattens utgör. derifr., 217.
- Norge [Norige, Noruegia], 19, 28, 211; om rymningar fr. Sv. dit o. derifr. t. Sv., 34, 46, 49; Ped. Canceler o. hans följe utfordras 46, 170, 187, 205, 206, 209, 210; om landtulle derifr., 158; fred mell. N., Danm., Sv. o. de vend. städ., 228. — s rikets råd, bref t. dem om utlemn. af förrymda brottsl., 46, 49; uppmanas att utlemn. Peder Canceler o. hans följe, 187; underrättas om intag. af Kalm. slott, 188.
- Norköping [-gh], fisket derst. bygd t. kron. t. förfång, 85; privil. f. dess borgare, 113; dess innevån. bedjas om folk o. proviant f. belägr. af Kalm. slott, 160, 161; vidare om bisk. Brasks fiske derst., 275.
- Norrebotn, om laxekar derst., 65.
- Norreharedt, i Möre (N. Möre i Smål.), innebygg. derst. uppmanas att sända fullmäkt. t. Kalm., 165.
- Norremothit (N. Motet), på Öland, fullmäkt. derifr. kallas t. kon. i Kalm., 165.
- Norske, de, kunna ej af kon. G. erhålla uppenbar undsättn., 18; må af Måns Bryntesson erhålla heml. sådan, *ib.*; Nils Svensson erhåll. derom bref af kon., 31; kon. tager sig ej an deras regemete, 46.
- herrar, electus i Skara o. Måns Bryntess. sk. af dem utfordra de undflydde förärdarne, 179.
- Noorwidingha här. (Norrvinge i Smål.), förlänt åt Jon Olsson, 125; gård deraf begäres, 166.
- Norwnda här., i Upl.; Jöns Bitsare fogde derst., 109.
- Nwimmis sock. (Pikie här., Åbo län, Finl.), 109.
- Nybyr, Hindriick, sk. emottaga uppboriden af Raseborgs län, 173.
- Nydala kloster, i Smål. (se reg. t. 1:a del.); funderadt af bisk. Gitzle i Link., 263.
- Nykylle (vid Mällösa), 229.
- Nykyrko sock. (i Wemo här., Åbo län) i Finl.; förlän. derst. åt Torsten Salomson, 61.
- Nyköpingh, 136.
- s län; dess innebygg. återfå den erlagda gården, 193.
- Nylöse (Nya Lödöse), Holländ. få der drifva handel, 263.
- Nyslöth (slott i Nedredels här. af Savolax), om slottslofven derst., 51; om fotgångare derifr., 133.
- Nämnd, kons, dess domar, 194—196.

O.

- Odhenswij (s. i Åkerbo här., Westmanl.), 131.
- Odhensee [Othensee] (nu Odense på Fyen), 282, 284.
- Olaff, hr, i Munktorp, 123; begrafven, 131; om hans qvarlätenskap, *ib.*; hans forsy (hushållerska), *ib.*
- Olaff i Thörö, får bygga en båt o. dermed segla t. Tyskl., 192.
- Olaff (Olaus Petri), mäter, kons: "camaremesther", 61; hans giftermål, 85, 274, 276; — en ochristlig gerning, 274; — ej rätt hjonelag, *ib.*; hans ursäkt, 276.
- Olaff Aruidson (fogde i Södermanl.), sk. sända lod t. Sthm, 105; — krigsfolk t. Kalm., 106; må ej bekymra sig om Mårten Stigsons hustrus gods m. m., 249.
- Olaff Aruidson (trol. densamme s. föreg.), fogde i Bothna o. Ordala sjerding, 158.
- Olaff Blör[n]sson (trol. O. B. Winge, väpnare, riks- o. lagman i Werml. 1458—1495) trugat sig t. gods i Werml., 125.

- Olaff Clemetzson, har kons fiske i Skellefteå i värjo, 104.
 Olaff Ericson, sk. sända häst. o. karl. t. Nyköp., 105; sk. uppkomma t. Sthm, *ib.*
 Olaff Ericson, må ej göras förfång, 137.
 Olaff Iwarsson (till Enköping?), skiljedomare mell. Strengn. borg. o. kleresi, 153; väpnare, 216.
 Olaff Jaghare, sk. bespeja B. v. Melens tjenare, 197.
 Olaff Jonsson, väpnare, 153, 216.
 Olaff Larensson [Lars-], sk. vara Nils Eriksson på Kalm. behjpl., 39; sk. bevaka Henrik Jute m. fl. föräd., 39, 40.
 Olaff Mortensson (fogde i Helsingl.?) sk. sända de i Helsingl. förlagda knekt. t. Sthm, 106.
 Olaff Olson, utn. t. häradsb. i Säaxmäki här., 109.
 Olaff Scriffuere, se Scriffuere.
 Olaff Skeppare, sk. vinlägga sig om krafvelen m. m., 197.
 Oldhenborgh, grefskap, 19, 28, 242, 254, 256, 257, 278, 280—282.
 Olffzborg [Olssz-, Ols-] (se reg. t. 1:a del.), slott, 198; Nils Svenss. höfvidsman derst., —158; slottslofven fr. hon. återtages, 154, 178, 201, 204, 205.
 Olofsborgs län, i Wiken; uppörden deraf qvitteras, 189; innebygg. derst. få vissa handelsrättigh., 203.
 Oluff, mäst. domherre i Upsala o. Linköping, 264.
 Ordala (Årdala, nu s. i Willättinge här., Söderml.) fjerding, Ol. Arvidsson fogde derst., 158.
 Oxar, sk. uppsändas t. Sthm, 114, 196, 213, 215, 220; — till Örby, 225; sk. köpas, 177; gård deraf, 180, 251, 267.
 Oxedriffuere, 221.
 Oxewk, 268.

P.

- Paasze, Axel, riksr. (till Sätenäs o. Hellekis m. m.; red. 1504 riksr. Dog 1551), 110.
 Pälkane [Pellkenæss] (Pälkane s. i Öfre Säaxmäki här., Tavastl.), sock., Jöns Westgöte erhåll. hälften deraf i förlän., 58, — hela — 220.
 Pastakvnda i Nummis s. (Pickie här., Åbo. län, Finl.), frihetsbr. derå f. mäst. Hans i Åbo, 109.
 Patron, kloster-, 273.
 Patroner, rikets helge, 275.
 Paulmenthe, förbud f. utförsel af, 250.
 Päfven, hans lag, 86; sålt biskopsdöme, 95.
 Pawel Larsson, i Hancka, skattefrihet i 40 år, 125.
 Peder Algotj anbefalles att sända silfv. t. kon., 145.
 Peder Larsson, i Halkvik (Hallqvi l. Halksvi), får uppbara kons sakören, 112.
 Peder Rualdsson, 189.
 Peder Siggeson, i Arboga, yrkat ansvar å mäst. Sven i Skara f. förvaltn. af Laur. Sothes egendom, 121.
 Peder Erländtson (Bååt t. Fituna), riksr., 9, 10, 110.
 Peder Andhersonn, fogde, sänd. t. Dal., 14; erhåll. föreskrift. i afs. på Peder Sunnanväder o. mäst. Knut, 32, 33, 69, 70; qvitto på uppörden, 217.
 Peder Canceler [Diekn, Dæchin] (Sunnanväder, se reg. t. 1:a del.), stämpl. i Dal., 11, 13; fört ett förderfl. regemente, 11; erbjudes lejd, 32; huru m. hon. handlas bör, 32, 33; Peder Gröm o. Dalkarl. sk. förmås att söka taga fatt på hon., 69, 70; förfört dalallmog. t. uppror, 117; stämpl. est. k. Chrs återinför., *ib.*; fr. Dal. flytt t. Norge, 169; utfordras, 169, 179, 180, 187, 188, 205, 206, 209; sk. efterhöras, 170, 197; sk. hindras att komma t. Sev. Norby, *ib.*; en förrådare, 187; sökt att få Norby in i land., *ib.*; Dalkarl. afsäga sig all förbind. m. hon., 234, 235; hans uppresning stillad, 247.
 Peder Finuedhson, får besittningsbref på jordar vid Mällösa, 229.
 Peder [Per] Hansson (t. Hvalstad, af Forstena-släkten), riksr., 9, 10, 110.
 Peder Jönsson, förlänning i Smäl., 114.
 Peder Jönsson, i Närtuna, besittningsbref på jordar vid Mällösa, 229.
 Peder Laurencj, presentationsbref på Gåsinge gäll, 208.

- Pedher Magul, bisk. i Westerås, 9, 10, 110 (se reg. t. 1 del.), bestyrt om kyrkotiondens öfverlemn. t. kon., 30.
- Pellkenäss, se Palkane.
- Perlementhe, 182.
- Per Nielsson, tvenne män m. detta namn i slottslofv. på Wiborg o. Nyslott, 51.
- Petrus Nielsson, "magister pabulature", 83.
- Plaatheslagare, begäras af kon. fr. elect. i Ups., 174.
- Plogar, 262.
- Polieremestare, 105.
- Predikarebröder (Dominicaner-munkar), främmande, drifvas ur land., 126—128; dess generalvicarie, Martin, *ib.*; deras stämpl., *ib.*, norske — 127; bref t. dem i Westerås klost., 127—129.
- Prester, 85; -ne i Wexiö stift ombedjas att utgöra en gård, 180; i Österg., må dragas in t. kon., 214.
- Presthehytthen (Presthyttan, nu jernbruk) i Henemora s. (Dal.); skattefrih. derå, 113.
- Prion i spetal. vid Söderköp., bref t., 144.
- Privilegier, f. Upsala stad, bekräftas, 1; f. Enköpings, 2; f. Sigtuna, 5; f. Kopparb., 14; f. Bogesund, 82; f. Norrköp., 113; f. Åbo, 148—151; f. Nederländ., 262—265.
- Prys, Staffan, uppköpt jern i Sthm, 136; hos hon. sk. ransakas, 137.
- Pryszler, 270.
- Pälagor, nya, vill kon. ej påläggas, 22.

Q.

- Quaditz, Joesth [Josth], 223, sändeb. t. Danm. o. Lüb., 19, 20, sänd t. Gotl., 130; sk. genast återsända bud t. kon. om ställn. derst., *ib.*; sk. biträda elect. i Ups. vid afdöm. af dråpeliga saker, 186; befallningsm. på fru Margaretas gods i Smål., 226; må få någon del af landgälden, *ib.*
- Qwesumus, by i Kulsila (ell. Kulsiala, nu Tyrvendö capell-lag, n. ö. del. af Hattula s. i Tavastl.) sock., skattefrih. på en gård derst. f. Jakob Wundendranck, 81. — åmynne (nu Stjernsund), *ib.*

R.

- Rackling, sk. uppsändas t. Sthm, 32.
- Raff, sk. sändas t. Sthm, 32.
- Ragnistilla gård (i Åbo län?), om skatt deraf, 130.
- Ranszaw [-szoo], Johan [-gan], bref fr. kon. G., 139; förlänt m. Gotl. af de danske, 180.
- Raseborgs län (i Finl.), uppörden deraf, 173; kons häst. utfodras derst., 232.
- Rauald [-wal] Jönsson, medför bref t. Måns Bryntess., 15, 43, 44; sk. uppskickas t. kon., 45; får tre gård. i förlän., 154.
- Rawal, i Skogby, 152.
- Recess, Malmö, se Malmö.
- Reedhby sock. (trol. Kuddby, Björkekinds här., Östergöt.), Wideby derst. förlänt t. Kalmars-Nils, 201.
- Reffe [-a] (Reval), pass f. sjöfart dit, 140; varor fr. Finl. må ej föras dit, 142; mynt der slaget, 173.
- Rekerna (Rekarne, vestra delen af Södermanl.), förlän. derst. f. Lars Siggesson, 237.
- Resszener, Hindrich, pass t. Köpenh., 64; bref f. hon. t. borgm. o. råd i Kalm., *ib.*; får resa t. Gotl., 65; hans bud sk. ransakas, *ib.*
- Resszener (= ryttare), några hundrades försänd. t. vestgötagräns. begäres af kon. Fredr., 283.
- Ridderskapet, förlorat gods gen. svek, 95; allt, närvar. vid Westerås riksd., 116; i Skåne öfvermäkt. S. Norby, 120.
- Rilgha, varor fr. Finl. må ej ditföras, 142.
- Rikardh [Riikardt, Ricardthenn], sändebud t. Bremen, 263; bevis. kon. stor välvilja i handeln m. Lüb., 230, 231.
- Riksdag, beramad i Arboga, se Arboga, i Westerås, se Westerås.

- Robert** [-us], predikare munk, stämplat mot kon. G., 126; sk. skiljas fr. prioratet i Westerås klost. o. drifvas ur land., 127, 128.
- Rogh**, 226, sk. sändas fr. Åbo t. Sthm, 133.
- Room**, 95.
- Roomo** (Raumo i Finl.) län, förlänt t. Jöns Westgöte, 220.
- Rossemestere**, en, sk. fr. Kalm. sändas t. Sthm, 213.
- Rosthningh**, Arv. Westgötes m. fl., 213, 214; kons: i Kalm., sk. medföras t. Wadst., 214; sk. sändas t. kon., 239.
- Rostock**, 273.
- Rothenburgh**, wann, Lødtwich, lejdebref f., 193.
- Rwmbø**, Peder, borgare i Arboga, 136.
- Rwnasthens** (Runsten), här. på Öland, Lasse Skrifv. häradsh. derst., 109.
- Rwsko sock.** (Masko här., Åbo län, Södra Finl.), 109.
- Rydh** (Ö. l. W. i Östergötl.) sock., Holger Karlsson häradsh. derst., 201.
- Ryggjor**, 267.
- Rymninghar**, nya, i Sala grufva, sk. öfvergifvas, 62.
- Rysszeländt** [Rydtzss-], sändeb. fr. storfursten af, 163; om sändebuds ditsänd., 225; — väntas derifr., 243.
- Ryttare**, S. Norbys, 28; förlagda i kyrkogård. i Wadst., 158.
- Rytzser** [-dtzss-], 141, 222, 230, 243, 270; ing. fara af dem, 247.
- Rådet**, danska, se Danmark.
- , norska, se Norge.
- , svenska, se Sverige.
- Ränta**, kronans, 111, 132; af slotten, 45; af Wiken, 61; fr. Torsten Salmonsson i Finl., 61.
- Rör**, 111, 132.
- Rösszetwgh** (= rustning), sk. af Måns Bryntesson beställas i Sthm, 25.

S.

- Sach**, Hans, må föra salt fr. Söderköp. t. Sthm, 80.
- Sack**, Madtz, bref t. hon. om uppköp. af siden, 193.
- Sæghersthena**, malmberg i Östergötl., 197
- Sælspek**, 266.
- Sæthermo**, sock. i Rekarne (trol. Sätterbo nu i Åkerbo här., Westmanl.), förlänas t. Lars Siggesson, 232.
- Sagw sock.** (Pikie här., Södra Finl.), 109.
- Sala bolid**, förlänt t. Åke Claesson, 227.
- Salebergit**, Lars Westgöte fogde derst., 62, 113; de nya rymningarne derst. sk. öfvergifvas, *ib.*
- Salegrwffwen**, igenfallen, 62; sk. brukas såsom förut, *ib.*
- Salomon**, fru Margareta Wasas fogde, sk. göra räknensk. f. kon., 248.
- Salpeter**, sk. fr. Finl. tillsändas kon., 164.
- Salt**, fr. Holland, 17, 25, 228; dyr tild derpå, 25, 47, 261, 266, 269; må fr. Söderköp. föras t. Sthm, 80; en tunna sk. lemnas t. hr Lars, 131; S. Norby lofvat bättre köp derpå, 156.
- Salszborgh**, se Sillfzborgh.
- Sanct Annæ präbende** i Wadstena, 193.
- S. Francisci orden**, dess minister, 198.
- S. Johannis präb.** i Wadstena, 200.
- S. Lars kyrka**, i Söderköp., Monss Mutare derm. försedd, 103.
- Sassze**, Staffan, sändeb. t. Henr. v. Melen, 74, 78.
- Sawlax** (Savolax), köpslagan derst. förbud., 50.
- Schusze**, Hermannus Schanidgi, sändeb. fr. Nederländ., 262.
- Scredtare**, Jogan, fordran, 103.
- , Karl, utnämnd t. byfogde i Arboga, 61.
- , Lassze, i slottslofv. på Wiborg o. Nyslott, 51.
- , Peder, må flytta t. Örby, 225.
- Scriffuere**, Bength, får tio kronogods i Wist s. i förlän., 109; utnämnd t. fogde i Walkebo, Hanekind, Bankekind o. Skärkinds här. i Östergötl., 114; kårande inf. kons: nämnd, 195.

- Scriffuere, Bength, kon:s silfverköpare på Kopparb., 136.
- , Clawes, sk. föra skatten af Åbo län m. m. t. kon., 27; sk. undervisa Lars Mänss. på Åbo om kon:s vilja, 133; förlän., 134.
- , Engelbrith, i Arboga, sk. eftersörja kronans tomtor derst., 219, 220; erhåller en åker o. en äng i förlän., 220.
- , Gudmundh, se Gudmund Pedherson.
- , Hendrich, i slottslofven på Wib. o. Nyslott, 51.
- , Lasse, borgare i Kalmar, häradsh. i Runstens o. Slätebo här. på Öland, 189.
- , Lassez, i slottslofv. på Wiborg o. Nyslott, 51; qvitto på uppbörd o. utgift af Wiborgs slott, 217; föreskrift. i afs. på fru Margaretas gods o. fogdar, 226.
- , Niels, Biörn Jönsson uppbär hans gods i Barne här., 102; vid. om hans egodelar, 154.
- , Niels, i Stockh., 202.
- , Olaff, må utkräfv. sina fordr. i Westerg., 123.
- , Trweels [Trwgels] (Rosenstråle t. Rafvanäs), kallas t. Westerås riksd., 103; qvitto på sakören, 199.
- , Wilff, sänd. t. bisk. i Linköping, 23
- Secretarius, kon:s, Joon Jonsson, 206.
- Seland, k. Chr. derst., 16.
- Seelandt [Sze-] (landskap i Nederländ.), sjöfart dit tillåten, 43; fördrag med S., 262, 263.
- Semnynghe hündredhe (Seminghundra), här. i Upl., Waste Jonsson fogde derst., 58.
- Sexmäky (Sääxmäki) här. (Tavastland), Ol. Olsson häradsh. derst., 109.
- Sigfridht, i Kalmar, 189.
- Sigfridht [Sefred] Olson, sändes t. Kalm. med en jakt o. 500 mark pgr, 129, f. att bevaka o. förfölja B. v. Melen, 142.
- Sigredt (Eskilsdotter Baner?), se reg. t. 1:a del., fru, om hennes gods, 112.
- Sigtuna, dess privil., 5; olaga köpslagan derst., 6.
- Silff, bisk. Arvids i Åbo, 63; gjordt. est. Olof i Munktorp, 131; får ej utföras ur landet, 136, 137, 249, 250; fr. Salberg., sk. sändas t. Sthm, 145.
- Silffbergmen, kon. i samtal med dem, 234; afsäga sig förbind. m. förrädare, 235.
- Silffköpare, 131; kon:s, 136.
- Silffszborgh [Salsz-, Silffues-, Sylles-, Syllss-, Syls-, Syllsz-] (Sölvesborg, slott o. stad i Blek.), slott, intaget af Norby, 47, 59; Åke Bragdhe der fången, 47; bud ditsändes om k. G:s "skott", 212, 241; stormadt, 280; förlänt åt S. Norby, 168, 170; S. Norby embetsman derst., *ib.*
- s län, 280.
- Silffskatten, olaglig, 268.
- Silffstooop, Olofs i Munktorp, sk. sändas t. kon., 131.
- Simmetwna [Symmethwna] (Simtuna i Upl.), sock., 113; här., 58; Herleff fogde derst., *ib.*
- Sluedhe (Sevede), här. i Smål.; fullmäkt. derifr. kallas t. Kalm., 166; skatten deraf infordras, 166, 178; Urbanus länsman derst., 179.
- Slöröffuere, Hölländ. sk. skyddas f. säd. i sv. farvattnen, 264; i Stegeborgsskären, 240; upphragt åländska skutor, *ib.*
- Skællethe [-æthe] (Skellefteå i Westerb.), om fisket derst., 104.
- Skæninghe, ombud derifr. kallas t. Westerås möte, 82; innevån. derst. bedjas om prov. o. krigsf. f. belägr. af Kalm., 160, 161; hospit. derst. sk. vidkännas af Gudm. Skrifv., 214; innehafts af Niels Persson, *ib.*; förlänes hon. å nyo, 219.
- Skærkin [Skærkind] (Skärkind), här. i Östergöt.; Bengt Skrifv. fogde derst., 114.
- Skærpentyner, på Elfsborg, sk. lemnas t. Thure Jönsson, 17.
- Skatthaiordher, 181.
- Skattefrihet, se Frihets- o. frälsebref.
- Skatter, nya, kon. vill derm. ej betunga allmogen, 30.
- Skara [Sc-, Sch-], mæster Sven canik derst., 121.
- , electus derst. mæster Monss, 110; tillskrifves om Nils Svensson, 35, om kyrkotionden m. m., 63; sk. skicka krigsfolk t. Kalm., 106, 107, 143; sk. förnöja fotfolket i Westergötl., 107; underrättas om danska rådens skrifv. o. de svenskas svar, 146; — om S. Norbys förlikn. m. Dansk., 171; sk. annamma slottslofven på Olsborg, 154; — inkräkta Olsborg, 178; — fr. Norge återfordra förräd., 179; — bättre utrusta sitt folk, 189; — förlägga knekt. hos prestersk., 196;

- förhjelpa ett par utländ. t. deras egendom, 199; — hålla eft. sina fogdar, 201; ursäktar N. Svensson, 205; sk. söka bringa Ped. Canceler in i riket, *ib.*
- Skerffinnre**, gods i Werm., 125.
- Skillingh** [-iling], Casper, har fordran af Marc. Fijnne, 152—154.
- Skinffäller**, 267.
- Skinbergå sock.** (Skönberga, Hammarkinds här., Östergötl.?), 201.
- Skirlargårdenn** (Skärgården), den svenska, 264.
- Skofftheby**, Niels Olsson t., 110.
- Skog**, kon:s, deri får ej huggas, 178.
- Skogby**, gård, 152.
- Skogstjufvar**, 154.
- Skooth**, kon. G:s, se **Skytt**.
- Skåne** [-a-, -oo-, -onn-, Schone], S. Norby infallit derst., 119, 284, 285; — regerar fast derst., 92; allmog. derst. hyllat kon. Chr., *ib.*; sv. sändeb. ditsände, 98; riddersk. o. städ. derst. straff. den affäll. allmog., 101, — belagt S. Norbys folk, *ib.*; — öfvermägt. S. Norby, 120; bref t. allmog. derst. fr. kon. G:s embetsmän, 120; de westgötiske herrar akta draga dit, 130; om bönd. derst., 139; underrätt. om tillstånd. derst., 147; allmog. derst. förödd, 168; spejare sk. ditsändas, 170; S. Norby bedragit innebygg. derst., 182; flera tusen bönder der ihjelslagne, *ib.*; — lidit stor skada o. förderf, 187; befär. landstign. derst. af k. Chr., 283; hjelp mot hon. begäres af k. Chr., *ib.*; skalk. derst. gjort riddersk. stor skada, 285.
- Skrilu** (S. Catharinæ), derom, 86, 274.
- Skytt**, **Skitt**, kon. G:s, förlor. utanför Blek., återfordras, 209, 212, 241, 255, 280, 281; dess återlemn. lofvadt, 212; bud derom t. Sölvesborg, *ib.*, fördt t. Gotl., 241, 280; k. Fr. skrifvit derom t. bisk. i Lund o. S. Norby, 281, 282.
- Slatte**, Erick, bisittare i kon:s nämnd i Link., 194.
- Slethoo härad** (Slätebo) på Öl.; Lasse Skrifv. häradsb. derst., 189.
- Slesvik** [Sledtz-, Slesz-, Sleedt-, -vic, -uiigh], 19, 28, 242, 254, 256, 257, 278, 280, 281, 282.
- Slottslofven**, hvad den innebär, 78; på Kalmar, Nyslott, Olsborg, Wiborg, Wisborg, se dessa art.
- Slädehäst**, skänkt t. kon. af Sten Finne, 223.
- Smaalandt** [-h], fullmäkt. derifr. kallas t. riksdag i Arhoga, 54, 55; innebygg. varnas f. S. Norby, 56; om Erik Trolles gods derst., 58; fogdarne derst. sk. sända krigsfolk t. Kalm., 75; om fru Margaretas gods derst., 226; bref t. innebygg. om stämpl. i landet o. beskylln. mot kon., 259—261.
- Smaalenningh**, **Joghau**, kallas t. Kalm., 147; sk. vidkännas fru Margaretas gods i Westergötl. o. Hall., *ib.*; inför rätta i Link., 194; sk. göra räkskap, 197.
- Smaasven**, **Joghau**, fogde i Westbo, 113; sk. lägga Erik Trolles landbor und. Tofteholms gård, 183; kallas t. riksd. i Westerås, 103; sk. uppköpa oxar m. m., 196; — uppsända dem t. Sthm, 213.
- Smidt**, **Pedher**, utn. t. fogde i Konga o. Kinnevalds här. o. öfv. hustru Estrids förlän., 179.
- Smör**, 251, 266; markegångspris derå, 111; skattes., 177; billigare i Danm. än i Sv., *ib.*
- Snawol**, **Hindrick**, fordran af Biörn Jönsson, 103.
- Snidhare**, **Hans**, sk. förvara åtskill. t. kon:s behof, 193.
- Snörenaalen**, en kon:s jakt, 130, 240.
- Sollentwua** här. (i Upland), Waste Jonsson fogde derst., 58.
- Sothe**, **Laurens**, præbendatus i Skara; om hans egendom, 121.
- Spanien** [Hyspanien], k. Chr. aktar draga dit, 16.
- Spannamol**, hård tid derpå, 273.
- Sparre**, **Lars Siggeson**, se **Lars Siggeson**.
- , **Age Jepsso**, se **Aage Jepsso**.
- Spejare**, sk. sändas t. Danm., 16, 196, 197; — utom o. inom land., 25; — t. Skåne, 170; — t. Danm. o. Norge, 197.
- Spetalsgården**, förlänt t. Ragwald Jönsson, 154.
- Spetffisk**, 266.

- Stågeborg [-keb-] (se reg. t. 1 del.), 158, 190—192; Niels Olss. höfvidsm. derst., 77, 80, 82, 103, 136, 144; — gjort öfvervåld på bisk. Brasks fiske, 277; borggåeng derst., 159.
- sskåren, B. v. Melen ämnat begifva sig dit, 23; en sjöröfvere håller till derst., 240.
- Stågeholm, dess län, bref t. innebygg. derst. om stämpel i rik. m. m., 161—163; affordras en krigsgård, 163.
- Staffan Hendricson, i Upsala (säkert densamme, som 1524 blef härardsh. i Bålinge här.), fogde i Ulleråkers här., 152.
- Staffan Hendricson, förmodade stämpel af hon. i Umeå, 87.
- Stampnen, gård, 154.
- Steenbössor, sk. fr. Åbo sändas t. Sthm, 27.
- Steen [Sture], hr, 11, 125.
- Stheen Hindricson, sk. infinna sig hos kon., 208.
- Stheenhuft [-ss], Roothgeerd, sk. återfå ett honom fräntaget skepp m. m., 198, 199.
- Stocholm, 5—9, 12—15, 19—22 m. fl.; herredag derst., 15, 29; Holländ. sk. förmås att ditsegla, 47; salt derst. dyrt, *ib.*; lansknekt. ditsändas, 106; borgmäst. o. råd närvar. vid riksd. i Westerås, 115, 116; Finnarne sk. tvingas att föra varor dit, 142; borgarena sk. varnas f. det tyska klädet, 159; kon:s rustn., 213, oxar sk. dit up-sändas, 213, 220; folk, 215, landgälden sk. dit skickas, 226, 227; tegel t. slottsbyggnaden derst., 233; borgmäst. o. råd derst. begära förbud f. silfverutförsel m. m., 250; Holländ. få der drifva köpenskap, 263.
- Storforsten af Ryssland, sändeb. ifrån, 163, 164, 181; sv. sändeb. t. hon. ej afgångne, 247.
- Stormaren [-cenn], 9, 28, 242, 254, 256, 257, 278, 280—282.
- Streutzbool, gods i Werml., 125.
- Strengnäs [-geness], kon. G. der utvald, 55, 115, 243; erkedjeknen derst., 110; jordetvist mell. borgersk. o. klerkeriet derst., 153; bref f. borgerskap. derst. på jord som kommit und. kyrk. o. klerk., 215, 216; kon. efterskänker domecapitl. derst. ränt. af en frändömd åker, 233; — begär tegel af capitl. t. Sthms slottsbyggnad, 233.
- electus derst. mäter Monss, 110; förlorat en förlän., ~~25~~; bestyrt om kyrkotiondens öfverlemn. åt kon., 30; sk. vinlägga sig om att Nils Svensson uppkommer t. kon., ~~35~~; sk. anskaffa varor t. kon., ~~45~~; sk. höra Måns Bryntessons räkenskap, 47; skrivf. t. hon. om kyrkotiond. m. m., 63; erhåll. åtskill. underrätt., 91; sk. söka få Tattarne ur landet, 106; sk. förnöja fotfolk. i Westergötl. o. sända det t. Kalm., 106, 107; sk. t. Kalm. o. Blek. skicka sitt hof-folk, 143; sk. sända krigsfolk t. Kalm., 106; bref t. hon. om Dansk. o. S. Norby, 167; uppmanas att rusta sig, *ib.*
- Strömning, 266.
- Strömsnes, 176.
- Stubbagöden i Ås här., förlänta t. Ped. Bonde (P. Bryntesson Lilliehöök), 177.
- Sture, Niels Sthensson (St. St. d. ys son), 269; säges vara förgjord af kon. G., 117.
- , Steen, gamle, förhöll länge k. Hans rik., 274; bref på Tuna gård o. alla hans köpegoods i Östergötl. f. bisk. i Linköp., 278.
- , Steen, unge, hr, bref på Tuna gård f. bisk. i Link., 278; se vidare Steen, hr.
- Städer, de tyske, sändeb. t., 98; fred mell. kejs. o. kon. af Frankr. farlig f. dem, 100; — de wendiske, 97, 228; förbund m. dem i Malmö, 99; sändeb. t., *ib.*; äro opålitlige, 243.
- Stämpelare, onda, 4, 7—11, 13, 17, 18, 24, 25, 37, 42, 56, 57, 67, 68, 101, 115, 117, 155, 157, 162, 182, 187, 209, 234, 259, 261.
- Stämplingar, 115, 155, 161, 182.
- Suderköping [-dherc-], 103; salt derifr. må föras t. Sthm, 80; borgersk. o. menigh. derst. sk. hålla lansknekt., 81; — uppmanas att sända prov. o. krigsfolk t. Kalm., 160, 161; om Olof Guldsmed derst., 112, 113; en gård m. m. der bortförlänt, 201; en skuta derifr. tagen af sjöröfv., 240; Holländ. få der driva handel, 263; — Helgeandshuset derst., 103; dess sjuke få sända "biddare" t. Öland, 193; — S. Lars kyrka, 103; — Spetalet, 112, 144.
- Sudhermannaländ, bref om kon:s resa genom S., 52; — om gård f. densamma, 53.
- Sudrahareedt "j Möre" (S. Möre här. i Smål.), fullmäkt. derifr. kallade att möta kon. i Kalm., 165.

- Sudre mothit (S. Motet) på Öl.; fullmäkt. derifr. kall. t. Kalm., 165.
 Swarth, Olaff, qvitto på uppbörd, 61; sk. fr. Finl. sända hafre t. kon., 180.
 Swen, mester, canik i Skara, sk. höra Måns Bryntessons räkn., 47; får uppbära hospitalstonden af Ås här., 113; frisäges fr. ansvar f. förvaltn. af Laur. Sothes efterlemn. egendom, 121.
 Swemar, 215.
 Swen Paawelson, borgare i Söderk., 103.
 Swenske, Joghau, kallas t. riksd. i Westerås, 102; sk. sända spejare t. Danm., 196, 197; sk. hålla efter sina fogdar, 202.
 —, Per, kon:s dräng, 130.
 — bönder, 139.
 Sveriges almoga, 117.
 — inbyggare, skrifvelse t., 57, 97.
 — krona, 73.
 — lag, 71, 157, 273; kon. vill hålla alla dervid, 183.
 — rikets råd, gifva lejd åt B. v. Melen, 9; varna Dalkarl. f. stämpl., 10; afstyrkt afdankandet af det främm. krigsfolket, 83; i Westergötl., kallade t. riksd. i Westerås, 91, 92; — sk. sända folk t. Kalm., 143; — deras brevvel. m. danska råd., 146; närvar. vid riksd. i Westerås, 110.
 Sverige [Suerighe]. sändeb. härifr. t. Ryssl., 225, 247; fred mell. Sv., N., Danm. o. de wend. städ., 228.
 Swerke, kon., funderat Alvastra klost., 273.
 Swien, 267.
 Swmmar [So-], Lassze, kallelse t. riksd. i Westerås, 102; sk. sända krigsf. t. Kalm., 106.
 Swunderbo (Sunnerbo här. i Smål.) hoffolk. fr. Westerg. sk. der kvarhållas, 167.
 Swre, Godefridht, sk. bevaka o. förfölja B. v. Melen, 142.
 Sylsberg, se Silffzborgh.
 Szelar, 268.
 Szår, 267, 268.
 Sägare, sk. nedsändas t. Kalm., 159.
 Sändebud, fr. Sverige t. Danm., 18, 59, 94, t. Danm. o. Lüb., 19; t. Skåne, 98; t. Ryssl., 225, 247; fr. Ryssl. t. Sv., 163, 164, 181, 243.
 Sölfhjelp, af kyrkorna, allmogens motvilja deremot, 272; se Silffskatt.
 Sölssborgh, se Silffzborgh.

T.

- Taatthara [Thaatare], skola drifvas ur landet, 65, 105.
 Tälliebakar, 17.
 Taligh, 267.
 Tallerker, 267.
 Tegel, af borg. i Ups. fördt t. kon., 104; bör fr. Strengnästrakt. sändas t. Sthms slotts bygnad, 233.
 Tegellador, egare af såd. omkr. Strengn. böra sända tegel t. Sthms slotts bygn., 233.
 Telgie (Söder-), riksdag der beramad, 227.
 Tener, 277.
 Thauastheuss län, 223.
 Thomas Laurentij, qvitto t., 219.
 Thoobringgare, Henningh, 64.
 Thure Ericson (Bielke), erhåll. två här. i förlän., 25.
 Thure [Thuro] Jönsson [Jens-] (af Tre Rosor), ridd. o. rikshofmäst., 110; sk. emotaga skärpentiner af Måns Bryntess., 17; erhåll. föreskrift. rör. Nils Svensson o. Olsborgs slott, 35, 154, 178, hoffolkets försänd. t. Kalm. o. Blek., 143, bättre utrustn. f. sitt folk, 189, en egotvist, 197, tvenne utländingars egdm, 199, uppsigt öfv. fogd. m. m., 201, 202, Peder Canceler m. fl., 180, 205; — åtskill. underrätt., 91, 92; 171, 180; sk. uppkomma t. Westerås möte, 92, 102; bref t. hon. om sv. o. danska rådets brevvel., 146; förtrutit N. Svenss förlän. af Wiken, 186; sk. afskaffa olag i Westergötl., 221; fränkännes all rätt t. staden Uddevallas grund, 239.

- Thöröö (i St: Annæ capell, Hammarkinds här., Österg.), 192.
 Tlengstha (Tingsstad i Södermanl.), 48.
 Tierpen (Tierp, här. i Upl.), Jöns Bitsare fogde derst., 109.
 Timberman, Knwth, borgare i Strengn., 215.
 Tjonden, af Helsingl. o. Gestrikl., 123; kyrkans uppbäres af kon., 273; (se vid. Kyrkotlonde).
 Tjust [-wth] (N. o. S. Tjust här. i Smål.), Birger Nilsson härads h. derst., 200.
 Tooftheholm (sätessgård i Dörrarps s., Sunnerbo här. Smål.), 183.
 Toolk, Albricth, förlänas m. spetal. vid Åbo, 141; må återtaga sin egdm, *ib.*; må ej göras förfång i sin förlän., 155; anses af fru Marg. ej nyttig, 247.
 Toorchill Andhersson, sk. betala Peder Raualdtsons gäld t. Anna Sigfrids hustru i Kalm., 189.
 Toorsthen Salmonson (Ram till Torlax) i Finl.; förlän. o. frälsebref, 61; qvitto på uppbörd, *ib.*; sk. sända hafre t. kon., 180; varnas f. sin strängh. mot allmog., 231.
 Toorstwna här. (Westerås län), Herleff fogde derst., 58.
 Torbiörn, sk. sända häst. o. karl. t. Nyköp. o. sjelf uppkomma t. Sthm, 105.
 Torkilstorp, gård, 154.
 Torrflsk, 251.
 Treskebyrdt, förlänt t. Clawes Skrifv., 134.
 Trolle, Aruidt, danske riksr. Jachim T:s son, tjenar hos kon. G., 285; anbefalles t. det bästa af fadren, *ib.*
 Trolle, Erilch, hans indragna gods, 58, 252; hans landbor i Westbo sk. läggas und. Toftesholms gård, 183.
 Trolle, Gotstaff (erkebisk.), förbjuden att inkomma i land., 260.
 Trolle, Jachlm (Joachim eller Jakob, född 1476, † 1546), danskt riksr. o. ridd.; bref om hans gods i Sverige, 252, 253, 278, 279, 284; hon. sk. ej derpå ske förhinder, 254; löfte derom i Malmö, 283; S. Norby låtit bränna hans gård, 284, o. tagit hans egdm, 285; hjälpt t. att besegra S. N. i Skåne, 284; under-rätt. kon. G. att skalk. torde ämna begifva sig t. Sv., 285; anbefaller sin son Arvid t. kon. G., *ib.*
 Trolle, Thure (till Bergqvara, ridd.), tackas f. bjudn. t. bröll., 137; må i Danm. för-höra om ställn. derst., *ib.*; lagt skattejord i Uppvid. und. fräls., 181; sk. an-skaffa bössejut., 199; får Kinnevalds här. i förlän., 201.
 Trondheim, bref t. erkebisk. derst. om Ped. Canceler o. andre förråd. samt om intag. af Kalm. slott, 188.
 Trudh [-dt] Andersson, sk. ransaka om skattejord i Uppvid. här., 181; sk. uppsända oxar t. Sthm, 213.
 Trwdh Gregersson (Ulfstand, se reg. t. 1:a del.), föreskrifter i afs. på en tvist om ett fartygs strandningsplats, 238.
 Tryninghe, vid Mällösa, 229.
 Trögd, här. i Upl., 134.
 Tuetha, här. (i Smål.), skrifvelse dit om kon:s resa o. utgör. af en gård derför, 250, 251.
 Tull, uppbäres af bönd. i Westergötl., 221.
 Tydhra (nu Tiraholm), kronogård i Smål., förlän. t. Ped. Jönss., 114.
 Tysk [-dtzsk], Jönss (fogde (?) i Kind i Östergötl.) får ej befatta sig m. electi land-bor, 63; kallas t. Arboga möte, *ib.*; sk. föryttra skattesmötet af Kind i Jön-köp. l. Wadst., o. sed. uppköpa oxar, 177.
 Tyskland [Tydz-, -dth], salt, 4, 11, humla o. andra varor dyra derst., 11; lejdebref f. B. v. Melen dit, 73, 76; bref derifr., 117; pass dit, 135, 154; uppresn. derst., 138; B. v. M. aktar gifva sig dit, 143; Ol. i Törö får på egen båt ditföra sitt eg. gods, 192; förbud f. utförande dit af silfv. m. m., 249, 250.
 Tyske, de, lidit skada af Norby, 28; S. Norby sökt ingifva dem misstank. emot Sv. o. k. G., 98, 99.
 Tuna [Thw-] (St. Tuna i Dal.), bref t. dannemänn. derst., 13; landsting derst., 234, 235.
 Tuna [Thw] sock. (Olands här., Upl.), 152.

Tuna (gammal sätesgård, sednare öfversteboställe, i Rystad s., Åkerbo här., Österg.; tillhörde före o. eft. bisk. Brask släkten Rosenstråle), tillhört bisk. Hans i Link., 159; vederlag derf. af Erik Jönss., 278; Sten Sture d. ä. o. y:s bref derpå f. bisk. i Linköp., *ib.*

Tyrrar, 267.

U.

Undsättning, hemlig, t. Norge, 18.

Ungnöt, 267.

Utländske herrar, nyttan af att vara i förbund med, 270.

Se vidare **V, W.**

V. W.

Waana (ant. Wånå sock. i Finl. eller Wånga. En s. Wånga ligger i Östergötl.; tvenne i Westergötl.), hr Lars kyrkoh. derst., 65.

Waala (Wåla i Upl.), här.; Jöns Bitsare fogde derst., 109.

Wagn, 268.

Walby, förlänt t. Ragvald Jönsson, 154.

Walentuna (Wallentuna), här. i Upl.; Waste Jonss. fogde derst., 58.

Walkaboo (Walkebo), här. i Östergötl.; Bengt Skrifv. fogde derst., 114.

Walla (nu frälesäteri i Wårfrukyrka s., Åsunda här., Upl.), 134, 135.

Wasthena (Wadstena), 198, 213, 214, 253, 254, 256, 257; ombud derifr. kallas t. riksd. i Westerås, 82; borgarena derst. olagl. beskattade af bisk. i Link., 158; ombedjas att sända krigsfolk o. proviant t. Kalm., 160, 161; — få köpslaga i Hjo, 199; försäljningsort f. skattesmålet af Kind, 172; kon. ämnat der fira sin jul, 213, 214, 248; gården deromkring får innestå t. julen, 214.

Wargh, Niels (fogde i Upl.), sk. t. Sthm försända knekt. m. m., 106.

Waste Jonsson (1523 fogde i Öster- o. Westerhaninge), utnämnd t. fogde i Sollen-
tuna m. fl. här., 58.

Wäbeuall (Uddevalla), staden tillerkännes full besittningsrätt af sin grund, 238, 239.

Wemis (trol. Wemo i Finl.), sock., 126.

Wendiske städer, de, fred mell. dem o. de nord. rik., 228; kon. Fredr. begär hjelp af dem emot k. Chr., 283.

Werendö (Wermdö, s. o. skeppslag i Stockh:s län), Anders Kempe fogde der-
städ., 81.

Wermelandt, bref t., 102; gods derst., 125; Sven Karth fogde derst., 112; Henning
Pedersson fogde derst., 224.

—s berg, Björn Pedersson fogde derst., 224.

Wesbo (Westbo här. i Småll.), Joghann Småsven fogde derst., 113.

Westgöthe [Wesg-, -ta], Aruldt (Gustafsson, se reg. t. 1:a del.), sk. sända undsättn.
t. Kalm., 77, 106; kallad t. Westerås riksd., 103; underrättas om uppror.
stämpl. i Östergötl., 191; sk. hålla väg. ren f. grefv. af Hoya. 192; bref t. hon.
om åtskill., 212, 215; sjuk, 215; sk. väl förvara några fång., 219; erhåller lod
o. jern, 223, 239; sk. uppbringa ett sjörofvarefartyg, 240; har sändt fotfolk t.
Sthm, som han bort försörja, *ib.*

—, Benth [Benth, Beenth], utn. fogde i Westerås, 58; erhåll. Davidsbrödet i We-
sterås i förlän., *ib.*; skrifv. t. hon. om Ol. i Munktorp, 123, 131; — om salt,
sill, oxhudar o. silfverköpare, 131; anbefalles att t. kon. sända silfv., m. m.,
144, att förhöra om tillstånd. i Dal., *ib.*

—, Jacob (fogde i Norrbotten?), sk. bygga laxakar åt kon. i hvarje ström, 65;
sk. försvara Haakon Person i Gæthene, 137; sk. återgifva hvad h. tagit fr.
Lasse Olsson, 154.

—, Jöns, i slottslofv. på Wiborg o. Nyslott, 51; får hälften af Pälkane s. o.
Wesuna gård i förlän., 58; bref t. hon. om skatt., 126; — om Albr. Tolks
egend., 141; sk. sända salpeter m. m. t. kon., 164; levererat uppbörd. af Wi-
borg, 217; får Pälkane s. i förlän., 220; fogde i Åbo o. Raumo län, *ib.*; till-
skrifves om en häst, 223; varnas f. strånghet mot allmogén, 232; sk. sända
grantunnor t. kon., *ib.*

- Westgöthe, Lassze, (fogde) på Salberget, 62; sk. öfvergifva de nya rymningarna derst., *ib.*; allmog. derst. förmanas t. hörsamh. emot hon., *ib.*; qvitto på inventar. på Wermlands berg m. m., 112; erhåller skattefrih. f. tre gård., 113; sk. sända silfv. o. oxhud. t. Sthm, 145.
- Westgöteske herrer, de, akta draga ned t. Skåne, 130.
- Westherars [Vesteraarss, -aass], 107, 110, 113, 114, 116, 118, 202, 208, 210—213, 215; mäst. Knut rymt derifr., 20; bisk. Peder derst., 30, 110; Bengt Westgöte fogde derst., 58; herremöte derst., 80—82, 92, 102, 103, 110, 111, 128, 132, 157, 161, 162, 243, 269; bisk. derst. har f. lit. hoffolk, 94; vill trol. betala sin skuld i Rom, 95; domkyrk. derst. har länge innehaft Grönö, *ib.*; vid riksdag. derst. närvar. riksråd, 110; riksdagsbeslut om ruststjerten, 111; bref om förhandl. derst., 114 o. f.; kanikerne derst. sk. ombesörja kyrkotiondens leverering, 131; kon. derst., 215.
- kloster, kon. o. hans nämnd derst., 121, 122; Niels Andrea förordn. t. prior derst., 127—129.
- Westherbothnen, qvitto på uppbörd. o. utgift. deraf, 224.
- Westherby (trol. Westerby i Wårdnäs s., Kinds här., Österg.; ett af Bo Jonsson Grips gods), 58.
- Westhergötlandt [Vesgotia], om Erik Trolles gods derst., 58; riksr. derst. kallas t. riksd. i Westerås, 91, 92, 102; bref t. W., 102; om Nils Skrifvares gods derst., *ib.*; knekt. derst. sk. förnöjas af bisk. o. sändas t. Kalm., 107; embetsmänn. derst. anbefalde att lemna Dansk. undsättn. emot k. Chr. o. S. Norby, 119, 140; om Ol. Skrifvares fordran derst., 123; riksr. derst. sk. sända folk t. Kalm., 143; — s. brevvel. m. det danska råd., 146; fru Margareta gods derst. vidkännas af Joghann Smäländ., 147; hoffolket derifr. sk. quarhållas i Sunnerbo o. Konga, 167; allmog. derst. uppmanas att taga det nya mynt. f. godt, 221; kon. Fr. begär att några 100 resenärer må ditsändas t. gränsen, 283.
- Westhermo sock. i Rekarne (Södermanl.), förlänt t. Lars Siggesson, 232.
- Westherfarth, alla fr. Östersjön må fritt segla t. w., 43.
- Westherahredt (i Smål.), Nils Bagge fogde derst., 113; fullmäkt. derifr. sk. möta kon. i Kalm., 165; om gård o. konungsdöm derst., 250, 251.
- Weswna gård (trol. Wesunda i Nedra Satakunda, 1498 af Bengt Oluffzons enka Margareta uppläten åt Sten Sture d. ä.) i Finl., förlän. t. Jöns Westgöte, 58.
- Wexlö biskopsdöme, prest. derst. sk. utgöra en gård af oxar, 180.
- Wggorp [Ugerup, Urup, Urop], Axel (dansk riksr.), k. Frs. befallningsman i-Blek., 164; uppmanas att utlemna B. v. Melen om b. skulle begifva sig t. Blek., 164, 165; bref fr. hon. t. Nils Erikss., 170, 171; — t. hon. fr. kon. G., 171, 172; tillrådes att behålla sin befattn. i Blek., *ib.*; kon. föreslår persont. möte m. hon., 172, 176; hans framställn. om de af Svensk. tagne fång. besvaras, 175.
- Wiborg, slott o. stad; skyddsbrief f. W., 50; slottslofv. derst. öfvertages af Jöns Westg. m. fl., 51, af grefven af Hoya, *ib.*; om fru Margareta resa dit, 126; om fotgångare derifr., 133; uppbörden deraf qvitteras, 217.
- s. län, landthandel der förbjuden, 50; fogde derst., 51.
- Widboo, Norra (N. Wedbo här. i Smål.), om gård o. konungsdöm derst., 250, 251.
- , Södhre (S. Wedbo här. i Smål.), Nils Bagge fogde o. förlän. derst., 115; om gård o. konungsdöm derst., 250, 251.
- Wideby, i Reedyby s. (Kuddby s., Björkekinds här., Österg.), 201.
- Wilsth (Wist i Hanekinds här., Östergöt.) sock.; Bengt Skrifvare får 10 kronogods derst. i förlän., 109.
- Wiken, om förlän. deraf t. Nils Svensson, 31, 186; om årl. ränta deraf, 31, 61.
- Willebraadt, 105.
- Win, fr. Holland, 228.
- Vincentius (Lunge, ett i Norge bosatt dansk riksr. o. riddare, öfverlemnade å norska rådets vägnar 1523 i Ribe dess hyllningsbref t. kon. Fredr., o. emottog af hon. hans handfästning; kallas vid detta tillfälle embetsman på Bergenhus, o. nämner sig sjelf höfvidms. öfver Bergenhus o. "Vorhuss" [Wardöhus] o. Jemtland, samt ståthåll. nordanfjells i Norge), doctor, ståthållare i Norge, 33; bref t. hon. om fredens upprätthåll., om rymningar, Malmö recess m. m., 33, 34, 49.
- Vincentius, "broder", bisk. i Danzig; frigifven, erhåller kon. nåd, 223—225.
- Wisborg, lever, af Norby t. kon. Fr., 167; besättn. derst. förstärkt af de danske o. S. Norby, 191.

- Wisby, S. Norby der bestallad, 97, ditfört kon. G:s skytt, 241; dess belägring, 255.
 Wistha (Wista här. i Smål.), om gård deraf o. konungsd. derst., 250, 251.
 Wlff Larensson i Tjengstha, gårdbyte, 48.
 Wlffaassza (Ulfåsa, i Egbyborna s., Bobergs här., Österg.), 200.
 Wlleraakers här. (i Upl.), Staff. Henriksson fogde derst., 152.
 Wlwilla (Alfhild?), kon. Sverkers gemål; Alvastra klost. grund. af hennes morgongåfva, 273.
 Wme [Wmo] sock., allmog. derst. bedes om öfverseende m. mäst. Gerloch, 64; hr Haaqwon, capellan derst., uppretat allmog. mot mäster G., 87; innebygg. derst. uppmanas att annamma mäst. G. såsom kyrkoh., 88.
 Wpby, skattegods i Österhaninge s. (Sotholms här., Söderml.), 48.
 Wpland [-dt], om kyrkotiond. derst., 30; myck. tal derifr., 47; om kons resa derigenom, 52, 53; om gård f. dens., 53; Mich. Nilsson öfverlagman derst., 216.
 Wpsala [W-], 2, 123; stad, dess privil. bekräftas, 1; domkyrkan derst. ämnad åt mäst. Knut, 21; möte derst., 22; förlänad åt erkebisk., 104; skjutsfärden deraf kon. förbehållen, *ib.*; borg. derst. fört tegel åt kon., *ib.*; der förlagde knekt. sk. nöja sig m. capitlets anordn., 107; skatten deraf, 268.
 — capitel, 96, skänkt kon. malt, 104; betäckas af kon. f. knektarnes förplägn., 107; utfärd. bref t. allmogen om kyrkotionden, 22; bestyrt om dess öfverlemn. t. kon., 30; betäckas f. undsättning, 66.
 — electus derst., 9, 10, 110, 220, 222; utfärd. bref t. allmog. om kyrkotionden, 22; betäckas f. undsättn., 66; sk. uppgifva kons andel af kyrkotiond., *ib.*; uppmanas att hjälpa mäst. Gerlach i Umeå, 87, 88; får Upsala stad i förlän., 104; sk. sända krigsfolk t. Kalm., 106; — plåtslagare o. andra embetsmän t. kon., 174, 186; erhåll. åtskill. underrätt., 173, 186; må ej ensam afgöra dråpeliga saker, 186; återkommen fr. Lüb., 228, 230; hans råd begäres, 230, 231; underhandl. m. Holländ., 262.
 — Gamla, by, förlänt t. Didr. Myntmästare, 153.
 Wpuldinhahareed, "j Möre" (i Smål.), fullnr. derifr. kall. t. Kalm., 166; gård derifr. begäres, *ib.*; ransakn. om skattejordar derst., 181.
 Vpö (nu Uppeby), i Hacksta s:n, Trögds här., Upl.; af Jerlef i Walla borthytt t. kon., 134.
 Vrbanus, länsman i Sevede här., 178, 179.
 Vreeta kloster, 200; grundadt af kon. Carl Sverkersson, 273.
 Wundendranck, Jacob, skattefrihet, 81.

Y.

Yxnarwmma (Yxnerum, s., delad mell. Kalm. o. Link. län), förlänt t. Holger Karlsson, 201.

A.

Åkläde, 268.

Åll, 266.

Årdher, 268.

Åskebullen, 267.

Se vidare Aa.

A.

Åmbar, 268.

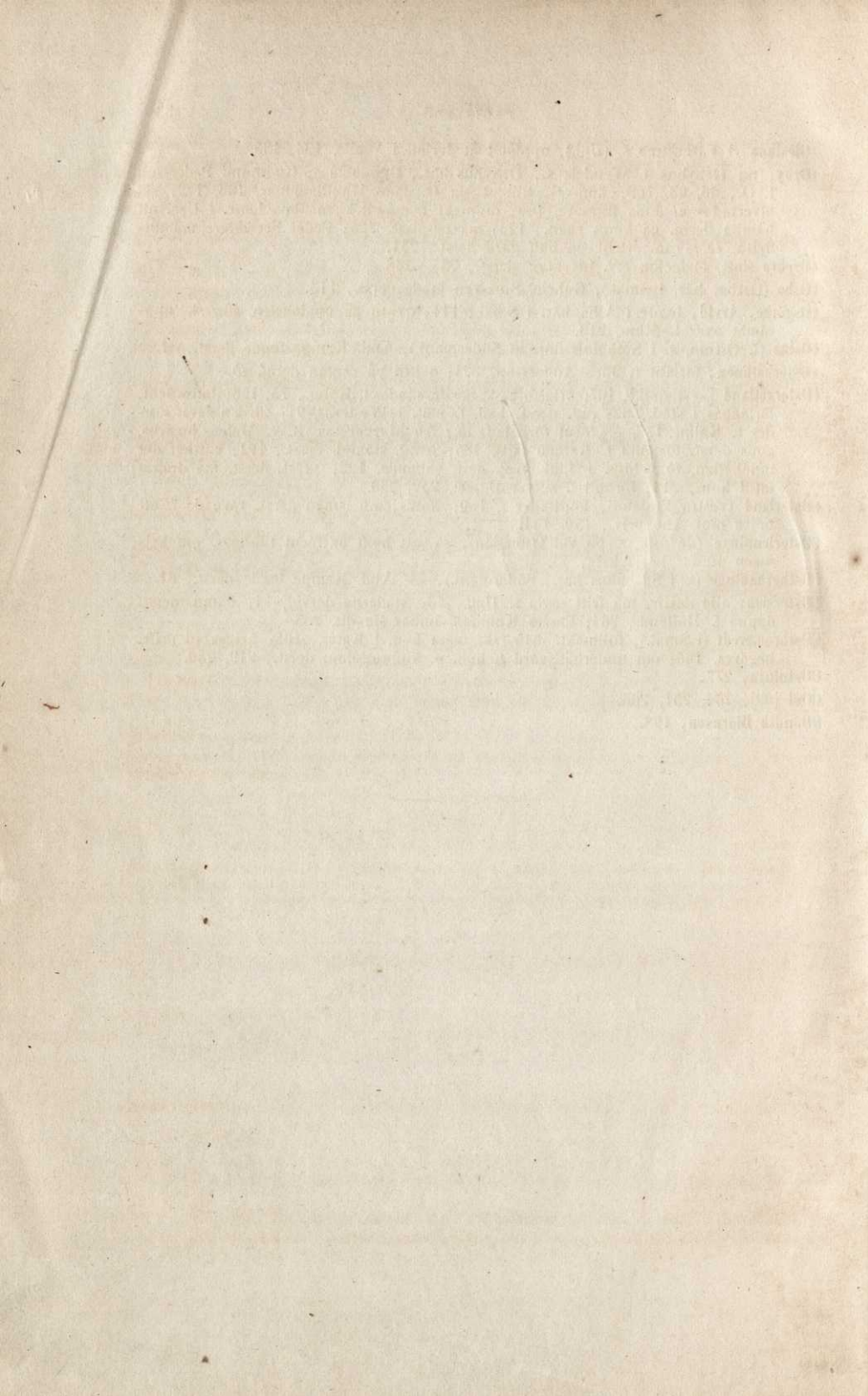
Se vidare Ä.

Ö.

Ölandt, 276; Erik Trolles gods derst., 58; fullmäkt. derifr. kall. t. Kalm., 165; helgonhuset i Söderköp. får ditsända biddare, 193; kon. derst. tagit hela tionden, 273; bisk. Brask förlor. sina byss. derutanför, 275.

- Ölestada, i Färentuna s. (Upl.), upplåtet åt Jerleff i Walla, 134, 135.
- Örby (nu Örbyhus i Wendels s., Örbyhus här., Upsala län), Gudmund Pedersson t. Ö., 66, 93, 108; kon. G. tillbytt sig Ö. emot Hundhammar, 108, 109; sk. öfvertagas af Jöns Bitsare, 109; fullmakt f. erkedjeknen Jöns Laur. i Ups. att handla derm. på kons vägn., 125; må bespisas, 225; Peder Screddare må dit flytta, *ib.*; kon. erhåll. en half gård derst., 231.
- Örebro slott, förteckn. öfv. inventar. derst., 265—268.
- Ösbo (Östbo, här. i Smål.), Gabriel Småsven fogde derst., 113.
- Ösgöthe, Arvid, fogde i Albo här. i Smål., 114; qvitto på uppörden, *ib.*; sk. uppsända oxar t. Sthm, 213.
- Ösmo (l. Östmo, s. i Sotholms här. af Södermanl.), And. Kempe fogde derst., 81.
- Österbothnen, förlänt t. Jöns Andersson, 224; qvitto på räntan deraf, *ib.*
- Östergötland [-gyllandh], 107; krigsfolk sk. derifr. sändas t. Kalm., 75, 106; lansknekt. förläggas i städ., 82; råd. derst. kall. t. möt. i Westerås, 91; gården deraf sändes t. Kalm., 177; — förut förhalad, *ib.*; fru Margaretas, B. v. Melens hustrus, gods derst. förlänta t. Kalmar-Nils, 185; heml. stämpl. derst., 191; gården der innehållen, *ib.*; bisk. i Link. trol. dert. vållande, 192; prest. derst. må dragas intill kon., 214; förbud f. silfverutförsel, 249, 250.
- Österland (vestra, Finland), köpstäder i, 150; kons embetsmän derst. varnade f. att bryta mot Åbo priv., 150, 151.
- Österlenninge (de folk, s. bo vid Östersjön), sk. ett halft år förut tillsägas, om kejsaren ämnar börja krig, 43.
- Österhaninge (s. i Sotholms här. Södermanl.), 48; And. Kempe fogde derst., 81.
- Österslän, alle derifr. må fritt segla t. Holl., 43; städerna dervid, 44; hamn. derst. öppna f. Holländ., 264; Claves Kniphoff ämnar sig dit, 283.
- Östtraharedt (i Smål.), fullmäkt. drifr. sk. möta kon. i Kalm., 165; krigsgärd drifr. begäres, 166; om underhållsgärd t. hon. o. konungsdöm derst., 249, 250.
- Östninga, 277.
- Ööl [öil], 164, 251, 266.
- Ööndth Blörnson, 198.

6000050075

Göteborgs universitetsbibliotek

